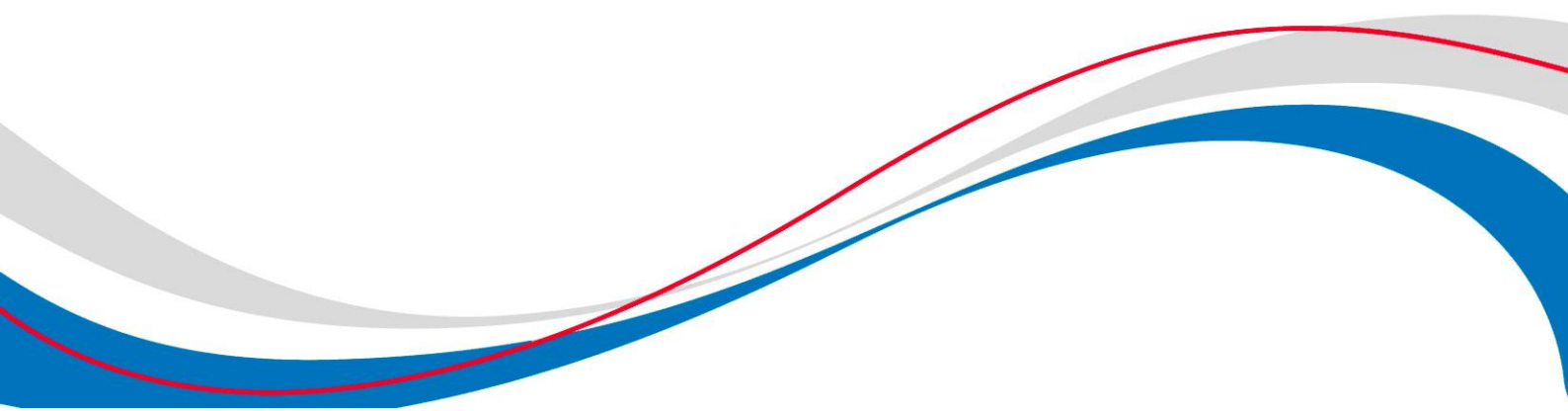

Lisalmen kaupungin talous- ja toimintasuunnitelma 2016–2018

Kvalt 2.11.2015 § 83

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vuoden 2016 talousarvio- ja suunnitelma 2017-2018 on valmisteltu maltillisen menokehityksen pohjalta. Talousarvio- ja suunnitelmaehdotusta voidaan luonnehtia palvelut turvaavaksi ja investointipainotteiseksi. Kaupungin veroprosentti pidetään nykyisellä 20,50% tasolla. Kunnallisverokertymän arvioidaan olevan 76,7 milj.euroa, joka on noin 1,1 milj.euroa vähemmän kuin kuluvan vuoden arvioitu toteuma. Vuoden 2015 alusta voimaan tullut valtionosuusuudistus tuo merkittävästi lisäeuroja kaupungin kassaan. Talousarviovuonna 2016 valtionosuudet kasvavat noin 3,3 milj.euroa.

Vuonna 2016 kaupungin investointitaso on historiallisen korkea 17,4 miljoona euroa, mutta suunnitelmavuosina investointitaso laskee viime vuosien keskimääräiselle tasolle. Rakennusinvestoinneista suurimmat hankkeet ovat Kangaslammin, Kauppiis-Heikin kouluinvestoinnit, Luma-keskuksen kiinteistön hankinta ja keittiösaneeraus ja terveyskeskuksen saneeraus. Terveyskeskuksen ja sairaalan kokonaisinvestoinneissa edetään vaiheittain lähtökohtaisesti nykyistä kiinteistömässää peruskorjaten.

Kaupungin palvelurakenteessa merkittävin vuotta 2016 koskeva muutos on seudullisesta TYP-toiminnasta vastaaminen koko Ylä-Savon alueella. Lisäksi yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Tervon ja Vesannon kunnat. Samalla kaupunki ottaa kokonaisvastuun työllisyyden hoidosta. Työllisyystilanne on hiljalleen hivuttautunut huonommaksi. Kaupungin työllisyyden edistämiseen liittyviä toimia on kehitettävä. Kaupungin suuret investointihankkeet osaltaan tukevat kaupungin ja seudun työllisyyskehitystä.

Iisalmen kaupungin elinkeinorakenne on monen vahvan ja elinvoimaisen toimialan varassa. Elinkeinoelämän ja yritysten näkökulmasta meillä on monia vahvuuksia. Sijaintimme on erinomainen ja alueella on vahvoja kansainvälisiä vienti- ja kasvuhakuisia yrityksiä sekä osaavaa työvoimaa. Aktiivista työtä kaupungin elinkeinoelämän ja vetovoiman perustan vahvistamiseksi jatketaan. Iisalmen imagon terävöittämiseen ja Soinlahden yrityspuiston markkinointiin on edelleen kohdistettava toimenpiteitä.

Kaupungin asukasluku on viime vuoden aikana kääntynyt laskuun. Kokonaisuutena Ylä-Savon seutukunnan väestönkehitys on kaikissa seudun kunnissa miinusmerkkinen. Maakuntakeskusten vetovoiman lisääntyminen keskittää väestöä maan kymmenelle kasvavalle kaupunkiseudulle. Iisalmen kaupungin on nykyisessä keskittymiskehityksessä onnistuttava työpaikkaomavaraisuuden lisäämisellä luomaan paremmat työllistymismahdollisuudet asukkaille. Uusien työpaikkojen saaminen on keskeinen väline käännettäessä väestönkehitys kasvu-uralle.

Kaupungin organisaation uudistamisen valmistelu jatkuu ja työryhmät työstävät ehdotuksensa uudeksi organisaatioksi ensi kevään aikana. Valtuustokäsittelyssä organisaatiouudistus on syksyllä 2016. Valtakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskeva itsehallintoalueuudistuksen valmistelu koskettaa kaikkia kuntia. Toteutuessaan uudistus johtaa yhteen keskeisimmistä kunnalliseen toimintaan, talouteen ja kunnan rooliin liittyvistä muutoksista suomalaisessa kunnallishallinnossa. Tässä valossa Iisalmessa kaksi vuotta sitten tehdyt ratkaisut kaupungin elinvoimapolitiikan nostamisesta toiminnan keskiöön ovat olleet oikeita.

Jarmo Ronkainen
kaupunginjohtaja

Sisällys

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	2
I. YLEINEN OSA	5
1. Lisalmen kaupungin organisaatio	5
2. Toimintaympäristö.....	7
2.1. Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset.....	8
2.2. Työpaikkakehitys ja työttömyys	9
3. Talouden lähtökohdat.....	9
3.1. Talouden kehitysnäkymät	9
3.2. Kuntatalous	10
3.3. Lisalmen kaupungin talous.....	12
3.4. Keskeiset muutokset palvelukeskuksittain	20
II. STRATEGIAOSA	21
4. Lisalmen kaupunkistrategia vuoteen 2025	21
4.1. Strategiset tavoitteet ja mittarit	23
4.2. Valtuustosopimus	24
4.3. Strategian toteuttamishjelmat	25
III. TALOUDENHALLINTA	30
5. Talousarvion ja –suunnitelman rakenne ja sitovuus	30
5.1. Talousarvion rakenne ja sitovuus	30
5.2. Kunnan talouden tasapainovaatimus ja alijäämän kattamisvelvollisuus	35
5.3. Tilivelvollisuus	37
6. Tuloslaskelma- ja rahoitusosa.....	39

7.	Käyttötalousosa	40
7.1	Käyttötalous lautakunnittain	40
7.2.	Henkilöstö lautakunnittain	41
7.3	Keskusvaalilautakunta	42
7.4	Tarkastuslautakunta	44
7.5	Kaupunginhallitus	46
7.6	Maaseutuhallinnon yhteislautakunta	74
7.7	Koulutuslautakunta	78
7.8	Kulttuurilautakunta	92
7.9	Vapaa-aikalautakunta	103
7.10	Tekninen lautakunta	112
7.11	Rakennuslautakunta	126
7.12	Jätehuoltolautakunta	130
8.	Iisalmen kaupungin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot	134
9.	Investointiosa.....	136
9.1.	Iisalmen kaupungin investoinnit.....	136
10.	Liikelaitokset	140
10.1.	Iisalmen Vesi –liikelaitos.....	140
11.	Iisalmen kaupungin tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.....	150
11.1.	Tytäryhteisöt	150
11.2.	Kuntayhtymät.....	152
LIITTEET		155
POISTOSUUNNITELMA		156

I. YLEINEN OSA

1. Iisalmen kaupungin organisaatio

Iisalmen kaupungin organisaatio (Kuva 1. Iisalmen kaupungin organisaatio 2016) muodostuu kaupunginvaltuustosta, jossa on 43 valtuutettua ja kaupunginhallituksesta, jossa on 11 jäsentä. Kaupungissa on lakisääteisten tarkastuslautakunnan ja keskusvaalilautakunnan lisäksi koulutus-, kulttuuri-, rakennus-, vapaa-aika- ja tekninen lautakunta. Lisäksi organisaatioon kuuluvat maaseutuhallinnon yhteislautakunta ja jätehuoltolautakunta, jotka ovat kuntien yhteislautakuntia.

Kaupungin järjestämät palvelut on organisoitu neljään palvelukeskukseen: hallinto- ja elinkeinopalvelu, sivistyspalvelukeskus, tekninen keskus ja vapaa-aikapalvelukeskus. Kirjaamopalvelut, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä tietohallinto on keskitetty hallinto- ja elinkeinopalvelukeskukseen, lisäksi palvelukeskuksissa hoidetaan osa talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävistä. ICT-palvelut tuottaa Ylä-Savon ICT Oy.

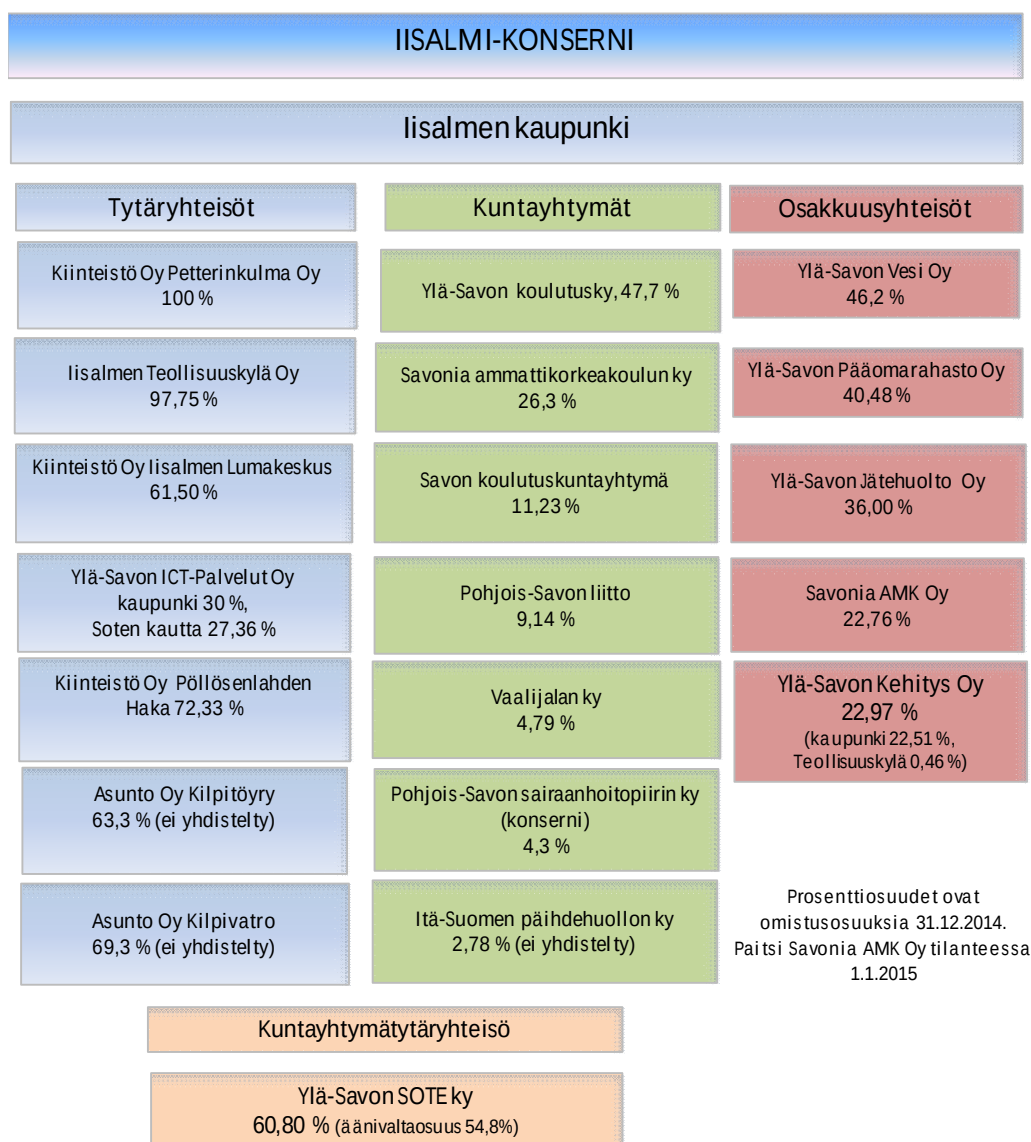

Kuva 1. Iisalmen kaupungin organisaatio 2016.

Iisalmi-konserniin (Kuva 2.) vuonna 2016 kuuluu 7 tytäryhteisöä, 1, kuntayhtymätytär, 7 kuntayhtymää ja 5 osakkuusyhteisöä. Merkittävimmät tytäryhteisöt ovat Kiinteistö Oy Petterinkulma, Iisalmen Teollisuuskylä Oy ja Ylä-Savon SOTE ky. Merkittävimmät kuntayhtymät ovat Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä. Savonia AMK Oy on siirtynyt vuoden 2015 alusta yhtiöittämisen

seurauksena kuntayhtymästä Iisalmen kaupungin osakkuusyhteisöksi. Kaupungin omistusosuus Savonia AMK Oy:stä on 22,76 %.

Vuonna 2011 Ylä-Savon SOTE ky on luettu tytäryhteisöksi (KILA, kuntajaoston lausunto 102, 29.11.2011). Tästä johtuen myös Ylä-Savon sairaanhoidon tukisäätiö luetaan Iisalmen kaupungin tytäryhteisöksi. Palvelutuotannon kannalta merkittävä tytäryhteisö on ICT-palveluja kaupungille tuottava Ylä-Savon ICT-Palvelut Oy, josta kaupunki omistaa suoraan 30 %, välillisesti SOTE ky:n kautta 27,36 % (tilanne 31.12.2014).

Kuva 2. Iisalmi-konserni ja tytäryhteisöt 1.1.2016.

Iisalmen kaupunginvaltuusto asettaa vuosittain merkittäville tytäryhteisöilleen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Kaupungin edustajien tulee toimia tytäryhteisöjen päätöksentekoeleimissä kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä noudattaa konserniohjeita. Tytäryhteisö on velvollinen raportoimaan

tavoitteiden toteutumisesta kaupungin tilinpäätöksen yhteydessä. Tarkastuslautakunta sekä kaupungin tilintarkastajat arvioivat tavoitteiden toteutumista kuntalain edellyttämällä tavalla.

Kaupunki laatii vuosittain konsernitilinpäätöksen, mistä ilmenee kuntakonsernin tulos sekä taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi tilinpitovelvollinen.

2. Toimintaympäristö

Iisalmen kaupungin toimintaympäristössä on useita merkittäviä muutostekijöitä samalla kun talouden kasvunäkymät ovat vaisut ja alueen elinkeinotoiminta on yksittäisiä vetureita lukuun ottamatta murroksessa. Iisalmen kaupungin elinkeinorakenne on monen vahvan toimialan varassa. Iisalmi on Ylä-Savon talousalueen keskus ja väestö keskittyy Iisalmen kaupunkikeskuksen läheisyyteen. Entistä suurempi osuus asiointiliikenteestä suuntautuu Iisalmeen. Vahvojen toimialojen, ”maito, metsä ja metalli”, menestys on tärkeää koko Ylä-Savon alueelle. Elinkeinorakenteessa ei ole havaittavissa merkittävää muutosta. Haasteena on säilyttää nykyinen teollinen toiminta kilpailukykyisenä ja tuottavana kovassa kilpailussa. Myös maatalouden roolin säilyminen entisessä laajuudessa ja tuotannon edelleen kasvattaminen sekä kaupungin keskusta-alueen palveluiden ja kaupan tarjonnan säilyttäminen ovat tulevaisuuden haasteina.

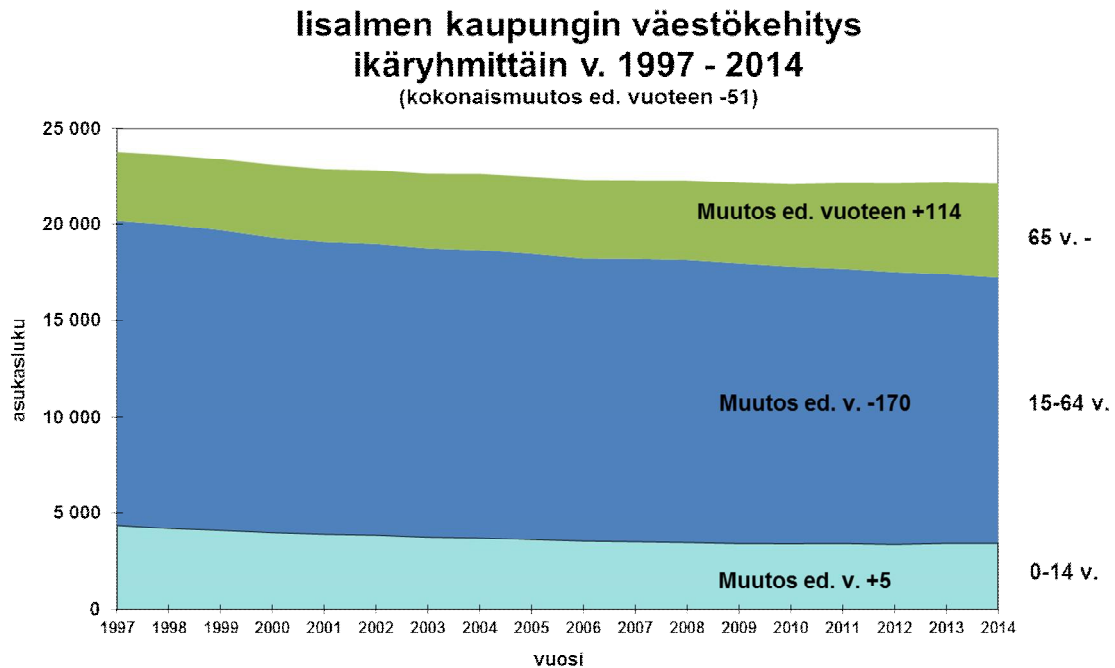
TEM:n ja ELY-keskusten julkaiseman katsauksen (Alueelliset kehitysnäkymät keväällä 2015) mukaan elinkeinoelämän näkymät ovat seudulla vaihtelevat. Ylä-Savossa Venäjän muuttunut tilanne heikentää vientiteollisuutta ja koko elintarviketeollisuuden ketjua. Metalliteollisuuden kasvu on käynnistymässä, vaikka toistaiseksi tilauskannat ovat vielä ohuita. Pitkään odotetut investoinnit biojalostukseen ovat pysähtyneet rahoitushaasteiden vuoksi. Alueen isot veturiyritykset jatkavat pitkittyneestä taantumasta huolimatta vähintäänkin kohtuullisesti. Teollisista kärkiyrityksistä muutamilla on erittäin lupaavat näkymät, osalla tilanne on haasteellisempi. Nämä vaihtelevat suhdanteet luovat epävarmuutta myös laajaan alueelliseen alihankkijaverkostoon. Talouden epävarma tilanne näkyy selkeästi yritysten kehittämis- ja investointiaktiivisuudessa.

Näillä toimintaympäristön muutoksilla on vaikutuksensa mm. työllisyyteen, muuttoliikkeeseen, investointeihin, rakentamiseen ja väestön hyvinvointiin. Iisalmen väestönkasvu on laskenut hieman kahden viimeisen vuoden aikana ja trendin odotetaan jatkuvan lähivuosina.

Suurimpana toimintaympäristöä koskevana muutoksena voidaan pitää sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta. Sen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon uusi palvelurakenne perustuu kuntaa suurempiin itsehallintoalueisiin. Jatkossa kaikkien julkisten sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä vastaavat SOTE-alueet, joiden päätöksenteko kuuluu vaaleilla valituille valtuustoille. Uudistuksen yhteydessä valmistellaan myös sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusuudistus. Samalla selvitetään myös valtion aluehallinnon ja maakuntahallinnon yhteen sovittaminen sekä valtakunnallisesti keskitettävät palvelut. Hallitusohjelman mukaan uudistus etenee vaiheittain. Alueiden määrästä päätetään jo vuoden 2015 lopulla ja valmistelutyö

käynnistyy samalla. Uusien SOTE-alueiden ja tuotantoalueiden toiminta on suunniteltu alkavaksi vuoden 2019 alussa.

2.1. Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset

Kuva 3. Iisalmen kaupungin väestökehitys ikäryhmittäin v. 1997-2014.

Väestömuutosten ennakkotietojen mukaan Pohjois-Savon väestökehitys on ollut alkuvuonna 2015 heikointa koko 2010-luvulla. Tammi-elokuussa Pohjois-Savon väestömäärä väheni -379, vuosi sitten väheneminen samaan aikaan oli vain -23 henkeä. Maakunnan väestökehityksen heikentyminen suhteessa vuoden takaiseen johtuu Kuopion väestökasvun hidastumisesta ja Ylä-Savon heikentyneestä tilanteesta. Ylä-Savossa väestö väheni -386, kun vuosi sitten menetys oli -295 henkeä. Iisalmi menetti alkuvuonna -112 asukasta kun vuosi siten väestötappio oli vain -22. Iisalmi on maakunnan toiseksi suurin kaupunki ja sen väkiluku oli 22 003 elokuussa 2015.

Väestöllinen huoltosuhde kuvaa lasten (0-14 v.) ja vanhuseläkeläisten (65 v. täyttäneiden) määrän suhdetta työikäisen väestön määrään. Esim. Iisalmen luku 60 kuvaa sitä, että Iisalmessa on 60 lasta ja vanhusta 100 työikäistä kohden. Ylä-Savon seutukunnan huoltosuhde on 67, Pohjois-Savon 59 ja koko maan 57. Iisalmessa yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä on 22,1 %, ja Ylä-Savon seutukunnassa 24,8 %. Muualla Ylä-Savossa yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä kasvaa selvästi Iisalmea nopeammin. Muutos näkyy Ylä-Savon huoltosuhteen nopeana heikkenemisenä. Pohjois-Savon liiton mukaan Ylä-Savon huoltosuhteen ennustetaan olevan 80 vuonna 2020 ja 95 vuonna 2030. Iisalmen osalta vastaavat luvut ovat 74 ja 87, Pohjois-Savossa vastaavasti 70 ja 82.

2.2. Työpaikkakehitys ja työttömyys

Työttömyysaste on noussut selvästi, eli työvoimaa on tarjolla paremmin kuin aikaisempina vuosina. Perinteisesti Ylä-Savon alueella on paljon kausityöttömyyttä ja työttömyyden vaihteluvälit ovat olleet suuria johtuen mm. voimakkaista suhdanneheilahteluista erityisesti vientiteollisuudessa. Tuotannollistaloudelliset irtisanomiset ovat pysyneet aiemmalla tasolla. Työttömien keski-ikä on varsin korkea. Työttömyys alueella kohdistuu matalammin koulutettuihin ja vanhimpiin ikäluokkiin ja uudelleen työllistymismahdollisuudet ovat melko heikot, vaikka seudun työpaikkakehitys ja työllistymismahdollisuudet ovat pitkällä tähtäimellä hyvät.

Työttömyysaste oli elokuun 2015 lopussa Pohjois-Savossa 13,6 %. Iisalmen työttömyysaste oli 15,7 % elokuussa 2015 (13,0 % elokuussa 2014). Työttömiä työnhakijoita oli elokuun lopussa Pohjois-Savossa 13,4 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Toimialoittain tarkasteltuna Iisalmessa työpaikkoja oli yhteensä 9 258 (Pohjois-Savon liitto/ Tilastokeskus 31.12.2014), joista alkutuotannossa 6,0 %, jalostuksessa 22,4 % ja palveluissa 71,6 %. Kolme suurinta toimialaa Iisalmessa ovat sosiaali- ja terveyspalvelut, jossa työpaikoista on 20 %, teollisuus 18 % ja tukku- ja vähittäiskauppa 13 %.

3. Talouden lähtökohdat

3.1. Talouden kehitysnäkymät

Suomen talouden tilanne on vakava. BKT:n kasvu on lähellä nollaa. Työttömyys kasvaa ja työttömyysjaksot pitenevät. Taantuman jälkeenkin kasvu jää vaisuksi. Kiinan talouden kasvunäkymät ovat edelleen heikentyneet ja Venäjän talous jatkaa supistumistaan. Myös kehittyvien talouksien nopein kasvuvaihe on ohitettu ennustejaksolla. Yhdysvaltojen talouden ennustetaan kasvavan lähes kolme prosenttia vuodessa ja Isossa-Britanniassa kasvu on laaja-alaista. Euroalueellakin maltillinen talouskasvu on käynnistynyt.

Vuonna 2015 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 0,2 %. Ennusteessa oletetaan hyvin maltillista suhdanteiden paranemista vuoden 2015 viimeisellä vuosipuoliskolla. Tavaroiden ja palvelujen vienti kasvaa 0,9 % ja vastaavasti tuonti laskee vain 0,2 %. Yksityiset investoinnit alenevat 2 %. Työllisten määrä arvioidaan 0,7 % edellisvuotta alemmaksi ja työttömyysasteen vuosikeskiarvoksi ennustetaan 9,6 %. Erityisen huolestuttavaa on pitkäaikais- ja rakennetyöttömien määrän nopea nousu. Kuluvana vuonna ansiotasoindeksi nousee 1,1 % ja seuraavina kahtena vuotena ansiotason ennustetaan nousevan 1,2 %.

Vuoden 2016 kasvuksi ennustetaan 1,3 %. Kasvun taustalla on investointien suotuisa kehitys. Tuonnin ennustetaan lisääntyvän vientiä enemmän johtuen kotimaisen kysynnän virkoamisesta. Yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu hieman kuluvasta vuodesta

johtuen vaatimattomasta reaalitulojen kehityksestä. työttömyysasteeksi ennustetaan 9,4 %. Kuluttajahintojen nousu kiihtyy, mutta pysyy maltillisena ollen noin prosentin.

Vuoden 2017 talouskasvuksi ennustetaan 1,4 %. Kotimainen kysyntä on talouskasvun taustalla. Julkinen talous pysyy alijäämäisenä vuosikymmenen loppuun saakka, joskin mittavat sopeutustoimet pienentävät sitä. Julkinen velka ylittää vuonna 2015 60 prosentin rajan, eikä velkasuhde ole taittumassa lähivuosina, joskin velkasuhteen kasvu hidastuu. (VM, Taloudellinen katsaus syksy 2015)

Aluetalouden kehitysnäkymät

Pohjois-Savon aluetalouuskatsauksen (keväät 2015) mukaan Ylä-Savon seutu oli ainoa Pohjois-Savon seuduista, joka onnistui kasvattamaan liikevaihtoaan (1,7 %) vuonna 2014. Kasvu oli talouden yhden tukipilarin, metalliteollisuuden ansiota, mikä lisäsi liikevaihtoaan 7,7 %. Viennissäkin Ylä-Savo oli veturina, vienti kasvoi 3,5 % yhden heikomman vuoden jälkeen. Kaikkien toimialojen palkkasumma kasvoi 1 % ja metalliteollisuudessa kasvua kertyi 3,9 %. Metalliteollisuus on kääntynyt uudelleen kasvuuralle yhden heikomman vuoden jälkeen. Metalliteollisuuden painoarvo Ylä-Savon taloudelle on merkittävä. Lisäksi alihankintaverkostojen kautta heijastusvaikutuksia on myös maakunnan muihin seutuihin.

Ylä-Savon aluebarometrin (heinäkuu 2015) mukaan yläsavolaisten pk-yritysten lähitulevaisuuden suhdannenäkymät ovat palvelualaa lukuun ottamatta parantuneet (teollisuus) tai pysyneet lähes ennallaan (rakentaminen) talvesta. Näkymät ovat kaikilla toimialoilla kuitenkin edelleen negatiiviset. Teollisuuden tuotanto on kasvanut tammi-kuun tilanteesta 2015 ja kehityssuunta on ollut positiivisempi kuin koko maassa keskimäärin.

3.2. Kuntatalous

Valtiovarainministeriön talousarvioesityksen 2016 mukaan kuntatalous pysyy lähivuodet kireänä. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlasketusta tuloksesta arvioidaan muodostuvan hieman alijäämäinen vuonna 2016. Investointeja pitää edelleen korkealla tasolla mm. korjausvelka, sairaalainvestoinnit sekä kasvukeskusten suuret investointihankkeet. Investointeja rahoitetaan aiempaa enemmän ottamalla velkaa. Toiminnan ja investointien rahavirta pysyy selvästi alijäämäisenä. Kuntataloutta vahvistavat sopeutustoimet hidastavat lainakannan kasvua, mutta eivät riitä kattamaan väestön ikärakenteen muutoksesta aiheutuvaa ikäsidonnaisten menojen kasvua. Kuntatalouden lainakannan arvioidaan nousevan 20 mrd. euroon vuonna 2016.

Kuntatalouden vakauden kannalta on tärkeää, että hallitusohjelmassa kaavaillut kuntataloutta vahvistavat toimet saadaan täsmennettyä ja toteutettua. Erityisesti rakenteellisten uudistusten toteuttaminen mm. sosiaali- ja terveydenhuollossa on olennaista, jotta tulevia menopaineita voidaan hillitä. Myös kuntien tulee jatkaa omia sopeutustoimia ja rakenteellisia uudistuksia. Kuntatalouden makro-ohjausta on vahvistettu. Julkisen talouden suunnitelmassa hallitus on päättänyt kuntatalouden rahoitusasematavoitteesta ja kuntatalouden menorajoitteesta vuosille 2016-2019.

Kuntatalousohjelmassa esitetyt uusimmat talousennusteet eivät anna selkeitä merkkejä talouskasvun piristymisestä. Tämän seurauksena kuntien verotulojen kasvun arvioidaan olevan lähivuosina vaimeaa. Peruspalvelujen valtionosuuksia puolestaan supistaa osana valtiontalouden sopeutustoimia toteuttava valtionosuusleikkaus ja indeksikorotusten jäädytys. Vaatimattomat kasvunäkymät vaikeuttavat entisestään julkisen talouden tervehdyttämistä. Kunnat pyrkivät sopeutumaan kiristyneeseen taloustilanteeseen jatkamalla säästötoimiaan ja tehostamalla toimintaansa.

Väestön ikääntymisestä johtuvat laskennallinen palvelutarve etenkin sosiaali- ja terveystoimessa kasvaa selvästi tulevilla vaalikaudella. Valtaosa noususta kohdistuu yli 65-vuotiaisiin. Alueellisesti suurin laskennallinen nousupaine on suurissa kaupungeissa ja kasvukeskuksissa. Kunta-alan henkilöstön määrä on kääntynyt hienoiseen laskuun. Sosiaali- ja terveyspalveluiden henkilöstön määrä kuitenkin kasvaa sekä kunta-alalla että yksityisellä ja kolmannella sektorilla. Kuntatalouden ja koko julkisen talouden ohjauksen sekä menopaineiden hallinnan kannalta sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistuksen onnistuneella ratkaisulla ja toteutuksella on suuri merkitys.

Heikon taloustilanteen varjossa kuntien palkkauskustannukset kasvavat aikaisempiin vuosiin nähden varsin maltillisesti. Vuonna 2015 sopimuskorotusten ja viime vuoden palkkaperinnön kustannusvaikutus on kunnissa keskimäärin noin 0,6 prosenttia. Lisäksi palkkakustannuksiin vaikuttavat myös mahdolliset työkokemuslisien kertymät, työnantajakohtaiset ratkaisut (esim. säästöt) ja henkilöstörakenteen muutokset. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan kunta-alan ansiotasoindeksi nousee kuluvana vuonna kuitenkin sopimuskorotusten osoittamia lukemia korkeammaksi eli 1,1 prosenttiin. Ensi vuonna ansiotasoindeksiin arvioidaan pysyvän samoissa kasvulukemissa.

Koko valtakunnan tasolla kunta-alan palkkasumman ennakoidaan painuvan tänä vuonna reippaasti miinukselle (-1,2 %), sillä kunnallisten liikelaitosten ja ammattikorkeakoulujen yhtiöittämisten myötä näiden yhtiöiden henkilöstö- ja muut toiminnot siirtyvät kuntatalouden tulo- ja menoennusteiden ulkopuolelle. Muutokset vähentävät kuntatalouden henkilöstön määrää ja pienentävät kuntatalouden palkkasummaa arviolta noin 300 miljoonalla eurolla. Yhtiöittämiset vaikuttavat myös muihin palkkaus- ja vuosikustannuksiin, poistoihin sekä esimerkiksi investointimenoihin vuonna 2015.

Kuntien arvioidaan myös jatkavan omia säästötoimiaan ja sopeuttavan henkilöstömenojaan kuluvana vuonna. Valtaosa sopeutuksesta tehdään hyödyntämällä luonnollista poistumaa, vähentämällä sijaisten ja määräaikaisten käyttöä sekä järjestelemällä töitä uudelleen.

Väestön ikääntyminen lisää kuntatalouden sosiaali- ja erityisesti terveyspalvelujen kysyntää. Kuntatalouden kehitysarviossa ikärakenteen muutoksen arvioidaan kasvattavan palvelujen tarvetta 2016-2019 vajaalla prosenttiyksiköllä vuosittain. Palkkakustannusten kehittyessä maltillisesti palvelujen kysynnän kasvu purkautuu väistämättä ostopalveluiden kasvuksi. Ostopalvelut ovatkin lisääntyneet 2000-luvulla voimakkaasti. Tänä vuonna ostojen kasvun arvioidaan notkahtavan liikelaitosten

yhtiöittämisten vuoksi alle yhteen prosenttiin, mutta sen jälkeen ostojen ennakoidaan lisääntyvän jälleen reippaasti, arviolta 4,6 prosenttia vuodessa.

Yhteenvetona voidaan todeta, että kuntien kustannuspaineet pysyvät hyvin maltillisina vaimeiden talousnäkökymien alla. Vuodelle 2016 ennakoidaan noin 1,2 prosentin kustannustason nousua.

3.3. Iisalmen kaupungin talous

Kuntalain mukaan kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

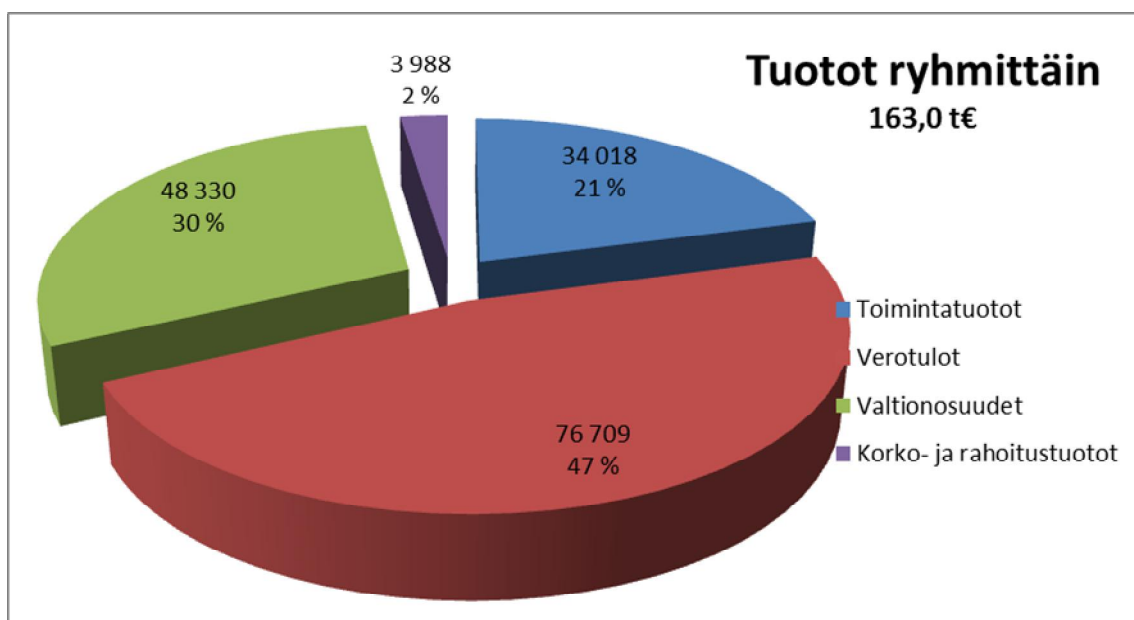
Taloushallinnon tehtävänä on antaa kunnan päätöksentekijöille hyvää ja havainnollista tietoa kunnan taloudellisesta tilanteesta ja riskeistä. Kunnan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Rahoituslaskelma antaa informaatiota varojen hankinnasta ja käytöstä sekä talouden tasapainosta. Riskienhallinnan avulla varmistetaan toimintaedellytykset muuttuvissa olosuhteissa ja vaihtuvissa tilanteissa. Riskienhallinta on osa päätöksentekoa. Jokaisen merkittävän päätöksenteon yhteydessä on arvioitava siihen liittyviä riskejä. Alla olevassa taulukossa on esitetty Iisalmen kaupungin talouden keskeiset tunnusluvut vuosilta 2014-2016.

Iisalmen kaupungin talouden keskeiset tunnusluvut 2014-2016			
(Luvut eivät sisällä vesilaitosta)			
	TP2014	TA2015	TAE2016
Tuloveroprosentti	20,50	20,50	20,50
Toimintakate, milj. euroa	-115,8	-118,9	-122,1
Verotulot, milj. euroa	77,4	77,9	76,7
Valtionosuudet, milj. euroa	42,8	44,1	48,3
Vuosikate, milj. euroa	8,0	5,9	6,2
Vuosikate, euroa/asukas	363	265	281
Investoinnit, (br.) milj. euroa	24,2	8,2	17,4
Lainojen muutos, milj. euroa	-0,4	1,8	10,9
Lainat, euroa/asukas	1735	arv. 1812	arv. 1976
Asukasluku 31.12.	22 110	arv. 22110	arv. 22110

Kuva 4. Iisalmen kaupungin talouden keskeiset tunnusluvut 2014-2016. Vuoden 2014 br. investoinnit sis. Savonia ammattikorkeakoulun yhtiöittämisen kuluja 16,6 M€. Investoinnit Savonia eliminoituna 7,6 M€ (brutto).

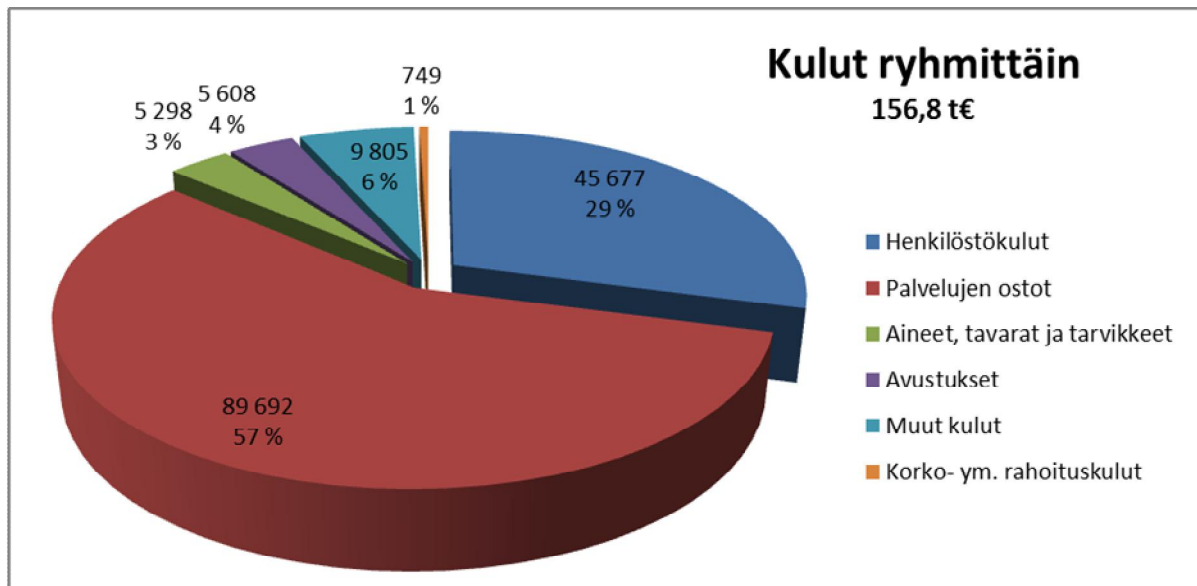
Iisalmen kaupungin talousarvio vuodelle 2016 on valmisteltu maltillisen menokehityksen pohjalta ja laadittu tasapainoiseksi. Vuoden 2016 osalta talousarvio on ylijäämäinen 0,66 M€. Suunnitelmavuotena 2017 talousarvio on tasapainossa ja 2018 0,2 M€ ylijäämäinen. Talousarvio vuodelle 2016 sisältää toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi ja nämä on eritelty tarkemmin lautakunnittain käyttötalousluvussa. Talousarvion tuotoista 163 M€ (Kuva 5.) yhteensä 125 M€ eli noin 77 % muodostuu verotuloista ja valtionosuuksista. Verotuloista ja valtionosuuksista on tarkempi selvitys kohdassa verotulot ja valtionosuudet.

Suurimmat erät toimintatuotoista ovat lomituspalvelukorvaukset ja –maksut, lasten hoitopäivämaksut sekä vuokratuotot. Toimintatuotot yhteensä 34 M€ muodostavat 21 % tuotoista. Loput 2 % on korko- ja rahoitustuottoja.

Kuva 5. Tuotot ryhmittäin 2016.

Toimintakuluista (Kuva 6.) suurin osa 57 % on palvelujen ostoja, josta suurin osuus on SOTE-palvelusopimusmenoja 71,9 €/ 80 %. Henkilöstökulut ovat peruskaupungin toimintakuluista suurin menoerä, yhteensä 45,7 M€/ 29 %. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat 5,3 M€ (3 %), avustukset 5,6 M€ (3 %), suurimpana lasten kotihoidontuki 2,7 M€ ja työmarkkinatuen kuntaosuus 1,4 M€. Muut kulut 9,8 M€ (6 %) sisältäen sisäisiä vuokratuluja 6,9 M€ ja ne muodostavat 4,4 % koko kaupungin toimintakuluista. Suunnitelmavuosille 2017-2018 SOTE-menoihin on varattu 1,2 %:n kasvu ja palkkoihin 1 %:n kasvu.

Kuva 6. Toimintakulut ryhmittäin 2016.

3.3.1 Verotulot

Verotulojen ja valtionosuuksien ennusteet perustuvat valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton ennusteisiin.

Kuntien verotulojen kehitys on kärsinyt voimakkaasti heikosta talouskasvusta ja nousevasta työttömyydestä. Lisäksi kuntien verotuloihin vaikuttavat myös hallituksen päätökset veroperusteista ja kuntien omat päätökset veroprosenteista. Viime vuonna kuntien verot yhteensä kasvoivat 2,5 prosenttia. Kunnallisvero lisääntyi vain 1,3 prosenttia, kun taas yhteisövero ja kiinteistövero kasvoivat noin 11 prosentilla. Kiinteistöveron voimakkaan kasvun taustalla vaikuttivat muun muassa päätökset kiinteistöjen verotusarvojen korotuksista.

Kuntatalousohjelman tuloennusteen mukaan kuntien verotulot yhteensä kasvavat tänä vuonna 1,9 prosenttia. Kunnallisveron samaa suuruusluokkaa oleva vaimea kasvu johtuu muun muassa kunnallisverotuksen vähennyksiin, kuten mm. kunnallisverotuksen eläketulovähennykseen ja perusvähennykseen, tehdyistä korotuksista. Vuonna 2016 ansiotuloveroperusteisiin tehdään ansiotasoindeksin nousua vastaava tarkistus, mikä tehdään korottamalla valtiontuloveroasteikon tuloarvoja, perusvähennystä sekä työtulovähennystä.

Veroperustemuutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta. Vuonna 2016 verotuottomenetysten kompensatio on 262 M€.

Iisalmi verotulot	TP	TP	TP	TA	TAE	TS	TS
Tilivuosi, 1 000 €	2012	2013	2014 enn.	2015	2016**	2017**	2018**
Kunnallisvero	60 832	63 237	65 664	65 875	65 787	65 978	67 806
<i>Muutos %</i>	9,0	4,0	3,8	0,3	-0,1	0,3	2,8
Yhteisövero	3 985	4 759	6 030	6 219	4 869	4 975	5 196
<i>Muutos %</i>	-14,2	19,4	26,7	3,1	-21,7	2,2	4,4
Kiinteistövero	4 331	5 145	5 724	5 798	6 053	6 053	6 053
<i>Muutos %</i>	0,4	18,8	11,3	1,3	4,4	0,0	0,0
VEROTULOT YHTEENSÄ	69 148	73 141	77 417	77 891	76 709	77 006	79 055
<i>Muutos %</i>	5,5	5,8	5,8	0,6	-1,5	0,4	2,7
Efektiivinen veroaste %	14,14	14,25	14,74	14,63	14,38	14,41	14,53

Vuonna 2015 Iisalmen kokonaisverokertymän kasvun ennakoidaan olevan 0,6 % edellisvuoden toteumaan verrattuna eli talousarvion mukainen. Vuonna 2016 Iisalmen verotulojen kokonaiskertymän ennakoidaan laskevan -1,5 % eli 1,2 M€ 76,7 M€:oon.

Efektiivinen veroaste on 14,38 vuonna 2016.

Kunnallisvero

Iisalmen kunnallisverotulojen ei oleteta kasvavan vuoden 2015 toteumaan (ennuste) verrattuna, vaan kunnallisverotulojen ennustetaan säilyvän vuoden 2015 tasolla. Vuonna 2016 kunnallisveroja ennakoidaan kertyvän 65,8 M€. Iisalmen kaupunki nosti vuonna 2014 kunnallisveroprosenttia 19,75 %:sta 20,50 %:iin. Vuoden 2016 talousarviossa kunnallisveroprosenttiin ei esitetä korotusta.

Yhteisövero

Määräaikainen kuntien yhteisövero-osuuden viiden prosenttiyksikön korotus päättyy vuonna 2016, mikä näkyy myös Iisalmen kaupungin yhteisöverotulokertymässä ensi vuonna. Vuonna 2016 yhteisöveroa arvioidaan kertyvän 4,87 M€, mikä on 22,7 % vähemmän kuin vuonna 2015.

Kuntatalousohjelman mukaan kuntien yhteisövero-osuus vuonna 2016 on 23,09 prosenttia.

Kiinteistövero

Hallitusohjelman mukaisesti kiinteistöveroa korotetaan hallituskaudella 100 M€:lla. Korotus ehdotetaan toteutettavaksi asteittain ja vuonna 2016 kiinteistöverotusta kiristetään 25 M€:lla.

Vuonna 2016 Iisalmen kiinteistöveron kertymän arvioidaan olevan 6 M€. Kiinteistöveroprosentteihin ei esitetä korotuksia.

Veroprosentit vuonna 2016

Tuloveroprosentti 20,50 %

Kiinteistöveroprosentit

- vakituinen asuinrakennus	0,55 %
- muu asuinrakennus	0,80 %
- yleinen kiinteistövero	1,10 %
- voimalaitos	2,85 %
- yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %
- rakentamaton asuinpaikka	3,00 %

3.3.2 Vuoden 2016 valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta.

Kuntien ja kuntayhtymien valtionapuihin osoitetaan vuonna 2016 yhteensä noin 11 mrd. euroa. Laskennallisiin valtionosuuksiin ehdotetaan yhteensä 9,9 mrd.euroa ja muihin valtionavustuksiin 1,1 mrd.euroa. Valtionavut kasvavat vuoden 2015 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 0,5 mrd.euroa. Valtionosuuksia kasvattavat mm. valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus ja veromenetysten kompensaatio.

Hallitusohjelman toimissa on sekä kuntien menoja lisääviä että vähentäviä toimenpiteitä. Valtionapujen tasoon vaikuttavat myös edellisen hallituksen päättämät toimet. Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus lisää peruspalveluiden valtionosuutta 269 M€:lla ja OKM:n hallinnonalan kuntien valtionosuuksia 31 M€:lla. Veromenetysten kompensaatiot kasvattavat valtionosuuksia noin 260 M€. Toisaalta peruspalvelujen valtionosuutta vähentää edellisen hallituksen päättämä leikkaus, joka on 40 M€ vuonna 2016. Valtionosuuksiin ei tehdä indeksikorotusta vuonna 2016.

Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus on noin 290 M€ kuntataloutta vahvistava.

Iisalmi valtionosuudet	TP	TP	TP	TA	TAE	TS	TS
Tilivuosi, 1 000 €	2012	2013	2014 enn.	2015	2016**	2017**	2018**
Valtionosuudet	43 500	43 666	42 830	44 981	48 330	48 580	48 330
Muutos %		0,4	-1,9	5,0	7,4	0,5	-0,5

Valtionosuuksia arvioidaan Iisalmessa kertyvän vuonna 2016 yhteensä 48,3 M€, eli 7,4 % enemmän kuin vuonna 2015. Valtionosuuksien kasvun ennustetaan olevan suunnitelmavuosina vähäistä ja niiden ennustetaan jäävän vuoden 2016 tasolle.

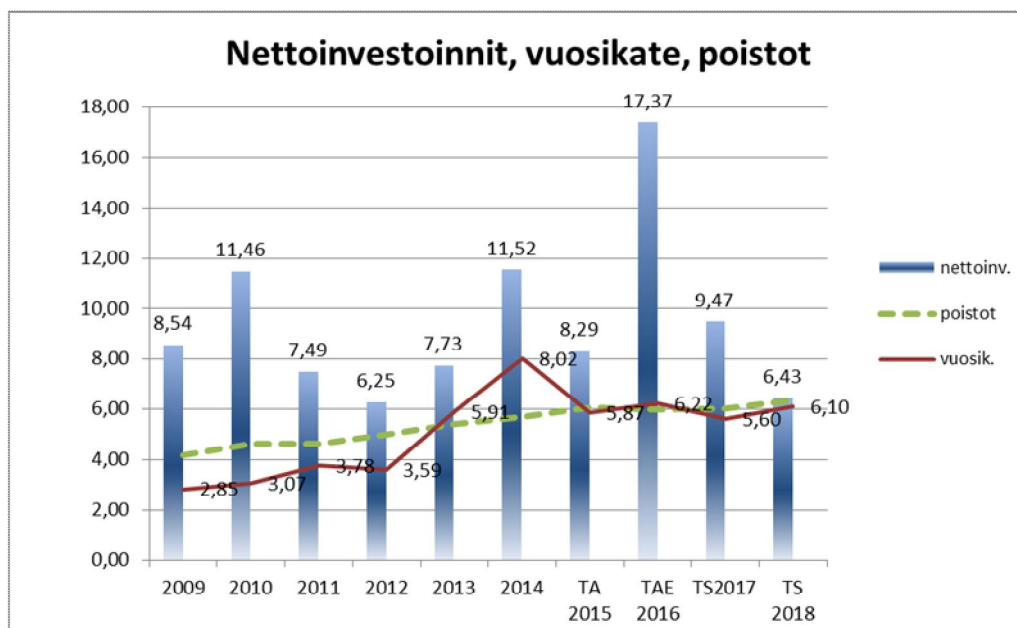
Iisalmi verotulot ja valtionosuudet yhteensä							
Tilivuosi, 1 000 €	2012	2013	2014 enn.	2015	2016**	2017**	2018**
Verot yhteensä	69 148	73 141	77 417	77 891	76 709	77 006	79 055
Muutos %		5,8	5,8	0,6	-1,5	0,4	2,7
Valtionosuudet	43 500	43 666	42 830	44 981	48 330	48 580	48 330
Muutos %		0,4	-1,9	5,0	7,4	0,5	-0,5
YHTEENSÄ	112 647	116 807	120 247	122 872	125 039	125 585	127 385
Muutos %		3,7	2,9	2,2	1,8	0,4	1,4

3.3.3 Investoinnit ja vuosikate

Iisalmen kaupungilla ei ole taseessa kattamatonta alijäämää, taseylijäämää on 3,4 M€ ja talousarvio 2016 sekä toimintasuunnitelma 2017-2018 ovat laadittu niin, että talous on tasapainossa. Vuoden 2016 talousarviossa toimintakate heikkenee 3,2 M€ vuoden 2015 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna, mikä johtuu toimintakulujen nopeammasta kasvusta verrattuna toimintatuottojen kasvuun. Vuosikate kattaa poistot 104,1 %:sti vuonna 2016. Vuosikatteen riittävyys poistoihin on yksi mittari sille, että kaupungin talous on terveellä pohjalla eikä lisälainaa tarvitse ottaa perustoimintojen rahoittamiseen. Nettoinvestointeihin vuosikate ei riitä.

Bruttoinvestoinnit ovat vuonna 2016 17,5 M€ ja nettoinvestoinnit 17,4 M€. (Nettoinvestoinnit = omahankintameno = bruttoinvestoinnit – valtionosuudet investointeihin). Iisalmen kaupungin nettoinvestoinnit ovat 786 €/ asukas ja vuosikate 281 €/ asukas. Vuonna 2016 rahoitusosuudet investointeihin ovat 0,1 M€.

Investointisuunnitelman keskiarvo vuosille 2016-2020 on 9,1 M€/netto. Investoinnit on eritelty tarkemmin investointisuunnitelmassa.

Kuva7. Nettoinvestoinnit, vuosikate, poistot.

Talousarvio sisältää esityksen Investointi- ja kehittämisrahaston käytöstä seuraavasti:

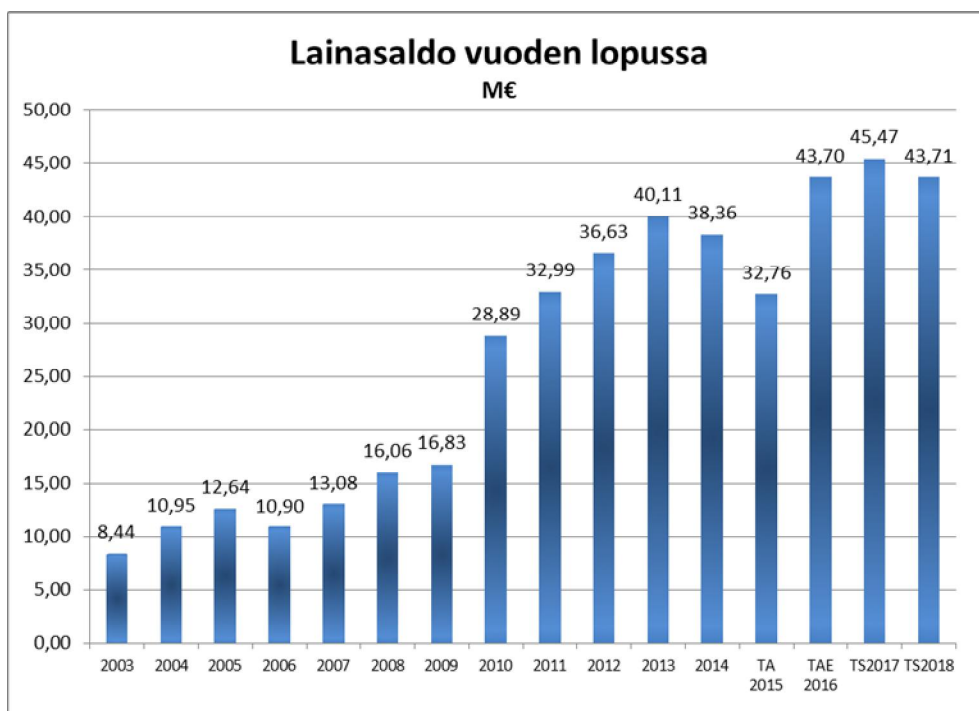
2016	Kangaslammin koulun peruskorjaus 0,67 M€, Kauppiis-Heikin koulun peruskorjaukseen 0,67 M€, yhteensä 1,34 M€.
2017	Kangaslammin koulun peruskorjaus 0,67 M€, Kauppiis-Heikin koulun peruskorjaukseen 0,67 M€, yhteensä 1,34 M€.
2018	Uimahalli 1,34 M€

3.3.4 Lainoitus

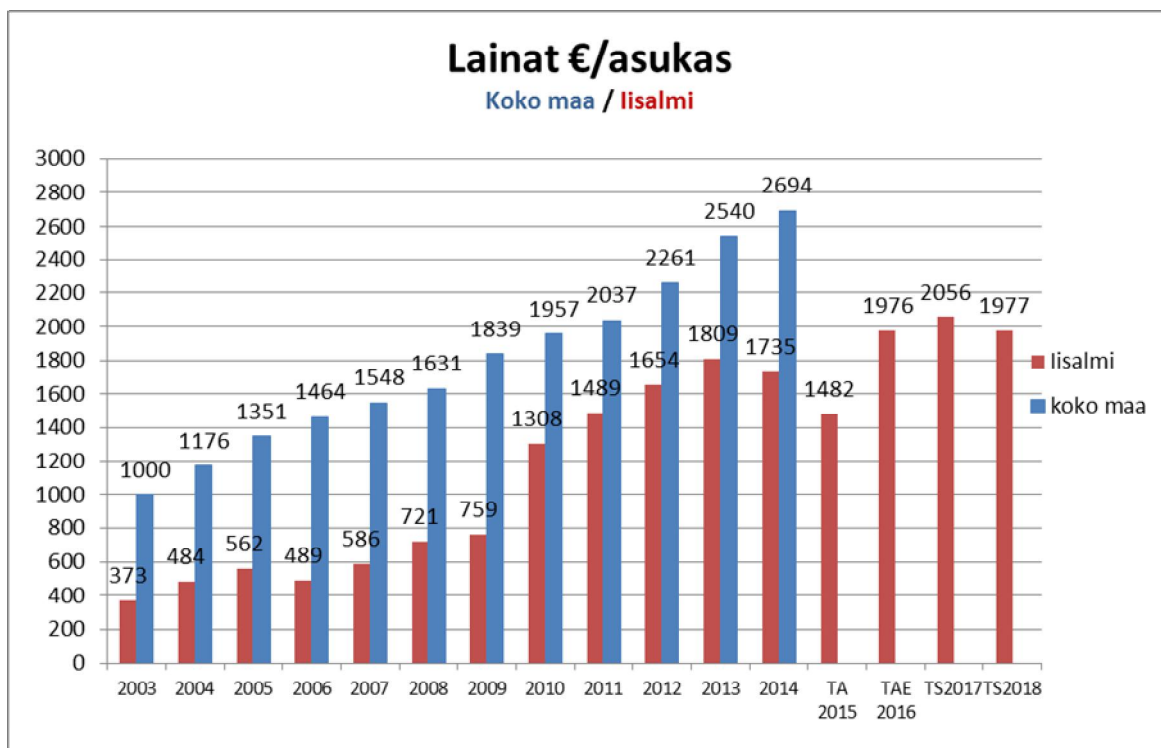
Talousarvion tasapainoperiaatteen mukaan talousarviossa osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa maksuvalmiuteen, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin sekä miten rahoitustarve katetaan. Tulorahoituksen riittämättömyys tarkoittaa lisääntyvää lainanottotarvetta ja korkomenojen kasvua.

Valtuuston vastuulla on seurata velkaantumista ja tarvittaessa reagoida, mikäli rahoituksen riittävyys ja vakavaraisuus vaarantuu. Seuranta ja reagointivastuu koskevat koko konsernia, ei pelkästään Iisalmen kaupunkia. Konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, josta on nähtävissä myös konsernilainat.

Iisalmen kaupungin kokonaislainamäärä vuoden 2015 lopussa alittuu talousarviossa arvioidusta. Vuonna 2015 ei nosteta talousarviolainaa ja investointien rahoittamiseen on käytetty tulorahoitusta ja kertyneitä kassavaroja. Kaupungin talousarvioon 2016 sisältyy uutta lainanottoa 17,4 milj. euroa ja lainojen lyhennystä 6,5 milj. euroa (ei sis. vesilaitosta). Antolainojen lyhennyksiä talousarvioon sisältyy 0,09 milj. euroa. Uusien antolainojen myöntämistä talousarvioon ei sisälly. Vuoden 2015 lopussa arvioitu lainasaldo on 32,8 M€ ja suunnitelmakauden lopussa vuonna 2017 lainasaldon arvioidaan olevan 43,7 €. (Kuva 8.)

Kuva 8. Lainasaldo vuoden lopussa.

Kuva 9. Lainat €/ asukas.

Lainamäärä vuonna 2016 on 43,7 milj. euroa eli 1 976 euroa/ asukas (ei sis. vesilaitosta). Keskimäärin kuntien lainamäärä/ asukas on 2 694 €/ asukas vuoden 2014 tilinpäätöstiedoin. (Kuva 9.)

3.4. Keskeiset muutokset palvelukeskuksittain

Hallinto- ja elinvoimapalvelut

- työllistämistoimen uudelleenjärjestelyt
- lomatoimen palvelutarpeen väheneminen ja lomatoimen uudelleenjärjestelyt
- maksuosuus Ylä-Savon SOTE ky:lle 71,9 M€ (vähennys 0,6 M€, -0,8%)
- organisaatiouudistuksen valmistelu
- vesilaitoksen taloushallinnon tehtävien siirto kaupungin hoidettavaksi 1.1.2016

Sivistyspalvelut

- varauduttu kompensoimaan ainakin osittain TA-rahoituksella perusopetuksen laadun kehittämiseen suunnatut valtion erityisavustusten poistuminen (resurssi-opettajat, avustajat, kerhot)
- varauduttu mittavaan oppimateriaalien uudistamiseen ja opettajien koulutukseen otettaessa käyttöön uusi opetussuunnitelma 1.8.2016
- Kangaslammin ja Kauppi-Heikin kouluille pienkaluston ja oppimateriaalien hankkiminen uusiin koulutiloihin
- Luma-keskuksen siirtyminen kokonaan kaupungille 1.6.2016
- aikuisten perusopetukseen valmistava opetus maahanmuuttajille
- Juhani Ahon museon toiminta turvataan huolimatta työllisyydenhoidon muutoksista

Vapaa-aika palvelut

- nuorten Twist-kesätyöllistämisen kehittäminen
- nuorisotakuun toimeenpanosuunnitelman päivittäminen vuosille 2016-2017
- sähköisten palvelujen kehittäminen asiakastyössä

Tekniset palvelut

- Luma-keskus kaupungin kiinteistöksi 1.6.2016 lukien
- hulevesiverkoston rakentamisen ja ylläpidon siirto kaupungille Iisalmen Vedeltä
- tonttien myyntivoittojen vähennys
- uusien katujen aiheuttama kulujen lisäys
- puistotoimen määrärahalisäys
- kiinteistöjen kunnossapitomäärärahojen vähennys
- vuokratuottojen vähennys kiinteistöjen korjaustöiden vuoksi
- väistötilavuokrat koulujen peruskorjausten vuoksi
- rakennusvalvontamaksujen vähentyminen

Investoinnit

- Kangaslammin peruskorjaus ja Kauppi-Heikin koulujen uudisrakentaminen jatkuu
- Luma-keskuksen valmistuskeittiön rakentaminen ja kiinteistön lunastaminen
- Kirkonsalmen koulun korjauksen loppuun saattaminen
- päiväkeskus Purjeen rakentaminen
- terveyskeskuksen korjaustöiden aloittaminen
- Veturitallin asuntoalueen rakentamisen aloitus

II. STRATEGIAOSA

4. Iisalmen kaupunkistrategia vuoteen 2025

Iisalmen kaupunkistrategia ”Iisalmi 2025 - Positiivisuuden alkulähteillä” hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.12.2013. Kaupunkistrategia ohjaa koko kaupunkikonsernin toimintaa. Valtuuston rooli strategiaprosessissa on keskeisiä tavoitteita linjaava ja näihin tavoitteisiin konkreettista sisältöä luova. Kuntastrategiassa esitetään visio, arvot ja strategiset tavoitteet. Talousarvioon otetaan lähtökohtaisesti vain valtuuston hyväksymät tavoitteet. Strategiaosassa esitetään myös muut strategiaa täydentävät ohjelmat ja suunnitelmat. Nämä esitetään myöhemmin strategia-osassa.

Iisalmen kaupungin **toiminta-ajatuksena** on edistää asukkaiden hyvinvointia sekä Iisalmen ja koko Ylä-Savon kilpailukykyä ja vetovoimaa tekemällä laajasti yhteistyötä menestyvän elinkeino- elämän edellytysten luomiseksi, laadukkaiden palvelujen turvaamiseksi ja kuntatalouden tasapainottamiseksi.

Iisalmen kaupungin **visiona** on olla monipuolinen teollisten vientiyritysten sekä kaupan ja palveluiden seutukaupunki. Iisalmi on myös monipuolinen koulutuskaupunki, joka on helppo saavuttaa. Arkielämä Iisalmessa on sujuvaa ja turvallista. Kaupunki on viihtyisä asuinympäristö. Iisalmelle on ominaista vahva historiaan ja kulttuuriin perustuva identiteetti, jonka pohjalta tulevaisuus rakennetaan modernia teknologiaa hyödyntäen. Samoista lähteistä pulppuaa iisalmelainen sosiaalisuus ja välitön tekemisen meininki. Kaupunkistrategian arvoperustana ovat **Iisalmen kaupungin arvot**.

1. Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus

Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus ovat kaupungin toimintoja, hallintoa ja kehittämistä koskevia läpileikkaavia periaatteita.

2. Avoimuus

Avoimuus ja läpinäkyvyys ovat päätöksenteon perustana, jolla luodaan luottamusta ja luovuuden ilmapiiri. Avoimuus on demokratian toteutumisen perusta, joka antaa mahdollisuuden vaikuttamiseen ja helpottaa päätöksentekoa. Avoimuutta noudatetaan myös sisäisessä ja ulkoisessa tiedottamisessa sekä kaupungin virkojen ja tehtävien täytössä.

3. Edistyksellisyys

Edistyksellisyys on rohkeutta kyseenalaistaa vanhoja toimintatapoja ja ideoita uusia. Iisalmen tulee alueen keskuksena kulkea kehityksen kärjessä ja toimia rohkeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Edistyksellisyys tarkoittaa henkilöstön sisäistä yrittäjyyttä ja tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämistä työskentelyssä.

4. Kestävä kehitys

Kestävä kehitys edellyttää taloudellista yhteiskuntarakennetta, tasapainoista ja kestävää taloutta sekä kustannustehokkuutta. Päätöksenteossa kestävä kehitys tarkoittaa pitkä-

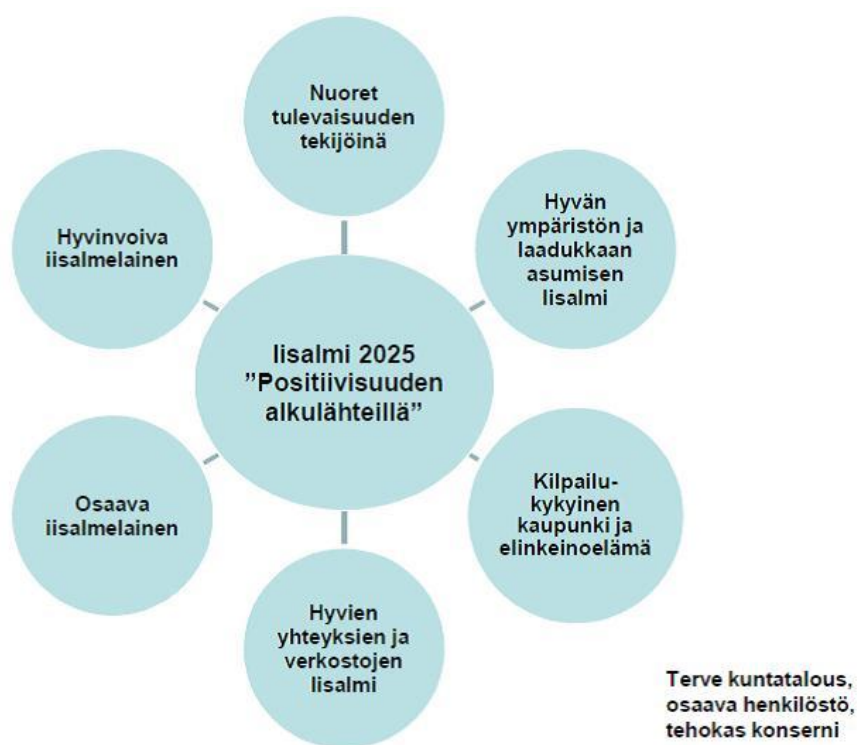
järjestyttä ja suunnitelmallisuutta, syrjäytymisen ehkäisyä sekä panostamista ennalta ehkäisevään toimintaan.

5. Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyydellä luomme hyvää henkeä ja viihtyisyyttä. Kaiken toiminnan lähtökohtana on asiakas, kuntalainen. Kaupunkia kehitetään yhdessä henkilöstön, kuntalaisten, palvelujen tuottajien ja sidostyhmien kanssa.

Strategisia painopistevalintoja ovat:

1. Kilpailukykyinen kaupunki ja elinkeinoelämä
2. Hyvinvoiva iisalmelainen
3. Osaava iisalmelainen
4. Nuoret tulevaisuuden tekijöinä
5. Hyvän ympäristön ja laadukkaan asumisen Iisalmi
6. Hyvien yhteyksien ja verkostojen Iisalmi
7. Terve kuntatalous, osaava henkilöstö ja tehokkaasti toimiva konserni

Kuva 10. Strategiset painopisteet.

4.1 Strategiset tavoitteet ja mittarit

Kilpailukykyinen kaupunki ja elinkeinoelämä (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Väestönkasvu: lisalmen kaupungin väestö kasvaa hallitusti	Asukasluku	22 055 asukasta	22 150 asukasta	22 500 asukasta
Työpaikkojen kokonaismäärän lisääntyminen:	Työpaikkojen määrä	9 258	9 520	9 600
lisalmi edistää uusien työpaikkojen syntymistä	Työttömyysaste	15,6 %	alle 15 %	alle 14 %
Elinkeinoelämän monipuolistuminen/ Osaamisalojen kehittyminen	Työpaikkojen jakautuminen toimialoitain: teollisten työpaikkojen ja työpaikkojen määrä	104 toimipaikkaa/ 1714 työpaikkaa	105 toimipaikkaa/ 1750 työpaikkaa	112 toimipaikkaa/ 2000 työpaikkaa
Toimivat liikenneyhteydet	Pääliikenneväylien parantamistoimenpiteet	Juna/auto matka-aika lisalmi-Hki /5,5 h	Juna/auto matka-aika lisalmi-Hki /5,5 h	Juna/auto matka-aika lisalmi-Hki /5 h
	Tietoliikenneyhteyksien kattavuus ja nopeus	Maaseutualueilla 100 %/ 100 MB	Maaseutualueilla 100 %/ 100 MB	Maaseutualueilla 100 %/ 300 MB
Kaupungin imagon ja vetovoiman paraneminen	Sijoituksen nousu Suomen Yrittäjien ja EK:n imagotutkimuksissa	96. Suomen Yrittäjät	Sijoituksen paraneminen	Sijoituksen paraneminen
		38. EK		
Kansainvälistyminen	KV-hankkeiden määrä	Hankkeiden määrä 5 kpl/ 80 000€	Kasvu 10 %	Kasvu 10 %/ vuosi
	Ulkomaalaisten osuus väestöstä	365 ulkomaalaista (31.12.2014)	400 ulkomaalaista	450 ulkomaalaista
		1,7 % väestöstä	1,8 % väestöstä	2 % väestöstä

Hyvien yhteyksien ja verkostojen lisalmi (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
lisalmen aseman vahvistuminen seutukaupunkina	Työpaikkaomavaraisuus	106,3 % (2012)	107 %	110 %
	Ylä-Savon kuntien tietoverkot muodostavat maantieteellisesti yhtenäisen, hallitun palvelualueen, jonka palvelut ovat aika- ja paikkariippumattomia.	Y-S kuntien tietoverkot eivät ole aika- ja paikkariippumattomia siten, että seudullinen työssäkäyntialue olisi saavutettavissa ilman kuntarajoja, eikä kuntaraja rajoittaisi tietoverkkoa.	Vuoden 2016 aikana selvitetään joustavan etäkäytön mahdollistaminen kaikille työntekijöille.	Edetään v. 2016 tehdyn selvityksen mukaisesti.

Terve kuntatalous, osaava henkilöstö ja toimiva konserni (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Toiminnallista ylijäämää valtuustokaudella	Vuosikatteen riittävyys nettoinvestointeihin.	Vuosikate kattaa poistot, ei nettoinvestointeja.	Vuosikate kattaa poistot.	Vuosikate kattaa poistot.
Palvelujen tehokas tuottaminen käytössä olevilla resursseilla/	SOTE-palvelujen tuotannon tehokas organisointi	Ylä-Savon SOTE ky tuottaa sosiaali- ja terveyspalvelut lisalmen kaupungille ja muille jäsenkunnille palvelusopimuksen mukaisesti.	Ylä-Savon SOTE ky tuottaa sosiaali- ja terveyspalvelut lisalmen kaupungille ja muille jäsenkunnille palvelusopimuksen mukaisesti. Uuden SOTE-järjestämislain mukaista palvelutuotantoa ja organisoitumista valmistellaan.	Ylä-Savon SOTE ky tuottaa sosiaali- ja terveyspalvelut lisalmen kaupungille ja muille jäsenkunnille palvelusopimuksen mukaisesti. Uuden SOTE-järjestämislain mukaista palvelutuotantoa ja organisoitumista valmistellaan.
SOTE-palvelut				
Henkilöstöstrategian linjausten ja henkilöstöpoliittisten periaatteiden päivittäminen	Henkilöstöstrategian päivittäminen/ uudistaminen	Uusi henkilöstöstrategia valmistuu vuoden 2015 aikana	Uusi henkilöstöstrategia otetaan käyttöön	Uusi henkilöstöstrategia ohjaa henkilöstöpolitiikkaa
	Ikäohjelman käyttöönotto	Ikäohjelma valmistunut ja otettu käyttöön 1.4.2015	Ikäohjelman jalkautusta jatketaan tehostetusti	Ikäohjelman jalkautusta jatketaan ja vaikutuksia arvioidaan

4.1.1 Hyvinvointikertomus osana kaupunkistrategiaa ja hyvinvointijohtamista

Hyvinvoinnin edistäminen on kunnan perustehtävä. Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä. Sen lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus. Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet. Hyvinvointikertomuksen painopisteenä niin strategisella kuin toiminnallisella tasolla on hyvinvointitiedon tuottaminen, analysointi ja kehittäminen. Hyvinvointikertomus on hyvinvointitiedolla johtamista ja päätöksentekoa tukeva työväline kunnille.

Hyvinvointikertomus on olennainen osa kunnan normaalia vuosittaista strategia-, talousarvio-, toiminta- ja käyttösuunnitelmatyötä ja liittyy tilinpäätöksiin ja arviointiin. Hyvinvointikertomustieto liitetään muuhun toimintaympäristötietoon ja hyödynnetään talousarvion suunnitteluohjeiden ja itse talousarvion laadinnassa. Talousarvioon linkitetään kuntalaisten hyvinvointiin liittyvät osa-alueet eli ns. hyvinvointisuunnitelma. Hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan normaalien tilinpäätösten yhteydessä ja valtuustokausittaisella laajemmalla hyvinvointikertomuksella. Hyvinvointikertomustiedon perustalta on uuteen kaupunkistrategiaan asetettu hyvinvointiin liittyvät strategiset linjaukset, indikaattorit ja tavoitteet. Strategian hyvinvointimittarit osoittavat painopisteet hyvinvoinnin johtamiselle.

Iisalmen kaupungin tavoitteena on luoda toimivat, poikkihallinnolliset hyvinvointirakenteet ja kytkeä hyvinvointijohtamisen näkökulma osaksi Iisalmen kaupungin toimintaa sekä toiminnan ja talouden suunnittelua. Tavoitteena on myös lisätä luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden hyvinvointijohtamisen osaamista. Kuntalaisten osallisuutta ja järjestöyhteistyötä hyvinvointityössä kehitetään edelleen. Toimintamallin ja sähköisen työkalun kehittämistä tehdään TervIS-hankkeessa.

4.2 Valtuustosopimus

Valtuustoryhmät allekirjoittivat marraskuussa 2013 valtuustosopimuksen valtuustokaudelle 2013-2016. Valtuustosopimuksen tarkoitus on vahvistaa Iisalmen kaupungin toimintamahdollisuuksia nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä ja lisätä eri poliittisten ryhmien yhteistyötä iisalmelaisten kokonaisedun varmistamiseksi. Valtuustosopimuksessa sovittiin talouden tasapainon saavuttamisesta ja hallinto-organisaation ja johtamisjärjestelmän uusimisesta.

Talouskehityksessä valtuustosopimuksen tavoitteena on pysäyttää velkaantuminen ja nostaa vuosikate vuosina 2014-2016 tasolle, jolla katetaan minimissään sekä poistot että kertyneet alijäämät vuoden 2016 loppuun mennessä. Kunnallisveroksi sovittiin 20,50 % vuosiksi 2014-2016. Kaupungin omissa toimintamenoissa sitouduttiin kulukuriin ja sote-palvelujen osalta kustannusten nousu vuositasolla saa olla korkeintaan 2 % ja toiminnat tulee sopeuttaa tulokehitykseen. Tarvittaessa palvelusopimuksen sisältöä tulee tarkastaa kustannuskehitystä ja kokonaistaloudellista kantokykyä vastaavaksi.

Valtuustosopimuksessa sovittiin keskimääräiseksi investointitasoksi 6-7 M€/ vuosi, mutta vuonna 2016 tämä taso tullaan ylittämään useiden yhtäaikaisten kouluinvestointien ja terveyskeskusinvestoinnin takia. Vuosina 2017-18 taso on keskimäärin 8M€, mikä sekin ylittää valtuustosopimuksen tason.

Kaupungin oman hallinto-organisaation uudistaminen sovittiin ajoitettavaksi seuraavan valtuustokauden alkuun. Organisaatiouudistus on käynnistetty vuoden 2015 aikana ja tavoitteena on tehdä esitys uudesta organisaatiomallista 30.6.2016 mennessä.

4.3 Strategian toteuttamisohjelmat

Kaupunkistrategian toteuttamisohjelmat muodostuvat strategian painopisteistä ja strategisista linjauksista. Ohjelmakokonaisuus täsmentää painopisteiden ja linjausten keskeiset tavoitteet ja kärkihankkeet. Ohjelmat tukevat poikkitoiminnallista toimintamallia ja asiakaslähtöisyyden kehittämistä. Seuraavassa on esitetty keskeisimmät strategian toteuttamisohjelmat.

4.3.1 Elinkeino-ohjelma

Iisalmen elinkeino-ohjelman lähtökohdat muodostuvat kaupunkistrategian ydinsisällöistä. Elinkeino-ohjelma paneutuu etenkin kaupungin yrityselämän edellytysten parantamiseen, Iisalmen yleismarkkinointiin ja matkailun edistämiseen, osaamisen ja koulutustoiminnan edistämiseen sekä kaupunkirakenteen kehittämiseen elinkeinoelämän näkökulmasta.

Elinkeino-ohjelmassa ”Elinvoimainen Iisalmi” on asetettu seuraavat painopisteet ja tavoitteet vuosille 2014-2017

1. Yrittäjiä palveleva Iisalmi

Iisalmi tunnetaan yritysmayönteisenä kaupunkina. Iisalmi ottaa huomioon aktiivisesti erikokoisten ja –tyyppisten yritysten tarpeet, luo edellytyksiä aloittavien yritysten menestymiselle ja auttaa jo toimivia yrityksiä onnistumaan liiketoiminnassaan. Iisalmen kaupunki on luonteva yhteistyökumppani kaikille yrityksille.

2. Iloisten ihmisten Iisalmi

Iisalmi profiloituu markkinoinnissaan vetovoimaisena Ylä-Savon keskuksena, jolla on oma vahva identiteetti ja hyvät tulevaisuuden näkymät. Iisalmen imago rakentuu edistyksellisen seutukaupunkirakenteen ja vetovoimaisen elinkeinoelämän ympärille uusien asukkaiden houkuttelemiseksi. Uudet palvelu- ja matkailuliiketoiminnan toimenpiteet sekä aktiivinen tapahtumatarjonta lisäävät matkailutuloa alueella sekä yhdistävät alan toimijoita toiminnalliseksi kokonaisuudeksi.

3. Osaava ja oppiva Iisalmi

Iisalmi parantaa kaupunkilaisten osaamistasoa tehokkaalla ja yritysten muuttuvat tarpeet huomioonottavalla koulutuksella. Yrittäjyyttä tuetaan aktiivisella yrittäjyyskasvatuksella yhteistyössä oppilaitosten ja toimivien yritysten kanssa. Iisalmi toimii aktiivisesti nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistämisessä sekä tukee yrityksiä osaavan

työvoiman löytämisessä. Maahanmuuttoneuvonnalla edistetään työperäisten maahanmuuttajien kotoutumista Ylä-Savoon.

4. Toimiva ja rakentava Iisalmi

Iisalmi tarjoaa hyvät olosuhteet yrittämiselle ja asumiselle kehittämällä kaupunkirakennetta asukkaita ja elinkeinoelämää kuunnellen. Uudet yritysalueet houkuttelevat kaupunkiin yrityksiä ja työpaikkoja, uudet asuinalueet tarjoavat monipuolisia vaihtoehtoja asumiselle. Iisalmi toimii aktiivisesti kaupungin saavutettavuuden parantamiseksi valtakunnallisella tasolla.

Elinkeino-ohjelma löytyy Iisalmen kaupungin [www-sivuilta](http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Palvelut/Tyo,-yrittaminen-ja-elinkeinot/Elinkeino-ohjelma) osoitteesta <http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Palvelut/Tyo,-yrittaminen-ja-elinkeinot/Elinkeino-ohjelma>

4.3.2 Hankintaohjelma 2014-2016

Kaupunkistrategian toiminta-ajatuksen mukaan kaupunki tekee laajasti yhteistyötä menestyvän elinkeinoelämän edellytysten luomiseksi, laadukkaiden palveluiden turvaamiseksi ja kuntatalouden tasapainottamiseksi. Hankintaohjelma tukee näitä tavoitteita. Iisalmen kaupungin hankintaohjelman päätavoitteena on parantaa kaupungin taloutta ja parantaa julkisten hankintojen laatua. Tärkeimpinä keinoina tavoitteen saavuttamiseksi ovat hankintojen ohjauksen ja työnjaon kehittäminen, sähköisten hankintatyökalujen hyödyntäminen, hankintaorganisaatioiden osaamisen ja hankintavolyymien hyödyntäminen ja alueellisten näkökulmien huomioiminen hankinnoissa.

Paikallisen talouden ja työllisyyden korostaminen hankinnoissa ei ole hankintalain mukaan sallittua, mutta hankintaohjelman, aktiivisen tiedottamisen, oman toimintatavan ja hankintakriteereiden hyödyntämisellä voidaan edesauttaa paikallisen elinkeinoelämän osallistumista kilpailuun. Perinteisten kilpailullisten tavoitteiden lisäksi, Iisalmi pyrkii hankinnoissaan painottamaan yhä enenevässä määrin myös ympäristönäkökohtiin ja sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen liittyvät tavoitteita, siltä osin kuin hankintalaki sen mahdollistaa.

Vuosittain valmistellaan hankintasuunnitelma, johon kootaan konkreettiset hankinnat. Hankintaohjelman toteutumista arvioidaan valtuustokauden viimeisen vuoden syksyllä ja uudistetaan uuden valtuuston aloittaessa työnsä. Hankintaohjelman hyväksymisen jälkeen kaupunginvaltuusto päätti liittyä IS-hankinta Oy:n osakkaaksi. Jo nyt voidaan sanoa, että IS-hankintaan liittyminen ja kilpailutettujen tuotteiden hankinta on tuonut merkittäviä säästöjä.

Hankintaohjelma 2014-2016 löytyy Iisalmen kaupungin [www-sivuilta](http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Hallinto-ja-talous/Toimintaohjeet-ja-saannot) osoitteesta <http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Hallinto-ja-talous/Toimintaohjeet-ja-saannot>

4.3.3 Tietohallinto-ohjelma

Iisalmen kaupungin tietohallinnon strategisena tavoitteena on kehittää aktiivisesti tieto- ja viestintäteknikan palveluita päämääränään entistä paremmat palvelut kuntalaisille, sekä kustannustehokas ja moderni hallinto. Iisalmen kaupungilla on vahva paikallinen ja seudullinen rooli, joka edistää seudullisen tietohallinnon kehittymistä, osaamista ja

kyvykkyyttä. Seutukunnan kannalta Iisalmella on ohjaava rooli hyödynnettäessä mahdollisimman tehokkaasti kansallisia ICT-hankkeita sekä kehittyviä palvelurakenteita, mm. kuntaydinverkkoa, palveluväylää sekä palveluja. Kehittäminen ja hankinnat tapahtuvat kansallisten mahdollisuuksien ja seudullisen palvelutuotannon tarpeiden kautta.

Tietohallinto-ohjelma on johdettu kaupunkistrategiasta ja sen tehtävänä on kuvata kaupungin yleistavoitteiden toteuttamista tietohallinnossa. Tietohallinto-ohjelmassa on kuvattu Iisalmen kaupungin ja seudullisen kehittämisen huomioiva hallintomalli. Tietohallinto-ohjelmassa on määritelty tietohallinnon kehittämisen painopisteet ja keskeiset kehittämishankkeet sekä palvelukeskuskohtaiset kehittämishankkeet.

Tietohallinto-ohjelma hyväksyttiin valtuustossa joulukuussa 2014. Ohjelma löytyy Iisalmen kaupungin verkkosivuilta <http://www.iisalmi.fi/tietohallinto-ohjelma>

4.3.4 Palvelustrategia

Valtuuston hyväksymän palvelustrategian mukaan Iisalmen kaupunki arvioi aktiivisesti palvelutuotantoaan ja etsii vaihtoehtoisia tuotantotapoja, mikäli ne parantavat palvelujen laatua, kilpailukykyä tai tuovat kokonaistaloudellista säästöä. Iisalmen palvelustrategialla halutaan kehittää omaa palvelutuotantoa ja edesauttaa vaihtoehtoisia tuotantotapoja. Palvelustrategiassa on hyväksytty ne palvelukokonaisuudet, joissa voidaan käyttää ostopalvelua. Kun palvelun ostopalvelua harkitaan, päätös kilpailutamisprosessin aloittamisesta tulee perustua mahdollisimman pitkälle kokonaistaloudellisesti edullisimman toimintamallin etsimiseen. Päätökseen vaikuttavat kaupungin arvot, palvelustrategia ja voimassa olevat elinkeino- ja henkilöstöpolitiikka. Kilpailuttaminen on perusteltua silloin kun se ennakoarvion perusteella tuo kaupungille hyötyä joko hinnan tai laadun näkökulmasta ja parantaa palveluiden kilpailukykyä tai muusta erityisestä syystä, esimerkiksi työvoiman saatavuudesta johtuen. Tarjouspyyntöprosessi käynnistetään aina hankintalainsäädännön siihen velvoittaessa ja prosessi suoritetaan hankintalain-säädännön ja kaupungin hankintaohjeiden mukaisesti.

Nykyinen palvelustrategia ulottuu vuoteen 2015 saakka. Valmisteilla oleva organisaatiouudistus merkitsee kaupungin organisaatiossa kattavaa prosessien läpikäymistä, joten palvelustrategian päivittäminen tullaan tekemään vuoden 2016 aikana organisaatiouudistuksen rinnalla.

Palvelustrategian liitetaulukoissa on yhteenveto keskeisimpien palvelujen nykytilasta, kehittämistarpeista sekä vaihtoehtoisista tuotantotavoista palvelukeskuksittain. Taulukoissa on myös esitys palvelun toteuttamistavasta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi liitetaulukot ohjeellisenä.

Palvelustrategia löytyy Iisalmen kaupungin [www-sivuilta](http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Kaupunki-Info/Strategiat/Muut-strategiat-ja-kehittamisohjelmat) osoitteesta <http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Kaupunki-Info/Strategiat/Muut-strategiat-ja-kehittamisohjelmat>

4.3.5 Henkilöstösuunnitelma 2012-2015

Palvelustrategia on ohjannut henkilöstösuunnitelman tekemistä ja suunnitelmaa on päivitetty vuosittain niin, että se palvelee mahdollisimman hyvin sekä kaupungin että henkilöstön tarpeita. Henkilöstösuunnitelma toteuttaa valittuja henkilöstöpoliittisia linjauksia käytännössä ja toimii samalla taloussuunnittelun pohjana. Henkilöstösuunnitelma on tehty yhteistyössä palvelukeskusten ja henkilöstön edustajien kanssa. Suunnitelmassa on avattu kaupunkistrategia 2020 eli kuvattu mitä kaupunkistrategiassa olevat henkilöstöpoliittiset linjaukset tarkoittavat käytännössä koko kaupungin henkilöstöasioiden hoidon kannalta.

Henkilöstösuunnitelman ja sen toimenpideohjelman päivityksen yhteydessä kootaan yhteen kaikki seuraavan talousarviovuoden henkilöstöpoliittiset erityistoimenpiteet ja tulevat henkilöstömuutokset, jotka palvelukeskusten tulee ottaa huomioon talousarviota laatiessaan. Talousarviossa henkilöstöhallinnon tulosalueella on esitetty vuosittaiset täsmennykset henkilöstösuunnitelmaan.

Henkilöstösuunnitelman liitteenä olevassa toimenpideohjelmassa on kuvattu kaikki henkilöstöpoliittiset toimenpiteet konkreettisella tasolla ja nimetty vastuuhenkilöt ko. toimenpiteille. Tarkoituksena on saada aikaan tavoitteellisuutta ja sitä kautta tuloksellisuutta toimintaamme. Toimenpideohjelman toimivuutta tarkastellaan vuosittain osavuositarkastuksissa ja toimintakertomuksessa sekä henkilöstökertomuksessa.

Henkilöstösuunnitelmalla pyritään varautumaan ennen kaikkea tulevaisuuden haasteisiin, eli miten me turvaamme sen, että kaupungilla on riittävästi osaavaa ja motivoitunutta henkilöstöä jatkossakin turvaamassa kuntalaisten palvelut. Henkilöstö ikääntyy koko ajan ja työssä jaksaminen tulee yhä tärkeämmäksi, lisäksi työuria pitää pystyä pidentämään. Nämä ovat isoja haasteita, jotka meidän tulee ottaa huomioon. Henkilöstösuunnitelma on hyvin työhyvinvointipainotteinen ja tähtää jatkossa yhä enemmän ennaltaehkäisevään toimintaan niin yksilö- kuin koko työyhteisötasolla.

Osaamisen turvaamiseksi on laadittu vuonna 2014 erillinen henkilöstön osaamisen kehittämisen suunnitelma, johon on koottu kaupungin henkilöstön osaamisen kehittämisen periaatteet ja menetelmät.

Nykyinen henkilöstösuunnitelma ja sen toimenpideohjelma ovat voimassa vuoden 2015 loppuun saakka. Uusi henkilöstöstrategia/toimenpideohjelma valmistuu vuoden 2015 loppuun mennessä.

4.3.6 Toimitilastrategia 2013-2017

Kaupungin merkittävä omaisuus muodostuu kiinteistöomaisuudesta. Kiinteistöomaisuuden hallinnan ja hoidon tavoitteiden määrittelemiseksi on tehty toimitilastrategia. Strategian tavoitteena on määritellä kaupungin toimitilojen omistamisen, vuokrauksen tai muun hankkimisen yleiset periaatteet sekä asettaa pitkän aikavälin tavoitteet kiinteistöjen kunnolle. Kiinteistöstrategialla määritellään tilantarve sekä kaupungin suhtautuminen omistamiseen. Kaupungin tavoitteena on tarjota käyttäjille

toimivat, kustannuksiltaan edulliset, terveelliset ja turvalliset toimitilat, joiden käyttöaste on korkea.

Iisalmen kaupungin toimitilastrategia löytyy Iisalmen kaupungin [www-sivuilta](http://www.iisalmi.fi) osoitteesta

<http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Hallinto-ja-talous/Toimintaohjeet-ja-saannot>

4.3.7 Iisalmen nuorisotakuun toimeenpanosuunnitelma

Nuorisotakuu tuli voimaan vuoden 2013 alusta. Sen tavoitteena on edistää nuorten työllisyyttä ja ehkäistä syrjäytymistä. Iisalmen kaupungin nuorisotakuun toimeenpanosuunnitelma valmistui keväällä 2014. Suunnitelmaa päivitetään vuosille 2016-2017. Kolme päätavoitetta pidetään ennallaan: nuorten työllistäminen koskee kaikkia, yhteistyö nivelvaiheessa on toimivaa ja nuorille suunnatut palvelut ovat kaikkien tiedossa. Suunnitelman tavoitteita raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä. Iisalmen kaupungin nuorisotakuun toimeenpanosuunnitelman on laatinut Iisalmen monialainen työryhmä (nuorten ohjaus- ja palveluverkosto). Monialainen työryhmä toimii yli hallintorajojen nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Iisalmen kaupungin nuorisotakuun toimeenpanosuunnitelma löytyy Iisalmen kaupungin [www-sivuilta](http://www.iisalmi.fi) osoitteesta

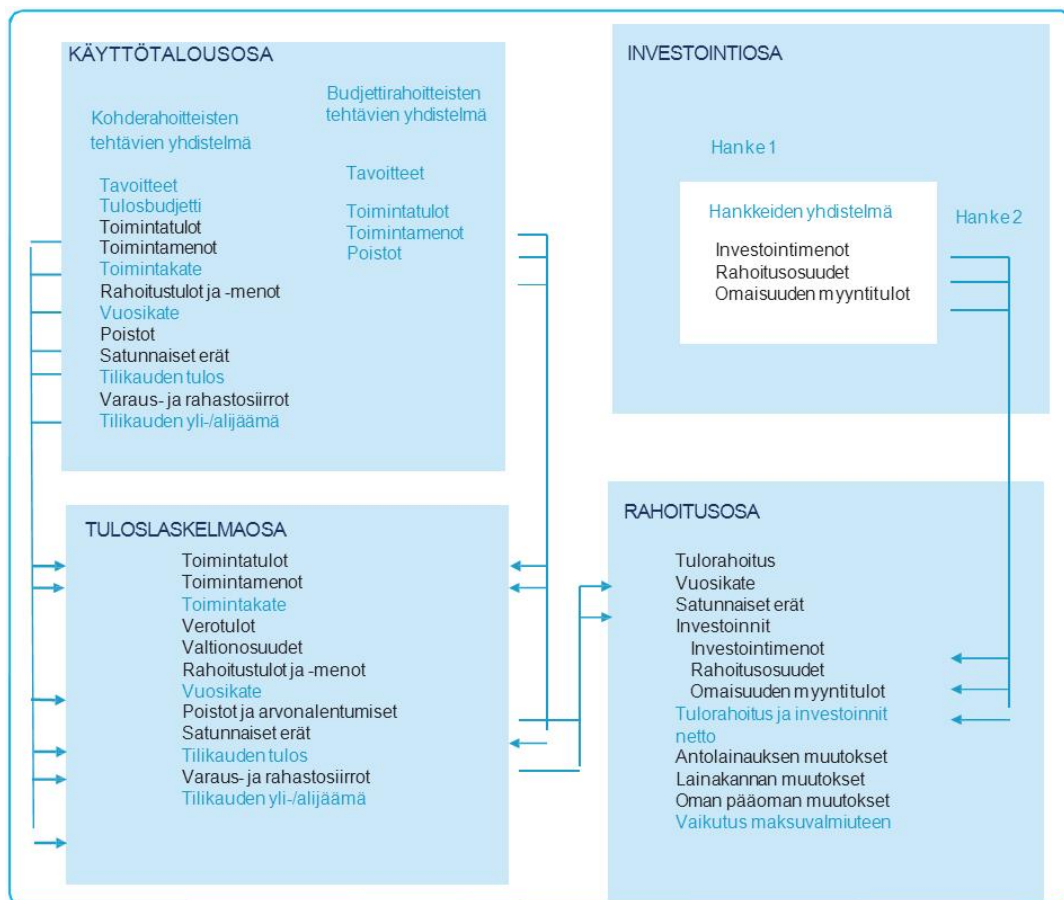
<http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Palvelut/Nuorisopalvelut/Nuorisotakuu>

III. TALOUDEN HALLINTA

5. Talousarvion ja –suunnitelman rakenne ja sitovuus

5.1 Talousarvion rakenne ja sitovuus

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Liitetiedoissa esitetään Iisalmen Vesiliikelaitoksen talousarvio sekä Iisalmen keskeisimpien tytäryhtiöiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Kuva 11. Kunnan talousarvio- ja suunnitelmarakenne.

Taloussuunnittelulla on kolme päätehtävää:

1. asetetaan palvelutoimintaa ja investointihankkeita koskevat tavoitteet
2. budjetoidaan menoja ja tuloja koskevat arviot eri tehtäville ja hankkeille
3. osoitetaan miten varsinainen toiminta ja investoinnit rahoitetaan

Taloussuunnittelun periaatteita

Taloussuunnittelun periaatteita ovat täydellisyysperiaate ja siihen liittyvä bruttoperiaate, tasapainoperiaate, vuotuisperiaate sekä sitä tarkentava suorite- ja realisointiperiaate, kehysbudjetointiperiaate ja yhtenäisyysperiaate sekä julkisuusperiaate.

Täydellisyysperiaatteen mukaan talousarvioon on otettava kunnan rahan käyttö ja rahan lähteet kokonaisuudessaan. Tiedostossa olevia menoja tai tuloja ei voi jättää talousarviosta pois. Myös kunnan sisäiset ostot ja myynnit on otettava talousarvioon vaikka niihin ei sisälly rahan käyttöä.

Tasapainoperiaate tarkoittaa, että tulojen on suunnitelmakaudella katettava menot ja että kunnan maksuvalmiuden tulee aina olla riittävä. Tuloylijäämän kerryttämiselle on oltava perusteet. Talousarvion rahoituslaskelmaosassa on osoitettava kuinka rahoitus-tarve katetaan ja kuinka rahoitusylijäämä käytetään. Talouden tasapainoperiaate sisältää myös sen, etteivät kunnan sitoumukset ja niihin liittyvät riskit saa ylittää kunnan voimavaroja.

Bruttoperiaatteella tarkoitetaan sitä, että menot ja tulot päätetään talousarviossa ja -suunnitelmassa bruttomääräisinä eli tuloja ei vähennetä menoista.

Nettoperiaatteella tarkoitetaan, että valtuusto voi päättää menojen tai tulojen erotuksen (vuosikatteen) määrärahana tai tuloarviona. Näin voidaan menetellä liiketoiminnassa ja toiminnassa, jotka rahoitetaan pääosin myynti- ja maksutuotoilla.

Vuotuisperiaatteen mukaisesti valtuuston on hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi vuodeksi talousarvio.

Suorite- ja relisointiperiaate merkitsee sitä, että talousarvioon otetaan varainhoito-vuoden aikana vastaanotetuista tuotannontekijöistä aiheutuvat menot ja suoritteiden luovuttamisesta aiheutuvat tulot sekä muut sellaiset menot joiden suorittamiseen kaupunki on varainhoitovuoden aikana sitoutunut ja muut lopullisesti kaupungille kuuluvat tulot.

Kehysbudjetointiperiaatteen mukaan valtuustolla on laaja harkintavalta päättää talousarvion määrärahakokonaisuuksista. Pääsääntöisesti määräraha asetetaan tehtäväkohtaisena siten, että toiminnan tavoitteet ja niiden saavuttamiseen varatut varat ovat yhdistettävissä talousarviossa.

Yhtenäisyysperiaate edellyttää, että valtuusto päättää talousarviosta ja -suunnitelmasta niin, että ne ovat yhtenä kokonaisuutena samassa käsittelyssä.

Julkisuusperiaate edellyttää, että talousarvio on julkinen asiakirja, johon kenellä tahansa on oikeus tutustua.

Talousarvion sitovuustaso

Talousarvio on sitova ohje kaupungin talouden hoitamista varten. Sitovuus ilmenee erityisesti siinä, että varoja ei saa käyttää muihin kuin talousarviossa osoitettuihin tarkoituksiin eikä enempää kuin talousarviossa on osoitettu. Käyttötarkoitus ilmenee määrärahojen nimikkeistä ja määrärahojen sitovista perusteluista.

Käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot

Talousarvion käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot sitovat hallintokuntia tulosalueetasolla valtuustoon nähden.

Tilivelvollisuus

Iisalmen kaupungin tulosalueet ja niiden tilivelvolliset:

Tulosalue	Tilivelvollinen
100 Rahoitus	Talousjohtaja
110 Vaalit	Hallintojohtaja
111 Tilintarkastus	Tarkastuslautakunta
120 Yleishallinto	Hallintojohtaja /talousjohtaja
140 Elinvoimapalvelut	Elinkeinojohtaja
170 Sosiaali- ja terveydenhuolto	Talousjohtaja
180 Henkilöstötoimi	Henkilöstöpäällikkö
185 Työllisyydenhoito	TYP-johtaja
189 Lomatoimi	Lomatoimenjohtaja
190 Ylä-Savon maaseutulausakunta	Maaseutujohtaja
300 Sivistyspalvelukeskuksen hallinto	Talouspäällikkö
310 Lasten päivähoido ja esiopetus	Päivähoidon johtaja
315 Perusopetus	Sivistystoimen johtaja
320 Lukiokoulutus	Rehtori
330 Ruokahuolto ja siivous	Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö
400 Kansalaisopisto	Kansalais- ja musiikkiopiston rehtori
410 Kirjastopalvelut	Kirjastotoimen johtaja
420 Kulttuuripalvelut	Kulttuuritoimen johtaja
430 Musiikkiopetus	Kansalais- ja musiikkiopiston rehtori
500 Vapaa-aikatoimi	Vapaa-aikajohtaja
540 Uimahalli	Vapaa-aikajohtaja
600 Tekvin hallinto	Talouspäällikkö
630 Kaupunkirakenne	Tekninen johtaja
690 Tilapalvelu	Tilapalvelun johtaja
695 Rakennusvalvonta	Rakennustarkastaja
710 Ylä-Savon jätehuoltolautakunta	Jäteasiantuntija

Tilivelvollisuudesta tarkemmin kohdassa 5.3 Tilivelvollisuus.

Tulosalueet noudattavat bruttositovuustasoa uimahallia lukuun ottamatta, joka käsitellään talousarviossa epäitsenäisenä liikelaitoksena eli nettoyksikkönä. Valtuustoon nähden uimahalli-tulosaluetta sitoo toimintakate.

Virkojen ja toimien henkilöstömäärärahat ovat sitovia kaupunginhallitukseen nähden lukuun ottamatta virkoja, joiden täyttämisestä päättää valtuusto. Valtuuston päättämien virkojen määrärahat ovat sitovia valtuustoon nähden.

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot sitovat hallintokuntia valtuustoon nähden hanke- tai hankeryhmätasolla, ellei talousarvion perusteluissa ole esitetty yksityiskohtaisempaa määrittelyä määrärahalle.

Investointiosan määrärahojen käytöstä vastaa se lautakunta/johtokunta, jonka alaisuuteen ne on talousarviossa merkitty. Talousarviossa teknisen lautakunnan alaisuuteen on merkitty myös muiden hallintokuntien investointimäärärahoja. Mikäli tällaisia määrärahoja ei ole osoitettu tiettyyn hankkeeseen, määrärahojen etuoikeusjärjestyksen päättää ao. lautakunta/johtokunta ja toteutuksesta vastaa tekninen lautakunta määrärahojen puitteissa.

Käyttötalouden toiminnalliset tavoitteet

Käyttötalouden toiminnalliset tavoitteet ovat valtuuston hyväksymiä tavoitteita, jotka sitovat kuntia valtuustoon nähden. Lautakuntatason tavoitteet esitetään tarkemmin käyttösuunnitelmassa, joka hyväksytään valtuuston hyväksyttyä talousarvion. Lautakuntatason tavoitteet hyväksyy lautakunta ja niiden toteutumisesta raportoidaan ao. lautakunnalle. Hallitus ja valtuusto saavat raportit tiedokseen.

Talousarvion perustelut

Talousarviossa on esitetty perustelut ja merkittävimmät toiminnassa tapahtuvat muutokset.

Tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan sitovuus

Tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan erät sitovat valtuustoon nähden ko. osien perusteluissa esitetyllä tasolla.

Uudet tai laajennettavat toiminnot

Vuoden 2016 talousarvion perusteluissa on määritelty toiminnoissa tapahtuvat laajennukset ja supistukset. Mikäli toimintaa on tarve laajentaa oleellisesti tai aloittaa uusi toiminta, jota ei ole määritelty talousarviossa, tulee tähän olla ehdottomasti kaupunginhallituksen ja tarvittaessa kaupunginvaltuuston lupa.

Uudet tai laajennettavat toimitilat

Mikäli hallintokunnat tarvitsevat toimintaansa uusia tiloja, niin ensisijaisesti käytetään kaupungin omistuksessa tai muuten hallinnassa olevia tiloja tilapalvelun osoittamalla tavalla. Ulkopuolelta tapahtuva uusien tilojen vuokraus tehdään aina teknisen keskuksen toimesta ja päätöksellä.

Taloussuunnitelman sitovuus

Talousarvion sitovuus on vahvempi kuin suunnitelmavuosien. Vaikka oikeudellisesti talousarvion sitovuus onkin vahvempi kuin taloussuunnitelman, on myös taloussuunnitelma kunnan viranomaisia ja viranhaltijoita toiminnallisesti velvoittava asiakirja. Talousarviossa ja -suunnitelmassa turvataan edellytykset tehtävien hoitamiseen.

Talousarvion käyttösuunnitelma

Valtuuston hyväksyttyä talousarvion saattaa kaupunginhallitus sen täytäntöönpanomääräyksin lautakuntien ja muiden viranomaisten noudatettavaksi.

Kaupunginhallitus, lautakunta tai johtokunta hyväksyy sen jälkeen käyttösuunnitelman, jolla tarkistetaan asianomaisen toimielimen talousarvioehdotukseen sisältynyt alustava käyttösuunnitelma valtuuston päätöksiä vastaavaksi sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä.

Käyttösuunnitelmalla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, tarkennetut tavoitteet sekä jakavat määrärahat ja tuloarviot seuraavan tason yksiköille (käyttötalousosa) ja projekteille (investointiosa) osamäärärahoiksi ja osatuloarvioiksi.

Kaupunginhallituksen, lautakunnan tai johtokunnan määräämä, sen alainen viranhaltija päättää seuraavan tason käyttösuunnitelmista sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja osamäärärahojen käytöstä asettamalla tarkennetut tavoitteet ja jakamalla osamäärärahat ja -tuloarviot pienempiin ja tarkempiin osiin. Edellä tarkoitettu viranhaltija voi vastaavasti antaa alaiselleen viranhaltijalle oikeuden päättää seuraavan tason käyttösuunnitelmasta.

Käyttöomaisuuden poistot

Kirjanpitojärjestelmässä käyttötalous ja pääomatalous on eriytetty toisistaan. Tällöin käyttöomaisuuden hankintameno aktivoidaan ja kirjataan tulosvaikutteiseksi kuluksi poistosuunnitelman mukaisesti. Talousarviossa aktivointirajaksi on määritelty 10 000 euroa (KV. 25.3.2002 § 23) eli vähintään 10 000 euron hankinnat käsitellään investointimenona ja kirjataan poistoaikanaan tuloslaskelman kuluksi. Kaupunginvaltuusto on 11.11.2006 § 134 (muutos 17.12.2008 § 143) vahvistanut kaupungin poistosuunnitelman, joka on liitteenä 2. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on tarkistanut v. 2011 yleisohjettaan suunnitelman mukaisista poistoista. Kaupunginhallitus on käsitellyt poistosuunnitelmaa kokouksessaan 3.9.2012 § 295 ja todennut, että tarvetta poistosuunnitelman muutokseen ei ole.

Kaupunginhallituksen lainanottovaltuus

Kaupungin hallintosäännön 32 §:n mukaan kaupunginhallitus ratkaisee asiat, jotka koskevat kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarviolainojen ottamista, lainojen takaisinmaksua ja lainaehtojen muuttamista. Lainanottovaltuus on tarkoituksenmukaista rajata siten, että kaupunginhallituksella on vuonna 2016 oikeus ottaa talousarviossa oleva lainamäärä joko kotimaisia ja/tai ulkomaisia lainoja.

Päätös voi koskea:

- lainan ennaikaista takaisinmaksamista sekä lainaehtojen muuttamista talousarviossa olevien määrärahojen puitteissa
- talousarviolainaa, jonka laina-aika on vähintään yksi vuosi ja korko enintään 3 %
- talousarviolainaa, jonka emissiokurssin ja nimelliskoron perusteella laskettava efektiivinen korkoprosentti saa olla enintään 3 %.

Kaupungin hallinto- ja toimintasäännön 48 § mukaisesti talousjohtajalla on oikeus päättää lainojen korkoriskeiltä suojautumisesta kaupunginhallituksen enimmäisvaltuuksin. Vuonna 2016 lainojen suojaamiseen voidaan käyttää koronvaihtosopimuksia ja sopimuksia muuttuvakorkoisen lainan enimmäis- ja vähimmäiskorosta. Uusien korkoriskiltä suojaavien sopimusten nimellismäärä saa olla vuonna 2016 enintään 20 milj. euroa.

Taloussuunnitelma vuosille 2017 – 2018

Taloussuunnitelma vuosille 2017 – 2018 on esitetty talousarviokirjan osissa tuloslaskelma ja rahoituslaskelma.

5.2 Kunnan talouden tasapainovaatimus ja alijäämän kattamisvelvollisuus

Uudessa kuntalaissa alijäämän kattamisvelvollisuuden sääntelyä on edelleen tiukennettu. Taloussuunnitelman on oltava määräajassa tasapainossa tai ylijäämäinen. Alijäämän kattamisvelvollisuus on kytketty tilinpäätöksen osoittamaan kertyneeseen alijäämään ja sen on katettava viimeistään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Säännöstä sovelletaan ensimmäisen kerran lain voimaantulovuoden eli tilikauden 2015 taseeseen kertyneeseen alijäämään.

Taloussuunnitelmassa on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona on katettava. Erillistä pidemmän ajan toimenpideohjelmaa ei siis enää sallita. Taloussuunnitelma on laadittava vähintään neljäksi vuodeksi, alijäämän kattamiskaudeksi, sen tilinpäätöksen jälkeen kun alijäämää on kertynyt. Yksilöityjen toimenpiteiden hyväksymättä jättäminen on lainvastaisena kumottavissa.

Jos alijäämät saadaan katetuksi lyhyemmässä ajassa kuin neljässä vuodessa, niin ylijäämäinen tilinpäätös, jolla kertyneet alijäämät saadaan katetuksi, katkaisee kattamiskauden. Sen jälkeen seuraavina tilikausina mahdollisesti kertyvät alijäämät aloittavat taas uuden kattamiskauden ja toimenpideohjelman laatimisvelvollisuuden. Alijäämän kattamiseen voidaan käyttää aiemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä.

Lain 110.3 §:ään liittyy kiinteästi lain 115.2 §: jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Samoin 110.3 §:ään liittyy tarkastuslautakunnan 121.2 §:n mukainen velvollisuus arvioida niissä kunnissa, joita alijäämän kattamisvelvollisuus koskee, talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman

riittävyttä. Myös tilintarkastajien on puututtava alijäämän kattamisvelvoitteen laiminlyömiseen aiempaa tarkemmin, vaikka tätä ei olekaan laissa nimenomaisesti todettu.

Selkeillä lainsäädännön velvoitteilla ja näiden seurannalla on tarkoitus saada aikaan se, että kunnat huolehtivat itse talouden tasapainottamistoimista. Jos kunta ei täytä sille säädettyjä tasapainottamis- ja kattamisvelvoitteita, kysymykseen tulevat periaatteessa samat laillisuuden valvontakeinot, kuin muussakin kunnan toiminnassa: kunnallisvalitus siltä osin kuin asiassa tehdään valituskelpoisia päätöksiä, kantelu virkavelvollisuuksien laiminlyönnin johdosta jne. Jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää säädettyssä määräajassa, voidaan käynnistää lain 118 §:ssä säädetty erityisen vaikeassa asemassa olevan kunnan arviointimenettely.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely

Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
- 4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Alijäämää voidaan kattaa myös peruspääomasta määrätyin edellytyksin. Peruspääoman alentamisen perusteena voi olla pysyvien vastaavien määrän pysyvä alentuminen joko omaisuuden luovutuksen, menetyksen tai ylimääräisen poiston tai arvonalentumisen seurauksena. Edellytys peruspääoman vähentämiselle on, että pitkäaikaisen peruspääomarahoituksen määrä taseessa ylittää pysyviin vastaaviin sitoutuneen pääoman määrän.

Peruspääoman alentaminen on poikkeuksellinen toimenpide, joka edellyttää kunnalta riittävää omavaraisuutta. Erityisesti kunnan, jonka suunniteltu, keskimääräinen investointitaso on poistotasoa olennaisesti korkeampi ja jonka velkamäärä on suuri, tulisi välttää peruspääoman alentamista, vaikka tase-yhtälö antaisi siihen

mahdollisuuden. Mitä suurempi osuus kunnan pysyvistä vastaavista on rahoitettu peruspääomalla, sitä vakaampi kunnan rahoitusasema on. Erityisesti maanhankinta ja pääomasijoitukset sitovat kunnan pääoman tavallisesti olennaisesti pitemmäksi ajaksi kuin mitä kunnan ottaman pitkäaikaisen vieraan pääoman takaisinmaksuaika on.

Vaikka peruspääoman alentaminen ei sinänsä vaikuta omavaraisuus- tai velkaisuus-tunnuslukuihin, saattaa menettely johtaa virheellisen kuvan antamiseen kunnan taloudellisesta asemasta. Alijäämän eliminointi peruspääomasta on kirjanpidollinen ratkaisu, joka saattaa siirtää todellisiin ja välttämättömiin tasapainottoimenpiteisiin ryhtymistä.

Alijäämäerien kattamisen suorittamisjärjestys

Edellisten tilikausien alijäämä katetaan ensisijaisesti tilikauden ylijäämällä ja taloussuunnitteluvuosien ylijäämillä ja toissijaisesti rahastopääomalla ja peruspääomalla. Rahastopääomasta ja peruspääomasta kattaminen edellyttää lisäksi edellä mainittujen erityisehtojen täyttymistä.

Tilikauden alijäämä katetaan ensisijaisesti edellisten tilikausien ylijäämällä ja taloussuunnitteluvuosien ylijäämillä ja toissijaisesti rahastopääomalla ja peruspääomalla.

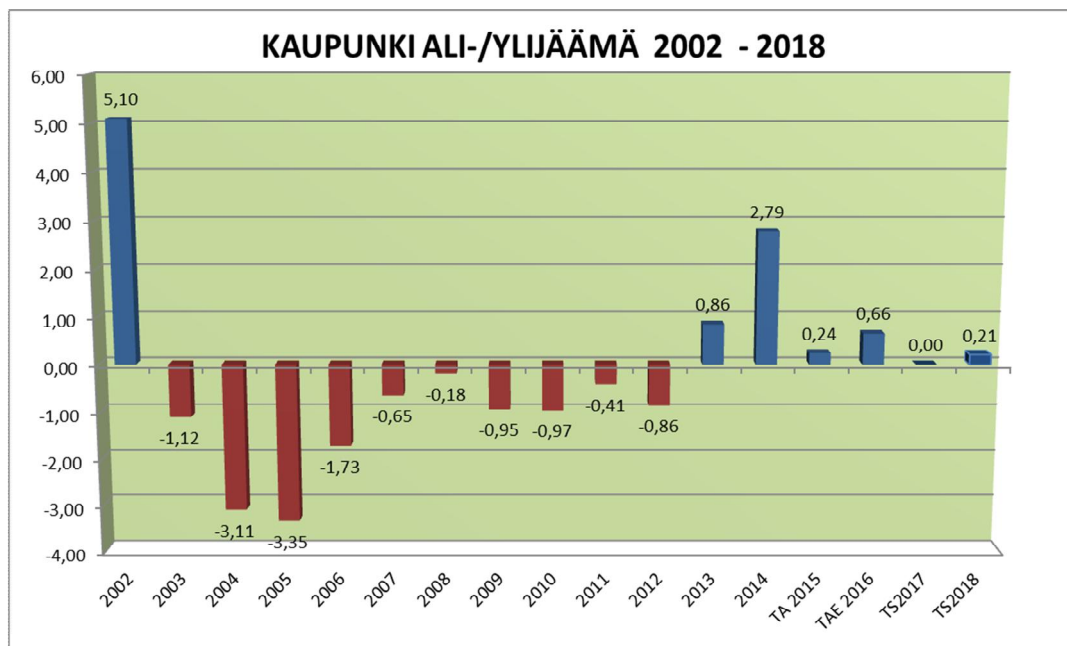
Suunnitteluvuoden alijäämä katetaan edellisten tilikausien ylijäämällä tai taloussuunnitteluvuosien ylijäämillä.

5.3 Tilivelvollisuus

Tilivelvollisten asemaa käsitellään Kuntalain 125 §:ssä. Tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastajan antamassa tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaistensa tekemisestä ja siitä mitä jää hoitamatta.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Tilintarkastuskertomukseen on sisällytettävä lausunto sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa vain tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Tilivelvollisuuden puuttuminen ei vapauta esimiestä valvontavastuusta.

6. Tuloslaskelma- ja rahoitusosa

TULOSLASKELMA lisälmen kaupunki	TP2014	TA2015	Muutettu TA2015	TAE2016	Muutos TA15/TA16	TS2017	TS2018
Toimintatuotot	35 128 397	35 177 880	35 250 080	34 018 330	-3,3 %	33 697 970	33 453 370
Toimintakulut	-150 957 275	-154 072 860	-154 404 860	-156 079 190	1,3 %	-157 089 370	-157 986 420
Toimintakate	-115 828 878	-118 894 980	-119 154 780	-122 060 860	2,7 %	-123 391 400	-124 533 050
Verotulot	77 417 456	77 891 100	77 891 100	76 709 000	-1,5 %	77 006 000	79 055 000
Valtionosuudet	42 829 601	44 123 140	44 981 296	48 329 690	9,5 %	48 579 690	48 329 690
Rahoitustuotot- ja kulu	3 601 798	2 747 900	2 747 900	3 238 890	17,9 %	3 408 790	3 243 790
Korkotuotot	45 065	42 700	42 700	25 000	-41,5 %	25 000	25 000
Muut rahoitustuotot	4 282 474	3 608 500	3 608 500	3 962 890	9,8 %	4 152 790	3 942 790
Korkokulut	-313 987	-424 500	-424 500	-300 000	-29,3 %	-380 000	-399 000
Muut rahoituskulut	-411 754	-478 800	-478 800	-449 000	-6,2 %	-389 000	-325 000
Vuosikate	8 019 977	5 867 160	6 465 516	6 216 720	6,0 %	5 603 080	6 095 430
Poistot							
Suunnitelmapoistot	-5 692 079	-6 083 950	-6 083 950	-5 973 810	-1,8 %	-6 014 270	-6 334 360
Satunnaiset erät	4 714 525	0	0	0	0,0 %		
Satunnaiset tuotot	4 714 525	0	0	0	0,0 %	0	0
Tilikauden tulos	7 042 423	-216 790	381 566	242 910	-212,0 %	-411 190	-238 930
Poistoeron muutos	-595 034	-40 600	-40 600	-925 000	2178,3 %	-928 000	-889 500
Rahastojen muutos	-3 655 488	500 000	500 000	1 340 000	168,0 %	1 340 000	1 340 000
Yli-/alijäämä	2 791 901	242 610	840 966	657 910	171,2 %	810	211 570

Rahoituslaskelma € lisälmen kaupunki	TP2014	TA2015	Muutettu TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	8 019 977	5 867 160	6 465 516	6 216 720	5 603 080	6 095 430
Satunnaiset erät	4 714 525	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-159 481	-583 010	-583 010	-455 000	-455 000	-455 000
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-24 228 827	-8 160 000	-8 602 000	-17 481 000	-9 660 000	-6 610 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 143 770	311 000	311 000	110 000	190 000	185 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	11 667 299	683 010	683 010	555 000	555 000	555 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 157 264	-1 881 840	-1 725 484	-11 054 280	-3 766 920	-229 570
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-4 420	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	260 829	86 517	86 517	85 000	85 000	85 000
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 500 000	7 800 000	7 800 000	17 480 000	9 660 000	6 610 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 245 974	-5 985 974	-5 985 974	-6 465 974	-7 727 640	-8 260 982
Rahoituksen rahavirta	-384 447	1 900 543	1 900 543	11 099 026	2 017 360	-1 565 982
Rahavarojen muutos	772 817	18 703	175 059	44 746	-1 749 560	-1 795 552

7. Käyttötalousosa

7.1 Käyttötalous lautakunnittain

Toimielin	Ta 2015 1 000 €	Ta 2016 1 000 €	muutos ed.v. %	Ta 2015 1 000 €	Ta 2016 1 000 €	muutos ed.v. %	Ta 2015 1 000 €	Ta 2016 1 000 €	muutos ed.v. %
(ei sis. lask.vyör.eriä)	tuotot	tuotot	%	kulut	kulut	%	netto	netto	%
11 Keskusvaalilautakunta	35,0	0,0		35,0	0,0		0,0	0,0	0,0
12 Tarkastuslautakunta	5,0	5,0	0,0	53,7	47,3	-12,0	-48,7	-42,3	-13,2
14 Kaupunginhallitus	15 712,1	15 082,4	-4,0	96 167,3	97 233,3	1,1	-80 455,2	-82 150,9	2,1
19 Maaseutulauslautakunta	341,7	343,1	0,4	453,6	454,5	0,2	-111,9	-111,5	-0,4
30 Koulutuslautakunta	4 464,5	4 552,9	2,0	36 949,9	37 361,4	1,1	-32 485,4	-32 808,5	1,0
40 Kulttuurilautakunta	693,9	609,2	-12,2	3 483,8	3 446,7	-1,1	-2 789,9	-2 837,5	1,7
50 Vapaa-aikalautakunta	1 010,6	983,9	-2,6	3 587,2	3 668,1	2,3	-2 576,6	-2 684,2	4,2
60 Tekninen lautakunta	12 660,5	12 227,2	-3,4	12 939,7	13 454,1	4,0	-279,2	-1 226,9	339,5
69 Rakennuslautakunta	154,0	104,0	-32,5	307,2	309,6	0,8	-153,2	-205,6	34,2
70 Jätehuoltolautakunta	100,5	110,8	10,2	95,6	104,4	9,2	5,0	6,5	30,0
yhteensä	35 177,9	34 018,3	-3,3	154 072,9	156 079,2	1,3	-118 895,0	-122 060,9	2,7

Tulosalue	Ta 2015 1 000 €	Ta 2016 1 000 €	muutos ed.v. %	Ta 2015 1 000 €	Ta 2016 1 000 €	muutos ed.v. %	Ta 2015 1 000 €	Ta 2016 1 000 €	muutos ed.v. %
(ei sis. lask.vyör.eriä)	tuotot	tuotot	%	kulut	kulut	%	netto	netto	%
Vaalit	35,0	0,0		35,0	0,0		0,0	0,0	0,0
Tilintarkastus	5,0	5,0	0,0	53,7	47,3	-12,0	-48,7	-42,3	-13,2
Yleishallinto	974,5	815,7	-16,3	4 562,2	4 596,5	0,8	-3 587,7	-3 780,8	5,4
Elinvoimapaalvelut	479,1	619,2		1 555,8	1 709,6		-1 076,8	-1 090,4	
Sos. ja terveydenhuolto	450,6	453,5	0,0	75 158,6	74 523,8	-0,8	-74 708,0	-74 070,3	-0,9
Henkilöstötoimi	485,9	519,8	7,0	984,0	1 006,9	2,3	-498,1	-487,1	-2,2
Työllisyydenhoito	276,6	480,7	73,8	1 135,9	3 353,5	195,2	-859,3	-2 872,8	234,3
Lomat	13 045,5	12 193,5	-6,5	12 770,8	12 043,0	-5,7	274,7	150,5	-45,2
Maaseututoimi	341,7	343,1	0,4	453,6	454,5	0,2	-111,9	-111,5	-0,4
Sivtyspalv. keskus hallinto				729,3	728,8	-0,1	-729,3	-728,8	-0,1
Lasten päivähoito ja esiopetus	1 155,4	1 225,6	6,1	13 083,0	13 140,4	0,4	-11 927,6	-11 914,7	-0,1
Peruskoulutus ja esiopetus	329,7	364,7	10,6	17 524,3	17 911,4	2,2	-17 194,6	-17 546,7	2,0
Lukiokoulutus	112,3	112,3	0,0	2 879,2	2 788,2	-3,2	-2 766,9	-2 675,9	-3,3
Ruokahuolto ja siivous	2 867,1	2 850,3	-0,6	2 734,2	2 792,7	2,1	132,9	57,6	-56,7
Kansalaisopisto	215,4	168,4	-21,8	773,0	732,3	-5,3	-557,6	-563,9	1,1
Kirjastopalvelut	62,6	77,6	24,0	1 204,5	1 236,2	2,6	-1 141,9	-1 158,6	1,5
Kulttuuripalvelut	157,0	124,7	-20,6	707,1	692,1	-2,1	-550,1	-567,4	3,2
Musiikinopetus	258,8	238,5	-7,9	799,1	786,1	-1,6	-540,3	-547,6	1,4
Vapaa-aikatoimi	299,1	267,6	-10,5	2 619,6	2 689,3	2,7	-2 320,5	-2 421,7	4,4
Uimahalli	711,6	716,3	0,7	967,7	978,7	1,1	-256,1	-262,5	2,5
Tekninen hallinto	54,8	54,8	0,0	2 289,1	2 282,8	-0,3	-2 234,3	-2 228,0	-0,3
Kaupunkirakenne	2 917,6	2 654,2	-9,0	3 976,4	4 122,1	3,7	-1 058,9	-1 467,9	38,6
Tilapalvelu	9 688,1	9 518,2	-1,8	6 674,1	7 049,3	5,6	3 014,0	2 468,9	-18,1
Rakennusvalvonta	154,0	104,0	-32,5	307,2	309,6	0,8	-153,2	-205,6	34,2
Jätehuolto	100,5	110,8	10,2	95,6	104,4	9,2	5,0	6,5	30,0
yhteensä	35 177,9	34 018,3	-3,3	154 072,9	156 079,2	1,3	-118 895,0	-122 060,9	2,7

7.2. Henkilöstö lautakunnittain

Alla olevassa taulukossa on yhteenveto Iisalmen kaupungin henkilöstöstä lautaunnittain vuosina 2013 - 2017. Henkilöstön määrässä on huomioitu mahdolliset tulevat eläköitymiset ja uudet ja lakkautettavat virat ja tehtävät sekä tiedossa olevat muut muutokset palvelurakenteissa. Henkilöstön määrät perustuvat palvelukeskusten ilmoittamiin määriin. Henkilöstön määrä laskee kahden seuraavan vuoden aikana yhteensä noin 52 henkilötyövuotta. Suurin muutos on lomituspalveluhenkilöstössä. Vähennystä on vuosina 2014 – 2018 yhteensä noin 65 henkilötyövuotta. Sanalliset perustelut henkilöstömuutoksille on esitetty tarkemmin lautakuntien henkilöstöosuuksissa.

HENKILÖSTÖ	Henkilöstö/htv	TP2014	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
Keskusvaalilautakunta	Vakituiset	0	0	0	0	0
	Määräaikaiset	0	0,1	0	0	0
	Yhteensä	0	0,1	0	0	0
Tarkastuslautakunta	Vakituiset	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	Määräaikaiset	0	0	0	0	0
	Yhteensä	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Kaupunginhallitus	Vakituiset	213,1	223,5	214	199	199
	Määräaikaiset	65,5	57,3	49,5	45,5	45
	Yhteensä	278,6	280,8	263,5	244,5	244
Maaseutuhallinnon yhteislaautakunta	Vakituiset	7	7	7	7	7
	Määräaikaiset	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
	Yhteensä	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
Koulutuslautakunta	Vakituiset	419,5	437	423,1	424	424
	Määräaikaiset	25	6,5	13,3		
	Yhteensä	444,5	443,5	436,4	424	424
Kulttuurilautakunta	Vakituiset	31,9	34,6	35,1	36,1	36,1
	Määräaikaiset	34,2	21,5	22	20,3	20,3
	Yhteensä	66,1	56,1	57,1	56,4	56,4
Vapaa-aikalautakunta	Vakituiset	31	31	31	31	31
	Määräaikaiset	2,7	0,9	2,6	1,6	1,6
	Yhteensä	33,7	31,9	33,6	32,6	32,6

HENKILÖSTÖ	Henkilöstö/htv	TP2014	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
Tekninen lautakunta	Vakituiset	69,4	70	69,8	70,2	70,2
	Määräaikaiset	10,5	11	15	14	14
	Yhteensä	79,9	81	84,8	84,2	84,2
Rakennuslautakunta	Vakituiset	4	4	4	4	4
	Määräaikaiset	0	0	0	0	0
	Yhteensä	4	4	4	4	4
Jätehuoltolautakunta	Vakituiset	1	1	1	1	1
	Määräaikaiset	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5
	Yhteensä	1,3	1,3	1,5	1,5	1,5
Yhteensä	VAKITUISET	777	808,2	785,1	772,4	772,4
	MÄÄRÄAIKAISET	138,9	98,3	103,6	82,6	82,1
KAIKKI YHTEENSÄ	YHTEENSÄ	915,9	906,5	888,7	855	854,5
Muutos edelliseen vuoteen	Htv	-4	-9,4	-17,8	-33,7	-0,5

7.3 Keskusvaalilautakunta

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja

Henkilöstö

Keskusvaalilautakunta	Henkilöstö	TP2014	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
	Vakituiset	0	0,1	0	0	0
	Määräaikaiset	0	0	0	0	0
	Yhteensä	0	0,1	0	0	0
Yhteensä	VAKITUISET	0	0,1	0	0	0
	MÄÄRÄAIKAISET	0	0	0	0	0
Keskusvaaliltk yht.	YHTEENSÄ	0	0,1	0	0	0

Talous

Keskusvaalilautakunta	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Vaalit						
Toimintatuotot	36	35	0	-100,0 %	0	70
Toimintakulut	-37	-35	0	-100,0 %	-30	-70
Netto (=toimintakate)	-1	0	0	0,0 %	-30	0
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytys, netto	0	0	0	0,0 %	0	0

110-3 Vaalit	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	35 650	35 000	0	0	70 000
Myyntituotot	35 650	35 000	0	0	70 000
Toimintakulut	-37 189	-35 000	0	-30 000	-70 000
Henkilöstökulut	-16 716	0	0	0	0
Palkat ja palkkiot	-15 090	0	0	0	0
Eläkekulut	-1 220	0	0	0	0
Muut henkilösivukulut	-406	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-19 674	0	0	0	0
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-799	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	-35 000	0	-30 000	-70 000
Toimintakate	-1 539	0	0	-30 000	0

Toimintasuunnitelma

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka tehtävänä on huolehtia niin kunnallisvaalien kuin valtiollisten vaalien järjestämisestä kunnassa. Lautakunnan toimikausi on valtuuston toimikautta vastaavat neljä vuotta.

Keskusvaalilautakunnan tehtävät valtiollisissa vaaleissa ovat:

- vaaleista tiedottaminen
- ennakkoäänestyksen valmistelut
- laitos- ja kotiaäänestyksen valmistelut
- vaalipäivän äänestyksen valmistelut
- kunnan vaaliviranomaisten kouluttaminen
- äänestäjille suunnatun puhelinpäivystyksen järjestäminen vaalien aikaan
- ennakkoäänestysasiakirjojen tarkistaminen
- alustavan ääntenlaskennan tiedotus

Kunnallisvaaleissa keskusvaalilautakunnan tehtäviin kuuluu myös:

- ehdokashakemusten vastaanotto ja tarkastaminen
- ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen
- kaikkien kunnassa annettujen äänten tarkastuslaskenta ja tiedottaminen
- vaalien tuloksen vahvistaminen ja julkaiseminen

Vuonna 2016 ei ole valtiollisia eikä kunnallisia vaaleja. Kuntavaalien järjestämisen ajankohta on muuttunut siten, että seuraavat kuntavaalit ovat vasta huhtikuussa 2017 ja nykyisten valtuustojen toimikautta jatketaan toukokuun loppuun 2017 saakka. Mikäli itsehallintoalueiden valmistelu etenee suunnitellussa aikataulussa, ovat itsehallinto-alueiden vaalit syksyllä 2017.

Riskianalyysi

Vaalien käytännön järjestämisessä on aina mahdollisuus virheisiin eri vaiheissa. Vaalien toimittamisen valmisteluissa on siirrytty sähköiseen menettelyyn, joka voi erilaisissa häiriötilanteissa aiheuttaa ennakkoon arvaamattomia riskejä. Riskeihin on varauduttu siten, että vaalien käytännön järjestämisestä laaditaan vastuumatriisi ja myös

valmiutta ylläpidetään esim. tulospalvelun osalta myös paperipohjaisesti ja tarvittaessa fax- tai puhelinvälitteisesti.

7.4 Tarkastuslautakunta

Tilivelvollinen: tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on Kuntalain 121 §:n mukaan:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kaupunginhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tilintarkastajan on toukokuun loppuun mennessä tarkastettava julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös (Kuntalaki 123 §).

Henkilöstö

Tarkastuslautakunta	Henkilöstö	TP2014	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
Tilintarkastus						
	Vakituiset	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	Määräaikaiset	0	0	0	0	0
	Yhteensä	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Yhteensä	VAKITUISET	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	MÄÄRÄAIKAISET	0	0	0	0	0
Tarkastuslautakunta yht.	YHTEENSÄ	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Talous

Tarkastuslautakunta	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Tilintarkastus						
Toimintatuotot	5	5	5	0,0 %	5	5
Toimintakulut	-42	-54	-47	-13,0 %	-47	-47
Netto (=toimintakate)	-37	-49	-42	-14,3 %	-42	-42
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-1	-1	0	-100,0 %	0	0
Vyörytys, netto	-1	-1	0	-100,0 %	0	0

111-3 Tilintarkastus	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Myyntituotot	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-41 532	-53 680	-47 260	-47 310	-47 350
Henkilöstökulut	-13 988	-14 170	-14 470	-14 520	-14 560
Palkat ja palkkiot	-12 735	-12 930	-13 200	-13 240	-13 280
Eläkekulut	-956	-920	-950	-960	-960
Muut henkilösivukulut	-297	-320	-320	-320	-320
Palvelujen ostot	-25 827	-36 040	-29 120	-29 120	-29 120
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-303	-550	-550	-550	-550
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-1 414	-2 920	-3 120	-3 120	-3 120
Toimintakate	-36 532	-48 680	-42 260	-42 310	-42 350

Toimintasuunnitelma

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty kuntalaissa ja sillä on erityinen asema lautakuntien joukossa. Tarkastuslautakunnan tehtävä eroaa muista lautakunnista, koska se ei valmistelee asioita hallitukselle kuten muut lautakunnat. Sen tehtävänä on hallituksen ja sen alaisen organisaation suoritusarvioiminen ja raportointi valtuustolle. Lautakunnalla ei ole valtuuston asettamia toiminnallisia tavoitteita.

Talousarvio on laadittu nykymuotoisen ja laajuisen toiminnan pohjalta. Tarkastuslautakunnalla on vuodessa noin 8 kokousta. Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtäviä hoitaa rahoitussihteeri 0,1 henkilötyövuoden panoksella ja tilintarkastaja osallistuu kokouksiin mahdollisuuksiensa mukaan. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman valtuustokaudelle, joka tarkennetaan vuosittain työohjelmaksi. Iisalmen kaupungin tilintarkastusyhteisönä toimii KPMG Julkishallinnon palvelut OY. Tilintarkastuspäivien määrä on enintään 50 päivää, joista vastuunalaisen tilintarkastajan osuus on vähintään 20 päivää.

7.5 Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen alaiseksi on koottu useita palvelukokonaisuuksia ja toimintoja. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii seuraavat tulosalueet: yleishallinto, elinvoimapaalvelut, sosiaali- ja terveystoimi, henkilöstötoimi, työllisyydenhoito ja lomatoimi. Lomatoimella tarkoitetaan maatalousyrittäjien lomituspalveluja.

Tarkemmin eriteltynä tämä kohta sisältää mm. kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toiminnan edellyttämät määrärahat, avustukset, jäsenmaksut- ja maksusuudet, hallintotoimiston, kaupunginjohtajan, suhdetoiminnan ja edustuksen, sisäisen tarkastuksen, hallintopalveluiden, taloustoimen, elinvoimapaalveluiden, markkinoinnin, Ylä-Savon koulutuskuntayhtymälle maksettava seuturaha, hankerahan, tietohallinnon, joukkoliikenteen, Sote-kuntayhtymän maksuosuuden, ns. muut sosiaali- ja terveyspalvelut, maahanmuuttoneuvonnan, pakolaisten vastaanoton, henkilöstöhallinnon, henkilöstöpalvelut, tukityöllistämisen, työllistämispalveluiden, erityistyöllistämisen, nuorten kesätyötoiminnan, seudullisen TYP-toiminnan. lomatoimen hallinnon ja maatalousyrittäjien lomatoimen tarvitsemat määrärahat. Suurin muutos aiempiin muutoksiin on työllisyydenhoidon vastuun siirtyminen Sote-kuntayhtymältä kaupungille. Tämä merkitsee suuria toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia. Tässä yhteydessä siirtyy mm. työmarkkinatuen kuntaosuuden maksuosuus kaupungin budjettiin, kun se aiemmin oli Sote-kuntayhtymän maksuosuuden sisällä. Samassa yhteydessä kaupunki ottaa johto- ja hallinnointivastuun monialaisesta työvoimapaalvelusta eli TYP-toiminnasta.

Jakoa on aiemmasta selkeytetty niin, että elinvoimapaalvelut muodostavat oman tulosalueensa.

Henkilöstö

KAUPUNGINHALLITUS	Henkilöstö/htv	TP2014	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
Yleishallinto	Vakituiset	12,3	13,6	14	14	14
	Määräaikaiset	0,2	0,2			
	Yhteensä	12,5	13,8	14	14	14
Elinvoima- ja kehittämispalvelut	Vakituiset	5,7	6	6	6	6
	Määräaikaiset	4	4	5,5	5,5	5
	Yhteensä	9,7	10	11,5	11,5	11
Sosiaali- ja terveyshuolto	Vakituiset	1,7	2	2	2	2
	Määräaikaiset	2	2	2	2	2
	Yhteensä	3,7	4	2	2	2
Henkilöstötoimi	Vakituiset	7,3	8	8	8	8
	Määräaikaiset	0	0	0	0	0
	Yhteensä	7,3	8	8	8	8

KAUPUNGINHALLITUS	Henkilöstö/htv	TP2014	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
Työllisyydenhoito	Vakituiset	0	0	3	4	4
(henkilöstö jakaantuu palvelukeskuksiin)	Määräaikaiset	28,3	28	28	28	28
	Yhteensä	28,3	28	31	32	32
Lomatoimi	Vakituiset	186,1	193,9	181	165	165
	Määräaikaiset	31	23,1	14	10	10
	Yhteensä	217,1	217	195	175	176
Yhteensä	VAKITUISET	213,1	223,5	214	199	199
Yhteensä	MÄÄRÄAIKAISET	65,5	57,3	49,5	45,5	45
KAUPUNGINHALLITUS YHT.	YHTEENSÄ	278,6	280,8	263,5	244,5	244

Perustelut henkilöstömuutoksille:

Vähennykset 2016

Lomatoimi: Tilojen ja maatalousyrittäjien väheneminen johtaa lomituspäivien vähenemiseen ja edelleen henkilöstön vähenemiseen. Lisäksi vuonna 2017 voimaan astuva uusi lomituspalvelulaki tuonee lisää supistuksia maatalousyrittäjien palveluihin, minkä johdosta lomituspalveluhenkilöstö vähenee.

Lisäykset 2016

Työllisyyden hoito: Työllisyyden hoidon tehtävät siirtyvät kaupungin tehtäväksi SOTE-kuntayhtymästä vuoden 2016 alusta. Kuntayhtymästä siirtyy työllisyysasiansihteeri kaupungin palvelukseen. Vuoden 2015 puolella on perustettu TYP-johtajan/ työllisyysasiantuntijan tehtävä. Vuonna 2016 perustetaan kokonaan uutena tehtävänä työvalmentajan tehtävä, joka hoitaa mm. nuorten kesätyötoimintaa, ns. 300-päivää työmarkkinatuella olleiden aktivointia, yms. tehtäviä.

Työllisyydenhoito: Työllistämistuella palkattujen määrä riippuu valtion työllistämispolitiikan painopisteistä. Mikäli palkkatukea ei saada, korvataan työpanosta suoraan työllistämismäärärahoista.

Määräaikaiset 2016

Pakolaistyö:

Määräaikaisena pakolaiskoordinaattorin ja -ohjaajan tehtävät.

Perustelut vuosien 2017-2018 henkilöstömuutoksille:

Lomatoimi: Tilojen ja maatalousyrittäjien väheneminen johtaa lomituspäivien vähenemiseen ja edelleen henkilöstön vähenemiseen. Lisäksi vuoden 2017 voimaan astuva uusi lomituspalvelulaki tuonee lisää supistuksia maatalousyrittäjien palveluihin, minkä johdosta lomituspalveluhenkilöstö vähenee.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet ja niiden mittarit ja tavoitetaso

Kilpailukykyinen kaupunki ja elinkeinoelämä (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Toimivat liikenneyhteydet	Haja-asutusalueen laajakaistaverkon rakentamisen loppuunsaattaminen	Haja-asutusalueiden laajakaista on rakennettu valmiiksi	Rakennettun laajakaistan käyttöä laajennetaan ja parannetaan nopeutta	Rakennettun laajakaistan käyttöä laajennetaan ja parannetaan nopeutta
	Laajakaistaverkon nopeus 100MB	100 MB	300 MB	300 MB
Elinvoimapaivalueen toiminnan tehokkuus	Asiakasmäärät	1-6/2015: 154 asiakasta	300 asiakasyritystä	300 yritystä / vuosi
	Kontaktointi	1-6/2015: 313 asiakastapahtumaa	600 kontaktia	600 kontaktia
	Asiakaspalaute	syksyllä 2014 toteutettu asiakastytytyväisyyskysely, yleisarvosana 8,1 - seuraava kysely toteutetaan syysy 2015	Asiakaspalaute keskiarvo vähintään 8,0 (asteikolla 4-10)	Asiakaspalaute keskiarvo vähintään 8,0 (asteikolla 4-10)

Osaava iisalmelainen (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Kuntalaisten, asiakkaiden sähköisten palvelujen käytön lisääminen (elisalmi)	Sähköisten palvelujen käyttöasteen muutos	Toiminnot hajautettuna eri puolille	Suunnitellaan keskitetyn palvelun hankkimista sekä uusitaan iisalmi.fi - sivuston sisältö&ulkoasu	Kaikki ePalvelut siirretään keskitetyn palvelun alle

Hyvien yhteyksien ja verkostojen Iisalmi (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Iisalmen aseman vahvistuminen seutukaupunkina (tietohallinto)	Seudullinen tietohallintomalli on otettu käyttöön.	Mallia ei ole hyväksytty kaikissa kunnissa	Malli saadaan hyväksyttyä ja jäsenistö valittua	Ohjausryhmä toimii käytännössä ja toimintatavat on suunniteltu sekä käytössä

Terve kuntatalous, osaava henkilöstö ja toimiva konserni (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Toiminnallista ylijäämää valtuustokaudella	Vuosikate kattaa poistot	Vuosikate kattaa poistot 96,4 %:sti	Vuosikate kattaa poistot 104,1 %:sti	Vuosikate kattaa poistot 100 %:sti
Kilpailukykyiset veroprosentit ja maksut	Lisälmen veroprosentit ovat kilpailukykyisiä alueen muihin kuntiin tai verrokkikuntiin verrattuna.	Tuloveroprosentti 20,50 %	Tuloveroprosentti 20,50 %	Tuloveroprosentti 20,50 %
Palvelujen tehokas tuottaminen käytössä olevilla resursseilla SOTE-palvelut	Sote-palvelujen taloudellisuus €/asukas vrt. saman kokoluokan verrokkikunnat	3 270 €/ asukas	3 260 €/ asukas	3 300 €/ asukas
	Kustannusten kasvu on max. 1,5 % vuositasolla	1,3 %	0,8 %	1,2 %
	Hoitotakuu toteutuu terveydenhuoltolain mukaisesti. Ylä-Savon SOTE ky raportoi Lisälmen kaupungille hoitotakuun toteutumisesta osavuositarkastuksessa.	Hoitotakuu toteutuu terveydenhuoltolain mukaisesti.	Hoitotakuu toteutuu terveydenhuoltolain mukaisesti.	Hoitotakuu toteutuu terveydenhuoltolain mukaisesti.
Palvelujen tehokas tuottaminen käytössä olevilla resursseilla Tietohallinto	Asiakastytyväisyysskyselyn tulosten perusteella valitut kehittämiskohteet Tietohallintopalveluiden osalta	Asiakastytyväisyyttä ei ole mitattu. Mitataan marraskuun 2015 aikana.	Valitaan kyselyn perusteella kolme kehityskohdetta, joita viedään eteenpäin.	Kyselyt aktiivisessa käytössä ja toimenpiteiden seuranta vertailussa.
Palvelujen tehokas tuottaminen käytössä olevilla resursseilla Lomatoimi	Tilojen työaikaomitus ja lomitus-palveluresurssien omitus ovat oikeat/ päivän hinta eroaa valtakunnallisesta keskiarvosta korkeintaan +10 %	10 %	10 %	10 %
	Palvelusuunnitelmat ovat ajan tasalla/ vuosittain päivitetään 33 % palvelusuunnitelmista	33 %	33 %	33 %/v. 2017 päivityskierros alkaa alusta
Palvelujen tehokas tuottaminen käytössä olevilla resursseilla Ylä-Savon maaseutupalvelut	Tukipäätösten käsittelyaika/Sähköisen maataloustukien käsittelyjärjestelmän käyttöaste	2 kk/70 %	Max 2 kk/91 %	Max 2 kk/90 %
Palvelujen tehokas tuottaminen käytössä olevilla resursseilla Työllisyydenhoito	Työllisyyspalveluiden organisointi uudistetaan vuoteen 2016 mennessä	Uusi toimintamalli valmistellaan vuoden 2015 aikana.	Uusi toimintamalli on käytössä vuoden 2016 alussa.	Toimintamalli toimii tehokkaasti.
Palvelujen tehokas tuottaminen käytössä olevilla resursseilla Henkilöstötoimi	Palkkalaskelmien määrä/	21 000/kpl	21 000/kpl	21 000/kpl
	Palkanlaskennan kulut €/palkansaaja	365 €/palkansaaja	367 €/palkansaaja	365 €/palkansaaja

Terve kuntatalous, osaava henkilöstö ja toimiva konserni (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi työkyvyn ja työhyvinvoinnin kehittäminen	Työkykyindeksi: arvo/ keskiarvo	77,0 % työkyky hyvä tai erinomainen/henkilöstökertomus 2014	77,0 % työkyky hyvä tai erinomainen	77,0 % työkyky hyvä tai erinomainen
	Sairauspoissaolojen määrän lasku	15,7 pv/htv	15,2pv/htv	15,2pv/htv
Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen	Osaaminen vastaa tehtäväkuvaa (luku saadaan henkilöstökyselystä joka toinen vuosi)	96 %	96 %	96 %
Henkilöstön osaaminen, ammattitaidon ylläpitäminen	Henkilöstön perustietotekniikka-profiilit on määritetty.	Profiileja ei ole määritetty.	Henkilöstön tietotekniikka-profiilit määritellään vuoden 2016 alussa (kysely/ kehityskeskustelut) ja osaamistarpeet vietään koulutusohjelmaan.	Koulustarjonta kohdennetaan henkilöstön osaamistarpeiden mukaisesti.
Henkilöstöressurssien joustava ja tehokas käyttö	Tavoitteet asetetaan organisaatiouudistuksen yhteydessä.	Organisaatiouudistuksen valmistelu on käynnistetty.	Ehdotus uudesta organisaatiosta ja toimintamallista 30.6.2016 mennessä.	Organisaatiouudistuksen toimeenpano.
Johtamisjärjestelmän ja omistajaohjauksen kehittäminen	"Iisalmi way of working" – Iisalmen tapa toimia. Yhteisen työskentelyprosessin kehittäminen. Pikaviestintävälineet otetaan käyttöön ja sähköiset kalenterit ovat avoimia.	Pikaviestintävälineet/ LYNC käytössä harvoilla. Kalenterit eivät ole kaikilla käytössä, eivätkä avoimia.	Tavoitteena LYNC käytössä 20 %:lla ja kalenterit käytössä kaikilla sekä avoimia.	LYNC-käyttöä laajennetaan.
	Organisaation uudistaminen ja keventäminen.	Organisaatiouudistuksen valmistelu käynnistetty	Päätökset organisaatiouudistuksesta on tehty ja täytäntöönpano alkaa	Uusi organisaatio on käytössä ja toimii
	Kaupunki asettaa omistuksilleen selkeät sekä mitattavat tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista	Selkeitä ja mitattavia tavoitteita ei ole asetettu. Konserniohje valmis 2015.	Kaupunki on asettanut omistuksilleen selkeät ja mitattavat tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista.	Kaupunki on asettanut omistuksilleen selkeät ja mitattavat tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista.

Palvelusuunnitelma

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2016	Hankintapaikka	Hankintatapa
Elinvoimapalvelut, ml. yritysneuvontapalvelut	säilyy ennallaan	85 %	15 %		omana työnä
Seudulliset kehittämistehtävät	vuoden 2015 aikana sovituin periaattein, säilyy ennallaan		10€/asukas / vuosi	Ylä-Savon Veturi ry 2€/asukas, YSAOn alainen seutusopimuksen johtokunta 5€ / as., Iisalmen Teollisuus- kylä Oy / Rautainen Savo 3€ / asukas	kuntayhteistyö/ ostopalvelu
Pakolaisten vastaanotto	kasvaa (+ 20 henkilöä/ vuosi)			Iisalmen kaupunki Tukevat hankkeet	Kuntayhteistyö (3/5 kuntaa)
Henkilöstöpalvelut	säilyy ennallaan	100 %			
Työllisyydenhoito	aktivoinnin kysyntä kasvaa työttömyyden pahentuessa	80 %	20 %	järjestöt	omana työnä/ ostopalveluna
Lomituspalvelujen tuottaminen maatalousyrittäjille	lomituspäivät vähenevät	85 %	10 %	kilpailutetut palvelun tuottajat	omana työnä/ ostopalveluna
Itsejärjestetty lomitus	5 % lomituspäivistä				korvauksen maksaminen

7.5.1 Yleishallinto

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja / Talousjohtaja

Yleishallinnon kohtaan kuuluvat yleinen luottamushenkilöhallinto eli kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston toiminta sekä käyttövarausmäärärahat, varsinainen hallinto eli kaupunginjohtajan, suhdetoiminnan ja edustuksen ja sisäisen tarkastuksen määrärahat, hallintopalvelut, taloustoimi, tietohallinto ja joukkoliikenne.

Talous

Kaupunginhallitus	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Yleishallinto						
Toimintatuotot	892	975	816	-16,3 %	816	816
Toimintakulut	-3 939	-4 562	-4 596	0,7 %	-4 575	-4 613
Netto (=toimintakate)	-3 047	-3 587	-3 780	5,4 %	-3 759	-3 797
Suunnitelmapoistot	-168	-166	-40	-75,9 %	-7	-6
Vyörytystuotot	1 623	1 724	2 017	17,0 %	2 017	2 017
Vyörytyskulut	-402	-473	-530	12,1 %	-530	-530
Vyörytys, netto	1 221	1 251	1 487	18,9 %	1 487	1 487

120-3 Yleishallinto	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	891 787	974 510	815 650	815 650	815 650
Myyntituotot	782 762	790 010	753 180	753 180	753 180
Maksutuotot	421	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	80 750	182 500	60 970	60 970	60 970
Muut toimintatuotot	27 854	2 000	1 500	1 500	1 500
Toimintakulut	-3 939 454	-4 562 200	-4 596 460	-4 574 590	-4 612 810
Henkilöstökulut	-1 217 344	-1 534 720	-1 648 390	-1 656 520	-1 664 740
Palkat ja palkkiot	-697 071	-751 340	-802 570	-809 180	-815 840
Eläkekulut	-486 658	-744 320	-804 570	-805 720	-806 870
Muut henkilösivukulut	-33 615	-39 060	-41 250	-41 620	-42 030
Palvelujen ostot	-2 385 950	-2 733 100	-2 654 060	-2 629 060	-2 659 060
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-23 092	-18 250	-17 700	-17 700	-17 700
Avustukset	-110 932	-105 500	-147 680	-147 680	-147 680
Muut toimintakulut	-202 136	-170 630	-128 630	-123 630	-123 630
Toimintakate	-3 047 667	-3 587 690	-3 780 810	-3 758 940	-3 797 160

Toimintasuunnitelma

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuuston toiminnan kustannukset muodostuvat lähinnä kokouspalkkiosta ja muista kokouskuluista. Talousarviossa on varauduttu noin 6 kokoukseen. Yhden kokouksen kustannukset ovat noin 8 000 euroa. Kunnallislain kokonaisuudistuksen tavoitteena on vahvistaa kunnanvaltuuston asemaa strategisen päätösvallan käyttäjänä. Uusi kuntalaki astui voimaan 1.5.2015. Kaupunginvaltuuston toimikausi jatkuu touko-kuun 2017 asti eli viisi kuukautta aiempaa pitempänä. Muutos liittyy kuntalain kokonaisuudistukseen, jonka tavoitteena on, että uusi valtuusto voi vaikuttaa seuraavan toimintavuoden talousarvioon ja taloussuunnitelmaan omalla päätöksellään. Kuntavaalitkin siirtyvät keväälle 2017.

Kaupunginhallitus

Uusi kaupunginhallitus valittiin vuoden 2015 kaupunginvaltuuston ensimmäisessä kokouksessa. Uusi kuntalaki selkeyttää kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen puheenjohtajan asemaa. Nämä kuntalain muutokset tulevat voimaan vasta 1.7.2017. Kaupunginhallituksen perustehtävä uuden kuntalain mukaan on vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuusvalvonnasta. Uudessa kuntalaissa on selkeytetty myös kaupunginhallituksen puheenjohtajan asemaa. Lakiin on otettu uusi kohta, jonka mukaan kaupunginhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista yhteistyötä, jota kaupunginhallituksen tehtävien hoito edellyttää. Vuoden 2016 aikana valmistaudutaan uuden kuntalain mukana tuleviin muutoksiin. Myös organisaatiouudistuksen valmistelu vaikuttaa kaupunginhallituksen toimintaan. Kaupunginhallituksen asema Iisalmi-konsernin ohjaajana ja valvojana korostuu vuonna 2016.

Kaupunginhallituksen alle on siirretty käyttövarausmäärärahoista hallituksen osuus luottamushenkilöiden ansionmenetys-korvauksista. Luottamushenkilöillä on oikeus

ansionmenetykseen mikäli he joutuvat ottamaan palkatonta vapaata työstään kaupungin luottamustehtävän hoitamista varten.

Käyttövarausmäärärahat

Sisältää kohdistamattomat KuEL-eläkemenoperusteiset maksut ja koko kaupungin KuEL-varhemaksut.

Avustukset

Sisältää kaupunginhallituksen myöntämät avustukset eri yhteisöille ja vuoden 2016 alusta myös SOTE:lta siirtyvät sosiaali- ja terveystoimen avustukset. Avustusten myöntämisperusteet ja hakuajat on yhtenäistetty vuoden 2015 alussa ja SOTE:lta siirtyvien avustusten hakumenettelyt ja -ohjeistus yhtenäistetään kaupunginhallituksen muiden avustusten kanssa. Tässä kohdin hyväksytään vain kokonaismääräraha. Kokonaismääräraha on 148 000 euroa.

Jäsenmaksut ja maksusuudet

Sisältää Suomen Kuntaliiton, Pohjois-Savon Liiton, Pohjois-Savon kehittämisrahaston ja Snellman-instituutin jäsenmaksut.

Muu yleishallinto

Muu yleishallinto kohdan alle on koottu useita eri toiminta menoja. Suurimpana menoeränä on kaupungin osuus verotuskustannuksiin 531 600 euroa. Tästä menokohdasta maksetaan myös eri toimikuntien kustannukset, kuten ikäihmisten neuvosto, vammaisneuvosto, romaniasian neuvosto. Uuden kuntalain myötä nuorisovaltuuston, vammais- ja vanhusneuvostojen asema muuttuu niin, että niistä tulee vaikuttajaryhmiä, joiden mielipidettä kuullaan asioiden valmistelun yhteydessä.

Myös velkaneuvonnan, puhelinvaihteen, ystävyyskaupunkitoiminnan ja löytöeläinpalvelujen kustannukset, oikeudenkäyntikulut, lehdet, kokous- ja neuvottelukulut yms. on budjetoitu tälle kustannuspaikalle. Asfalttikartelli jutun käsittely jatkuu hovioikeudessa, samoin puukartellin käsittely käräjäoikeudessa. Iisalmen kaupunki on mukana kummassakin jutussa kantajana..

Varsinainen hallinto

Tässä kohdassa on kaupunginjohtajan toimintakulut, sisältäen johdon sihteerin palkkauskuluista 0,75 htv:tä. Lisäksi kohdassa on suhdetoiminta ja edustuskulut sekä sisäinen tarkastus. Myös sisältyy tähän.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on selvittää kaupungin johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyyttä. Sisäisen tarkastuksen työ kohdistuu koko organisaation toiminnan sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan sekä johtamis- ja hallintoprosesseihin. Iisalmen kaupungin sisäistä tarkastusta johtaa talousjohtaja ja sisäisen tarkastuksen resurssina on 0,25 htv:n osuus johdon sihteerin työpanoksesta. Lisäksi sisäisen tarkastuksen yhteistyökumppanina ja ulkopuolisena asiantuntijana on kaupungin tilintarkastusyhteisö, jolta ostetaan sisäiseen tarkastukseen 10 htv:n työpanos vuonna 2016. Sisäinen tarkastus tekee vuodelle 2016 toimintasuunnitelman, jonka toteutumisesta raportoidaan puolivuositain tarkastuslautakunnalle ja kaupunginhallitukselle.

Hallintopalvelut

Hallintopalveluissa on hallintojohtajan, hallintosihteerin, tieto- ja viestintävastaavan, tietopalvelusihteerin ja asiakassihteerin toiminta- ja palkkauskulut. Kaupungintalon neuvonta-, kassa-, tietopalvelu ja asiakaspalvelu yhdistettiin hallintopalveluiden toiminnaksi. Vuoden 2015 puolella toteutettu asianhallinnan tuotevaihto onnistui hyvin. Luottamushenkilöiden käyttöön tullut luottamushenkilöportaali mahdollistaa nopean ja tehokkaan tietojenvaihdon ja yhteistyön tietoturvalisäisessä ympäristössä.

Taloustoimi

Taloustoimissa työskentelee viisi henkilöä ja taloustoimea johtaa talousjohtaja. Kaupungin maksuliikenne, myynti- ja ostoreskontran hoito ja kirjanpito sekä tilinpäätöksen ja talousarvion valmistelu on keskitetty taloustoimeen. Palvelukeskuksissa hoidetaan osa päivittäisistä taloustoiminnoista lähinnä ostolaskujen kierrätyksen ja palvelualueiden laskutuksen osalta. Vesilaitoksen taloustoimen tehtävät siirtyvät kaupungin taloustoimen tehtäväksi vuoden 2016 alussa. Taloushallinnon ohjelmistoperhe päivitetään taloustilastoinnin, uuden kirjanpitolain ja organisaatiouudistuksen edellyttämien muutosten mukaiseksi. Talousraportoinnin kehittämistä jatketaan edelleen.

Tietohallinto

Lisälmen kaupungin tietohallintoa johtaa talousjohtaja ja koordinoi tietohallinto-koordinaattori. Tietohallinnon suunnittelu, kehittäminen ja hankinnat ovat olleet viime vuosina hajautettuina kaupungin eri toimialoille. Kaupungin tietotekniikkapalvelut tuottaa pääosin Ylä-Savon ICT Oy. Lisäksi palveluja ostetaan eri toimittajilta. Vuoden 2015 aikana on aloitettu eri painopistealueiden kehittämistä tietohallinto-ohjelman mukaisesti. Vuoden 2016 aikana painopistealueiden mukaisia aktiviteettejä viedään eteenpäin ja pyritään mm. alueellinen tietohallintomalli saamaan käytäntöön. Merkittävä ja näkyvä osa on kokonaisarkkitehtuurihanke jossa Lisämi on vahvasti mukana. Suurin osa tästä työstä on hyödynnettävissä organisaatiomuutoksen suunnitellussa Lisälmen kaupungin osalta.

Joukkoliikenne

Lisälmen kaupungin joukkoliikenne koostuu kahdesta paikallisliikenteen bussista, kahdesta palveluliikenteen pienoislinja-autosta sekä kymmenestä kaupungin sisäisestä joukkoliikennevuorosta. Paikallisliikenne toimii Jordanin ja Peltosalmen välisellä kaupunkialueella. Paikallisliikenteen reitit on nyt muutaman muutoksen jälkeen saatu vielä asiakasystävällisemmiksi ja lipputulosten osalta odotamme jopa pientä kasvua tulevaisuudessa. Palveluliikenteen toinen auto toimii keskusta-alueella hoitaen vammaisten, ikäihmisten sekä koululaisten kuljetuksia ja toinen hoitaa maaseutualueen asiointiliikennettä. Joukkoliikennevuorot palvelevat sekä työmatka- että koululaisliikennettä kaupungin reuna-alueilla.

Alkuvuoden 2015 aikana selvitettiin Ramboll Oy:n toimesta esiselvityksen muodossa olisiko järkevää yhdistää Ylä-Savon alueen henkilökuljetukset, millä tavoin yhteistyö organisoidaisiin ja miten toimivalta joukkoliikenneasioissa järjestettäisiin tulevaisuudessa. Valtiovallan linjaukset ovat olleet joukkoliikenteen osalta seudullisen organisoitumisen suuntaan ohjaavia. Yhteistä seudullista säveltä asian suhteen ei

löytynyt, ei koettu että uudella organisaatiolla voitaisiin saavuttaa merkittäviä hyötyjä tai kustannussäästöjä. Ohjausryhmä suhtautui suurella varauksella henkilökuljetusyksikön perustamiseen. Halua yhteistyön tiivistämiseen on, mutta siihen toivottaisiin huomattavasti kevyempiä ratkaisuja. Vaikka henkilökuljetusyksikön perustamiseen suhtaudutaan suurella varauksella, niin yhteistyön tiivistäminen joukkoliikenne ja henkilökuljetusasioissa nähtiin tärkeänä.

Palveluliikenne kilpailutettiin keväällä 2015 ja nykyinen sopimus on nyt voimassa 31.5.2016 saakka, sopimusta on mahdollista jatkaa optioilla 2 vuotta. Lyhyt sopimuskausi johtuu valtakunnallisiin muutoksiin varautumisesta, seuraava kilpailutus järjestetään merkittävästi pidemmälle sopimuskaudelle. Kaupungin sisäiset joukkoliikennevuorot ja paikallisliikenne kilpailutetaan talven 2015-2016 aikana johtuen valtakunnallisen Waltti-joukkoliikenne-kortin käyttöönotosta vuonna 2016. Uudet sopimukset alkavat 1.6.2016 ja sopimuskaudet ovat useiden vuosien mittaiset lisättynä optiomahdollisuudella. Tällä tavoitellaan kilpailun lisääntymistä ja hintatason pysymistä edullisena.

Syksyn 2015 aikana selvitetään ELY-vetoisessa projektissa onko Ylä-Savossa saatavissa kustannus- ja tehokkuushyötyjä kuntien ja ELY-keskuksen ostamien linja-autovuorojen yhdistämisen osalta. Kaupungin sisäiset vuorot ovat mukana tuossa tarkastelussa. Projekti voi vaikuttaa meidän sisäisten vuorojen kilpailutukseen niin, että osa niistä tai kaikki kilpailutetaan osana ELY:n ja muidenkin Ylä-Savon kuntien liikenteitä, jos näin on saatavissa järkevämpiä ja tarjoajia paremmin houkuttelevia kilpailutuskokonaisuuksia.

Riskianalyysi

Yleishallinnon riskit

Kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen yksi keskeinen tehtävä on koko Iisalmi-konsernin johtaminen. Riskinä voi olla, että konsernijohto ei saa riittävästi tietoa konsernin toiminnasta. Tämän riskin pienentämiseksi on kaupunginhallituksen esityslistalle otettu vakiopykälä konserniohjauksen käyttämisestä. Konserniohjauksen ohjeet on uusittu vuonna 2015. Konserniohjeet ovat konserniohjauksen käytännön toteutuksessa keskeisessä asemassa. Konserniohjeissa on vastuutettu eri toimijoiden tehtävät tarkemmin. Asioiden valmisteluun käytettävä aika on yleisesti vähentynyt. Tämä voi sisältää riskin virheiden lisääntymisessä valmistelussa. Virheet esim. hankintojen tekemisessä voi johtaa vahingonkorvauksien maksamiseen. Kaupunki liittyi IS-hankinta Oy:n jäseneksi. Tällä toimenpiteellä voitiin merkittävästi laskea hankintoihin liittyvää riskiä. Kaupungin toimintaa ohjaavana arvona on avoimuus. Avoin asioiden käsittely saattaa sisältää sen riskin, että julkisuuteen, esim. kaupungin www-sivuilla julkaistaan sellaista tietoa, joka esim. henkilötietolain mukaan olisi ei-julkista. Tähän riskiin voidaan varautua mm. henkilökunnan koulutuksella, esityslistojen läpikäynnillä ennen julkaisua, nopealla reagoinnilla esim. tietojen korjaamisella. Kaupungin laajaan toimintaan voi aina liittyä imago-riski. Tämä riski voi syntyä tilanteessa, jossa kaupungin toiminnassa ilmenee jotain sellaista, jossa kaupungin toiminnan uskottavuus ja luotettavuus heikentyy. Tällaisen riskin pienentämiseen voidaan valmistautua selkeillä tiedotusohjeilla ja avoimella tiedotuskäytännöllä. Poliittiseen päätöksentekoon liittyy riski, että vakavat henkilöiden väliset ristiriidat halvaannuttavat päätöksenteon. Kaikkien valtuustoryhmien allekirjoittama valtuustosopimus pienentää tätä riskiä.

Joukkoliikenteen riskit

Joukkoliikenteen riskit liittyvät lähinnä valtion rahoituksen tasoon. Jos rahoituksen taso laskee edelleen, kuntien välisen liikenteen osalta saattaa karsintaa jatkossa tapahtua, mikä asettaa paineita kuntien ostoille myös kunta-keskusten välisten yhteyksien osalta. Linja-autoliikenne on muuttunut yhä enemmän markkinaehtoiseksi ja myös tätä kautta liikenteen alasajojen myötä kuntien syliin voi kaatua niille tärkeiden yhteyksien turvaamisvastuita.

7.5.2 Elinvoimapalvelut

Tilivelvollinen: Elinkeinojohtaja

Elinvoimapalveluiden tulosityksikkö muodostettiin vuoden 2015 talousarvion yhteydessä. Elinvoimapalveluiden vastuualueelle kuuluvat kaupungin strategiatyön ja elinkeinopolitiikan koordinointi, yritysneuvonta, markkinointi, matkailu, hanketoiminta ja seudullisen hanketoiminnan rahoittaminen. Toiminnallisesti myös työperäinen maahanmuuttoneuvonta on osa yksikön toimintaa, vaikkakin talousarvion kannalta maahanmuuton kustannukset ovat Sosiaali- ja terveystalouden tulosityksikön alaisuudessa. Tavoitteena on pitää huolta yritystoiminnan edellytyksistä Iisalmen alueella ja edistää uusien työpaikkojen syntymistä yksityiselle sektorille. Yksikön toimintaan on läheisesti liitetty myös Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n toiminta siten, että elinkeinojohtaja toimii oman toimensa ohella myös Teollisuuskylä Oy:n toimitusjohtajana. Teollisuuskylä tarjoaa toimitiloja teollisuus- sekä palveluyrityksille ja yrityskehityspalveluita koko Ylä-Savon ja Kuopion alueen teknologiayrityksille Techno Growth –hankkeen osatoteuttajana. Yksikön toiminnan tuloksellisuutta seurataan ensisijaisesti elinkeino-ohjelman tavoitteiden toteutumisen kautta.

Talous

Kaupunginhallitus	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Elinvoimapalvelut						
Toimintatuotot	328	479	619	29,2 %	619	619
Toimintakulut	-1 142	-1 556	-1 710	9,9 %	-1 704	-1 679
Netto (=toimintakate)	-814	-1 077	-1 091	1,3 %	-1 085	-1 060
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-13	-20	-17	-15,0 %	-17	-17
Vyörytys, netto	-13	-20	-17	-15,0 %	-17	-17

140-3 Elinvoimapaalvelut	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	327 656	479 050	619 230	619 230	619 230
Myyntituotot	7 163	0	1 200	1 200	1 200
Maksutuotot	5 156	31 200	31 200	31 200	31 200
Tuet ja avustukset	276 092	447 850	552 670	552 670	552 670
Muut toimintatuotot	39 245	0	34 160	34 160	34 160
Toimintakulut	-1 141 636	-1 555 840	-1 709 610	-1 703 600	-1 679 000
Henkilöstökulut	-519 433	-591 040	-665 910	-659 900	-635 300
Palkat ja palkkiot	-418 454	-476 150	-537 010	-532 140	-512 140
Eläkekulut	-77 076	-87 050	-97 840	-96 980	-93 540
Muut henkilösivukulut	-23 903	-27 840	-31 060	-30 780	-29 620
Palvelujen ostot	-559 580	-609 100	-664 740	-664 740	-664 740
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-20 784	-34 380	-20 310	-20 310	-20 310
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-41 839	-321 320	-358 650	-358 650	-358 650
Toimintakate	-813 980	-1 076 790	-1 090 380	-1 084 370	-1 059 770

Toimintasuunnitelma

Elinvoimapaalveluiden toiminta jakautuu seuraaviin pääosa-alueisiin:

Yritysneuvonta

Yritysneuvonnan palveluita tarjoaa kaksi päätoimista yrityspalvelupäällikköä. Lisäksi yksikön vetäjänä elinkeinojohtaja on vahvasti mukana yritysten kehittämistyössä. Yksikön toimipiste sijaitsee kaupungintalolla 2. kerroksessa. Vuoden 2016 tavoitteisiin kuuluu aktiivinen kontaktointi alueen yrityksiin, toimivat palvelut aloittaville ja toimiville yrityksille, yrityspalvelukonseptin kehittäminen koko yksikköä kattavaksi sekä aktiivinen tiedottaminen ja ajankohtaisten tilaisuuksien järjestäminen yrityksille ja muille sidosryhmille. Myös yrityslähtöisen hanketoiminnan aktivointi on tärkeä osa elinkeino-ohjelman toteuttamista ja yksikön toimintaa.

Vuoden 2015 aikana seudullisen YritysSuomi Ylä-Savo yhteistyön koordinaatio siirtyi myös Iisalmen elinvoimapaalveluiden vastuulle. Yksikkö on aktiivisesti mukana myös paikallisen kylätoiminnan kehittämisessä ja Ylä-Savon Veturi ry:n hallitus-työskentelyssä.

Markkinointi ja matkailu

Markkinoinnissa on kaksi päätoimista henkilöä, markkinointipäällikkö ja matkailu- ja tapahtumakoordinaattori. Heidän toimipisteensä sijaitsee kaupungin matkailu- ja markkinointitoimistossa torin laidalla osoitteessa Riistakatu 5. Markkinointipäällikön tehtäviin kuuluvat ensisijaisesti kaupungin yleismarkkinointiin kuuluvat tehtävät kuten palvelukeskusten yhteisten markkinointitoimenpiteiden koordinointi, markkinointisuunnitelman toteuttaminen ja päivitys, asukasmarkkinointi ja muuttajakonsepti, kaupungin imagomarkkinointi sekä yritysalueiden markkinointi. Myös kaupunkikeskustan palveluliiketoiminnan kehittämisen päävastuu on markkinointipäälliköllä ja hän on Iisalmen kaupungin edustajana keskustan kehittämissyhistys Iiden Ry:n hallituksessa. Matkailu- ja tapahtumakoordinaattori huolehtii matkailun kehittämiseen liittyvistä

toimenpiteistä sekä yhteistyöstä tapahtumajärjestäjien kanssa, Iiden Ry:n matkailujaoston toiminnasta sekä kaupungin vastuulla olevien tapahtumien koordinaatiosta.

Vuoden 2015 aikana toimintansa aloitti kaupungin palvelukeskusten yhteinen markkinointitiimi, jonka toimintaa viedään eteenpäin vuoden 2016 aikana. Tavoitteena tiimin toiminnassa ovat entistäkin yhtenäisempi kaupunkiviestintä ja yhteiset markkinointitoimenpiteet. Markkinoinnin toimintasuunnitelmassa prioriteetteina ovat yritysalueiden markkinointi, kaupungin imagomarkkinointi, yhteistyö kärkiyritysten kanssa ja Iisalmen positiivinen näkyvyys mediassa. Matkailun kehittämisessä kärkenä ovat Iiden Ry:n toiminnan kehittäminen, säännölliset matkailuyrittäjien tapaamiset, yhteistyö Kuopio-Tahko alueen markkinointiyhtiön kanssa.

Hanketoiminta

Hanketoiminnassa uuden rahoituskauden käynnistyminen on edennyt verkkaisasti vuoden 2015 aikana, mutta vuodelle 2016 odotetaan lisää panostuksia eri sidosryhmistä. Hankesuunnitelmia ja hakemuksia tullaan jättämään sekä yleisen toimintaympäristön kehittämistarpeisiin että yhdessä eri hanketoimijoiden kanssa. Viiden kunnan yhteinen seurahajohtokunta jatkaa toimintaansa ja Iisalmi panostaa siihen vuonna 2016 5€ / asukas eli 110 855€ aluekehitysrahaa. Panostuksella on tarkoitus saada liikkeelle Ylä-Savon seudun elinkeinoelämää tukevia hankekokonaisuuksia.

Iisalmen kaupungin hallinnoima seudullinen Etappi Työllisyyspalvelut –hanke on saanut 3 vuoden rahoituksen ajalle 16.6.2014-15.6.2017 ja näkyy edelleen merkittävästi yksikön toiminnassa vuonna 2016. Hankkeessa toimii 4 vakituista henkilöä, projektipäällikkö ja kolme toimiala-asiantuntijaa. Lisäksi hankeresursseilla on mahdollista palkata osa-aikainen suunnittelija ja hankeassistentti yhdistettynä muiden hankkeiden tarpeisiin. Etapin päätavoitteena on edistää työpaikkojen ja työnhakijoiden kohtaamista tekemällä aktiivisista kenttätöitä yrityksissä. Lisäksi työnhakija-asiakkaita ohjataan muihin työllisyyttä edistäviin palveluihin ja siten ehkäistään syrjäytymistä.

LYYTI – Lukiota eväitä yrittäjyyteen ja työelämään on Ylä-Savon lukiodien yhteishanke, jonka tavoitteena on kehittää käytänteitä, joiden avulla työelämä ja yrittäjyys voidaan tuoda pysyväksi osaksi lukiodien toimintakulttuuria. 2,5-vuotisen hankkeen aikana luodaan malleja elinkeinoelämän ja paikallisten lukiodien yhteistyölle, jonka avulla pyritään antamaan opiskelijoille tietoa paikallisten yritysten tarjoamista työmahdollisuuksista sekä yrittäjyyden polusta. Hankerahoituksella on palkattu osa-aikainen projektipäällikkö ja hanke-assistentti.

Elinvoimapalveluiden yhteyteen tiukasti nivoutuva Iisalmen Teollisuuskylä Oy on osatoteuttajana Navitas Kehitys Oy:n hallinnoimassa Pohjois-Savo TechnoGrowth – hankkeessa. TechnoGrowth -hankkeen tarkoituksena on maakunnan kone- ja energiateknologian sekä niille palveluja tuottavien pk-yritysten liiketoiminnan kokonaisvaltainen kehittäminen, kasvattaminen ja kansainvälistyminen niin, että yritysten todellinen kilpailukyky kasvaa. Hankeen toteutusaika on 1.2.2015 – 31.3.2017. Iisalmen Teollisuuskylä Oy:llä hankkeella työskentelevät kokoaikaisesti projektipäällikkö ja kenttäpäällikkö. Päätehtävänään heillä on asiakasyritysten aktivointi uudistamaan liiketoimintaansa hankkeessa tehtävien analyysien ja

kehittämissuunnitelmien avulla sekä yritysten kasvun ja toiminnan kansainvälistymistä tukeminen.

Muita elinvoimapaalveluiden hankerahasta tuettavia hankkeita ovat mm. maakunnallinen Nuoret Duuniin hanke, Invest in Itä-Suomi, Starttipaja ja Ylä-Savon Ohjaamo hanke. Vuoden 2016 aikana portfolioon pyritään samaan lisää yrityslähtöisiä hankkeita.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet ja niiden mittarit ja tavoitetaso

Kilpailukykyinen kaupunki ja elinkeinoelämä (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Toimivan palvelukokonaisuuden kehittäminen mikro- ja pk-yritysten yritysneuvontaan	Asiakasmäärät, kontaktit	Tilanne 6/2015: n. 130 asiakasta, n. 250 asiakastapahtumaa	250 yritystä, yli 400 asiakaskontaktia	250 yritystä, yli 400 asiakaskontaktia
	Asiakaspalaute	Syksyllä 2014 toteutettu asiakastytytyväisyyskysely, yleisarvosana 8,1 - seuraava kysely toteutetaan syyskuu 2015	Asiakaspalaute vähintään keskimäärällä 8,0	Asiakaspalaute vähintään keskimäärällä 8,0
	Tiedottaminen ajankohtaisista aiheista	Tilanne 6/2015: 4 lähetettyä elinvoimapaalveluiden uutiskirjettä, 2 järjestettyä tilaisuutta	Tilaisuuksia väh. 3 Uutiskirjeitä väh 4kpl	Tilaisuuksia väh. 3 Uutiskirjeitä väh 4kpl
Aktiivisen yhteistyömallin luominen kärkitoimialojen ja kärkiyritysten kanssa	Tapaamiset ja tilaisuudet	Yrityskohtaisia tapaamisia 6 kpl, yhteisiä tilaisuuksia 2	Toimialakohtaiset tilaisuudet 4 kpl/vuosi Kärkiyritystapaamiset väh. 8 kpl / vuosi	Toimialakohtaiset tilaisuudet 4 kpl/vuosi Kärkiyritystapaamiset väh. 8 kpl / vuosi
	Osallistuminen hankevalmisteluun, käynnistyneet hankkeet	Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n TechnoGrowth-hanke valmisteltu ja käynnistetty; osallistuttu mm. YSAOn, Savonia-amk:n ja kehittämissyhtiöiden hanketoimintaan ja -valmisteluun	Vähintään 5:n hankkeen valmisteluun ja/tai toteutukseen osallistuminen	Vähintään 5:n hankkeen valmisteluun ja/tai toteutukseen osallistuminen
	Osallistuminen rekrytointitapahtumiin	Mukana 2 rekrytointitapahtumassa Oulun ja Tampereen yliopistoilla	Tilaisuuksia väh. 2 kpl Osallistuvia yrityksiä >5 kpl	Tilaisuuksia väh. 2 kpl Osallistuvia yrityksiä >5 kpl

Kilpailukykyinen kaupunki ja elinkeinoelämä (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Kaupungin hyvä imago ja vetovoima	Aktiivinen markkinointikampanja valittuun kohderyhmään	Sijoittumispotentiaali-kartoitus tehty, brändityö käynnistetty - suunnitelma valmis vuoden loppuun mennessä	Brändityö etenee yhdessä yritysten kanssa	Lisälmen yrittämisen brändi vahvistuu ja tunnetaan valtakunnallisesti
	Asukaskyselyn toteuttaminen	Asukaskysely liitetään muuttajakonseptiin sekä maakunnalliseen paluumuuttajakonseptiin. Etenee syksyllä	Aktiivinen muuttajakysely, asukaskysely brändityön yhteydessä	Säännölliset kyselytutkimukset ja toimenpiteet tulosten perusteella
	Yritysalueiden houkuttelevuus, sijoittuneet yritykset	Uusia yrityksiä sijoittunut keskusta-alueelle	Vähintään 2 yritystä sijoittuu markkinoitaville tonteille/ alueille	Vähintään 2 yritystä sijoittuu vuosittain markkinoitaville tonteille/ alueille
Palvelu- ja matkailuliiketoiminnan kehittäminen	Iden Ry kehystoimenpiteiden eteneminen ja jäsenmäärän kasvu	Yhdistyksen hallituksen rooli kehittämisessä vahvistunut. Toiminnan painopisteiden uudelleen arviointi käynnissä. Matkailualan jäseniä 13 kpl.	Tapahtumien painopiste uudistuu, aktiivinen yhteistyö matkailu- ja palvelualueilla	Uudistuneen toiminnan vakiinnuttaminen, tapahtumien kävijämäärä kasvaa, keskusta-alue kehittyy ja elävöityy
	Vetovoimaiset tapahtumat	Kärkitapahtumat: Oluset n. 12 000, kesäteatteri n. 13 000 kävijää	Kaupunki tukee tapahtumien positiivista kehittymistä, kävijämäärät kasvavat n. 5 %, uusia tapahtumia keskusta-alueelle 1 - 2 kpl yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Kaupunki tukee tapahtumien positiivista kehittymistä, kävijämäärät kasvavat n. 5 %, uudet tapahtumat vakiinnuttavat paikkansa
	Kulttuuri-, liikunta- ja virkistyspalveluiden hyödyntäminen matkailussa ja markkinoinnissa	Kevään aikana palvelukeskusten välisiä ja yhteisiä projekteja. Markkinointitiimin toiminta käynnistynyt	Koljonvirran alueen kehittämissuunnitelman päivittäminen, kävijämäärien kasvu, yhteistyö palvelukeskusten välillä, markkinointimateriaalin tuottaminen palveluista	Yhtenäinen kaupunkimarkkinointi vakiintuu, markkinointitiimi toimii

Riskianalyysi

Yleinen erittäin vaisu taloudellinen tilanne hidastaa edelleen yritysten perustamista ja olemassa olevien yritysten halua laajentaa toimintaa, mikä voi vaikeuttaa tavoitteiden saavuttamista. Markkinoinnin tärkeänä tavoitteena on kohderyhmien oikea valitseminen ja panosten kohdentaminen oikeisiin kanaviin. Hanketoiminnan pääasiallisena kohteena ovat myös yritykset ja yksityisen sektorin työpaikat, joiden osalta taloudellinen tilanne nostaa epäonnistumisen riskiä.

7.5.3 Sosiaali- ja terveydenhuolto

Tilivelvollinen: Talousjohtaja

Talous

Kaupunginhallitus	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Sosiaali- ja terveydenhuolto						
Toimintatuotot	467	451	454	0,7 %	454	454
Toimintakulut	-74 132	-75 159	-74 524	-0,8 %	-75 388	-76 263
Netto (=toimintakate)	-73 665	-74 708	-74 070	-0,9 %	-74 934	-75 809
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-142	-150	-183	22,0 %	-183	-183
Vyörytys, netto	-142	-150	-183	22,0 %	-183	-183

170-3 Sosiaali- ja terveydenhuolto	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	466 885	450 570	453 500	453 500	453 500
Myyntituotot	347 721	197 000	400 000	400 000	400 000
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	98 681	222 240	30 000	30 000	30 000
Muut toimintatuotot	20 483	31 330	23 500	23 500	23 500
Toimintakulut	-74 132 302	-75 158 590	-74 523 840	-75 388 390	-76 263 290
Henkilöstökulut	-2 145 784	-2 392 010	-2 236 810	-2 238 180	-2 239 530
Palkat ja palkkiot	-172 816	-140 350	-112 250	-113 370	-114 490
Eläkekulut	-1 962 053	-2 243 460	-2 118 060	-2 118 250	-2 118 440
Muut henkilösivukulut	-10 915	-8 200	-6 500	-6 560	-6 600
Palvelujen ostot	-71 921 829	-72 736 940	-72 211 990	-73 075 170	-73 948 720
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-5 026	-800	-4 100	-4 100	-4 100
Avustukset	-19 123	-15 000	-37 000	-37 000	-37 000
Muut toimintakulut	-40 540	-13 840	-33 940	-33 940	-33 940
Toimintakate	-73 665 417	-74 708 020	-74 070 340	-74 934 890	-75 809 790

Toimintasuunnitelma

Sosiaali- ja terveydenhuolto tulosalueen alla on Ylä-Savon SOTE kuntayhtymältä ostettavat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun palvelut. Lisäksi tulosalue sisältää kiintiöpakolaisten vastaanottoon ja kotouttamiseen liittyvät tehtävät ja kuntayhteistyön pakolaisten vastaanotossa Lapinlahden ja Sonkajärven kuntien kanssa.

SOTE kuntayhtymän palvelujen osto perustuu valtuustokauden 2013 -2016 palvelujen järjestämissopimukseen ja vuodelle 2016 hyväksyttävään palvelusopimukseen. Palvelusopimukseen sisältyy SOTE kuntayhtymän oma toiminta ja KYS kuntayhtymältä ostettavat palvelut. Palvelusopimus laaditaan suurtuotteittain seuraavasti:

aikuispsykososiaaliset palvelut, aikuissosiaalityö, oma erikoissairaanhoido, ostettu erikoissairaanhoido, hoito- ja hoivapalvelut, kuntoutus, perhepalvelut, suun terveydenhoito, työterveyshuolto, vammaispalvelut, vastaanotto, ympäristötoimi. Työmarkkina-tuen kuntaosuus, työllisyyden hoidon ja erityistyöllistämisen määrärahat sekä sosiaali- ja terveystoimen järjestöavustukset siirretään vuoden 2016 alusta Iisalmen kaupungin budjettiin ja hoidettaviksi.

Iisalmen kaupungin palvelusopimuksen kokonaissumma vuodelle 2016 on 71,9 milj. €. Summaan sisältyy YTY:n alijäämän kattamista 0,09 M€. Alijäämä on sovittu katettavaksi kolmen vuoden aikana. Varsinaiset palvelusopimusmenot ovat siten 71,8 M€. Kokonaisuuden jakautuminen Ylä-Savon SOTE:n oman toiminnan ja KYS:n erikoissairaanhoidon kesken sekä tarkemmin palveluittain käy ilmi palvelusopimukses-ta. Palvelusopimuksen toteutumista seurataan neljännesvuosittain. Kuntayhtymä seuraa osavuositraporteissaan palvelujen saatavuutta hoitotakuun mukaisesti ja raportoi siitä Iisalmen kaupungille.

IISALMEN KAUPUNGIN MAKSUOSUUS

SOTE KY:lle 2016

PALVELU	TA2016	TA2015 *)	Muutos%
Aikuispsykosos.	4577	4573	0,10
Aikuissosiaalityö	2595	2617	-0,83
ESH oma tuotteistettu	7455	6909	7,90
ESH ostettu	17310	17309	0,01
Hoito ja hoiva	18249	19155	-4,73
Kuntoutus	942	874	7,75
Perhepalvelut	4830	4680	3,19
Suun terveydenh.	1650	1649	0,07
Työterveyshuolto			
Vammaispalvelut	6571	6163	6,62
Vastaanotto	6401	6256	2,33
Ympäristötoimi	955	937	1,84
PALVELUT YHT	71535	71122	0,58
Hallinto seudulliset	276	104	165,21
YTY:n alijäämän kattaminen	90		
MAKSUOSUUS	71901	71226	0,95
ESH ostettu	17310	17309	0,01
YTY:n alijäämä	90		
Oma toiminta	54501	53917	1,08
Kuntien antama raami oma toiminta	54500		
Ero raamiin	1		

*)Alkuperäinen TA2015, josta eliminoidut tehty

Iisalmen alkup. maksuosuus TA2015	72500
eliminoinnit (työllistäminen + avustukset)	-1274
	71226

Pakolaisten vastaanotto

Iisalmen kaupunki on vastaanottanut kiintiöpakolaisia yhdessä Lapinlahden ja Sonkajärven kuntien kanssa vuosina 2013-2014 yhteensä 129 henkilöä. Iisalmen kaupunki jatkaa kiintiöpakolaisten vastaanottoa 20 henkilöä per vuosi 2015-2017. Tällä hetkellä Iisalmessa asuu 69 kiintiöpakolaista sekä lisäksi 4 oleskeluluvan saanutta turvapaikanhakijaa. Lapinlahti ja Sonkajärvi eivät vastaanota enää kiintiöpakolaisia, mutta jatkavat pakolaisten vastaanoton yhteistyössä v. 2017 loppuun asti. Uusi kotihankkeen työntekijät (pakolaiskoordinaattori ja pakolaisohjaaja) siirtyivät Iisalmen kaupungin alaisuuteen hankkeen päättyttyä 30.6.2015. Lisäksi Iisalmen kaupunki ostaa yhdessä Lapinlahden ja Sonkajärven kanssa yhden kokopäiväisen pakolaisohjaaja-sosiaalityöntekijän työpanoksen, sekä Iisalmi ja Sonkajärvi osa-aikaisen (40%) terveydenhoitajan palveluja. Ostotyöntekijöiden kustannukset jaetaan kuntakohtaisen pakolaismäärän mukaisesti.

ELY-keskus korvaa kaupungille pakolaisten vastaanotosta aiheutuneet kustannukset, ja pakolaisista haetaan laskennallisia sekä tarvittaessa erityiskustannusten (terv.huolto) korvauksia.

Riskianalyysi

Sote-palvelujen kustannusten toteutumista ei pysty luotettavasti ennakoimaan. Riski kaupungin talouden kannalta on palvelusopimuksen kustannustason ylittyminen ja asiakkaiden kannalta riski liittyy palvelujen saatavuuteen. Palvelujen saatavuus liittyy lääkäreiden ja muiden ammattihenkilöiden saatavuuteen. Erityisesti organisaatioiden muutostilanteessa voi olla entistä vaikeampaa saada mm. lääkäriä voimaa.

Pakolaistyön osalta riski on, että kotoutuminen epäonnistuu ja tapahtuu laajamittaista poismuuttoa kaupungista, jolloin Ely-korvausten määrä laskee. Henkilöstöresurssien mitoituksessa tämä on huomioitava.

Turvapaikanhakijoiden mahdollinen saapuminen Iisalmeen, ja sen vaikutukset työkuvaan sekä henkilöstöresursseihin.

7.5.4 Henkilöstötoimi

Tilivelvollinen: Henkilöstöpäällikkö

Talous

Kaupunginhallitus	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Henkilöstötoimi						
Toimintatuotot	509	486	520	7,0 %	520	520
Toimintakulut	-947	-984	-1 007	2,3 %	-1 011	-1 015
Netto (=toimintakate)	-438	-498	-487	-2,2 %	-491	-495
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-12	-13	-10	-23,1 %	-10	-10
Vyörytys, netto	-12	-13	-10	-23,1 %	-10	-10

180-3 Henkilöstötoimi	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	508 756	485 860	519 750	519 750	519 750
Myyntituotot	26 595	27 000	22 400	22 400	22 400
Maksutuotot	791	900	800	800	800
Tuet ja avustukset	174 356	155 000	165 000	165 000	165 000
Muut toimintatuotot	307 014	302 960	331 550	331 550	331 550
Toimintakulut	-946 839	-983 970	-1 006 860	-1 010 660	-1 014 520
Henkilöstökulut	-386 314	-407 310	-412 040	-415 840	-419 700
Palkat ja palkkiot	-311 794	-329 020	-332 840	-335 920	-339 050
Eläkekulut	-56 836	-59 090	-60 100	-60 640	-61 180
Muut henkilösivukulut	-17 684	-19 200	-19 100	-19 280	-19 470
Palvelujen ostot	-491 132	-502 500	-527 370	-527 370	-527 370
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-6 489	-10 400	-9 250	-9 250	-9 250
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-62 904	-63 760	-58 200	-58 200	-58 200
Toimintakate	-438 083	-498 110	-487 110	-490 910	-494 770

Toimintasuunnitelma

Henkilöstötoimi tuottaa keskitetysti Iisalmen kaupungin henkilöstöpalvelut ja toimii asiantuntijana palkka- ja palvelussuhdeasioissa. Henkilöstöpalveluihin kuuluvat: palkanlaskenta, yleiset henkilöstö- ja palvelussuhdeasiat, työnlainsäädännön ja virka- ja työehtosopimusten tulkinta, työsuojelu, työhyvinvointipalvelut, erilaiset henkilöstön ja esimiestyön kehittämistehtävät ja henkilöstöpolitiikan käytännön soveltaminen sekä yhteistoiminta.

Henkilöstöasiat hoidetaan Populus- palkka- ja henkilöstöhallinnon kokonaisjärjestelmällä. Myös HR-toiminnot hoidetaan pääosin samalla järjestelmällä. HR-osioista on käytössä poissaolojen hälytysjärjestelmä, tehtäväkuvat, kehityskeskustelut ja koulutusten hallinta.

Henkilöstösuunnittelua ja henkilöstön kehittämistä ohjaa henkilöstösuunnitelma/toimenpideohjelma 2012 - 2015 ja vuoden 2016 alusta voimaan tuleva uusi henkilöstöstrategia.

Vuosien 2016 - 2018 aikana toiminta keskittyy henkilöstön työkyvyn ylläpitämiseen ja sen edistämiseen. E erityisen huomion kohteena ovat tulevina vuosina työyksiköt ja niiden toiminta edellä mainittujen asioiden hoitamisessa. Henkilöstön osaamista kehitetään vuosittain laadittavien koulutussuunnitelmien mukaisesti.

Toiminnan painopisteitä vuonna 2016 ovat:

- Uuden henkilöstöstrategian käyttöönotto vuoden 2016 alusta alkaen
- Henkilöstön vuoden 2016 koulutussuunnitelmien kokoaminen ja seuranta
- Henkilöstön osaamista kehitetään ja seurataan vuoden 2014 aikana laaditun henkilöstön osaamisen kehittämisen suunnitelman/koulutussuunnitelmien mukaisesti.
- Suunnitelmallisella rekrytoinnilla hankitaan tarvittavaa osaamista organisaation ulkopuolelta
- Keskitetyllä koulutusmäärärahalla tuetaan henkilöstön osaamista järjestämällä tarpeellista koulutusta
- Jatketaan tehostetusti ikäohjelman jalkauttamista työyksiköissä
- Työterveyshuollon toimenpiteiden/kustannusten painopisteen siirtäminen enenevässä määrin ennalta ehkäisevään toimintaan ja työterveyshuollon toimintasuunnitelman uudistaminen ja toimivuuden säännönmukainen tarkastelu
- Henkilöstön työkyvyn/ työhyvinvoinnin edistäminen yhteistyössä työterveyshuollon, Kelan ja Kevan kanssa. Aktiivisen tuen -toimintamallin käytön seuranta, TYK-kuntoutusten vieminen loppuun, monipuolinen tyky-toiminta ja yhteistyö eri toimijoiden ja esimiesten kanssa työntekijän työkyvyn alkaessa heikentyä
- osatyökykyisten työllistymisen edistäminen ja korvaavien töiden kartoittaminen
- Kaupungin organisaatiouudistuksen valmistelu
- Henkilöstöhallinnon prosessien kehittäminen
- Uuden tasa-arvosuunnitelman laatiminen henkilöstön osalta

Toiminnan painopisteet suunnitelmavuosina 2017- 2018:

- Uuden 2025 kaupunkistrategiaan pohjautuvan henkilöstöstrategian/toimenpideohjelman noudattaminen käytännön henkilöstötyössä
- HR-osioista on vielä käyttöönottamatta osaamisen hallinta, joka toteutetaan vuosien 2017 tai 2018 aikana, mikäli siihen voidaan osoittaa määrärahat ko. vuosien talousarvioissa
- Jatketaan työkyvyn/ työhyvinvoinnin edistämistä etsimällä uusia toimintamalleja ja hyviä käytäntöjä
- Koulutussuunnitelmien kokoaminen ja seuranta
- Henkilöstökysely marraskuussa 2017

Riskianalyysi

Henkilöstön sairastumiseen liittyvät riskit

Pitkäkestoiset kausiflunssat ja mahdolliset pandemiat voivat lisätä sairauspoissaolojen määrää ja työterveyshuollon kustannuksia oleellisesti, samoin henkilöstön korkea ikä ja muutokset työolosuhteissa. Sairauspoissaolot lisäävät myös sijaiskustannuksia. Kaikkiin tehtäviin ei välttämättä saada sopivaa sijaista nopeasti, jolloin kriittiset toiminnot voivat vaarantua. Sairauspoissaoloja pyritään vähentämään aktiivisesti työkykyä edistävien uusien toimintatapojen ja -mallien kautta. Työterveyshuollon toimintasuunnitelman toimivuutta seurataan säännöllisesti ja toimenpiteiden vaikutuksia arvioidaan suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

Henkilöstön eläköitymiseen ja saatavuuteen liittyvät riskit

Eläköitymisten ennustaminen on vaikeaa joustavan eläkeiän vuoksi, mikä hankaloittaa henkilöstösuunnittelua. Ikäohjelmaan kuuluvan kyselyn avulla pyritään parantamaan eläköitymisten ennustavuutta sekä arvioimaan taloudellisia ja muita vaikutuksia mm. osaamispoistumaa. Työnantajakuvan parantamisella ja suunnitelmallisella rekrytoinnilla haetaan korvaavaa osaamista tilalle.

Henkilöstön osaamiseen liittyvät riskit

Riskit pyritään minimoimaan osaamisen kehittämisen suunnitelman/ vuosittain tehtävien koulutussuunnitelmien sekä suunnitelmallisen perehdyttämisen avulla. Riskit liittyvät lähinnä erityisosaamisen yllättävään poistumiseen.

Henkilöstön hyvinvointiin liittyvät riskit

Kasvava työpaine ja mahdolliset erilaiset kriisit lisäävät työuupumusta ja ongelmia työpaikoilla. Aktiivisen tuen -toimintamallin avulla pyritään puuttumaan ongelmiin jo varhaisessa vaiheessa. Muita keinoja ovat työnohjaus sekä esimiesten ja henkilöstön kouluttaminen hankalien asioiden puheeksi ottoon.

Yleisen taloustilanteen aiheuttamat tulevat muutokset työlainsäädännössä ja työelämän pelisäännöissä tuovat epävarmuutta ja vaikuttavat henkiseen jaksamiseen ja yleiseen työilmapiiriin. Tilannetta pyritään helpottamaan johtamista ja esimiestoimintaa kehittämällä sekä luomalla avointa työyhteisökulttuuria.

7.5.5 Työllisyydenhoito

Tilivelvollinen: TYP-johtaja / työllisyysasiantuntija

Talous

Kaupunginhallitus	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Työllisyydenhoito						
Toimintatuotot	400	277	481	73,6 %	481	481
Toimintakulut	-1 189	-1 136	-3 353	195,2 %	-3 155	-2 957
Netto (=toimintakate)	-789	-859	-2 872	234,3 %	-2 674	-2 476
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	2	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-16	-12	-33	175,0 %	-33	-33
Vyörytys, netto	-14	-12	-33	175,0 %	-33	-33

185-3 Työllisyyden hoito	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	399 755	276 600	480 700	480 700	480 700
Myyntituotot	0	0	21 600	21 600	21 600
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	399 755	276 600	459 100	459 100	459 100
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 189 021	-1 135 900	-3 353 470	-3 155 000	-2 956 570
Henkilöstökulut	-776 024	-685 590	-1 432 160	-1 433 690	-1 435 260
Palkat ja palkkiot	-631 582	-554 000	-1 160 920	-1 162 180	-1 163 460
Eläkekulut	-109 244	-99 240	-204 140	-204 340	-204 570
Muut henkilösivukulut	-35 198	-32 350	-67 100	-67 170	-67 230
Palvelujen ostot	-22 287	-17 560	-40 730	-40 730	-40 730
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-5 654	-4 000	-9 500	-9 500	-9 500
Avustukset	-231 255	-274 900	-1 711 900	-1 511 900	-1 311 900
Muut toimintakulut	-153 801	-153 850	-159 180	-159 180	-159 180
Toimintakate	-789 266	-859 300	-2 872 770	-2 674 300	-2 475 870

Toimintasuunnitelma

Työllisyyden hoito muodostaa oman tulosalueensa. Talousarviorakenne on jouduttu muuttamaan. Se jakautuu tuettuun työllisyyden hoitoon, joka muodostuu pääosin ns. palkkatukityöllistämisestä, työllistämispalveluihin, erityistyöllistämiseen, nuorten kesätyöllistämiseen ja seudulliseen TYP-toimintaan.

Kaupunki ottaa kokonaisvastuun työllisyyden hoidosta vuoden 2016 alusta lukien. Tämä merkitsee suuria toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia ja vaikuttaa myös budjetointiin. Tähän asti työllisyyden hoidon käytännön organisoinnista on vastannut Ylä-Savon Sote-kuntayhtymä. Kaupungin ja Sote-kuntayhtymän väliset muutokset toteutetaan kustannusneutraalisti siten, että kaupungin lisääntyvät kustannukset vähennetään vastaavasti Sote-kuntayhtymän maksuosuudesta. Suurin yksittäinen

kustannuserä on työmarkkinatuen kunnan maksuosuus, joka on noussut vuonna 2015 ennakoitua enemmän. Kunnille siirrettiin enemmän kustannusvastuuta työmarkkinatuen maksamisesta vuoden 2015 alusta. Kaupungin kustannusosuus nousee 1,5 miljoonaan euroon tänä vuonna.

Tuettu työllisyydenhoito

Palkkatukityöllistäminen on käytännössä sitä, että pitkään työttömänä olleille tarjotaan työtä kaupungin organisaatiosta eri tehtävistä tai muista yhteistoimintaorganisaatiosta määrääjäksi. Työstä maksetaan työehtosopimuksen mukainen palkka ja valtio maksaa osan palkkauskustannuksista palkkatukena. Valtion maksaman palkkatuen osuus on lähes joka vuosi laskenut. Vuoden 2015 aikana palkkatukea ei enää myönnetty perinteisesti palkkatuella hoidettuihin tehtäviin lasinkaan. Saimme palkkatukea ainoastaan noin 10 velvoitetyöllistettävän palkkaamiseen. Tämä merkitsi suurta periaatteellista muutosta. Vuoden 2016 osalta palkkatuen saaminen kaupungin toimintaan ei ole vielä tiedossa. Tähän ratkaisuun vaikuttaa työllisyysmäärärahojen suuruus ja kohdentaminen. Talousarvion laadinnassa on lähdetty siitä olettamasta, että palkkatukea saadaan vuoden 2016 aikana. Tilannetta arvioidaan uudestaan heti kun TE-toimiston linjaukset ovat tiedossa.

Tämä kohta sisältää myös avustuksen ns. Kehy-pajan vuokraan. Tilat sijaitsevat Kivirannan teollisuustalossa. Tiloja järjestellään parhaillaan uudestaan. Avustus jaetaan Toimi-työvalmennussäätiön ja Lisälmen Nuorten tuki ry:n kesken ao. toimitilojen neliöiden suhteessa. Avustus ei kata kaikkia kustannuksia.

Vuoden 2016 osalta työllistämisessä noudatetaan seuraavia periaatteita:

- työllistetään pääsääntöisesti kaupungille velvoitetyöllistettäväksi tulevia ja 500 päivää työttömyyspäivärahaa saaneita, joista etusijalla ovat Kelan laskuttamat 500-päiväläiset tai laskulistalle kohta tulevat ja 300 pv:ää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneet, joista Kela laskuttaa kaupunkia 1.1.2016 alkaen sekä alle 30-vuotiaita pitkäaikaistyöttömiä ja nuoria, joita uhkaa pitkäaikaistyöttömyys
- työllistämisjakson pituus on pääsääntöisesti se, mikä työllistettävän henkilön työssäoloehdon täyttymiseen tarvitaan (6 kk)
- työaika on 85 % ellei TE-toimisto toisin määrää, poikkeuksena kaupungin velvoite-työllistettävät, joiden työaika lain mukaan tulee olla 100 %

Kaupunki myöntää palkkatuen ja oppisopimuskoulutuksen lisätukea yhdistyksille kaupunginhallituksen määrittelemien myöntämisperusteiden mukaisesti. Palkkatuen lisätuki on ollut pääsääntöisesti 180 €/kk ja oppisopimuksen lisätuki on ollut 360 €/kk. Yksityiskohtaiset myöntämisperusteet vuodelle 2016 määritellään myöhemmin, kun tiedetään yhdistyksille myönnettävien palkkatukien suuruus.

Ne voivat olla esim:

1. ansiopäivärahaoikeuden saaminen omaehtoisen opiskelun mahdollistamiseksi
2. oppisopimuksen alkuvaiheen tukemiseksi
3. lisäpäiväoikeuden saavuttamiseksi
4. pitkän kuntouttavan työtoiminnan jälkeen työmarkkinoille siirtymisen tukemiseksi
5. opiskelijoiden kesätyöllistäminen kesäajan toimeentulotuen ehkäisemiseksi

Työllistämispalvelut

Tähän kohtaan on budjetoitu kaupungin oman työllisyyden hoidon organisoinnin hallinnolliset kulut. Kulut muodostuvat TYP-johtajan /työllisyysasiantuntijan (50 %), työllisyyssihteeriin ja työhön valmentajan palkkakuluista, toimitila yms. kuluista.

Erityistyöllistetyt

Tähän kohtaan on budjetoitu määräraha, jota on voitu käyttää yksilökohtaisesti harkinnanvaraiseen työllistämiseen esim. sellaisissa tapauksissa, joissa ns. työssäolo-ehdosta puuttuu työhistoriaa. Tätä määrärahaa on myös käytetty opiskelijoiden kesätyöllistämiseen niissä tapauksissa, jossa kesätyötä ei löytynyt esim. yksityiseltä sektorilta.

Erityistyöllistämisen tavoite:

- edistää osallistujan sosiaalisen tilanteen pitkäkestoista kohentumista
- ehkäistä syrjäytymiskierrettä
- pääsy työmarkkinoille
- mahdollistaa uusien kuntouttavan työtoiminnan paikkojen syntymistä

Edellytys:

- tavoitteellinen suunnitelma
- muita vaihtoehtoja ei käytettävissä suunnitelman toteuttamiseen
- näyttö osallistumiskyvystä (esim. alla kuntouttava työtoiminta tai työkokeilu ym.)
- sosiaalityön asiakkuus esim. toimeentulotuki

Käyttömuodot:

- palkkaus tuotantotyöhön
- oppisopimuksen lisätuki: max 50 % työnantajalle jäävästä osuudesta
- palkkaus ohjaustehtäviin esim. kuntouttavan työtoiminnan ryhmälle. Tavoitteet määritellään osallistujakohtaisesti asiakassuunnitelmassa.

Ne voivat olla esim:

1. ansiopäivärahaoikeuden saaminen omaehtoisen opiskelun mahdollistamiseksi
2. oppisopimuksen alkuvaiheen tukemiseksi
3. lisäpäiväoikeuden saavuttamiseksi
4. pitkän kuntouttavan työtoiminnan jälkeen työmarkkinoille siirtymisen tukemiseksi

Nuorten kesätyöllistäminen

Tämä määräraha on aiemmin siirretty vapaa-aikapalvelukeskuksen käyttöön. Vapaa-aikapalvelukeskus on hoitanut käytännössä nuorten työllistämisen alusta loppuun. Vapaa-aikapalvelukeskuksen palveluksessa on ollut työnsuunnittelija, joka on käytännössä hoitanut nuorten kesätyöllistämiseen liittyviä tehtäviä. Tänä vuonna myös nuorten kesätyöllistäminen on tarkoitus keskittää työllistämispalveluihin. Vapaa-aikapalvelukeskus hoitaa kuitenkin ns. Twist- toiminnan.

Iisalmen kaupunki maksaa kesätyötukea SOTE-alueen työnantajille, jotka palkkaavat 16-24-vuotiaan iisalmelaisen koululaisen tai opiskelijan kesätyöhön.

Kesätyötuen saajan tulee olla oppilaitoksen kirjoilla ja opiskelun jatkaa syksyllä

samassa oppilaitoksessa (poikkeuksena peruskoulun päättävät). Tuki myönnetään valmiiden kesätyösopimusten saapumisjärjestyksessä.

Kesätyötoiminnan tavoitteena on opastaa ja ohjata nuoria omatoimiseen työnhakuun ja antaa tietoa työelämän käytännöistä. Kesätyötuella kannustetaan työnantajia nuorten palkkaukseen ja ensimmäisten työkokemusten tarjoamiseen.

Seudullinen TYP

Tähän kohtaan on koottu kaikki toimintatulot ja -menot, jotka aiheutuvat TYP-toiminnan hallinnosta, eli käytännössä TYP-johtajan palkkauskuluista 50%, työhuone yms. sellaisista kuluista 50%. TYP-toiminnasta solmittavan yhteistyösopimuksen mukaan yhteistyöverkoston kunnat maksavat monialaisen yhteispalvelun koko hallintoon ja muuhun toimintaan liittyvien yhteisten toimintamenojen kuntaosuudesta. Yhteisten toimintamenojen jakoperusteena käytetään yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden työmarkkinatuen saajien kokonaismäärä kunnassa tammikuussa 2015. Tulokohdassa näkyvät muiden yhteistyöverkoston kuntien maksuosuudet.

Riskianalyysi

Työllisyyden pitkäjänteisen hoidon riskin muodostaa valtion rahoituksen epävarmuus ja nopeat muutokset. Valtion tuottavuusohjelmaan liittyvä yleinen säästövelvoite ja taloudellisten resurssien keskitetty ohjaus on merkinnyt epävarmuuden lisääntymistä ja tempoilevaa toimintaa. Tätä riskiä on vaikea hallita.

7.5.6 Lomatoimi

Tilivelvollinen: Lomatoimenjohtaja

Iisalmen kaupunki hallinnoi Melan kanssa tekemänsä toimeksiannon nojalla Ylä-Savon lomituspalvelujen paikallisyksikköä, johon kuuluvat Iisalmi, Kiuruvesi, Lapinlahti, Sonkajärvi ja Vieremä.

Lomituspalvelulain mukaiset palvelut järjestetään 700 maatilan 1093 maatalousyrittäjälle. Valtionkorvaus paikallishallintokustannuksiin määräytyy edellistä varainhoitovuotta edeltäneen vuoden aikana lomitettujen päivien määrän perusteella. Ylä-Savon lomituspalveluille kiinteä määräraha hallintoon on n. 700 000 euroa. Varsinaisen maatalousyrittäjien lomatoimen kustannukset valtio korvaa vuosittain tehtävän tilityksen perusteella 100 %:sti valtionosuuden ollessa noin 10 milj. euroa.

Maatalousyrittäjien lomituspalveluiden tarkoitus on turvata maatalousyrittäjien keskeytyksetön toiminta maatalousyrittäjän vuosiloman ja sijaisavun ajaksi. Maatalousyrittäjille luodaan edellytykset vapaa-ajan pitämiseen ja mahdollisuus riittävään lepoon ja toipumiseen sairaus- ym. tilanteissa.

Lomituspalvelujen piiriin kuuluvat sellaiset maatalousyrittäjät ja heidän perheenjäsenensä, joilla on maatalousyrittäjien eläkelain (MYEL) mukainen pakollinen vakuutus tai vakuutushakemus vireillä Melassa. Lomituspalveluja voi saada vain maatalouden tuloverolain piiriin kuuluvan kotieläintalouden ja kasvinviljelyn harjoittamista varten. Maatalousyrittäjän tulee osallistua itse säännöllisesti omalla tehtäväosuudellaan maatalouden töihin, jotta hän voi saada lomituspalveluja.

Lomituspalvelujen onnistuminen edellyttää yhteistyötä kaikkien lomitusjärjestelmän kanssa tekemisissä olevien välillä. Paikallisyksikköön on perustettu yhteistoimintaryhmä, jossa on jäsenenä paikallisyksikön vastuuhenkilö, lomittajien ja viljelijöiden edustajat sekä Mela-asiamies.

Yhteistoimintaryhmät seuraavat lomituspalveluiden toimivuutta ja käsittelevät lomitukseen liittyviä käytännön kysymyksiä. Yhteistoimintaryhmän perusajatuksena onkin tukea lomituksen vastuuhenkilöä päätöksenteossa. Yhteistoimintaryhmät voivat käsitellä vain lomituksen yleisiä kysymyksiä. Ne eivät voi ratkaista yksittäisten maatalousyrittäjien lomitusasioita.

Talous

Kaupunginhallitus	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Lomatoimi						
Toimintatuotot	13 713	13 046	12 194	-6,5 %	12 194	12 194
Toimintakulut	-13 324	-12 771	-12 043	-5,7 %	-12 102	-12 161
Netto (=toimintakate)	389	275	151	-45,1 %	92	33
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-177	-162	-123	-24,1 %	-123	-123
Vyörytys, netto	-177	-162	-123	-24,1 %	-123	-123

189-3 Lomatoimi	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	13 712 502	13 045 500	12 193 520	12 193 520	12 193 520
Myyntituotot	11 916 353	11 395 500	10 546 520	10 546 520	10 546 520
Maksutuotot	1 736 709	1 600 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000
Tuet ja avustukset	59 440	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	50 000	47 000	47 000	47 000
Toimintakulut	-13 324 477	-12 770 770	-12 043 020	-12 101 970	-12 161 480
Henkilöstökulut	-10 316 694	-10 060 980	-9 714 520	-9 773 470	-9 832 980
Palkat ja palkkiot	-7 603 279	-7 590 000	-7 261 860	-7 309 790	-7 358 190
Eläkekulut	-1 946 863	-2 016 650	-2 031 500	-2 039 750	-2 048 070
Muut henkilösivukulut	-766 552	-454 330	-421 160	-423 930	-426 720
Palvelujen ostot	-2 291 196	-1 976 390	-1 610 000	-1 610 000	-1 610 000
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-52 911	-59 900	-59 100	-59 100	-59 100
Avustukset	-585 810	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Muut toimintakulut	-77 866	-273 500	-259 400	-259 400	-259 400
Toimintakate	388 025	274 730	150 500	91 550	32 040

Toimintasuunnitelma

Lomatoimen henkilöstön ammattitaitoa kehitetään ja ylläpidetään koulutussuunnitelman mukaisilla koulutuksilla. Lomittajien ammattitaito on kartoitettu ja täydennyskoulutus ja tilakohtainen perehdytys on suunniteltu sen mukaisesti. Maatilojen olosuhdekartoitukset ja palvelusuunnitelmat päivitetään kolmen vuoden välein.

Lomitustiimejä ja -renkaita kehitetään ja niiden määrää lisätään 3 – 6 kpl/vuosi. Asiakaspalautekysely toteutetaan vuosittain, arviointiasteikko 1 - 5. Asiakkaiden tyytyväisyys lomituspalveluihin tavoitteena vähintään 4,0. Asiakkaiden tyytyväisyys paikallisyksikön asiakaspalveluun, tavoitettavuuteen, tiedonsaannin riittävyyteen tavoitteena vähintään 4,0.

Maatalouslomitussuunnitelman kehittämistä selvittänyt työryhmä on antanut loppuraporttinsa, jossa se esittää lomituspäalvelulakiin merkittäviä muutoksia, jotka rajaavat maatalousyrittäjien lomitusoikeutta ja supistavat näin merkittävästi lomituspäalveluiden

kysyntää. Muutokset astuisivat voimaan vuonna 2017. Pahimmillaan lomituspäätöslain muutos vähentää lomituspäätöslain kysyntää yli 10 % eli noin 20 htv:n vähennystä henkilöstössä. Selvitykseen liittyy myös lomitushallinnon uudelleenjärjestelyt. Työryhmä esittää siirtymistä palvelusetelijärjestelmään, joka merkinnee nykyisen toimintamuodon päättymistä. Kaikissa työryhmän esittämissä malleissa on tavoitteena tilojen itse järjestetyn lomituksen lisääminen.

Riskianalyysi

MELA tekee yksipuolisesti säästöpäätöksiä, jotka lisäävät paikallisyksikön kustannuksia. Lomituspäätöslain rajoitukset heikentävät yrittäjien luottamusta paikallisyksikön toimintaan.

7.6 Maaseutuhallinnon yhteislautakunta

Tilivelvollinen: Maaseutujohtaja

Iisalmen kaupunki hoitaa Iisalmen kaupungin sekä Lapinlahden, Sonkajärven ja Vieremän kuntien muodostaman maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen lain 210/2010 (Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa) mukaisesti. Maaseutuhallinnon yhteislautakunta toimii sopimuskuntien maaseutuelinkeinoviranomaisena sekä yhteistoimintasopimuksen tehneiden kuntien välisenä yhteistoimintaelimenä sopimuksen mukaisissa asioissa. Maaseutuelinkeinohallinnon tehtäviä ovat viljelijätukihallinto, sato-, tulva- ja riista-eläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen valtion varoista, eläintenpitäjän rekisteröinti sekä hukkakauran torjuntaan liittyvät tehtävät.

Viljelijätukia maksetaan yli 40 miljoonaa euroa, josta kolmasosa on EU:n maksu-osuutta. Nämä summat eivät näy kaupungin talousarviossa. Maaseutuvirasto suorittaa maksut suoraan valtion tililtä yhteistoiminta-alueen myöntöpäätösten mukaisesti.

Iisalmen kaupunki on tehnyt Maaseutuviraston kanssa lain 210/2010 mukaisen maksajavirastosopimuksen. Sopimuksella on sovittu neuvoston asetuksen (EY) N:o 1290/2005 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä maksajavirastojen ja muiden elinten hyväksymisen sekä maataloustukirahaston ja maaseuturahaston tilien tarkastamisen ja hyväksymisen osalta annetun komission asetuksen (EY) N:o 885/2006 (maksajavirastoasetus), liitteessä I kohdassa 1.C) tarkoitettujen tehtävien siirtämisessä noudatettavien edellytysten täyttymisestä.

Sopimuksessa on määritelty muun muassa tukihallinnon palvelutavoitteet. Sopimuksen liitteissä on kuvattu hallinto- ja valvontajärjestelmä, tehtävien eriyttäminen, tietoturvakäytännöt, tehtäväkuvaukset euromääräisine toimivaltarajoinen sekä esteellisyydet.

Lautakunnalla ei ole toimivaltaa tukihallinnointiin. Viranhaltijoiden päätöksistä päätöksensaaaja voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksella Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Sama muutoksenhakumenettely koskee muitakin maaseutuelinkeinoviranomaisasioita.

Lautakunta edistää osaltaan maaseudun kehittämistä ja toimii asiantuntijatoimielimenä maaseutuelinkeinon osalta, antaen muun muassa lausuntoja sopijakunnille kaavoitus- ja muista vastaavista hankkeista.

Henkilöstö toimii viidessä toimipaikassa, joista Varpaisjärvellä oleva palvelutoimistossa on tarjolla palvelua kerran viikossa. Neljässä kuntakeskuksessa olevassa maaseutu-toimistossa on kokoaikainen palvelu.

Henkilöstö

MAASEUTUHAL- LINNON YHTEIS- LAUTAKUNTA	Henkilöstö	TP2014	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
Ylä-Savon maa- seutupalvelut	Vakituiset	7	7	7	7	7
	Määräaikaiset	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
	Yhteensä	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
LAUTAKUNTA YHT.	YHTEENSÄ	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7

Kesäaikaisilla agrologiharjoittelijoilla tai vastaavilla määräaikaisilla työntekijöillä varmistetaan tukihakemusten käsittely niin, että tukimaksatukset käynnistyvät ajallaan syksyllä.

Maaseututoimen henkilöstön ammattitaitoa ylläpidetään ja kehitetään hallinnon alan omilla koulutuksilla. Henkilöstön työhyvinvoinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti yhteisiin tavoitteisiin sitoutumiseen, kannustetaan oman kunnon ylläpitoon, kiinnitetään huomiota työpisteiden ergonomiaan sekä pidetään ajan tasalla toimenkuvat ja tehtävien jaot.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet ja niiden mittarit ja tavoitetaso

Valtuustoon nähden sitovia strategisia tavoitteita ei ole. Maaseutuhallinnon yhteislautakunta hyväksyy lautakuntaan nähden sitovat tai ohjeelliset tavoitteet käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Palvelusuunnitelma

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2016	Hankinta-paikka	Hankintatapa
Maaseutu-viranomaistehtävät	Ennallaan	100 %			Viranomaistoimintaa
Kehittämis- ja palvelutehtävät	Tarve kasvaa	100 %			

Talous

Ylä-Savon Maaseutu- hallinnon yhteisltk	TP2014	TA2015	TA2016	%	TS2017	TS2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Ylä-Savon maaseutupalvelut						
Toimintatuotot	320	342	343	0,3 %	343	343
Toimintakulut	-426	-454	-455	0,2 %	-458	-461
Netto (=toimintakate)	-106	-112	-112	0,0 %	-115	-118
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-6	-6	-5	-16,7 %	-5	-5
Vyörytys, netto	-6	-6	-5	-16,7 %	-5	-5

190-3 Ylä-Savon maaseutupalvelut	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	320 296	341 730	343 070	343 070	343 070
Myyntituotot	318 644	340 730	342 070	342 070	342 070
Maksutuotot	1 652	1 000	1 000	1 000	1 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-425 681	-453 590	-454 520	-457 640	-460 790
Henkilöstökulut	-309 366	-320 150	-324 370	-327 490	-330 640
Palkat ja palkkiot	-249 775	-257 960	-261 430	-263 980	-266 540
Eläkekulut	-45 647	-47 350	-48 050	-48 490	-48 920
Muut henkilösivukulut	-13 944	-14 840	-14 890	-15 020	-15 180
Palvelujen ostot	-37 552	-50 540	-47 150	-47 150	-47 150
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-7 563	-6 000	-5 500	-5 500	-5 500
Avustukset	-30 793	-30 000	-35 000	-35 000	-35 000
Muut toimintakulut	-40 407	-46 900	-42 500	-42 500	-42 500
Toimintakate	-105 385	-111 860	-111 450	-114 570	-117 720

Toimintasuunnitelma

Maaseutuelinkeinohallinto hoidetaan yrittäjälähtöisesti. Ylä-Savon maaseutupalvelut ovat keskeisessä asemassa maatilayrittäjien ja hallinnon kohdatessa. Hallinnon tärkein tehtävä on maatilayrittäjien kannattavan toiminnan tukeminen. Samaa päämäärää tukee palvelutoiminta, jolla muun muassa autetaan yrittäjiä peltojen ja tuotanto-oikeuksien välittämisessä tarvitseville kannattavan yritystoiminnan mukaisesti. Yhteistoiminta-alueen maitotilayrittäjät tuottavat maitoa 110 miljoonaa litraa. Kannattava ja kasvava maatilayrittäjäisyys sekä siihen liittyvä kuljetus-, jalostus-, rakentamis- ja palvelutoiminta ovat seutukunnalle elintärkeä asia.

Vuoden 2015 alusta käynnistyi EU:n ohjelmakausi kestäen vuoteen 2020. Työjako hallinnon sisällä ELY-keskusten ja yhteistoiminta-alueiden välillä muuttui jonkin verran. Hallinnon kokonaistyömäärä yhteistoiminta-alueilla näyttää jopa kasvaneen uuden tukijärjestelmän toimeenpanossa. Monimutkaistuminen lisää työtä ainakin saman verran kuin mitä asioinnin sähköistyminen vähentää. Maatilojen määrä vähenee normaalin rakennekehityksen vuoksi 1,5 – 2 % vuosittain. Kaikilla tiloilla ei ole yritys-

toiminnan jatkajaa. Tukitoimenpitein varmistetaan, että kannattavaa yritystoimintaa harjoittavien maatilojen toiminta jatkuu. Lopettavien maatilojen pellot siirtyvät jatkaville kokonaisuudessaan, yleensä vuokrauksella.

Maaseudun kehittämistehtäviin ei näillä resursseilla ole mahdollista paneutua merkittävässä määrin. Yhteistyön eri toimijoiden kanssa tulee sen vuoksi toimia. Ylä-Savon maaseutupalvelujen tärkein rooli on toimia muiden toimijoiden tukijana ja asiantuntijana sekä tiedottajana. Maaseutuammattiin ry:n kanssa tehdään yhteistyötä nuorten perehdyttämisessä yrittäjyyteen ja maaseutuammatteihin. Viimeistään talousarviovuoden aikana käynnistyvät uudet maaseudun kehittämishankkeet. Toimijoina ovat ProAgria Pohjois-Savo, Savonia Ammattikorkeakoulu ja MTK Pohjois-Savo. Kannattavan yritystoiminnan kannalta pitkän tähtäimen kehittämistoimina tärkeimpinä ovat maatilayritysten yhteistoiminta, kuten yhteisnavetat ja urakointipalvelut sekä tilusjärjestelyt. Työvoiman saatavuus tulee myös varmistaa.

Kylien kehittämistyössä tuetaan Ylä-Savon Veturi ry:n toimintaa viranhaltijatyönä siinä määrin kuin mahdollista. Veturi ry:lle maksettava maksuosuus samoin kuin maaseudun kehittämishankkeiden kuntaosuudet sisältyvät kaupunginhallituksen alaisuudessa toimivan Elinvoimapalvelut –tulosalueen määrärahaan. Maaseudun kehittämishankkeiden kuntarahoituspäätökset tehdään seudullisesti Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän seutuosituksen johtokunnan toimesta.

Maatilayritysten kehittämistoimenpiteisiin varataan yhteistoiminta-alueelle 40 000 euroa. Käyttöperusteista päättää maaseutuhallinnon yhteislautakunta.

Riskianalyysi

Tukihallinnon suurimpana riskinä on, että maksajavirastosopimuksen palvelutavoitteet eivät täyty. Asiakkaan näkökulmasta tämä tarkoittaa pahimmillaan tukimaksatusten myöhästymistä. Tähän varaudutaan kehittämällä edelleen seurantamenettelyjä. Tehtävien jako ammattiryhmien ja henkilöiden välillä eriyttämisen vaatimukset huomioiden toteutetaan joustavasti ja tehokkaasti. Tätä tukee tukihallinnon siirtyminen kokonaan sähköiseen arkistoon, jolloin työtä voidaan tehdä siirtymättä toiseen toimipaikkaan papereiden luokse.

Henkilöstön koko käytettävissä oleva työaika voi kulua lakisääteiseen tukihallintoon, jolloin kehittämistehtävät jäävät hoitamatta.

Palvelun säilymisen kannalta on riskinä, että palveluverkosto harvenee kuntien tahdon vastaisesti. Hallitusohjelmassa on tavoitteena maaseutuhallinnon uudistaminen kolmiportaiseksi. Maa- ja metsätalousministeriön ja Maaseutuviraston lisäksi hallintoa hoitavat Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukset sekä kuntien yhteistoiminta-alueet. Suurimmat muutokset kohdistuvat kahteen jälkimmäiseen. Selvitystyön loppuraportin piti valmistua syyskuun loppuun 2015, mutta työryhmä joutuu hakemaan raportille jatkoaikaa. Selvityksen jälkeen poliittiset päätökset syntyvät osana kokonaisuutta, jossa valtion aluehallintoa sekä kuntien ja valtion välistä tehtävienjakoa uudistetaan.

7.7 Koulutuslautakunta

Koulutuslautakunta edistää iisalmelaisten hyvinvointia ja sivistystä tarjoamalla monipuolisia ja nykyaikaisia sivistys- ja päivähoitopalveluja. Opetuksen tavoitteena on annetuilla resursseilla kasvattaa yhteiskunnan jäseniä, joilla on hyvät ja monipuoliset tiedot, taidot sekä asenteet jatko-opintoihin, elämänhallintaan ja elinikäiseen oppimiseen.

Päivähoito tarjoaa lapsille ja perheille varhaiskasvatuspalveluja. Päivähoito tukee ja edistää lapsen yksilöllistä ja tasapainoista kehitystä yhteistyössä lapsen vanhempien ja eri sidosryhmien kanssa huomioiden lapsen hoidon, kasvatuksen ja oppimisen kokonaisuuden.

Lautakunnan tehtävänä on huolehtia päivähoidon, perusopetuksen, lukiokoulutuksen, ruoka- ja siivouspalvelujen sekä toimisto- ja hallintopalvelujen järjestämisestä ja kehittamisestä.

Henkilöstö

Koulutuslautakunta	Henkilöstö	TP2014	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
Sivistyspkn hallinto	Vakituiset	10	10	10	10	10
	Määräaikaiset					
	Yhteensä	10	10	10	10	10
Lasten päivähoito ja esiopetus	Vakituiset	177,1	200,3	192,5	192,5	192,5
	Määräaikaiset	8,9		5		
	Yhteensä	186	200,3	197,5	192,5	192,5
Perusopetus	Vakituiset	169,8	168,7	163,1	164	164
	Määräaikaiset	13,3	5,5	6,8		
	Yhteensä	183,1	174,2	169,9	164	164
Lukiokoulutus	Vakituiset	30,4	26,3	25,5	25,5	25,5
	Määräaikaiset	2,5	1	1		
	Yhteensä	32,9	27,3	26,5	25,5	25,5
Ruoka- ja siivous palvelut	Vakituiset	32,2	31,8	32	32	32
	Määräaikaiset	0,3		0,5		
	Yhteensä	32,5	31,8	32,5	32	32
Yhteensä	VAKITUISET	419,5	437,0	423,1	424	424
	MÄÄRÄAIKAISET	25	6,5	13,3		
LAUTAKUNTA YHT.	YHTEENSÄ	444,5	443,5	436,4	424	424

Ilmoitettu henkilötövuosina. Määräaikaiset ovat pääasiassa erillisrahoituksella (avustukset) palkattuja työntekijöitä. Lisäksi eri palvelualueilla työskentelee työkokeilijoita ja harjoittelijoita.

Henkilöstömuutokset*Toimisto- ja hallintopalvelut*

Ei henkilöstömuutoksia

Päivähoito ja esiopetus

Päivähoidon ja esiopetuksen palvelualueella laskennallisen eläkeiän saavuttaa vuonna 2016 tai on jo aiemmin saavuttanut 8 henkilöä. Heistä osa jäänee eläkkeelle vuoden 2016 aikana. Eläkeiän saavuttavista on 3 palveluvastaavaa, yksi ryhmäavustaja ja 4 perhepäivähoitajaa. Palveluvastaavien tehtävät tullaan täyttämään vakinaisesti. Perhepäivähoitajien tehtävien täyttöä harkitaan tarpeen mukaan. Henkilöstön vähennys koostuu yhdestä lastentarhanopettajasta, puolestatoista ryhmäavustajasta, kahdesta erityisavustajasta ja yhdestä perhepäivähoitajasta (5 kk). Partalan koululla tulee 1.8.2016 erillinen esiopetusryhmä, johon palkataan esiopettaja.

Perusopetus

Perusopetuksen palvelualueella laskennallisen eläkeiän saavuttaa vuonna 2016 tai on jo aiemmin saavuttanut 3 henkilöä. Heistä osa jäänee eläkkeelle vuoden 2016 aikana. Tehtävät tullaan täyttämään vakinaisesti, sillä kouluverkossa tai oppilasmäärissä ei ole näkyvissä merkittäviä muutoksia. Yläkouluun palkattiin koulusosionomi sekä yksi uusi koulunkäynninohjaaja 1.8.2015 alkaen (5 kk). Lisäksi kahden koulunkäynnin ohjaajan työaika lisättiin 5 t/vko. Näiden vaikutus vuodelle 2016 on 7 kk. Työllisyydenhoidossa tapahtuneiden muutosten takia tarvitaan kolme uutta koulunkäynninohjaajaa (30 t/vko).

Vuonna 2017 laskennallisen eläkeiän saavuttaa 4 ja vuonna 2018 5 opettajaa. Toden- näköisesti osa heistä jää eläkkeelle, mutta osa jatkaa työelämässä pidempään. Tehtävien täyttäminen tarkastellaan yksilöllisesti ottaen huomioon opetettavan aineen tunti- ja opettajamäärät.

Lukiokoulutus

Lukiokoulutuksessa kukaan ei saavuta laskennallista eläkeikää vuonna 2016. Lukio- koulutuksen opiskelijamäärä on pudonnut voimakkaasti, mutta vuonna 2016 se ei vaadi henkilöstön vähentämistä. Opinto-ohjauksessa osa palveluista (0,4 henkilötyövuotta) hankitaan ostopalveluna Ylä-Savon ammattiopistolta.

Ei lisäyksesityksiä.

Ruoka- ja siivouspalvelut

Yksi laitoshuoltaja jäi osa-aikaeläkkeelle 1.6.2015 ja yksi osa-aikainen laitoshuoltaja jäi eläkkeelle 1.6.2016. Tämä tehtävä täytetään vakinaisesti yhdellä kokoaikaisella. Kangaslammin koululla on siivouksessa ostopalvelun sijaan 7 kk oma laitoshuoltaja, joka on palkattu vuorotteluvapaan sijaiseksi.

Henkilöstön määrässä on nousua 0,7 johtuen vuorotteluvapaan sijaisuudesta ja avoimeksi jääneen tehtävän täyttämisestä.

Palvelurakenteen aiheuttamat henkilöstömuutokset

Ei palvelurakenteen aiheuttamia henkilöstömuutoksia.

Henkilöstön kehittäminen

Toimisto- ja hallintopalveluiden henkilöstö osallistuu työtehtäviin liittyviin ohjelmisto- ja ajankohtaisiin koulutuksiin.

Päivähoidon palvelualueella keskeisenä kehittämiskohteena ovat edelleen esiopetussuunnitelman uudistumiseen ja käyttöönottoon liittyvät koulutukset sekä opetusteknologian käyttöön liittyvät koulutukset. Henkilöstöä koulutetaan myös lapsihavainnoinin ja leikin kehittämisessä.

Perusopetuksen palvelualueella henkilöstön koulutus kohdistuu edelleen uuden opetussuunnitelman laatimiseen ja käyttöönottoon. Toisena painopisteenä on uuden opetusteknologian käyttöön liittyvät koulutukset.

Lukiokoulutuksessa valmistaudutaan sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin ja uuden opetussuunnitelman käyttöönottoon kouluttamalla henkilöstöä.

Ruokapalvelussa keskeinen kehittämiskohta on yhdessä muiden Ylä-Savon kuntien kanssa uuden tuotannonohjausjärjestelmän käyttöönotto ja henkilökunnan kouluttaminen sen käyttöön.

Sivistystoimissa ei ole tarvetta henkilöstön varsinaiselle uudelleen koulutukselle.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet ja niiden mittarit ja tavoitetaso

Hyvinvoiva iisalmelainen (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Laadukkaat palvelut kaikille iisalmelaisille	Varhaiskasvatuspalveluja käyttää väh. 75 % ikäluokasta 1-6 v.	65,39 %	68 %	69 %
	Perusopetuksen tuntikehyks on vähintään 1,8 t/oppilas.	1,89 t/oppilas	1,8 t/oppilas	1,8 t /oppilas
	Lukiokoulutuksen resurssikehyks on vähintään 1,58 t/opp.	Resurssikehyks on lukuvuonna 2015-2016 1,59 t/opp	1,58	1,58
Ennaltaehkäisy sekä varhainen puuttuminen lasten ja perheiden ongelmiin	Oppilashuoltohenkilöstön määrä on suositusten mukainen;			
	-1 terveydenhoitaja/ 600 opp.	-1 terveydenhoitaja/ 600 opp.	-1 terveydenhoitaja/ 600 opp.	-1 terveydenhoitaja/ 600 opp.
	-1 kuraattori/ 800 opp.	- 1 kuraattoria/1000 opp.	-1 kuraattori/ 800 opp.	-1 kuraattori/ 800 opp.
	-1 psykologi/1000 opp.	- 1 psykologia/1000 opp.	-1 psykologi/1000 opp.	-1 psykologi/1000 opp.
Monipuolinen harrastustoiminta, ml. terveysliikunta	Koulujen kerhotoiminta vähintään entisellä tasolla	32 t/vko	32 t/vko	32 t/vko

Osaava iisalmelainen (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Väestön koulutustason nousu	Tutkinnon suorittaneiden osuus 15-vuotta täyttäneistä vähintään koko maan tasolla (nyt 68,5 %)	68,6% (vuodelta 2013)	69 %	70 %

Nuoret tulevaisuuden tekijöinä (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Terveellisten elämäntapojen edistäminen oppilaitosten ja kodin yhteistyönä	Ravitsemussuositusten toteutuminen koulu- ja päiväkotiruokailussa/ Aromi-ohjelman ravintoainelaskelmat	99 %	100 %	100 %
Syrjäytymisen ehkäiseminen	Päättötodistuksen saaneet % ikäluokasta	99,6 %	100 %	100 %

Palvelusuunnitelma

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2016	Hankintapaikka	Hankintatapa
Päivähoito	tarve ennallaan	67 %	33 % lapsista	Yksityiset päiväkodit ja perhepäivähoitajat	Yksityisen hoidon tuki ja kuntalisä
Perusopetus	tarve ennallaan	98,13 %	1,87 % €:sta	muut kunnat (sijoitettujen lasten opetus)	muut kunnat/ kotikuntakorvaukset
- pienryhmät	tarve ennallaan	100 %			
- maahanmuuttajaopetus	tarve kasvaa	100 %			
- keskitetty erityisopetus	tarve kasvaa	99,07 %	0,93 % €:sta	valtion erityiskoulut, sairaalakoulut	sopimus/laskutus
Lukiokoulutus					
- päivälukio	tarve ennallaan	95 %	5 % kurssi-suoritteista	ISOverstas, MAHIS-oppilaitokset YSAO	sopimus/laskutus
- aikuislukio	syksyllä 2016 ei enää lähiopetusta	5 %	95 % kurssi-suoritteista	ISOverstas	sopimus/laskutus
Ruokapalvelut	tarve ennallaan	95 %	5 % €:sta	Lassila & Tikanoja SOL Palvelut Oy	Ostopalvelu

Siivouspalvelut	tarve ennallaan	54,5 %	45,5 % €:sta	Lassila & Tikanoja Coor S M Oy	Ostopalvelu
------------------------	--------------------	--------	-----------------	-----------------------------------	-------------

7.7.1 Sivistyspalvelukeskuksen hallinto

Tilivelvollinen: Talouspäällikkö

Talous

Koulutuslautakunta	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Sivistyspalvelukeskuksen hallinto						
Toimintatuotot	13	0	0	0,0 %	0	0
Toimintakulut	-708	-729	-729	0,0 %	-734	-738
Netto (=toimintakate)	-695	-729	-729	0,0 %	-734	-738
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	1 281	1 301	1 482	13,9 %	1 482	1 482
Vyörytyskulut	-618	-636	-800	25,8 %	-800	-800
Vyörytys, netto	663	665	682	2,6 %	682	682

300-3 Siv.pk hallinto	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	12 786	0	0	0	0
Myyntituotot	17	0	0	0	0
Maksutuotot	94	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	12 300	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	375	0	0	0	0
Toimintakulut	-708 101	-729 260	-728 810	-733 560	-738 330
Henkilöstökulut	-616 013	-622 730	-619 650	-624 400	-629 170
Palkat ja palkkiot	-395 827	-405 160	-409 750	-413 590	-417 460
Eläkekulut	-198 687	-195 070	-187 370	-188 030	-188 700
Muut henkilösivukulut	-21 499	-22 500	-22 530	-22 780	-23 010
Palvelujen ostot	-57 808	-64 060	-63 610	-63 610	-63 610
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-9 119	-11 200	-11 200	-11 200	-11 200
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-25 161	-31 270	-34 350	-34 350	-34 350
Toimintakate	-695 315	-729 260	-728 810	-733 560	-738 330

Toimintasuunnitelma

Toimisto- ja hallintopalvelut tuottavat talous- ja yleishallinnon- sekä kehittämis- palveluja koko sivistyspalvelukeskukselle koulutus- ja kulttuurilautakunnan palvelu- alueilla. Palvelujen tuottamisessa hyödynnetään jo käytössä olevia työvälinohjelmia ja niiden käyttöä laajennetaan ohjelmistopäivitysten myötä.

Riskianalyysi

Sivistyspalvelukeskuksen hallinto on varsin ohut. Henkilöstön poissaolojen/poistuman vuoksi työpanos tai olennainen osaaminen saattaa puuttua kokonaan. Tavoitteena siirtää ns. hiljaista tietoa joko työparille ja laatia tarkennettuja tehtäväkuvauksia sekä kartoittaa palvelutuotannon kannalta välttämättömät työtehtävät.

Päivähoidon, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen palvelualueilla käsitellään paljon salaista tietoa. Näihin liittyy riskejä erityisesti hallinnollisiin päätöksiin liittyvissä asioissa. Huolehditaan, että ohjelmien käyttöoikeudet ovat ajan tasalla. Huolehditaan, että salaisia asiakirjoja käsitellään ja säilytetään asianmukaisesti ja että ohjeistukset ovat ajan tasalla.

Osa rahoituksesta perustuu erikseen haettavaan ylimääräisiin valtionavustuksiin. Haettavista avustuksista ilmoitetaan usein pelkästään sähköisesti OPH:n tai OKM:n www-sivuilla. Mahdollinen riski on, että hakemus jää tekemättä joko unohduksen tai henkilöstön poissaolon vuoksi.

7.7.2 Lasten päivähoito ja esiopetus

Tilivelvollinen: Päivähoidon johtaja

Talous

Koulutuslautakunta	TP2014	TA2015	TA2016	%	TS2017	TS2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Lasten päivähoito ja esiopetus						
Toimintatuotot	1 128	1 155	1 226	6,1 %	1 226	1 226
Toimintakulut	-13 036	-13 083	-13 140	0,4 %	-13 201	-13 263
Netto (=toimintakate)	-11 908	-11 928	-11 914	-0,1 %	-11 975	-12 037
Suunnitelmapoistot	-38	-129	-102	-20,9 %	-82	-72
Vyörytystuotot	86	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-457	-374	-447	19,5 %	-447	-447
Vyörytys, netto	-371	-374	-447	19,5 %	-447	-447

310-3 Lasten päivähoito ja esiopetus	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	1 127 844	1 155 440	1 225 630	1 225 630	1 225 630
Myyntituotot	168 636	140 440	173 630	173 630	173 630
Maksutuotot	958 343	1 015 000	1 052 000	1 052 000	1 052 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	865	0	0	0	0
Toimintakulut	-13 035 657	-13 083 000	-13 140 350	-13 201 470	-13 263 280
Henkilöstökulut	-7 816 465	-7 906 100	-7 818 250	-7 879 370	-7 941 180
Palkat ja palkkiot	-6 093 607	-6 205 770	-6 147 600	-6 197 270	-6 247 440
Eläkekulut	-1 371 673	-1 332 860	-1 311 910	-1 320 500	-1 329 140
Muut henkilösivukulut	-351 185	-367 470	-358 740	-361 600	-364 600
Palvelujen ostot	-1 281 863	-1 355 860	-1 369 100	-1 369 100	-1 369 100
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-175 689	-158 270	-167 870	-167 870	-167 870
Avustukset	-2 831 971	-2 716 640	-2 855 840	-2 855 840	-2 855 840
Muut toimintakulut	-929 669	-946 130	-929 290	-929 290	-929 290
Toimintakate	-11 907 813	-11 927 560	-11 914 720	-11 975 840	-12 037 650

Toimintasuunnitelma

Lisälmen kaupungin 10 kunnallista ja kuusi yksityistä päiväkotia, 35 kunnallista omassa kodissaan työskentelevää perhepäivähoitajaa, 6 yksityistä perhepäivähoitajaa sekä kaksi yksityistä ryhmäperhepäiväkotia tarjoavat varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmien mukaisia palveluja. Lisäksi kunnallisia perhepäivähoitajia on 8,5 henkilöä vastaamassa perhepäivähoidon varahoidosta, joka järjestetään päiväkodeissa.

Perusopetuksen iltapäivätoimintaa järjestetään kahdeksassa ryhmässä koulujen yhteydessä ja kolmessa kerhossa tarjotaan varhaiskasvatuksen kerhotoimintaa.

Tavoitteena on tarjota lapsen kokonaisvaltaista kehitystä edistävää varhaiskasvatusta, esiopetusta ja iltapäivätoimintaan turvallisessa ja ajanmukaisessa toimintaympäristössä.

Toiminnan painopisteenä on varhaiskasvatuspalveluiden riittävän monipuolinen tuottaminen ja tarpeiden ennakointi. Pääministeri Juha Sipilän hallituksen strategiseen ohjelmaan kirjattu subjektiivisen päivähoidon osittainen rajoittaminen lisää osapäivä- ja kerhopaikkojen tarvetta 2016 elokuusta alkaen. Subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajausta koskee perhevapailla tai työttöminä olevia perheitä ja heillä on oikeus varhaiskasvatukseen 20h/viikko. Kunnan on tarjottava perheille kaksi vaihtoehtoa siitä, miten 20h/viikko toteutetaan. Tälläkin hetkellä päivähoidossa on osaviikkolapsia, jotka käyttävät 20h tai alle /viikko. Suunnitelmissa on myös muuttaa yksi päiväkotiryhmä osa-aikaiseksi ja henkilökunta mitoitetaan osa-aikaisen ryhmän tarpeisiin. Lisäksi hallitusohjelmassa on kirjattu ryhmäkokojen henkilöstön ja lasten välisen suhdeluvun muuttaminen niin, että nostetaan yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien määrän suhdetta 1/7:stä 1/8:aan. Tämä tarkoittaa lisäpaikkoja päiväkotiryhmiin, jolla voidaan vastata perhepäivähoidosta eläköityvien hoitajien hoitopaikkojen vähenemiseen.

Esiopetussuunnitelma uudistuu yhdessä perusopetuksen opetussuunnitelman kanssa ja uuden paikallisen suunnitelman tulee olla valmis ja virallisesti hyväksytty 1.8.2016. Henkilöstön tietoteknistä osaamista päivitetään ja sähköistä asiointia varhaiskasvatus-

palveluissa kehitetään edelleen. Kaupungin yleisen toimintalinjauksen mukaisesti oppilaiden ja hallinnon atk-laitteita ei enää hankita omaksi vaan ne vuokrataan.

Hallitusohjelman mukaisesti varhaiskasvatuspalveluissa otetaan huomioon entistä paremmin perheiden monimuotoisuus ja vahvistetaan vanhemmuutta. Palvelut järjestetään lapsi – ja perhelähtöisesti. Varhaiskasvatusta kehitetään edelleen tukemaan lasten hyvinvointia.

Valtionhallinnossa on varhaiskasvatuksessa osalta meneillään useita mahdollisia uudistuksia; varhaiskasvatuslain toinen vaihe ja hoitoaikaperusteinen päivähoitolaskutus. Voimaan tullessaan nämä lait ja asetukset aiheuttavat taloudellisia ja toiminnallisia muutoksia päivähoitoon.

Riskianalyysi

Talouden yleinen heikkeneminen, syrjäytymisen lisääntyminen ja muut yhteiskunnalliset ongelmat heijastuvat toimialaan. Esimerkiksi lastensuojelun tekemät sijoitukset voivat tuoda suuria ennalta arvaamattomia menoja. Perheiden tulotason heiketessä myös päivähoidon maksutulot pienevät ja päivähoitomaksujen perintään jäävä summa kasvaa.

Kiinteistöjen kunto on suuri riski. Äkillisesti tapahtuvat muutokset kiinteistöjen käytettävyydessä aiheuttavat suuria toiminnallisia ja taloudellisia ongelmia päivähoidon järjestämiselle.

Tulevina vuosina ei ole näkyvissä yksityisen päivähoidon supistumista, mutta jos iso yksityinen päiväkotitoiminta lopettaisi toimintansa, se tarkoittaisi kunnallisten päivähoitopaikkojen lisäämistä ja kustannusten kasvua.

7.7.3 Perusopetus

Tilivelvollinen: Sivistystoimenjohtaja

Talous

Koulutuslautakunta	TP2014	TA2015	TA2016	%	TS2017	TS2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Perusopetus						
Toimintatuotot	641	330	365	10,6 %	365	365
Toimintakulut	-16 870	-17 524	-17 911	2,2 %	-18 000	-18 089
Netto (=toimintakate)	-16 229	-17 194	-17 546	2,0 %	-17 635	-17 724
Suunnitelmapoistot	-225	-173	-170	-1,7 %	-232	-290
Vyörytystuotot	91	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-585	-499	-495	-0,8 %	-495	-495
Vyörytys, netto	-494	-499	-495	-0,8 %	-495	-495

315-3 Perusopetus	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	641 450	329 700	364 700	364 700	364 700
Myyntituotot	185 689	200 000	180 000	180 000	180 000
Maksutuotot	6 275	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	410 420	108 600	162 000	162 000	162 000
Muut toimintatuotot	39 066	21 100	22 700	22 700	22 700
Toimintakulut	-16 870 120	-17 524 300	-17 911 350	-17 999 810	-18 089 050
Henkilöstökulut	-10 351 030	-10 628 030	-10 700 950	-10 789 410	-10 878 650
Palkat ja palkkiot	-8 085 057	-8 360 850	-8 442 380	-8 512 750	-8 583 810
Eläkekulut	-1 798 985	-1 776 720	-1 771 660	-1 785 650	-1 799 790
Muut henkilösivukulut	-466 988	-490 460	-486 910	-491 010	-495 050
Palvelujen ostot	-3 351 574	-3 576 590	-3 664 970	-3 664 970	-3 664 970
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-447 624	-487 480	-608 200	-608 200	-608 200
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-2 719 892	-2 832 200	-2 937 230	-2 937 230	-2 937 230
Toimintakate	-16 228 670	-17 194 600	-17 546 650	-17 635 110	-17 724 350

Toimintasuunnitelma

Perusopetuslain mukaan kunnan tehtävä on järjestää sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille maksutonta perusopetusta. Iisalmen kaupungin 11 peruskoulua tarjoavat opetussuunnitelman mukaista opetusta luokille 1–9. Peruskoulun päättäneille nuorille, jotka eivät ole sijoittuneet toisen asteen koulutukseen, on tarjolla lisäopetusta (lukio-kymppi) ja maahanmuuttajille perusopetukseen valmistavaa opetusta.

Perusopetuksessa siirrytään uuden tuntijaon ja uusien opetussuunnitelmien mukaiseen opetukseen syyslukukauden 2016 alusta lukien. Tämä merkitsee sitä, että paikallisen opetussuunnitelman tulee olla valmis ja virallisesti hyväksytty ennen 1.8.2016. Opetussuunnitelman muuttumisen vuoksi oppimateriaalit tulevat uudistumaan laajasti, mihin varaudutaan vuosina 2016 ja 2017. Uudistuksella on vaikutusta myös henkilöstöön mm. alakoulun ruotsin opetuksen järjestämisen osalta.

Perusopetuksen oppilasmäärässä ei tapahdu sellaisia muutoksia, joilla olisi vaikutusta palveluverkostoon. Pääministeri Juha Sipilän hallituksen strategisessa ohjelmassa on kohtia, joilla olisi toteutuessaan negatiivisia vaikutuksia palveluiden tuottamiseen. Suunnitelmissa on mm. luopua kokonaan opetusryhmien pienentämiseen myönnettävistä valtionavustuksista ja osittain muista perusopetuksen laadun kehittämiseen myönnettyistä valtionavustuksista, kuten koulutuksellinen tasa-arvo, kerhotoiminta ja oppimisympäristöjen kehittäminen. Vuonna 2014 em. avustuksia saatiin yhteensä 288.500 € ja vuoden 2015 ensimmäisellä puoliskolla yhteensä 186.400 €. Saaduilla avustuksilla on palkattu kouluavustajia ja resurssiopettajia sekä järjestetty kerhotoimintaa. Mikäli avustukset poistuvat kokonaan, on varauduttava kompensoimaan tätä ainakin osittain talousarviorahoituksella.

Hallitusohjelman mukaisesti oppimisympäristöjä modernisoidaan sekä hyödynnetään opetuksessa digitalisaation ja uuden pedagogiikan mahdollisuuksia. Tämä edellyttää ajantasaista laitekantaa ja toimivia verkkoyhteyksiä. Kaupungin yleisen toimintalinjauksen mukaisesti oppilaiden ja hallinnon atk-laitteita ei enää hankita omaksi vaan ne vuokrataan.

Koulujen peruskorjaukset ja uudisrakentamiset jatkuvat investointisuunnitelman mukaisesti. Kauppiis-Heikin koulu toimii väistötiloissa koko vuoden 2016 ajan kuten myös noin puolet Kangaslammin koulusta.

Riskianalyysi

Talouden yleinen heikkeneminen, syrjäytymisen lisääntyminen ja muut yhteiskunnalliset ongelmat heijastuvat toimialaan. Esimerkiksi lastensuojelun tekemät sijoitukset voivat tuoda suuria ennalta arvaamattomia menoja.

Suurimmat riskit kohdistuvat palvelutuotannon turvallisuuteen ja onnettomuuksiin. Nämä riskit sisältävät väkivaltaa tai sen uhkaa sekä turvaohjeiden laiminlyönnistä aiheutuvia onnettomuuksia. Riskejä pyritään ehkäisemään ennalta kouluttamalla henkilökuntaa sekä varautumalla poikkeuksellisiin tilanteisiin. Myös tekniikan ajantasaisuudesta ja kunnosta tulee pitää huolta.

Kiinteistöjen kunto on suuri riski. Äkillisesti tapahtuvat muutokset kiinteistöjen käytettävyydessä aiheuttavat suuria toiminnallisia ja taloudellisia ongelmia opetuksen järjestämiselle.

7.7.4 Lukiokoulutus

Tilivelvollinen: Lukion rehtori

Talous

Koulutuslautakunta	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Lukikoulutus						
Toimintatuotot	125	112	112	-0,3 %	112	112
Toimintakulut	-2 848	-2 879	-2 788	-3,2 %	-2 804	-2 819
Netto (=toimintakate)	-2 723	-2 767	-2 676	-3,3 %	-2 692	-2 707
Suunnitelmapoistot	-51	-30	-18	-40,0 %	-12	-10
Vyörytystuotot	0	0		0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-44	-80	-99	23,8 %	-99	-99
Vyörytys, netto	-44	-80	-99	23,8 %	-99	-99

320-3 Lukiokoulutus	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	125 295	112 300	112 300	112 300	112 300
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	90 478	72 300	74 800	74 800	74 800
Tuet ja avustukset	28 562	31 500	31 500	31 500	31 500
Muut toimintatuotot	6 255	8 500	6 000	6 000	6 000
Toimintakulut	-2 847 711	-2 879 170	-2 788 210	-2 803 670	-2 819 270
Henkilöstökulut	-1 869 346	-1 882 730	-1 892 430	-1 907 890	-1 923 490
Palkat ja palkkiot	-1 472 697	-1 491 850	-1 501 940	-1 514 250	-1 526 670
Eläkekulut	-312 835	-303 760	-304 820	-307 250	-309 690
Muut henkilösivukulut	-83 814	-87 120	-85 670	-86 390	-87 130
Palvelujen ostot	-460 539	-462 510	-419 320	-419 320	-419 320
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-24 616	-17 200	-17 200	-17 200	-17 200
Avustukset	-150	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-493 060	-516 730	-459 260	-459 260	-459 260
Toimintakate	-2 722 416	-2 766 870	-2 675 910	-2 691 370	-2 706 970

Toimintasuunnitelma

Lukio on yleissivistävä 2. asteen oppilaitos, jonne on mahdollista pyrkiä suoritettuaan oppivelvollisuuden. Lukio antaa valmiudet jatkaa opintoja korkea-asteella (yliopistot ja ammattikorkeakoulut) ja lukion oppimäärään perustuvissa ammatillisissa oppilaitoksissa. Iisalmessa lukiokoulutus vastaa nuorten lukiokoulutuksesta, perusopetuksen lukioon tähtäävästä lisäopetuksesta (lukiokymppi) sekä nuorten aikuisten maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavasta koulutuksesta. Aikuisten lukiokoulutukseen ei oteta enää uusia opiskelijoita v. 2016, mutta nykyisille opiskelijoille mahdollistetaan opintojen loppuun saattaminen.

Lukiokoulutuksessa tapahtuu lähivuosina suuria muutoksia. Sähköiset ylioppilaskokeet käynnistyvät syksyllä 2016 ja samaan aikaan otetaan käyttöön lukiokoulutuksen uusi

tuntijako ja opetussuunnitelma. Iisalmen paikallinen lukiokoulutuksen opetussuunnitelma valmistuu keväällä 2016.

Sipilän hallitusohjelman osaamiseen ja koulutukseen liittyvät kärkihankkeet vain sivuavat lukiokoulutusta. Työelämään siirtymistä pyritään nopeuttamaan lisäämällä yhteistyötä mm. lukioiden ja korkeakoulujen välillä. Nuorisotakuuta pyritään kehittämään yhteisötakuun suuntaan ja sen mukaisesti kaikille peruskoulun päättävälle nuorille taataan koulutuspaikka. Iisalmen lyseolla toteutettavan perusopetuksen lisäopetuksen ”lukiokymppin” jatkaminen tukee tätä tavoitetta.

Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä on saavuttanut Iisalmessa toistaiseksi aallonpohjan. Opetuksen ja henkilöstön määrää on vähennetty vastaavasti eikä suuriin muutoksiin ole enää tarvetta.

Riskianalyysi

Suurin riskitekijä liittyy lukiokoulutuksen rahoitukseen. Lukiokoulutuksen yksikköhintaa on leikattu kovalla kädellä ja kun samaan aikaan opiskelijamäärät ovat laskeneet, valtionosuus kattaa Iisalmessa enää alle 70 % kustannuksista. Mikäli yksikköhintaa leikataan edelleen ja myös opiskelijamäärät laskevat, opiskelijakohtaiset kustannukset kohoavat entisestään. Yksikköhinnan laskun todennäköisyys on suuri, sillä toisen asteen koulutuksesta tullaan leikkaamaan lähivuosien aikana 260 miljoonaa euroa, josta tosin 69 miljoonaa euroa saadaan oppilaitosverkkoa tiivistämällä.

Lukiokoulutuksessa henkilöstökulut muodostavat 2/3 kustannuksista ja säästöjä saadaan parhaiten opetusta vähentämällä. Tämä näkyy koulussa konkreettisesti valinnaisuuden kapenemisena ja ryhmäkokojen voimakkaana kasvuna. Sopeuttamistoimenpiteet voivat vaikuttaa negatiivisesti henkilökunnan jaksamiseen ja oppimistuloksiin.

7.7.5 Ruoka- ja siivouspalvelut

Tilivelvollinen: Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö

Talous

Koulutuslautakunta	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Ruoka- ja siivous- palvelut						
Toimintatuotot	2 754	2 867	2 850	-0,6 %	2 850	2 850
Toimintakulut	-2 640	-2 734	-2 793	2,2 %	-2 803	-2 814
Netto (=toimintakate)	114	133	57	-57,1 %	47	36
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-111	-81	-99	22,2 %	-99	-99
Vyörytys, netto	111	-81	-99	22,2 %	-99	-99

330-3 Ruokahuolto ja siivous	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	2 754 143	2 867 070	2 850 250	2 850 250	2 850 250
Myyntituotot	2 750 034	2 866 830	2 850 010	2 850 010	2 850 010
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	3 000	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 109	240	240	240	240
Toimintakulut	-2 640 095	-2 734 210	-2 792 690	-2 803 410	-2 814 290
Henkilöstökulut	-1 174 907	-1 160 880	-1 195 010	-1 205 730	-1 216 610
Palkat ja palkkiot	-881 443	-868 830	-901 650	-910 380	-919 190
Eläkekulut	-242 833	-239 910	-240 080	-241 560	-243 100
Muut henkilösivukulut	-50 631	-52 140	-53 280	-53 790	-54 320
Palvelujen ostot	-551 322	-624 300	-686 130	-686 130	-686 130
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-679 590	-711 230	-663 230	-663 230	-663 230
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-234 276	-237 800	-248 320	-248 320	-248 320
Toimintakate	114 048	132 860	57 560	46 840	35 960

Toimintasuunnitelma

Ruokapalvelut:

Hernejärven koulun keittiö muutetaan jakelukeittiöksi, koska kyläkauppa lopettaa ja muuta elintarvikkeiden toimittajaa kylällä ei ole.

Yläkoulujen oppilaille annetaan maksuton välipala: näkkileipää, ravintorasvaa ja maitoa.

Ruokaa valmistetaan Luma-keskuksessa sekä Juhani Ahon ja Kirkonsalmen kouluilla, joista ruoka kuljetetaan päivittäin muihin kouluihin ja päiväkoteihin. Ruoanjakoon käytetään Partalan ja Kauppi-Heikin kouluissa ostopalvelua. Sijaisuuksia hoidetaan

paikallisilla sijaisilla ja vuokratyövoimalla. Kangaslammin ja Kauppi-Heikin jakelukeittiöt toimivat väistötiloissa. Osa Kangaslammin koulun oppilaista ruokailee väistötiloissa Savoniassa, Fazer Amican ruokalassa.

Elintarvikkeet hankitaan IS-Hankinta Oy:n sopimuksilla ja lähiruokaa ostetaan sen mukaan, mitä alueella on tarjolla. Naapurikuntien kanssa otetaan käyttöön uusi yhteinen tuotannonohjausjärjestelmä.

Siivous:

Omassa siivouksessa ovat kaupungintalo, Kulttuurikeskus, Juhani Ahon, Sourunsalon, Soinlahden, Runnin ja Hernejärven koulut. Kangaslammin koulun siivous hoidetaan omana työnä 7 kk. Kangaslammin koulun väistötilojen siivous sisältyy sisäisiin vuokriin. Keskusvarikon, Edvin Laineen, Kauppi-Heikin, Kilpijärven, Kirkonsalmen ja Partalan koulut sekä Iisalmen lyseon siivous hoidetaan ostopalveluna.

Luma-keskuksen tiloista osa on siirtynyt syksyllä 2015 Juhani Ahon koulun käyttöön. 1.6.2016 alkaen YSAO:n opetus loppuu Luma-keskuksella ja sen kaikki tilat siirtyvät Iisalmen kaupungin käyttöön. Luma-keskuksen siivous järjestetään ostopalveluna.

Puhdistusaineet hankitaan IS-hankintojen sopimuksilla. Sijaisuuksia hoidetaan paikallisilla sijaisilla ja vuokratyövoimalla.

Riskianalyysi

Keittiöiden turvallisuus voi olla uhattuna esim. saastumisen tai tulipalon vuoksi. Keittiötilat pidetään ulkopuolisilta lukittuina. Sähkölaitteiden turvallisuutta tarkkaillaan ja keittiöitä valvotaan jatkuvasti kiinteistövalvomon laitteilla. Ruoanvalmistus on keskitetty kolmeen suureen valmistuskeittiöön. Jos yksi keittiö jouduttaisiin sulkemaan, valmistettaisiin ruokaa useassa eri vuorossa kahdessa muussa keittiössä.

Koulu- ja päiväkotiruokailussa on mahdollista tapahtua ruokamyrkytys-epidemia. Ruokamyrkytystapauksia estetään henkilökunnan koulutuksella, hyvällä oma-valvonta-toiminnalla ja terveystarkastajan tarkastuksien avulla.

7.8 Kulttuurilautakunta

Kulttuurilautakunta vahvistaa alueen kulttuuriperintöä ja iisalmelaisten yhteenkuuluvaisuutta tarjoamalla seudullisesti verkottuneita kulttuuri- ja kirjastopalveluja sekä kansalaisopiston ja musiikkiopiston palveluja luomalla edellytyksiä omaehtoiseen ja monikulttuuriseen toimintaan.

Lautakunnan tehtävänä on huolehtia kansalaisopiston, musiikkiopiston, kirjastopalvelujen, kulttuuripalvelujen ja museotoiminnan järjestämisestä sekä edistää iisalmelaisten yhteenkuuluvuuden tunnetta ja henkistä hyvinvointia.

Henkilöstö

KULTTUURI-LAUTAKUNTA	Henkilöstö	TP2014	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
Kansalaisopisto						
	Vakituiset	2,2	2,3	2,3	3,3	3,3
	Määräaikaiset	24,4	17,3	17,3	16,3	16,3
	Yhteensä	26,6	19,6	19,6	19,6	19,6
Kirjastopalvelut						
	Vakituiset	14,5	14,8	15,3	15,3	15,3
	Määräaikaiset	1,6	0,5	0,5		
	Yhteensä	16,1	15,3	15,8	15,3	15,3
Kulttuuritoimi						
	Vakituiset	4	4	4	4	4
	Määräaikaiset	1,1	0,7	1,2	1,0	1,0
	Yhteensä	5,1	4,7	5,2	5,0	5,0
Musiikkiopisto						
	Vakituiset	11,2	13,5	13,5	13,5	13,5
	Määräaikaiset	7,1	3	3	3	3
	Yhteensä	18,3	16,5	16,5	16,5	16,5
Yhteensä						
	VAKITUISET	31,9	34,6	35,1	36,1	36,1
	MÄÄRÄAIKAISET	34,2	21,5	22	20,3	20,3
KULTTUURI-LAUTAKUNTA YHT.	YHTEENSÄ	66,1	56,1	57,1	56,4	56,4

Kansalaisopisto

Päätoimisen käsityöopettajan tehtävän vakinaistaminen vuonna 2017.

Kirjasto

0,5 henkilötyövuotta Verkkokirjaston velhoksi -hankkeen määrärahoilla. (2016)

Kukaan ei saavuta laskennallista eläkeikää vuosina 2016-2017. Vuonna 2018 laskennallisen eläkeiän saavuttaa 2 henkilöä. Palvelutuotannon turvaamiseksi tehtävät täytetään vakinaisesti.

Ei lisäyseysityksiä.

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimessa kukaan ei saavuta laskennallista eläkeikää vuosina 2016-2017.

Kulttuurikeskuksen tilatiimissä on tarvetta osa-aikaiselle tilamestarille. Talousarviossa on varauduttu täyttämään tarvetta ostopalvelulla. Määräaikaiset: Museoamanuenssi 4,5 kk, museo-opas 4 kk (uusi), museotyöntekijä(t) (kesätyötuella) 4 kk, projektityöntekijä 2 kk.

Musiikkiopisto

Vuonna 2016 pyritään täyttämään avoinna olevat, tilapäisjärjestelyin tällä hetkellä hoidettavat virat.

Henkilöstön kehittäminen

Vuonna 2016 kansalaisopiston henkilöstöä kehitetään Erasmus1 KA1-hankerahoituksen turvin kieli- ja musiikkikoulutuksella. Henkilöstöä kannustetaan osallistumaan myös maakunnallisen Osaava-hankkeen koulutuksiin.

Kirjaston henkilökunnan koulutuksen painopisteenä on ammatillista kasvua ja elinikäistä oppimista tukevat koulutukset. Koulutuksessa panostetaan sähköisten palvelujen ja aineistojen ja niiden käytön opastuksen osaamiseen sekä verkkokirjaston sisältöjen tuottamiseen. Verkkokirjaston velhoiksi -hankkeella saadun avustuksen tavoitteena on lisätä henkilökunnan valmiuksia Areena-verkkokirjaston täysipainoiseen hyödyntämiseen ja kouluttaa henkilökuntaa digitalisoituvaa toimintaympäristöön.

Henkilöstöä kannustetaan myös osallistumaan Maakuntakirjaston ja Itä-Suomen Aluehallintoviraston järjestämiin kirjastoalan muihin koulutuksiin. Henkilöstö osallistuu myös säännöllisesti Kansalliskirjaston etäkoulutuksina järjestämiin Finna-sektoritapaamisiin.

Kulttuuritoimen henkilöstön kehittämisen painopistealueena on kulttuurin toimintaympäristön kehittäminen ja tapahtumatuotanto. Kulttuurikeskuksen tilapalveluiden henkilöstön koulutuksessa painopistealueena on av-teknologian hyödyntäminen ja asiakaspalvelu. Lisäksi henkilöstöä koulutetaan tarvittaessa uusien ohjelmistojen käyttöön.

Musiikkiopiston opettajien koulutuksessa pääpaino on ryhmäopetus- ja improvisointikoulutuksessa yhteistyössä kansalaisopiston kanssa.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet ja niiden mittarit ja tavoitetaso

Hyvinvoiva iisalmelainen (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Laadukkaat palvelut kaikille iisalmelaisille	Kansalaisopiston antama opetustuntimäärä ja oppilaiden lukumäärä	10 500	10 500	10 500
	Kulttuuritoimen järjestämien tapahtumien monipuolisuus	Prosenttijakauma 30.6.2015: Musiikki 21, Teatteri 31, Tanssi 0, Yleiskult. 14, Kuvataide 7, Lastenkulttuuri 27, Muut 0.	Lisätään tanssin osuutta	Jakauma pysyy tasaisena
	Lainaaaja/asukas-luku (koko maa 37,8 %).	41 %	40 %	38 %
Lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen	Musiikkiopiston antama opetustuntimäärä	11 000	11 000	11 000
Ikäihmisten hyvinvointi	Kansalaisopiston opiskelijoiden määrä ikäryhmässä 61 vuotta tai enemmän	600	650	650
Monipuolinen harrastustoiminta, ml. terveysliikunta	Kulttuurialan kolmannen sektorin toimijoiden toimintaedellytysten turvaaminen; Avustusmäärärahojen määrä	39 000 €	Nousee n. 8 % eli 3 000 €	Nousee 15 % v. 2015 tasosta
Yhteisöllisyyden ja monikulttuurisuuden edistäminen	Maahanmuuttajien määrä kansalaisopistossa	70	70	70

Osaava iisalmelainen (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Elinikäisen oppimisen edistäminen	Kansalaisopiston opiskelijamäärä kuntalaisista	8,10 %	8,50 %	9 %
	Kokonaislainaus/asukasluku (koko maa 17,2 %)	20 %	19 %	18 %

Hyvän ympäristön ja laadukkaan asumisen Iisalmi (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Virkistys-, kulttuuri- ja liikuntaympäristöjen kehittäminen	Koljonvirran alueen kehittäminen: Juhani Ahon museo ja Koljonvirran opastuskeskuksen kävijämäärät	Tilanne 31.8.2015: Juhani Ahon museo 3763 Opastuskeskus n. 2000 kävijää	Nousevat 1 %	Nousevat 3 %
	Kehittämissuunnitelmien toteuttaminen	Kehittämissuunnitelmasta v. 2012-2015 n. 70 % toteutunut. Uusi suunnitelma syksyllä 2015.	Uusi kehittämissuunnitelma kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi, toimenpiteiden aloitus	Kehittämissuunnitelman toimenpiteistä puolet toteutuneet.

Palvelusuunnitelma

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2016	Hankintapaikka	Hankintatapa
Kansalaisopiston opetus	Tarve säilyy ennallaan	99 %	1 %	Yrittäjyyden tunnuspiirteiden tulee toteutua palveluntarjoajien osalta.	Ostopalveluna
Kirjastopalvelut	Tarve säilyy ennallaan	99 %	1 %	Lauantain (kesäaika) ja sunnuntain aukiolot hoitaa vartiointipalvelu.	Ostopalveluna
Kulttuuritoimi	Tarve kasvaa (ikääntyneiden määrä kasvaa)	98,3 %	1,7 %	Tehostemestari-palveluja satunnaisesti alan yrityksiltä	Ostopalveluna
Musiikin opetus	Tarve ennallaan	100 %			

7.8.1 Kansalaisopisto

Tilivelvollinen: Kansalais- ja musiikkiopiston rehtori

Talous

Kulttuurilautakunta	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Kansalaisopisto						
Toimintatuotot	169	215	168	-21,9 %	168	168
Toimintakulut	-697	-773	-732	-5,3 %	-734	-735
Netto (=toimintakate)	-528	-558	-564	1,1 %	-566	-567
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-89	-91	-118	29,7 %	-118	-118
Vyörytys, netto	-89	-91	-118	29,7 %	-118	-118

400-3 Kansalaisopisto	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	169 299	215 430	168 430	168 430	168 430
Myyntituotot	37	1 000	1 000	1 000	1 000
Maksutuotot	152 314	158 930	148 430	148 430	148 430
Tuet ja avustukset	13 642	55 000	19 000	19 000	19 000
Muut toimintatuotot	3 306	500	0	0	0
Toimintakulut	-697 026	-773 040	-732 300	-733 610	-734 970
Henkilöstökulut	-480 475	-507 470	-492 190	-493 500	-494 860
Palkat ja palkkiot	-357 895	-381 290	-370 870	-371 940	-373 020
Eläkekulut	-102 575	-103 910	-99 970	-100 160	-100 350
Muut henkilösivukulut	-20 005	-22 270	-21 350	-21 400	-21 490
Palvelujen ostot	-102 815	-149 450	-120 800	-120 800	-120 800
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-6 207	-8 200	-8 200	-8 200	-8 200
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-107 529	-107 920	-111 110	-111 110	-111 110
Toimintakate	-527 727	-557 610	-563 870	-565 180	-566 540

Toimintasuunnitelma

Kansalaisopisto luo kaupunkiin sivistyksellistä tasa-arvoa sekä elinikäistä henkistä ja fyysistä vireyttä järjestämällä kaikkien kuntalaisten saataville opetusta yleishyödyllisissä tiedoissa ja taidoissa. Erityisesti toimintaa kohdistetaan ikääntyvälle senioriväestölle. Kansalaisopisto pyrkii olemaan lisäksi Iisalmen kaupungin kansainvälisyyden ja suvaitsevuuden keskus. Toimintavuonna kansainvälinen toiminta opistossa on vilkasta, sillä Iisalmen kansalaisopisto on saanut tähän toimintaan ulkopuolista Erasmus+ EU-rahaa kahteen eri hankkeeseen. Lisäksi kansalaisopisto on aktiivinen toimija alueen maahanmuuttajien kotouttamisessa.

Riskianalyysi

Kuntien ja valtion tuki vaikuttaa merkittävästi kansalaisopiston toimintaedellytyksiin. Valtion menojen karsimiseksi vapaan sivistystyön rahoitukseen on suunniteltu jopa 20 prosentin vähennystä. Yleinen taloudellinen tilanne vaikuttaa myös asiakkaiden kykyyn selviytyä opintomaksuista.

Resurssien kohdentamisessa on mietittävä, kenelle erityisesti kurssit kohdennetaan ja mihin hintaan. Kansalaisopiston tehtävä on edistää sivistyksellistä tasa-arvoa. Tässä epäonnistutaan, mikäli kurssin hinta tai kurssille tuleminen henkinen kynnyks muodostuu liian korkeaksi.

Opiskelu kansalaisopistossa on vapaaehtoista ja maksullista, joten opetuksen on oltava laadukasta ja kiinnostavaa. Oikeanlaisten innostavien opettajien rekrytointi on äärettömän tärkeää.

7.8.2 Kirjastopalvelut

Tilivelvollinen: Kirjastotoimenjohtaja

Talous

Kulttuurilautakunta	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Kirjastopalvelut						
Toimintatuotot	103	63	78	23,8 %	78	78
Toimintakulut	-1 214	-1 205	-1 236	2,6 %	-1 242	-1 249
Netto (=toimintakate)	-1 111	-1 142	-1 158	1,4 %	-1 164	-1 171
Suunnitelmapoistot	-47	-35	-34	-2,9 %	-26	-18
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-42	-43	-59	37,2 %	-59	-59
Vyörytys, netto	-42	-43	-59	37,2 %	-59	-59

410-3 Kirjastopalvelut	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	103 116	62 600	77 600	77 600	77 600
Myyntituotot	26	0	0	0	0
Maksutuotot	37 803	46 100	44 100	44 100	44 100
Tuet ja avustukset	45 269	2 000	19 000	19 000	19 000
Muut toimintatuotot	20 018	14 500	14 500	14 500	14 500
Toimintakulut	-1 214 219	-1 204 520	-1 236 230	-1 242 370	-1 248 560
Henkilöstökulut	-661 994	-629 400	-657 470	-663 610	-669 800
Palkat ja palkkiot	-488 274	-471 200	-496 440	-501 430	-506 460
Eläkekulut	-145 603	-130 210	-131 880	-132 750	-133 610
Muut henkilösivukulut	-28 117	-27 990	-29 150	-29 430	-29 730
Palvelujen ostot	-163 401	-173 030	-172 710	-172 710	-172 710
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-191 530	-199 600	-202 100	-202 100	-202 100
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-197 294	-202 490	-203 950	-203 950	-203 950
Toimintakate	-1 111 103	-1 141 920	-1 158 630	-1 164 770	-1 170 960

Toimintasuunnitelma

Kirjaston tehtävänä edistää kuntalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia kulttuuriin, viihteeseen ja oppimiseen sekä virtuaalisiin ja vuorovaikutteisiin verkkopalveluihin. Verkkopalveluja ja -sisältöjä tullaankin kehittämään ja uusia e-aineistoja hankitaan laajasti seuraavien vuosien aikana. Kirjastot ovat avainasemassa sähköisen asioinnin opastajina ja tukijoina.

Kirjastojärjestelmä ja verkkokirjasto päivitettiin vuonna 2015. Aluehallintovirasto on myöntänyt Ylä-Savon kirjastoverkolle 18 000 euron avustuksen kirjastojen henkilökunnan koulutukseen. Koulutuksen päämääränä on Arena-verkkokirjaston täysimääräinen hyödyntäminen.

Kirjastoille on kehitetty järjestelmiä, jotka voisivat tarjota tulevaisuudessa maksuttoman vaihtoehdon kaupallisille tuotteille. Näiden kehittämistä ja käyttöönottoa seurataan jatkuvasti ja arvioidaan missä vaiheessa niitä voitaisiin ottaa käyttöön Iisalmessa.

Tulosalueen keskeisiä tehtäviä on tarjota asiakkaille laadukkaita palveluja ja tukea elinikäistä oppimista. Kirjaston talousarvion sitovat tavoitteet, joita ovat tapahtumat, lainojen määrä, fyysiset käynnit ja verkkokäynnit, kuvaavat kirjaston käyttöä. Aukiolotunnit ovat konkreettinen tae palvelujen saatavuudelle.

Toimitaan yhteistyössä eri oppilaitosten kanssa. Tarjotaan kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta oppilaille. Toimintaa kehitetään jatkuvasti. Tavoitteena on saada yhtenäiset opetuskäytännöt koko Rutakko-kirjastoverkon alueelle.

Asukkaat kohtaavat kirjastotiloissa, joissa on tapahtumia ja elämyksiä. Kirjaston tapahtumatoiminta on aktiivista ja tapahtumia järjestetään yhdessä eri toimijoiden kanssa. Kirjaston tapahtumat ovat tärkeä lisä kulttuuritarjonnassa. Kirjaston Lukukoira kuuntelee ja vinkkaa -hankkeen sekä Sanataidekerhon toiminnasta on tarkoitus luoda vakiintunut käytäntö kirjaston tapahtumaksi. Molemmat tapahtumat tukevat lasten lukemisharrastusta. Aikuisille järjestetään esim. kirjailijavierailuja. Kirjastoauto Pokkari osallistuu aktiivisesti paikallisiin messuihin ja muihin tapahtumiin.

Merkittävä epävarmuustekijä on kirjastolain uudistus, jota ollaan valmistelemassa ja uusi laki tulee voimaan 1.1.2017. Laissa pyritään ottamaan huomioon toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset kirjastojen toimintaan. Pääperiaate eli maksuttomuus pyritään turvaamaan, mutta lakiin tulee muutoksia rakenteellisten muutosten kautta.

Riskianalyysi

Kirjasto on merkittävässä asemassa opastaessaan asiakkaitaan sähköisessä asioinnissa ja E-palveluissa. E-kirjat tekevät tuloaan yleisten kirjastojen kokoelmiin ja kirjaston verkkopalveluja tullaan kehittämään seuraavien vuosien aikana. Merkittävä riski ja epävarmuustekijä on e-aineistojen lisensointineuvottelujen epäonnistuminen, jolloin kirjastot eivät saa kustantajilta lupaa e-aineistojen lainaukseen. Tämä näkyy e-kirjojen tarjonnassa.

Muutosten keskellä riskinä on henkilöstöresurssien riittävyys ja ammatillinen osaaminen. Tämän vuoksi henkilökunnan rakennetta ja työnkuvia pitää kehittää vastaamaan kehityksen tuomia tarpeita.

Asiakkaiden häiriö- ja epäasiallinen käyttäytyminen ovat lisääntyneet, joten riskinä on henkilökunnan ja muiden asiakkaiden turvallisuuden heikkeneminen.

Verkkopalvelujen yleistymisen ja ihmisten ajankäytöstä kilpailu ovat tuoneet haasteen kirjastolle. Jokainen päättää itse käyttääkö hän kirjaston palveluja vai korvaako hän kirjaston palvelut muulla tarjonnalla. Riskinä on, ettei kirjasto pysy kehityksessä mukana, jolloin kirjaston käyttö vähenee oleellisesti.

7.8.3 Kulttuuritoimi

Tilivelvollinen: Kulttuuritoimenjohtaja

Talous

Kulttuurilautakunta	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Kulttuuritoimi						
Toimintatuotot	162	157	125	-20,4 %	125	125
Toimintakulut	-636	-707	-692	-2,1 %	-689	-691
Netto (=toimintakate)	-474	-550	-567	3,1 %	-564	-566
Suunnitelmapoistot	-25	-47	-45	-4,3 %	-49	-45
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-23	-23	-29	27,5 %	-29	-29
Vyörytys, netto	-23	-23	-29	27,5 %	-29	-29

420-3 Kulttuuripalvelut	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	162 134	157 040	124 650	124 650	124 650
Myyntituotot	7 263	3 050	4 050	4 050	4 050
Maksutuotot	37 778	38 000	37 000	37 000	37 000
Tuet ja avustukset	38 485	42 150	9 700	9 700	9 700
Muut toimintatuotot	78 608	73 840	73 900	73 900	73 900
Toimintakulut	-635 691	-707 110	-692 070	-688 950	-690 840
Henkilöstökulut	-222 300	-219 910	-219 160	-221 040	-222 930
Palkat ja palkkiot	-167 315	-165 410	-165 660	-167 200	-168 740
Eläkekulut	-45 499	-44 830	-43 970	-44 220	-44 490
Muut henkilösivukulut	-9 486	-9 670	-9 530	-9 620	-9 700
Palvelujen ostot	-126 794	-156 990	-144 170	-144 170	-144 170
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-6 814	-8 350	-8 250	-8 250	-8 250
Avustukset	-38 700	-39 000	-47 000	-42 000	-42 000
Muut toimintakulut	-241 083	-282 860	-273 490	-273 490	-273 490
Toimintakate	-473 557	-550 070	-567 420	-564 300	-566 190

Toimintasuunnitelma

Iisalmen kulttuuritoimi on mukana edistämässä, tukemassa ja järjestämässä kulttuuri-toimintaa Iisalmessa. Keskeisenä tehtävänä on kehittää kulttuurin toimintaympäristöä mm. hankkeilla ja yhteistyöverkostoilla. Kulttuuritoimen toiminta-alueita ovat kulttuurin toimintaedellytysten tukeminen, Kulttuurikeskuksen tilojen hallinnointi, vuokraus ja palvelut, kulttuuritapahtumat Juhani Ahon museolla ja kulttuuri-keskuksessa, museotoiminta, näyttelytoiminta sekä kaupungin taidekokoelman ylläpito.

Juha Sipilän hallitusohjelmassa on yhtenä kärkihankkeena taiteen ja kulttuurin saavutettavuuden parantaminen. Kulttuuri-osallistuminen on Opetus- ja kulttuuri-ministeriön mukaan Suomessa lisääntynyt ja väestöryhmien väliset osallistumiserot ovat tasoittuneet. On kuitenkin ryhmiä, joissa osallistuminen on hyvin vähäistä. Kulttuuri-

toimessa pyritään mahdollistamaan kulttuoriosallistumista monipuolisella omalla tarjonnalla, edullisilla pääsymaksuilla ja tukemalla kulttuuritarjontaa tuottavia yhdistyksiä.

Hallitusohjelmassa ja OKM:n talousarviossa 2016 nousee esille myös prosenttitaide-periaatteen edistäminen. Kulttuuritoimi on omalta osaltaan mukana edistämässä prosenttitaide-periaatteen käyttöä Iisalmessa suunnitteluvuosina valmistuvien rakennusten osalta.

Juhani Ahon museolle tarvitaan työvoimaa korvaamaan aiemmin oppaina toimineet työllistämisvaroin työllistetyt henkilöt. Museotoiminnan budjettiin on lisätty museo-oppaan palkkakustannukset neljälle kuukaudelle. Lapinlahden taidemuseon peruskorjaukseen varataan 5 000 € avustus.

Kulttuurikeskuksen kokous- ja seminaaritoimintaa kehitetään lähivuosina yhteistyössä elinvoimapalveluiden kanssa. Kulttuurikeskuksen tila- ja tehostemestarin palveluita joudutaan satunnaisesti ostamaan ulkopuolelta. Kulttuuritoimi on tiiviisti mukana kaupungin elinvoimaisuuden, imagon ja kulttuurimatkailun kehittämisessä. Tarkoituksena on lisätä kulttuurin ja matkailun toimialojen yhteistyötä.

Jatketaan yhteistyötä ja hankeresurssien hakua Ylä-Savon alueen kulttuuritoimien kanssa. Kulttuuritoimen teatterisektoria tukeva Yhteistyötä teatterista -hanke jatkuu vuoden 2016 puolelle. Opetus- ja kulttuuriministeriön talousarvion mukaan valtionavustukset kuntien ja alueiden kulttuuritoiminnan kehittämiseen tulevat häviämään vuonna 2016. Korvaavia rahoituskanavia on siis kartoitettava tuleville vuosille.

Hallitusohjelmassa aiotaan keventää kuntien velvollisuuksia tarkastelemalla uudelleen mm. kuntien palvelujen tarjoamiseen liittyviä lakeja. Tällä listalla mainitaan useita kulttuuripalveluihin liittyviä lakeja, mm. laki kuntien kulttuuritoiminnasta, kirjastolaki, laki vapaasta sivistystyöstä ja laki taiteen perusopetuksesta. On vielä epäselvää, mitä muutoksia lakeihin on tulossa, ja miten se vaikuttaa kuntien velvollisuuteen järjestää ko. palvelut.

Riskianalyysi

Kulttuuritoimen osalta toiminnallinen, taloudellinen ja strateginen riski on yleisen taloudellisen tilanteen huononeminen. Kun kuntalaisten taloudellinen tilanne huononee, karsitaan ensimmäisenä vapaa-ajan palveluista, jolloin kulttuuripalvelujen käyttö vähenee.

Kuntatalouden kiristyessä on vaarana kulttuuritoimen määrärahojen leikkaus: Kolmannen sektorin avustuspäämäärärahojen leikkaus voi laskea kulttuuritarjonnan ja kulttuuria harrastavien ja kuluttavien määrää. Tapahtumamäärärahojen leikkaus voi vaikuttaa kulttuurikeskuksen maineeseen tapahtumapaikkana ja konserttitalona.

Vahinkoriskejä kulttuuritoimen osalta ovat kaupungin taidekokoelman ja Juhani Ahon museokokoelman vahingoittuminen (tahallinen tai tahaton), katoaminen tai varastaminen, kulttuurikeskuksen kaluston vahingoittuminen tai hätätilanne kulttuuri-

toimen hallinnoimissa tiloissa (tulipalo, väkivalta tmv.), josta voisi seurata sekä henkilöettä omaisuusvahinkoja.

7.8.4 Musiikkiopisto

Tilivelvollinen: Kansalais- ja musiikkiopiston rehtori

Talous

Kulttuurilautakunta	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Musiikkiopisto						
Toimintatuotot	259	259	239	-7,7 %	239	239
Toimintakulut	-769	-799	-786	-1,6 %	-791	-797
Netto (=toimintakate)	-510	-540	-547	1,3 %	-552	-558
Suunnitelmapoistot	-4	-2	-1	-50,0 %	-1	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-93	-95	-117	23,2 %	-117	-117
Vyörytys, netto	-93	-95	-117	23,2 %	-117	-117

430-3 Musiikkiopetus	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	258 840	258 840	238 500	238 500	238 500
Myyntituotot	97 525	89 300	97 300	97 300	97 300
Maksutuotot	123 094	133 200	125 200	125 200	125 200
Tuet ja avustukset	25 622	0	12 000	12 000	12 000
Muut toimintatuotot	12 599	36 340	4 000	4 000	4 000
Toimintakulut	-768 587	-799 090	-786 070	-791 310	-796 600
Henkilöstökulut	-624 468	-645 310	-652 060	-657 300	-662 590
Palkat ja palkkiot	-493 225	-509 770	-516 130	-520 400	-524 700
Eläkekulut	-103 263	-105 760	-106 290	-107 020	-107 760
Muut henkilösivukulut	-27 980	-29 780	-29 640	-29 880	-30 130
Palvelujen ostot	-95 005	-100 220	-80 630	-80 630	-80 630
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-6 934	-11 000	-11 000	-11 000	-11 000
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-42 180	-42 560	-42 380	-42 380	-42 380
Toimintakate	-509 747	-540 250	-547 570	-552 810	-558 100

Toimintasuunnitelma

Nykyisen laajuisen ja laatuksen opetustarjonnan järjestäminen kaikissa toimintakunnissa. Määrällisenä tavoitteena on valtionosuuden edellyttämä opetustuntimäärä. Opetuksen laajuutta ja laatua kuvaavat opetusaineiden lukumäärä sekä oppilaiden suorittamien tasokokeiden lukumäärä.

Erityisenä painopistealueena vuonna 2016 on kansainvälisen kamarimusiikkiprojektin toteuttaminen Opetushallituksen rahoituksella.

Riskianalyysi

Lapsille suunnattua harrastustoimintaa on yhä enemmän, toisaalta lasten ja nuorten sitoutuminen yhteen harrastukseen on yhä löyhempää. Lasten ja nuorten harrastamisessa ääripäät korostuvat – jotkut lapset ja nuoret käyttävät paljon aikaaan useisiin harrastuksiin, kun taas toisaalta osa nuorista ei juuri harrasta mitään. Harrastamisen yhä kohoava hinta eriarvoistaa lapsia.

Ylä-Savon musiikkiopiston toiminta perustuu viiden kunnan sekä valtion tukeen. Kiuruvesi on ilmoittanut vähentävänsä oppilaspaiikkojaan valtuustokauden aikana viidellä. Kuntien ja/tai valtion tuen väheneminen vaikeuttaa merkittävästi musiikkiopiston toimintaedellytyksiin. Hallitusohjelman tavoitteista kiinnipitäminen onkin haasteellista resurssien vähentyessä. Lisäksi yleinen taloudellinen tilanne vaikuttaa asiakkaiden kykyyn selviytyä opintomaksuista.

Opiskelu musiikkiopistossa on vapaaehtoista ja maksullista, joten opetuksen on oltava laadukasta ja kiinnostavaa.

7.9 Vapaa-aikalautakunta

Vapaa-aikalautakunnan alaisuuteen kuuluvat tulosalueina vapaa-aikatoimi (liikunta- ja nuorisopalvelut, liikunta- ja nuorisotilojen ja -alueiden kunnossapito) ja uimahalli. Hanketoiminnalla vahvistetaan liikunta- ja nuorisopalvelujen kehittämistä.

Liikuntapalvelujen tärkeimpänä tavoitteena on liikunnallisen elämäntavan ja terveyden edistäminen. Toimintaa järjestetään lapsille ja nuorille, aikuisväestölle, ikäihmisille ja erityisryhmille yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Toiminnan painotus on elinkaaren molemmissa päissä sekä erityisryhmissä. Eri liikunta- ja nuorisojärjestöjen, eläkeläisjärjestöjen, vammais- ja kansanterveysjärjestöjen merkitys osana palveluverkkoa liikunnan edistäjinä ja palveluntarjoajina on keskeinen. Myös yksityiset palvelutarjoajat täydentävät hyvin liikuntapalvelujen tarjontaa Iisalmessa.

Nuorisopalvelujen tavoitteena on ehkäistä syrjäytymistä ja vahvistaa nuoria sosiaalisesti sekä lisätä nuorten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Nuorisotyötä toteutetaan ryhmä-, ja tilatoiminnalla, tapahtumilla sekä jalkautumalla nuorten luo mm. oppilaitoksiin ja kirjastolle. Iisalmessa toimii nuorten vaikuttajaryhmänä Iisalmen Nuorisoneuvosto. Nuorisotyö on mukana Savon alueen nuorten nettiportaali Po1ntissa yhdessä noin 20 muun alueen kunnan kanssa. Etsivää nuorisotyötä järjestetään ostopalvelusopimuksella yhteistyössä Iisalmen Nuoriso Tuki ry:n kanssa. Etsivä nuorisotyö on tuen tarpeessa olevan nuoren tavoittamista ja auttamista palvelujen ja muun tuen piiriin. Nuorten kesätyötoiminta ennaltaehkäisee syrjäytymistä ja tukee nuorisotakuuta kesätyötuen lisäksi tarjoamalla opastusta kesätyön hakuun ja tietoa työelämän pelisääntöihin.

Vapaa-aikapalvelukeskus vastaa **nuorten ohjaus- ja palveluverkoston** toiminnasta (monialainen työryhmä). Monialainen työryhmä koordinoi lisäksi nuorisotakuun toteutumista laaditun suunnitelman mukaan. Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto toimii yli hallintorajojen nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Liikunta- ja nuorisotilojen ja alueiden verkosto on laaja ja liikuntapalvelut luo edellytykset liikunnan omatoimiseen ja järjestöjen ohjaamaan harrastamiseen suunnittelemalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikuntapaikkojen ja alueiden kehittämistä toteutetaan pääosin investointimäärärahojen puitteissa. Monipuoliset, viihtyisät, turvalliset ja helposti saavutettavat liikuntapaikat innostavat liikkumaan ja ovat Iisalmen yksi vetovoimatekijöistä. Liikuntapaikkaverkosto haja-asutusalueiden luistinratojen ja hiihtolatujen osalta hoidetaan ostopalveluilla sekä harkinnanvaraisilla avustuksilla.

Liikunta- ja nuorisotapahtumia järjestetään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Vapaa-aikapalvelukeskus vastaa kaikista kaupungin liikuntatilojen varauksista ja käytön ohjauksesta. Vapaa-aikapalvelukeskus myöntää avustuksia liikunta- ja nuorisojärjestöjen sekä vammaisjärjestöjen liikuntatoimintaan sekä järjestöjen ylläpitämiin tilojen kunnossapitokohteisiin.

Uimahallin merkitys seudullisena palveluna kaiken ikäisten kansalaisten liikuttajana sekä terveyden ja hyvinvoinnin lisääjänä on merkittävä. Uimahalli vastaa mm. iisalmelaisten ja lähialueiden alakoulujen uimaopetuksesta. Uimahallin vastaanotto toimii myös vapaa-aikapalvelujen infopisteenä.

Henkilöstö

Vapaa-aikalautakunta	Henkilöstö	TP2014	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
Vapaa-aikatoimi	Vakituiset	17,8	18	18	18	18
	Määräaikaiset	2	0,9	2,6	1,6	1,3
	Yhteensä	19,8	18,9	20,6	19,6	19,3
Uimahalli	Vakituiset	13,2	13	13	13	13
	Määräaikaiset	0,7				
	Yhteensä	13,9	13,0	13,0	13,0	13,0
Yhteensä	Vakituiset	31	31	31	31	31
	Määräaikaiset	2,7	0,9	2,6	1,6	1,3
LAUTAKUNTA YHT.	Yhteensä	33,7	31,9	33,6	32,6	32,3

Perustelut henkilöstömuutoksille:

Vähennykset 2016

-

Lisäykset 2016

-

Määräaikaiset 2016

Nuorisopalveluissa toimii määräaikaisia tuntiohjaajia mm. ryhmätoiminnassa, tapahtumajärjestelyissä ja tilojen iltaohjauksessa. Kunnossapitopalvelussa on kesä- ja kausityöntekijöitä, jotka hoitavat ulkoalueita ja liikuntatoimen kenttiä. Ylä-Savon Ohjaamo-hankkeen hankesuunnittelija ja Linkki -hankkeen koulunuoriso-ohjaaja toimivat määräaikaisina hankerahoituksella. Lisäksi liikunnanohjauksessa toimii määräaikaisia tuntiohjaajia.

Perustelut vuosien 2017-2018 henkilöstömuutoksille

-

Henkilöstön kehittäminen

Työhyvinvointikyselyn perusteella on valittu kehittämiskohteita, joista on koottu palvelukeskuksen yhteiset pelisäännöt. Kehittämiskohteita arvioidaan kaksi kertaa vuodessa pidettävien henkilöstöpäivien yhteydessä sekä kehityskeskusteluissa. Henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa kehitetään ja ylläpidetään tehdyn suunnitelman mukaisesti. Henkilöstön työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja parantamiseksi on tehty yhteistyössä työterveyshuollon kanssa työsuojelutarkastukset ja toteutettu suositeltuja parannuksia.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet ja niiden mittarit ja tavoitetaso

Nuoret tulevaisuuden tekijöinä (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Syrjäytymisen ehkäiseminen	Twist-nuorten lukumäärä	86	100	100
	Nuorisotyön toimintaan osallistuneet lkm	14 500	14 500	14 500
	Koulunuorisotyöhön ja kouluyhteistyöhön osall.määrä	900	Osallistujien ja tavoitettujan määrä kasvaa + 3 %	Osallistujien ja tavoitettujan määrä kasvaa + 3 %
Nuorisotakuu-suunnitelman toteutuminen / toimenpiteiden toteutuminen	Etsivä nuorisotyö: ohjautuneiden/asiakkuuteen ohjautuneiden nuorten määrä	V. 2013 ohjautuneita 132, joista asiakkuus 97 nuoreen	Arvioidaan sanallisesti	Arvioidaan sanallisesti
	Ilmiöt / kehitettävät asiat	Arvioidaan sanallisesti nuorisotakuuraportissa	Kehitettävien asioiden toteutuminen arvioidaan sanallisesti	Kehitettävien asioiden toteutuminen arvioidaan sanallisesti

Hyvinvoiva iisalmelainen (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Liikunnallisen elämäntavan ja terveyden edistäminen	Sporttaritoiminnan omatoimisen liikunnan harrastamisen määrä yläkoululaisilla / vko	3,8 krt/vko	3,8 krt/vko	3,8 krt/vko
	Ohjatun liikunnan kausikorttien määrä	600 kpl	600 kpl	600 kpl
	Lasten ja nuorten sekä eläkeläisten ja erityisryhmien liikuntaa tuetaan edullisimmilla käyttömaksuilla, toiminta-avustukset kohdennetaan alle 18-vuotiaisiin	Huomioitu tilojen ja alueiden käyttötapoissa ja avustusten jakokriteereissä	Vuoden 2015 tasolla	Indeksitarkistukset
	Tilojen ja alueiden käyttöasteet (ka)	Päiväkäyttö: 43 %	Päiväkäyttö: 43 %	Päiväkäyttö: 43 %
		Iltakäyttö: 61 %	Iltakäyttö: 61 %	Iltakäyttö: 61 %
Ikäihmisten / erityisryhmien hyvinvointi	Myytyjen Seniorikorttien määrä / uimahallin käyntikerrat	400 / 15 000	450 / 17 000	450 / 20 000
	Ikäihmisten ja erityisryhmien ohjattujen liikuntaryhmien määrä	25 ryh / vko	25 ryh / vko	25 ryh / vko
Monipuolinen harrastustoiminta	Järjestötoiminnassa olevien alle 18-vuotiaiden määrä	2800	2800	2800
	Avustettavien järjestöjen määrä	60	65	65
	Ohjattujen liikuntaryhmien määrät aikuisväestölle sekä erityisryhmille Iisalmessa (Ohjatun liikunnan kalenteri)	130 ryh/vko	130 ryh/vko	130 ryh/vko

Hyvän ympäristön ja laadukkaan asumisen Iisalmi (sitova)				
Virkistys-, kulttuuri- ja liikkumisympäristön kehittäminen				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Virkkeellinen ja turvallinen liikkumisympäristö omatoimisen liikumisen edistäjänä	Uimahallin kävijämäärä	162 000	162 000	Suunnittelu 2017 Peruskorjaus 2018
	Liikuntapaikkojen opastuksen ja turvallisuuden parantaminen (mm. Paloisvuori)	Palveluverkko lisääntynyt, opastus puutteellinen	Opasteiden uusiminen, turvallisuusvaatimukset Tukes:n suositusten mukaiset	
Investointiohjelman mukaisen liikuntapaikkarakentamisen toteutuminen	Toteutuneet hankkeet	Investointiohjelman mukainen	Kirkonsalmen koulun lähiliikuntapaikka, tärkeimpien ulkoilureittien pitäminen käyttäjäturvallisena, kameravalvonnan lisääminen, Sankarieniemen urheilukentän käytön lisääminen	Kangaslammin koulun lähiliikuntapaikka

Palvelusuunnitelma

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2016	Hankintapaikka	Hankintatapa
Liikuntatoiminta					
Ohjattu terveystoiminta aikuisväestölle ja erityisryhmille	tarve kasvaa (ikäntyneiden määrä kasvaa)	50 %	50 %	Liikuntajärjestöt ja yksityiset palveluntarjoajat	Ostopalvelu, kumpp.sopimus
Lasten ja nuorten liikunta	tarve kasvaa	16 %	84 %	Liikuntajärjestöt ja yksityiset palveluntarjoajat	Kumpp.sopimus
Järjestöyhteistyö	tarve kasvaa			Liikunta- ja nuorisojärjestöt ja erityisryhmät	Avustukset Kumpp.sopimus
Nuorisopalvelut					
Nuorisotoiminta (sis. ryhmät, tilat, jalkautuminen, tapahtumat ja retket sekä muut)	tarve kasvaa	100 %			
Twist-kesätyötoiminta	tarve kasvaa	100 %			
Etsivä Nuorisotyö	tarve kasvaa		100 %	Iisalmen Nuorison Tuki ry.	Ostopalvelu
Tilat ja alueet					
Kunnossapito	tarve ennallaan	70 %	30 %	Liikuntajärjestöt, yksityiset palveluntarjoajat	Ostopalvelu, kumpp.sopimus
Uimahallipalvelut	tarve kasvaa	75 %	25 %	Yksityiset palvelun tuottajat	Ostopalvelu

7.9.1 Vapaa-aikatoimi

Tilivelvollinen: Vapaa-aikajohtaja

Talous

Vapaa-aikatoimi	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Vapaa-aikatoimi						
Toimintatuotot	324	299	268	-10,4 %	268	268
Toimintakulut	-2 631	-2 620	-2 689	2,6 %	-2 697	-2 705
Netto (=toimintakate)	-2 307	-2 321	-2 421	4,3 %	-2 429	-2 437
Suunnitelmapoistot	-89	-95	-80	-15,8 %	-80	-91
Vyörytystuotot	224	241	251	4,1 %	251	251
Vyörytyskulut	-251	-260	-295	13,5 %	-295	-295
Vyörytys, netto	-27	-19	-44	131,6 %	-44	-44

500-3 Vapaa-aikatoimi	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	323 456	299 070	267 600	267 600	267 600
Myyntituotot	41 028	52 100	41 600	41 600	41 600
Maksutuotot	19 607	10 000	20 000	20 000	20 000
Tuet ja avustukset	82 810	33 300	11 500	11 500	11 500
Muut toimintatuotot	180 011	203 670	194 500	194 500	194 500
Toimintakulut	-2 630 826	-2 619 550	-2 689 340	-2 697 010	-2 704 750
Henkilöstökulut	-860 602	-853 810	-912 480	-920 150	-927 890
Palkat ja palkkiot	-653 901	-649 200	-700 200	-706 430	-712 740
Eläkekulut	-169 600	-166 980	-172 400	-173 480	-174 560
Muut henkilösivukulut	-37 101	-37 630	-39 880	-40 240	-40 590
Palvelujen ostot	-456 443	-414 760	-387 640	-387 640	-387 640
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-108 616	-104 550	-118 050	-118 050	-118 050
Avustukset	-122 100	-128 600	-128 600	-128 600	-128 600
Muut toimintakulut	-1 083 065	-1 117 830	-1 142 570	-1 142 570	-1 142 570
Toimintakate	-2 307 370	-2 320 480	-2 421 740	-2 429 410	-2 437 150

Toimintasuunnitelma

Talousarviovuosi 2016

Kaupungin strategisia päämääriä tuetaan parhaiten edistämällä liikunnallista elämäntapaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Nuorisopalveluilla ehkäistään nuorten syrjäytymistä. Liikuntatilojen ja alueiden kunnossapidossa painotetaan virikkeellistä ja turvallista liikkumisympäristöä.

Etsivässä nuorisotyössä toimii kolme työntekijää (ostopalveluissa 18 000 €). Nuorisopalveluja uudistetaan kohdentamalla toimintoja ryhmä- ja kurssitoimintaan (ent tyttötyö) sekä kartoitetaan mahdollisuutta ottaa käyttöön Luma-keskuksen kahviotila nuorten kohtaamiseen koulupäivän aikana. Ostopalveluista on siirretty määrärahoja tuntipalkkoihin.

Nuorten kesätyöllistäminen siirtyy perustettavaan työllistämisyksikköön. Twist-nuorten kesätyötoiminnan osuus on siirretty hallintopalvelukeskuksen työllistämismäärärahoista vapaa-aikapalvelukeskuksen määrärahoihin. Vuoden 2016 määräraha on 50 000 € jolla kasvatetaan twist-nuorten osuutta n. 100 nuoreen (v. 2015 86 nuorta)

Monialaisen työryhmän (nuorisolain mukainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto) toiminta on vapaa-aikalautakunnan alaista toimintaa. Monialainen työryhmä koordinoi nuorisotakuusta laaditun suunnitelman toteutumista ja raportoinnista. Nuorisotakuun toimeenpanosuunnitelma päivitetään vuosille 2016-2017.

Painotus liikunnan toiminnallisissa asioissa on lapsissa ja nuorissa, ikääntyvissä ja erityisryhmissä. Yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa lisätään painopisteinä vähän liikkuvat lapset ja nuoret. Erityisryhmien liikunnassa laatutasoa ylläpidetään palkkaamalla ammattitaitoisia tuntiohjaajia. Liikuntapalveluissa lisätään yhteistyötä SOTE:n kuntoutuspalvelujen kanssa mm. asiakkaiden ohjautumisessa terveysliikuntapalveluihin.

Linkki-koulunuorisotyön hanke loppuu 4 / 2016. Liikunnalla Hyvinvointia – Ylä-Savon maahanmuuttajien liikuntahankkeeseen haetaan jatkoa. Uusia hankemahdollisuuksia selvitetään. ESR-rahoitteisessa Ylä-Savon Ohjaamo -hankkeessa kehitetään matalankynnyksen palvelumallia alle 30-vuotiaille (hanke jatkuu 2 / 2017).

Palveluja tuotetaan yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Liikunta- ja nuorisotapahtumia järjestetään yhteistyössä eri toimijoiden (kolmas sektori ja yritys-elämä) kanssa. Järjestöavustukset, edullisemmat käyttömaksut sekä tilojen ja alueiden jakoperusteet kohdennetaan alle 18-vuotiaisiin.

Palkkatukityöllistämismäärärahojen loppuminen voi aiheuttaa liikuntatilojen- ja alueiden kunnossapidon palvelujen supistamista. Palkkatuella on vuonna 2014 ollut yhteensä kuusi henkilöä. Työtehtäviin ovat kuuluneet liikuntapaikkojen ja alueiden kunnossapito mm. kenttien, luistinratojen ja kaukaloiden kunnossapito (konetyö), tapahtumien järjestelyjä, huoltotöitä sekä vakituisen henkilöstön vuosilomien tuurausta. Koulujen läheisyyteen sijoitettujen kaukaloiden (7) kunnossapito pyritään osaltaan turvaamaan uusimalla hoitoluokitus ja ostopalvelulla. Kesäajan osalta kartoitetaan muut työllistämiseen liittyvät mahdollisuudet (mm. Nuorten kesätyötoiminta, Nuoret Duuniin, kuntouttava työtoiminta). Haja-asutusalueella uimarantojen osalta kartoitetaan kylätoimikuntien mahdollisuutta osallistua kunnossapitoon. Liikunta- ja nuorisotilojen siivous ostetaan yksityiseltä palveluntarjoajalta (kilpailuttaminen).

Investointimäärärahoilla lisätään kameravalvontaa jäähalliin, Kankaan Liikuntapuistoon ja Sankariniemen urheilukentälle ilkivallan ehkäisemiseksi, lisäksi Sankariniemen urheilukentän vapaata käyttöä lisätään uusimalla asiakasportti.

Markkinointia ja viestintää kehitetään lisäämällä yhteistyötä perustetun markkinointitiimin kanssa kaupungin imagon ja liikuntamatkailun kehittämisessä.

Suunnitelmavuodet 2016 – 2017

Väestö ikääntyy ja tähän pitää pystyä vastaamaan ennaltaehkäisevillä ja toimintakykyä tukevilla palveluilla. Erilaisilla ikääntyville suunnatuilla matalankynnyksen palveluilla voidaan olennaisesti vaikuttaa ko. ikäryhmän toimintakykyyn ja hyvinvointiin. Lapsilla ja nuorilla liikunta pysyy suosituimpana harrastusmuotona, vaihtoehtoisten harrastusmahdollisuuksien ja omaehtoisten harrastusmuotojen kysyntä edelleen kasvaa. Nuorisotyössä tarvitaan jatkuvaa toimintojen kehittämistä, arviointia ja uudelleen suuntaamista nuorten käyttämisen muuttuessa. Nuorisotakuun toteutus edellyttää kiinteää yhteistyötä eri hallintoalojen ja toimijoiden kesken. Tilojen ja alueiden vanheneminen lisäävät kunnossapidon tarvetta. Turvallisuusvaatimukset tiloilla ja alueilla kasvavat.

Riskianalyysi

Tilojen, alueiden ja kaluston rikkoutuminen, korjauskulut ja ilkivalta aiheuttavat taloudellisia haittoja. Valvontaa lisätään kameravalvonnalla. Vapaa-aikatoimi hallinnoi erityistiloja esim. jäähalli, jossa käytetään ympäristölle vaarallisia kemikaaleja kuten ammoniakkia. Riskeihin varaudutaan pitämällä turvallisuussuunnitelmat ja järjestys- ja käytösäännöt sekä henkilöstön tiedot ja taidot ajan tasalla. Korjaus- ja investointimäärärahoja kohdennetaan turvallisuuden kannalta tärkeimpiin asioihin. Ohjatussa liikunta- ja nuorisotoiminnassa toiminta voi aiheuttaa henkilöriskejä. Ohjauksen laadussa (esim. ohjaajien ammattitaito) huomioidaan erityisesti lapset ja nuoret sekä erityisryhmät. Henkilöstön työturvallisuuden turvaamisessa ja työhyvinvoinnin ylläpitämisessä noudatetaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa tehtyjen työsuojelutarkastusten suosituksia.

7.9.2 Uimahalli

Tilivelvollinen: Vapaa-aikajohtaja

Talous

Uimahalli	Tp 2014	Ta 2015	Ta2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €			1 000 €	1 000 €
Uimahalli						
Toimintatuotot	724	712	716	0,6 %	716	270
Toimintakulut	-921	-968	-979	1,2 %	-983	-988
Netto (=toimintakate)	-197	-256	-263	2,7 %	-267	-718
Suunnitelmapoistot	-116	-118	-142	20,8 %	-41	-24
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-25	-36	-28	-22,5 %	-28	-28
Vyörytys, netto	-25	-36	-28	-22,5 %	-28	-28

540-3 Uimahalli	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	723 924	711 560	716 260	716 260	270 000
Myyntituotot	70 522	70 000	70 000	70 000	28 500
Maksutuotot	637 153	631 560	636 260	636 260	237 900
Tuet ja avustukset	3 464	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	12 785	10 000	10 000	10 000	3 600
Toimintakulut	-920 554	-967 660	-978 710	-983 100	-987 570
Henkilöstökulut	-478 947	-508 320	-515 020	-519 410	-523 880
Palkat ja palkkiot	-378 552	-405 350	-411 200	-414 790	-418 420
Eläkekulut	-78 139	-79 270	-80 200	-80 800	-81 430
Muut henkilösivukulut	-22 256	-23 700	-23 620	-23 820	-24 030
Palvelujen ostot	-149 521	-163 590	-163 440	-163 440	-163 440
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-285 398	-288 150	-292 650	-292 650	-292 650
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-6 688	-7 600	-7 600	-7 600	-7 600
Toimintakate	-196 630	-256 100	-262 450	-266 840	-717 570

Toimintasuunnitelma

Talousarviovuosi 2016

Uimahallin tulotavoitteeseen pääseminen edellyttää vähintään 162 000 kävijää sekä aukioloaikojen ja palvelujen pysymistä vuoden 2015 tasolla. Toiminnallisten palvelujen vaikutus kävijämäärään tulee olemaan merkittävä.

Uimahallin asiakaspalvelupistettä kehitetään yhtenä kaupungin infopisteistä hankkimalla medianäyttöjärjestelmä, jonka tavoitteena on tukea asukkaille ja matkailijoille suunnattua kaupungin viestintää ja markkinointia. Kunnossapitokorjauksia tehdään erillisen suunnitelman mukaisesti huomioiden tehdyt kunto-kartoitukset, investointimäärärahat ja asiakasturvallisuuteen liittyvät asiat.

Suunnitelmavuodet 2017-2018

Uimahallin peruskorjauksen ja laajennuksen myöhästyminen alkuperäisestä aikataulusta on aiheuttanut välttämättömiä korjauksia. Asiakasturvallisuuden ja esim. hygienian ylläpitäminen vaatii lisäsatsausta. Korjausten ennakointiin ja mahdollisiin seisokkeihin on osaltaan varauduttu tekemällä kuntokartoitukset. Uimahallin peruskorjauksen suunnittelu on tarkoitus käynnistää vuonna 2017.

Riskianalyysi

Uimahallin peruskorjauksen ja laajennuksen myöhästyminen lisää korjauskulujen lisäksi mahdollisten seisokkien ja kävijämäärän myötä taloudellista epävarmuutta. Kiinteistön ja tekniikan vanhenemisen myötä asiakasturvallisuuteen on syytä kiinnittää erityistä huomiota. Myös hygieniatason ylläpitäminen vaatii enemmän resursseja ja seurantaa. Ko. riskeihin on varauduttu teettämällä alustavien peruskorjaukseen liittyvien suunnitelmien lisäksi kiinteistön ja tekniikan kuntokartoitukset sekä varautumalla investointiohjelmassa korjauksiin. Päivittäisestä asiakasturvallisuudesta huolehditaan pitämällä henkilöstön ensiapuvalmiudet ja välineet ajan tasalla. Uimahallissa käytetään ympäristölle vaarallisia kemikaaleja kuten natriumhypokloriitti, rikkihappo ja otsoni. Henkilöstön työturvallisuuden turvaamisessa ja työhyvinvoinnin ylläpitämisessä noudatetaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa tehtyjen työsuojelutarkastusten suosituksia.

7.10 Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan tehtävät jakaantuvat kaupunkirakenne- ja tilapalvelu – palvelualueisiin sekä hallintoyksikköön, joka huolehtii teknisen keskuksen hallinto- ja taloustehtävistä.

Kaupunkirakenne palvelualue vastaa kaupunkiympäristön kehittämisestä, kaavasuunnittelusta, elinkeino-, asuin- ja yleisten alueiden suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, maa- ja tonttialueiden hallinnasta sekä luovutuksesta sekä paikkatiedon ja mittausten tuottamisesta. Toimialueen hallinnassa on tällä hetkellä noin 1980 ha asemakaava-aluetta, 1396 tonttia, 207 km katuverkkoa, 81 ha rakennettua puistoa ja 2686 ha maaomaisuutta kaupunkialueella.

Palvelualueen vastuisiin kuuluu lisäksi Iisalmen Veden tilaamina vesihuollon suunnittelu ja rakentaminen kaupunginvaltuuston määräämillä toimialueilla sekä vesistöjen kunnostus yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.

Tulevina vuosina investointien määrä vähenee ja painopiste siirtyy omana työnä tehtäviin kunnossapitoinvestointeihin ja asuinalueiden laajennuksiin. Ylläpidossa on asteittain siirrytty aluekilpailutuksiin. Uusina urakkakohteina kehitetään yleisten alueiden kesäkunnossapitoa. Kaupunki-infran taso on hyvällä tasolla. Tärkeimpänä tehtävänä on omaisuuden ja kaupunkiympäristön hyvä hoito sekä kaupungin veto-voimaisuuden parantaminen sen avulla.

Tilapalvelu palvelualue vastaa kaupungin omistamien kiinteistöjen hoidosta, kunnossapidosta sekä rakentamisesta ja peruskorjauksesta. Tilapalvelun hallinnassa on n. 100 kiinteistöä huoneistopinta-alaltaan n. 107 000 m². Rakennusten nykyarvo on n. 101 miljoonaa euroa. Tilapalvelun hallinnoimista tiloista n. 72 000 m² on vuokrattu kaupungin muille yksiköille. Ulkopuolisille vuokrattavia tiloja tilapalvelun hallinnassa on erilaisten teollisuus- ja varastotilojen lisäksi linja-autoasema, kauppahalli ja palo-asema. Suoraan omistettuja asuntoja kaupungilla on 15 kpl ja omistettuja osakehuoneistoja 20 kpl.

Tärkeä osa tilapalvelun työssä on hankesuunnittelu, jolla on oleellinen merkitys lopulliseen kiinteistön toimivuuteen ja sen kustannuksiin suurista rakennusinvestoinneista päätettäessä. Viime vuosina omana työnä rakentaminen on keskittynyt pääosin rakennusten kunnossapitoon ja pieniin peruskorjauskohteisiin. Suuret uudisrakennus- ja peruskorjauskohteet on teetetty urakalla. Meneillään on edessä useita suuria kouluinvestointeja.

Kiinteistöjen kunnossapidon tehtävänä on huolehtia toimitilojen kunnosta siten, että niiden laatutaso ja arvo säilyvät. Tavoitteena on rakennusten teknisen toimivuuden ylläpitäminen, toiminnallisen käyttökelpoisuuden varmistaminen sekä hyvän ulkoisen ilmeen säilyttäminen. Strategisena tavoitteena on, että tilojen kuntoa ei päästetä alle 40 %:n niiden uudishinnasta ja kohtuullisena kuntona pidetään 75 % rakennusten uudishinnasta.

Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan lisäksi teknisen keskuksen organisaatioon kuuluvat myös rakennuslautakunnan ja Ylä-Savon alueellisen jätehuoltolautakunnan toimialat.

Henkilöstö

TEKNINEN LAUTAKUNTA	Henkilöstö	TP2014	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
Hallinto	Vakituiset	3	3	3	3	3
	Määräaikaiset	0	0	0	0	0
	Yhteensä	3	3	3	3	3
Kaupunkirakenne	Vakituiset	44,1	44	43,4	43,4	43,4
	Määräaikaiset	10	10	10	10	10
	Yhteensä	54,1	54	53,4	53,4	53,4
Tilapalvelu	Vakituiset	22,3	23	23,4	23,8	23,8
	Määräaikaiset	0,5	1	5	4	4
	Yhteensä	22,8	24	28,4	27,8	27,8
Yhteensä	VAKITUISET	69,4	70	69,8	70,2	70,2
	MÄÄRÄAIKAISET	10,5	11	15	14	14
LAUTAKUNTA YHT.	YHTEENSÄ	79,9	81	84,8	84,2	84,2

Määräaikaisista kausityöntekijöitä kaupunkirakenteella 10,0 htv ja tilapalvelussa 3 htv.

Perustelut henkilöstömuutoksille:

Vähennykset 2016

Laskennallisen eläkeiän saavuttavat:

Suunnitteluarkkitehti
 Maanrakennusammattimies
 Tilapäällikkö
 Puistotyönjohtaja

Lisäykset 2016

Kaavoitussihteerin tehtävä ja suunnitteluarkkitehdin virka täytetään kokoaikaisesti, vaikutus 0,8 htv.

Määräaikaiset 2016

Seutukoordinaattori (SOTEn korvaus palkkakuluihin)

Perustelut vuosien 2017–2018 henkilöstömuutoksille

Laskennallisen eläkeiän saavuttavat:

Tekninen johtaja	2017
Pysäköinnintarkastaja	2017
Rakennusmestari (osa-aik.)	2017
Työpäällikkö	2018
Yleiskaavatutkija	2018
Tekninen avustaja	2018
Koneasentaja	2019

Edellä mainitut virat ja tehtävät täytetään, mahdollisesti eri nimikkeellä.

Puistotyönjohtaja muutetaan kaupunginpuutarhuriksi ja yleiskaavatutkijan toimenkuva kaavoituksen paikkatietosuunnittelijaksi.

Maanrakennusammattimiehen tehtävää ei täytetä, jos investointitaso jää suunnitellulle tasolle. (v. 2016)

Tilapäällikön viran täyttö sisäisin järjestelyin.

Osa-aikaisen suunnitteluarkkitehdin jäädessä eläkkeelle paikka täytetään kokoaikaisena. Tilapalvelun rakennusmestarin jäädessä kokoaikaisesti eläkkeelle, tehtävä täytetään kokoaikaisena ja samalla aiemmin määräaikainen tehtävä lakkautetaan (v. 2017). Neuvottelut seutukoordinaattorijärjestelystä Soten kanssa ovat käynnissä (virka sisältyy ta-esitykseen). Sote-ratkaisusta riippuen varaudutaan palkkaamaan tarvittaessa kaksi rakennusalan ammattilaista kunnossapitotöihin. Päätös tehdään laskelmien pohjalta vuoden 2016 aikana. Talousarvioon ei tätä varten tarvita erillistä palkkavarausta, vaan kate otetaan kiinteistöjen kunnossapidon ja rakentamisen ostopalveluosuutta vähentämällä.

Teknisen johtajan jäädessä eläkkeelle tehtävän toimenkuva voi muuttua. Asia ratkaistaan organisaatiouudistuksen yhteydessä. Teknisen johtajan toimenkuvaan sisältyneet tonttipolitiikan ja maaomaisuuden hoito sekä kunnan kiinteistörekisterin pito ja paikkatiedon seudullinen kehittäminen edellyttävät jatkossa ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneen alan asiantuntijan viran perustamista edellä mainittua kokonaisuutta johtamaan vuoden 2017–2018 vuodenvaihteessa.

Henkilöstön kehittäminen

Koko henkilöstölle laaditaan erilliset koulutussuunnitelmat tavoitteena osaamisen sekä kehitetään työhyvinvointia kaupungin yleisten periaatteiden mukaisesti.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet ja niiden mittarit ja tavoitetaso

Hyvän ympäristön ja laadukkaan asumisen Iisalmi (sitova)				
Linjaukset:	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Monipuolinen ja laadukas tonttitarjonta sekä turvallinen ja virikkeellinen asuinympäristö				
Ydinkeskustan kehittäminen; Kehittämissuunnitelman toteuttaminen - Ydinkeskustan asemakaavan laatiminen ja kunnallistekniikan toteuttaminen	Toteutuneet kaavat ja toimenpiteet. Lisääntynyt tarjonta kerrosalaa. Toteutuneet hankkeet.	Ydinkeskustan asemakaavaluonnos nähtävillä. Louhenkatu ja osittain Savonkatu valmis.	Ydinkeskustan asemakaava valmis. Liiketilaa uutta 5 000 k-m2 ydinkeskustan asemakaavassa	Ydinkeskustan asemakaavan 2. vaihe, Simonniemen ympäristön asemakaava valmis. Savonkadun jatkeen ja linja-aseman toteutus valmis.
-Ydinkeskustan asemakaava, lisääntynyt asuin- ja liiketila	Monipuolistuminen /uusia kohteita/ k-m2	Asuinkohteita 800 k-m2 ja liiketilaa 26 500 k-m2	Uusia asuinkohteita 10 kpl 18 000 k-m2, uutta liiketilaa 5 000 k-m2	6 kpl asuinkohdetta yhteensä 12000 k-m2 ja uutta liiketilaa 5 000 k-m2
Virranpuistohanke	Tontteja ...kpl...k-m2	Asemakaava valmis. Uusia tontteja 6 / 12000 k-m2	Kunnallistekniikan rakentaminen ja tonttien luovutus.	
Savon Voiman sähköasemien kaavat	Toteutuminen	Asemakaava valmis	Asemakaavan toteutus	Asemakaavan toteutus
Liiketonttitarjonta; Marjahaka-Ahmo alueen laajentaminen	Maanhankinnat alueella, kaupat/ ha	Osto tai lunastus vireille	Kauppa tehty tai lunastus vireillä	Suunnittelu käynnistyy
Monipuolinen asuintonttitarjonta ja elinvoimaiset asuinympäristöt	Uusien alueiden kaavoitus -asemakaavat, tontit tai k-m2	Virranpuiston kaava valmis	Kustaa -Adolfin kirkon ympäristön asemakaavaan sisältyy uutta asuinalueita. Kaavaluonnos valmistunut. 19 kpl asemakaavatonttia	Kunnallistekniikan toteus käynnissä.
- uudet alueet ja yhdyskuntarakenteen tiivistäminen	Asuinalueiden toteutus/ ha, rakentamiskohteet	Ohemäen 1. vaiheen viimeistelyä	Veturitallinkadun alueen rakentaminen jatkuu.	Veturitallin alueen rakentaminen jatkuu. Ohemäen ja Pihlajaharjun alueita laajennetaan kysynnän mukaan.
	Uusien katujen rakentaminen, km	0	Veturitallinalue 0,2 km	Ohemäki 0,4 km, Pihlajaharju 0,2 km ja Virranpuisto 0,1 km
	Tonttivarannon kehitys; Luov.valm. tontit, kpl Luovutetut tontit, kpl	40 10	30 10	50 15
Kyläalueiden elinvoimaisuuden kehittäminen -Kirman seudun osayleiskaavan laatiminen	Yleiskaavan eteneminen	Kirmanseudun osayleiskaava luonnos	Kirmanseudun osayleiskaava valmis	Taajaman osayleiskaavan päivitys käynnistyy

Linjaukset:	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Kestävän kehityksen ja luontoarvojen huomioonottaminen kaavoituksessa, suunnittelussa ja rakentamisessa				
Asemakaavojen ajantasaistaminen ja yhdyskuntarakenteen kehittäminen	Alueita on rakennuskiellossa tai kaava on muuten vanhentunut	Rakennuskieltoalueet yhteensä 100 ha asemakaava-alueella	Ajantasaistetaan yhteensä 6 ha Ydinkeskusta ja Ahmo	Ajantasaistetaan yhteensä 40 ha Papinahon ja Kirkonsalmi
	Maakuntakaavan toteuttaminen Yhdyskuntarakenteen ja palveluverkon kehitys Ylä-Savossa	Paikkatietoa kehitetään avuksi palveluverkon ja maankäytön yhteensovittamiseksi.	Paikkatietoa kehitetään avuksi palveluverkon ja maankäytön yhteensovittamiseksi.	Paikkatieto osa maankäytön ja palveluverkon suunnittelua. Resursseja suunnataan paikkatiedon hallintaan suunnittelussa.
Katuverkon ja valaistuksen peruskorjausohjelmien toteutus, Lippuniemen, Partalan ja Peltosalmen alueet	Toteutuneet peruskorjaukset; katu, km	Viikatteenkadun peruskorjaus 230 m, Partalantie ja Kauppi Heikintie päällystetty, viimeistelyt käynnissä. Kohteet valmistuvat syksyn aikana. Päällysteitä uusittu pääväylillä.	Ahmontien 350 m peruskorjaus. Päällysteiden uusintaa erillisen ohjelman mukaan.	Ahmontien päällystys ja Teräskadun n. 120 m peruskorjaus. Päällysteiden uusintaa.
	Lamppujen uusiminen, kpl	Valaisimia vaihdettu n. 200 kpl, suunnitellun ohjelman mukaan.	Vaihdetaan n. 400 kpl valaisimia energiaa säästävimmiksi taajama-alueella	Katujen ja pientien valojen vaihtoa n. 300-400 kpl /v.
Vesihuollon kehittämissuunnitelman toteuttaminen kehittyvillä kyläalueilla	Vesihuollon toteuttaminen Suunnitelmat/ rakentaminen, km	Suunnitelma hyväksytty	Käänninniemi, suunnittelu, 3 km	Käänninniemi, rakentaminen, 3 km
Paloisjärvi-Kilpijärvi kunnostushankkeen toteuttaminen	Toteutuminen Rakennetut/ Toimenpiteet Toteumatilanne	Hanke valmis		
Uusien energiamääräysten mukaisten energiatodistusten laatiminen merkittävimmille kiinteistöille	Energiatodistusten määrä ja osuus kiinteistöomaisuudesta	30 kpl uusia, energiatodistukset 100 %:lla merkittävimmistä kiinteistöistä	Energiatodistukset 100 %:lla merkittävimmistä kiinteistöistä	Energiatodistukset 100 %:lla merkittävimmistä kiinteistöistä
Suunnittelussa ja rakentamisessa huomioidaan energiataloudelliset toimenpiteet.	Urakka-asiakirjoissa energialuokkavaatimukset.	Uudisrakennuksissa vähintään energialuokka B, peruskorjauksissa energialuokan parannus	Uudisrakennuksissa vähintään energialuokka B, peruskorjauksissa energialuokan parannus	Uudisrakennuksissa vähintään energialuokka B, peruskorjauksissa energialuokan parannus
	Käyttäjien toimintaan vaikuttaminen	Kulutusseuranta kokonaisuutena ja poikkeamat	Kaikki merkittävät kiinteistöt aktiivisen kulutusseurannan piirissä	Kaikki merkittävät kiinteistöt aktiivisen kulutusseurannan piirissä
Rakentamisessa käyttöön sisäilmasto- ja puhtausluokitukset sekä Terve talo -kriteerit	Urakka-asiakirjoissa vaatimuksena	Sisäilmastoluokka S2, rakennustöiden ja ilmanvaihtojärjestelmän puhtausluokat P1	Sisäilmastoluokka S2, rakennustöiden ja ilmanvaihtojärjestelmän puhtausluokat P1	Sisäilmastoluokka S2, rakennustöiden ja ilmanvaihtojärjestelmän puhtausluokat P1

Linjaukset:	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Ihmisten sujuva ja turvallinen liikkuminen				
Seudullisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja aiesopimuksen toteutus	Aiesopimus, tavoitteiden toteutuminen	Suunnitelma hyväksytty	Seudullinen toimenpideohjelma. Työmatkapyöräilyn edistämishjelma	Toimenpideohjelman toteutus ja edunvalvonta erityisesti pientieverkon osalta
Seudullisen sekä kaupunkikohtaisen liikenneturvallisuussuunnitelman toteutus	Suunnitelman mukaisten kohteiden toteutuminen	Suunnitelma hyväksytty	Ajohidasteet päiväkotit Simpukan läheisyyteen ja Paloisvuorentielle	Ajohidasteita ym. keskustaan ja asuntoalueille
Kevyen liikenteen yhteyksien parantaminen kaupunkialueella	Toteutetut parannukset	Suunnitelma hyväksytty	Ahmontie ja pienet peruskorjauskohteet	Pienet peruskorjauskohteet. Kainuuntien kevyen liikenteen väylän kunnostus (ELY)

Linjaukset:	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Turvallinen, esteetön ja virikkeellinen asuin- ja toimintaympäristö				
Rakenteellisiin ja taloteknisiin sisäilmaongelmiin reagoidaan etsimällä ratkaisut toimenpiteille	Toimenpiteet	Päivitetään toimintamalli sisäilmaongelmatilanteita varten, priorisoidaan toimenpiteet ja kohteet kiireellisyysjärjestykseen, Kirkonsalmen koulun korjaukset	Meijerikatu 1:n sisäilmatutkimukset, Kirkonsalmen koulun korjaukset, toteutetaan sisäilmakorjauksia kiireellisyysjärjestyksessä	Toteutetaan sisäilmakorjauksia kiireellisyysjärjestyksessä
Koulu- ja päiväkotikiinteistöjen kunnan ja toimivuuden parantaminen	Toimenpiteet Hankesuunnitelmat Rakentaminen Toteutus	Kartoitetaan rakennusten IV-järjestelmien toimivuus, Hernejärven koulun laajennus valmis, Kirkonsalmen koulun 1. korjausvaihe valmis, Kangaslammin koulun laajennus alkaa, Kauppi-Heikin koulun hankesuunnitelma valmis	Kangaslammin koulun laajennusosa valmis, Kirkonsalmen koulun 2. korjausvaihe valmis, Luma keskus tilapalvelun hallintaan	Kangaslammin koulun peruskorjausosa valmis, Kauppi-Heikin koulu valmis

Linjaukset:	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Virkistys-, kulttuuri- ja liikunta- ympäristöjen kehittäminen				
Kankaan liikuntapuiston toteuttaminen, paikoitusalue	Toteutuneet kohteet	Jäähallin pysäköintialueen 1. vaihe valmis	Jäähallin pysäköintialueen asfaltointi ja jäsentely 2. vaihe	Kankaan liikunta-alueen ympäristösuunnitelman toteutus jatkuu
Kustaa Adolfin kirkon ympäristön kehittäminen ja asemakaava	Toteutunut kaavoitus	Pääosin ei ole asemakaavaa. Kaava luonnosvaiheessa	Kaava valmis ja toteutettavissa.	Liikenteen ja ympäristön rakentaminen käynnissä.
Arkiliikunnasta palvelevien viher yhteyksien toteuttaminen	Toteutuneet kohteet ja km:t	Suunnitelma hyväksytty	0,3 km Koivuniemi	0,5 km Virranpuisto
Tilapalvelun hallinnassa olevista kulttuurihistoriallisesti arvokkaista rakennuksista pidetään huolta	Toimenpiteet	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden peruskorjattujen rakennusten kuntoaste vaihtelee pääosin 80-90 % välillä, muiden kohteiden kunto pyritään pitämään vähintään nykyisellä tasolla	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden peruskorjattujen rakennusten kuntoaste vaihtelee pääosin 80-90 % välillä, muiden kohteiden kunto pyritään pitämään vähintään nykyisellä tasolla	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden peruskorjattujen rakennusten kuntoaste vaihtelee pääosin 80-90 % välillä, muiden kohteiden kunto pyritään pitämään vähintään nykyisellä tasolla
Koulujen ja päiväkotien pihojen suunnittelu osana rakennushankkeita	Toteutuneet suunnitelmat ja kohteet	Kilpijärven koulun piha osaksi lähiliikunta-alueen suunnittelua	Pihojen kokonaisvaltainen kunto- ja toimivuustarkastelu	Peltosalmen päiväkodin sekä Kangaslammin ja Kauppi-Heikin koulujen pihat valmiit

Terve kuntatalous, osaava henkilöstö ja toimiva konserni (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Palvelujen tehokas tuottaminen käytössä olevilla resursseilla				
Toimitilastrategian toteutus: - toimitilajärjestelyt - organisointimuutokset - tehostaminen - turhista tiloista luopuminen	Toteutuneet toimenpiteet ja järjestelyt	Ahjolan, Kankaan ja Mustolan päiväkodit purettu	Toimitilastrategia päivitetty	Kivirannan teollisuustalo ja Linja-autoasema myyty, Kauppakatu 24 tulevaisuus päätetty
	Rakennusten kuntoaste, keskimäärin	64 %	66 %	68 %
	- poistuneet tilat	5 600 m ²	126 m ²	11 000 m ²
	- valmistuneet uudet tilat hum ²	0 m ²	5 300 m ²	2 100 m ²
	- tuotto €/vuokrattu hum ² /kk	7,34	7,34	7,34
	- kiinteistönhoito €/hum ² /kk	3,25	3,5	3,5
Katuomaisuuden hallinta	- kunnossapitokust. €/hum ² /v	5,14	4,52	4,52
	Omaisuuksien määrittely ja korjausvelan laskenta	Laskennan perusteet selvät, laskentakaava	Korjausvelan laskenta	Katujen peruskorjausohjelman päivitys huomioon ottaen korjausvelka ja vuotuinen investointitarve.
Kiinteistöjen muodostuksen sekä suunnittelu- ja kartantuotantojärjestelmän uusiminen	Käyttöönnoton toteutuminen	Useita eri järjestelmiä, päällekkäistä työtä	Nykyisten aineistojen konvertoinnit ja henkilöstön koulutus	Vain yksi järjestelmä käytössä v. 2017. Tavoite ylläpitomenojen väheneminen ja työn tehokkuus

Palvelusuunnitelma

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2016	Hankintapaikka	Hankintatapa
KAUPUNKIRAKENNE:					
Kaavoitus	tarve kasvaa	90 %	10 %	Konsulttipalvelut	Tarjouspyynnöt
Tonttipalvelu	tarve kasvaa	100 %			
Yleisten alueiden suunnittelu	tarve ennallaan	90 %	10 %	Konsulttipalvelut	Tarjouspyyntö
Kartasto- ja mittaus	tarve ennallaan	90 %	10 %	Konsultit	Tarjouspyyntö
Kunnallistekn. rakent.	tarve kasvaa	20 %	80 %	Urakoitsijat	Tarjouspyyntö
Liikenneväylien ylläpito	tarve ennallaan	60 %	40 %	Urakoitsijat	Vuositarjous
Maa- ja metsätilat	tarve ennallaan		100 %	MHY	Vuositarjous
Puistojen ylläpito	ostop.tarve lisääntyy	90 %	10 %	Urakoitsijat	Vuositarjous
TILAPALVELU					
Suunnittelu ja rakennuttaminen	tarve ennallaan	85 %	15 %	Suunnitt. konsultit	Tarjouspyyntö/ Vuositarjous
Rakentaminen	tarve ennallaan	20 %	80 %	Urakoitsijat	Tarjouspyyntö/ vuositarjous
Kiinteistön hoito	tarve ennallaan	85 %	15 %	Huoltoyritykset	Vuositarjous
Kunnossapito	tarve ennallaan	70 %	30 %	Urakoitsijat	Vuositarjous

7.10.1 Teknisen keskuksen hallintopalvelut

Tilivelvollinen: Talouspäällikkö

Talous

Tekninen lautakunta	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Hallinto						
Toimintatuotot	54	55	55	0,0 %	55	55
Toimintakulut	-2 203	-2 289	-2 283	-0,3 %	-2 285	-2 287
Netto (=toimintakate)	-2 149	-2 234	-2 228	-0,3 %	-2 230	-2 232
Suunnitelmapoistot	-6	-9	-9	0,0 %	2	-13
Vyörytystuotot	598	601	644	7,2 %	644	644
Vyörytyskulut	-210	-217	-266	22,6 %	-266	-266
Vyörytys, netto	388	384	378	-1,6 %	378	378

600-3 Teken hallintopalvelut	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	53 541	54 800	54 800	54 800	54 800
Myyntituotot	51 317	53 500	53 500	53 500	53 500
Maksutuotot	4	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	2 089	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	131	1 300	1 300	1 300	1 300
Toimintakulut	-2 202 544	-2 289 090	-2 282 750	-2 284 710	-2 286 650
Henkilöstökulut	-427 018	-427 320	-415 750	-417 710	-419 650
Palkat ja palkkiot	-174 173	-182 890	-185 020	-186 600	-188 190
Eläkekulut	-243 896	-234 870	-221 140	-221 410	-221 690
Muut henkilösivukulut	-8 949	-9 560	-9 590	-9 700	-9 770
Palvelujen ostot	-1 731 634	-1 816 750	-1 821 210	-1 821 210	-1 821 210
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-15 632	-22 200	-22 200	-22 200	-22 200
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-28 260	-22 820	-23 590	-23 590	-23 590
Toimintakate	-2 149 003	-2 234 290	-2 227 950	-2 229 910	-2 231 850

Toimintasuunnitelma

Hallintopalvelut tuottavat hallinto- ja talouspalveluja tekniselle keskukselle ja Iisalmen Vedelle.

Riskianalyysi

Suurimmat riskit kohdistuvat päätöksentekoon, jos päätöksiin kohdistuu muutoksenhaku tai oikeustoimia ja toisaalta henkilöstön pitkäaikaisiin sairauslomiin.

7.10.2 Kaupunkirakenne

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Talous

Tekninen lautakunta	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Kaupunkirakenne						
Toimintatuotot	2 301	2 918	2 654	-9,0 %	2 360	2 370
Toimintakulut	-3 926	-3 976	-4 122	3,7 %	-4 135	-4 149
Netto (=toimintakate)	-1 625	-1 058	-1 468	38,8 %	-1 775	-1 779
Suunnitelmapoistot	-2 850	-3 072	-3 078	0,2 %	-2 974	-2 867
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-388	-391	-419	7,2 %	-419	-419
Vyörytys, netto	-388	-391	-419	7,2 %	-419	-419

630-3 Kaupunkirakenne	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	2 301 598	2 917 560	2 654 210	2 360 210	2 370 210
Myyntituotot	460 227	779 000	757 000	463 000	473 000
Maksutuotot	134 553	132 000	128 000	128 000	128 000
Tuet ja avustukset	12 839	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 693 979	2 006 560	1 769 210	1 769 210	1 769 210
Toimintakulut	-3 926 288	-3 976 430	-4 122 060	-4 135 370	-4 148 810
Henkilöstökulut	-1 955 181	-1 784 360	-1 868 930	-1 882 240	-1 895 680
Palkat ja palkkiot	-1 423 419	-1 317 470	-1 394 690	-1 405 530	-1 416 450
Eläkekulut	-436 447	-390 050	-393 680	-395 560	-397 440
Muut henkilösivukulut	-95 315	-76 840	-80 560	-81 150	-81 790
Palvelujen ostot	-997 006	-1 026 220	-1 082 400	-1 082 400	-1 082 400
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-459 208	-460 600	-466 600	-466 600	-466 600
Avustukset	-230 032	-244 800	-244 800	-244 800	-244 800
Muut toimintakulut	-284 861	-460 450	-459 330	-459 330	-459 330
Toimintakate	-1 624 690	-1 058 870	-1 467 850	-1 775 160	-1 778 600

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristön muutokset

Hulevesijärjestelmän ylläpito siirtyy vesilaitokselta kaupunkirakenteen vastuulle. Liikelaitoksen ja kaupunkirakenteen talousarviot korjataan vastaamaan uutta tilannetta. Puistojen ylläpitoa joudutaan karsimaan oleellisesti tukityöllistämisen loppumisesta johtuen, ellei ylläpitomäärärahaa korjata vastaamaan entistä tilannetta.

Tonttien kysyntä vähenee. Investointiohjelman uusien alueiden toteutusta on siirretty eteenpäin.

Varataan investointiohjelmaan suunnittelurahaa katuverkon kunnon ja korjausvelan laskentaan.

Esitetään maa-aineslupaprosessin siirto SOTE kuntayhtymän ympäristötoimelle 1.1.2016 lukien. Laki velvoittaa siirron viimeistään 1.7.2016.

Talousarviovuosi 2016

Kaupunkiympäristöä parannetaan ydinkeskustassa, asema-alueella ja Kankaan liikunta-alueella.

Kirkonsalmen alueen asemakaavan ajantasaistaminen alkaa. Kirmanseudun osayleiskaavatyö valmistuu.

Tonttitarjontaa lisätään Veturitallinrannalla. Luovutettavaa tonttivarantoa on 40 kpl 10 eri alueella. Päätetään Katajamäen kiinteistön myynnistä tai liittymisestä yhteismetsään.

Neuvottelussa vuokratonttien vaihto Kiinteistö Oy Petterinkulman omistamaan Vetrea Terveys Oy:n kiinteistöön vastikkeetta. Seurauksena noin 150 000 euron vuokratulojen vähennys.

Vesihuoltoa kehitetään Kirkonsalmen länsirannan ja Käänninniemen alueilla. Talousarviossa ei varauduta vesihuoltohankkeiden avustuksiin. Mahdollisesti tarvittavista avustuksista päätetään erikseen. Vesistöä kunnostuksiin ei aloiteta toistaiseksi yhteishankkeina Valtion kanssa Kilpijärvi-Paloisjärvi hankkeen valmistuttua.

Katujen peruskorjausta vähennetään kouluverkon peruskorjauksen ajaksi.

Laaditaan katuverkkoa koskeva korjausvelka-analyysi, jonka pohjalta arvioidaan riittävä vuotuisinvestointitarve sekä pitkän tähtäimen peruskorjausohjelma vuodesta 2018 eteenpäin.

Yksityistieavustusten taso säilyy ennallaan.

Suunnitelmavuodet 2017–2018

Katujen peruskorjausta toteutetaan Lippuniemessä ja Ahmontiellä. Jatketaan katuverkon korjausvelan analysointia ja laaditaan sen pohjalta vuotuisen investointitarpeeseen perustuvaa peruskorjausohjelma 2018 eteenpäin.

Kulttuuriympäristöä kehitetään Kustaa Adolfin kirkon ympäristössä

Kokonaan uusia asuin tonttialueita ei suunnitella. Esteetöntä asumista sijoitetaan ydinkeskustaan vireillä olevan asemakaavatyön jälkeen. Olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta täydennetään asemakaavojen ajantasaistamisen yhteydessä.

Käynnistetään Marjahaan /Ahmon työpaikka-alueen suunnittelu. Keskustaseudun osayleiskaavan uudistaminen alkaa.

Veturitallin asuinalueen toteutus jatkuu. Katujen peruskorjausohjelma uusitaan vastamaan nykyistä rahoitustilannetta. Samalla painopistettä siirretään päällysteiden uusimiseen. Ydinkeskustan kehittäminen jatkuu mm. Savonkadun katurakenteen osalta.

Vanhon asemakaavojen ajantasaistaminen jatkuu Papinahon ja Kivirannan alueilla.

Riskianalyysi

Tonttivarannon riittävyys:

Varanto tulee turvata, jolloin pystytään tarjoamaan riittävästi tarpeenmukaisia tontteja asumiseen ja liike-elämän tarpeisiin.

Maanomistuksen riittämättömyys ja kaavoituksen resurssien puutteet:

Tuovat esteitä muuttoliikkeelle Iisalmeen ja vaarantavat työpaikkakehitystä. Iisalmen vetovoima ja asema aluekeskuksena heikkenee. Yhdyskuntarakenne hajaantuu.

Liikenneväylien ja ohjausjärjestelmien kunnon rapistuminen:

Seurauksena liikenneturvallisuuden heikkeneminen ja onnettomuuksien lisääntyminen. Kunnossapitoresurssien väheneminen aiheuttaa infran peruskorjaustarpeen aikaistamisen ja huonokuntoiset liikenneväylät vaikuttavat negatiivisesti kaupunkikuvaan ja kaupungin vetovoimaan.

Ydinkeskustan toimivuuden ja vetovoimaisuuden puutteet:

Aiheuttavat liikennejärjestelyjen toimimattomuutta, palvelutarjonnan heikentymistä keskusta-alueella ja Iisalmen asema aluekeskuksena heikkenee.

Yksityistieverkon kunnon heikentyminen:

Aiheuttaa onnettomuuksien lisääntymisen ja elinkeinoelämän kuljetusten vaarantumisen.

7.10.3 Tilapalvelu

Tilivelvollinen: Tilapalvelun johtaja

Talous

Tekninen lautakunta	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Tilapalvelut						
Toimintatuotot	9 493	9 688	9 518	-1,8 %	9 475	9 576
Toimintakulut	-6 301	-6 674	-7 049	5,6 %	-7 105	-6 979
Netto (=toimintakate)	3 192	3 014	2 469	-18,1 %	2 370	2 597
Suunnitelmapoistot	-2 073	-2 208	-2 254	2,1 %	-2 498	-2 897
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-179	-180	-193	7,2 %	-193	-193
Vyörytys, netto	-179	-180	-193	7,2 %	-193	-193

690-3 Tilapalvelu	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	9 493 012	9 688 120	9 518 150	9 475 150	9 576 150
Myyntituotot	6 316	6 500	48 500	48 500	48 500
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	9 486 696	9 681 620	9 469 650	9 426 650	9 527 650
Toimintakulut	-6 300 652	-6 674 130	-7 049 270	-7 105 350	-6 978 500
Henkilöstökulut	-931 715	-867 520	-977 150	-985 730	-994 380
Palkat ja palkkiot	-653 352	-612 630	-707 850	-714 840	-721 890
Eläkekulut	-238 729	-219 100	-228 390	-229 580	-230 790
Muut henkilösivukulut	-39 634	-35 790	-40 910	-41 310	-41 700
Palvelujen ostot	-1 394 899	-1 612 410	-1 638 790	-1 678 790	-1 718 790
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 440 040	-2 525 570	-2 570 100	-2 690 100	-2 640 100
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-1 533 998	-1 668 630	-1 863 230	-1 750 730	-1 625 230
Toimintakate	3 192 360	3 013 990	2 468 880	2 369 800	2 597 650

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristön muutokset

Ennusteiden mukaan Iisalmen väkiluku säilyy suunnilleen ennallaan lähivuosien aikana, mutta väestön ikärakenteessa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Tällä on vaikutuksia tilantarpeisiin ja tilankäytön tehokkuuteen. Väestön ikääntymisen johdosta toimitilojen esteettömyyteen on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota.

Rakennus- ja kiinteistöalalla eletään hyvin maltillisen kasvun aikaa. Sekä rakennus- että ylläpitokustannukset ovat nousseet viime vuosina vain hyvin vähän. Taloudellisessa mielessä aika on nyt otollinen sekä uudisrakennus- että korjaushankkeiden toteuttamiselle. Töistä ja urakoista vallitsee kova kilpailu, mikä näkyy tilaajan kannalta edullisina urakkatarjouksina. Saman maltillisen kustannuskehityksen ennustetaan jatkuvan myös lähitulevaisuudessa.

Julkisuudessa on nostettu esille paljon rakennusten sisäilmastoon ja terveellisyyteen liittyviä asioita. Tilojen käyttäjät ovat entistä tietoisempia rakennuksissa piilevistä terveysriskeistä ja vaativat toimitiloiltaan terveellisyyttä.

Talousarviovuosi 2016

Kangaslammin koulun uudisrakennus valmistuu ja peruskorjattavan osan korjaustyöt aloitetaan. Kauppi-Heikin koulun uudisrakentaminen aloitetaan. Kirkonsalmen koulun toinen korjausvaihe viedään läpi kesän aikana. Terveyskeskuskiinteistössä tehdään korjaus- ja muutostöitä osana Ylä-Savon Soten laajempaa TerveysKampus – hanketta. Luma-keskuksessa tehdään merkittäviä korjaus- ja muutostöitä. Nämä työt sisältävät muun muassa uuden valmistuskeittiön rakentamisen. Meijerinkatu 1:ssä tehdään sisäilmaongelmien johdosta korjaustöitä.

Luma-keskus siirtyy kaupungin kiinteistöksi 1.6.2016 lukien.

Neuvottelussa Petterinkulma Oy:n omistaman Vetreä Terveys Oy:n kiinteistön siirto kaupungin omistukseen ja hallintaan.

Toteutetaan toimitilastrategian mukaisia kiinteistöjen kehittämistoimenpiteitä. Korjausvelkaa pyritään pienentämään ja kiinteistökannan suunnitelmallista kunnossapitoa tehostamaan. Kunnossapidon hallinnan parantamiseksi kehitetään uusi työkalu tilapalvelun sisäisenä kehitystoimintana. Niin ikään omana työnä kehitetään työmaavalvonnan suunnittelua ja toteutusta tukevia asiakirjoja.

Toimitilojen käyttöä ja ylläpitoa tehostetaan. Erityistä huomiota kiinnitetään sisäilmasioihin. Kiinteistöjen ilmanvaihtojärjestelmien käyttö, toimivuus ja kunto tarkistetaan säännöllisesti. Kiinteistöjen huoltokirjojen käyttöä tehostetaan ja kiinteistöjen hoidossa huomioidaan entistä paremmin kiinteistöjen hoidon yleiset laatuvaatimukset. Energiatehokkuus ja ympäristövaikutukset otetaan huomioon kaikissa kiinteistöjen rakentamiseen, korjaamiseen ja ylläpitoon liittyvissä toiminnoissa. Selvitetään tilapalvelun hallinnassa olevien kiinteistöjen ylläpitokustannusten taso ja tilankäytön tehokkuus verrattuna muiden kaupunkien kiinteistöihin.

Seutupalvelukoordinaattorin määräaikainen tehtävä ajalle 1.3.–31.12.2016. Tehtävänä vastata Ylä-Savon SOTE:n kiinteistöjen hallinnosta, taloudesta, ylläpidosta ja rakennuttamisesta sekä kaikista muista yleisistä toimitiloihin liittyvistä järjestelyistä. Ylä-Savon SOTE sitoutunut korvaamaan Iisalmen kaupungin tilapalvelulle 42 000 euroa palkkakustannuksia tehtävän suorittamisesta.

Suunnitelmavuodet 2017–2018

Hankkeiden toteutukseen kehitetään uusia toteutusmuotoja. Tavoitteena on hankkeiden läpiviennin nopeuttaminen, hyvä kustannustehokkuus ja laadun varmistaminen. Erityisen tärkeän kokonaisuuden hankkeissa muodostavat terveen talon toteutuksen kriteerit, jotka tuodaan tärkeäksi osaksi hankkeiden läpivientä.

Toteutetaan toimitilastrategian mukaiset kiinteistöjen kehittämistoimenpiteet. Toimitilastrategia päivitetään vuoden 2017 aikana. Korjausvelan kehittymistä seurataan vuosittain. Tavoitteena on kiinteistöjen korjausvelan pienentäminen niin, että kaupungin ydin toiminnan kannalta merkittävien rakennusten kunto on 75 % jälleenhankinta-arvosta.

Suurten hankkeiden kiinteistöselvityksiä, kustannuslaskelmia sekä erityisosaamista voidaan hankkia tarvittaessa ostopalveluna. Talotekniikan ja kiinteistöselvitysten osalta asiantuntijapalvelujen ostoa on mahdollista vähentää, koska tilapalveluun on palkattu uusi LVI-insinööri ja uusi rakennusmestari vuonna 2015. Työmaavalvontaan kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Tarvittaessa suunnittelussa ja valvonnassa käytetään apuna rakennusterveysasiantuntijoita. Tavoitteena on myös kouluttaa ainakin yksi tilapalvelun henkilö rakennusterveysasiantuntijaksi.

Kangaslammin koulun peruskorjattava osa ja Kauppi-Heikin koulun uudisrakennus valmistuvat vuonna 2017. Terveyskeskuskiinteistön korjaus- ja muutotyöt jatkuvat vuosina 2017 - 2018. Uimahallin peruskorjaus ja/tai mahdollinen laajennus sekä Runnin

koulun peruskorjaus on suunniteltu alkavaksi vuonna 2018. Kivirannan teollisuustalosta pyritään luopumaan tai sen tilankäyttöä pyritään tehostamaan. Sisäilmaongelmien takia tyhjänä tai vajaakäytössä olevien kiinteistöjen (Meijerikatu 1, Kauppakatu 24) osalta harkitaan tarvittavien korjausten suorittamista tai käytöstä luopumista. Linja-autoaseman kiinteistöä kehitetään liikekeskuksena ja kiinteistö myydään suunnittelukaudella linja-autoaseman aukion valmistumisen jälkeen. Toteutetaan eläköitymisten aiheuttamat henkilöjärjestelyt. Tilapalvelun organisointi-vaihtoehdot selvitetään osana yleistä organisaatiouudistusta.

Riskianalyysi

Merkittävimmät riskit liittyvät resurssien riittävyyteen sekä kiinteistöjen kunnon, terveellisuuden ja käytettävyyden heikkenemiseen.

Kiinteistöjen kunnossapitoon on oltava käytettävissä riittävät resurssit. Jos kunnossapito- ja korjaustoimintaa joudutaan resurssien puutteessa laiminlyömään, kiinteistöjen tekninen kunto heikkenee, korjausvelka kasvaa ja peruskorjaustarve aikaistuu. Riittämätön kunnossapito aiheuttaa myös turvallisuus-, sisäilma- ja terveysriskejä sekä käyttökustannusten kasvua muun muassa lisääntyneen energiankulutuksen muodossa. Sisäilman laadun heikkeneminen ja tilojen mahdollinen epäterveellisyys muodostavat erittäin merkittävän riskin sekä tilojen omistajalle että käyttäjille. Käyttäjille huono sisäilma merkitsee huonontuneita toimintaolosuhteita, terveysriskejä, sairauspoissaoloja ja alentunutta tuottavuutta. Tilojen omistajalle sisäilmaongelmat merkitsevät riskiä siitä, että tilat jäävät tyhjiksi ja edessä on laajat ja kalliit korjaukset. Teknisen kunnon lisäksi on tärkeää pystyä huolehtimaan myös kiinteistöjen riittävästä toiminnallisesta kunnosta ja nykyaikaistamisesta.

Huollon ja kunnossapidon puute johtaa myös kiinteistöjen energiankulutuksen kasvuun, mikä puolestaan kasvattaa ympäristövaikutuksia ja nostaa kiinteistöjen ylläpitokustannuksia. Kohonneet energiakustannukset syövät rajallisia resursseja muilta tärkeiltä kiinteistön hoito- ja ylläpitotehtäviltä.

Mikäli Meijerikatu 1 –kiinteistön kunto- ja sisäilmaselvitysten perusteella kiinteistö puretaan, aiheutuu siitä n. 1,4 milj. euron alaskirjaus kaupungin taseeseen ja peruskorjaukseen saatu n. 123 000 euron avustus joudutaan mahdollisesti palauttamaan ja vuokratuotot jäävät saamatta.

7.11 Rakennuslautakunta

Rakennuslautakunnan tehtävänä on huolehtia maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista rakennusvalvontatoimen viranomaistehtävien suorittamisesta sekä toimia rakennusvalvontaviranomaisena. Lautakunta valvoo, ohjaa ja neuvoo turvallisen, terveellisen ja kauniin kaupungin rakentumista ja säilyttämistä. Lautakunta osaltaan valvoo, että rakennukset, liikenneväylät, kadut, torit ja katuaukiot sekä puistot ja oleskeluun tarkoitetut ulkotilat täyttävät hyvän kaupunkikuvan ja viihtyisyyden vaatimukset.

Sen lisäksi, mitä kunnan rakennusvalvontaviranomaisen ratkaisuvallasta on säädetty tai määrätty, lautakunta ratkaisee asiat, jotka koskevat:

1. Rakennusluvan erityisiä edellytyksiä suunnittelutarvealueella silloin kun rakennusluvasta päättämistä ei ole siirretty viranhaltijan tehtäväksi
2. Maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:ssä tarkoitettua poikkeamista
3. Kiinteistönmuodostamislain 35 ja 36 §:ssä tarkoitettua kunnan suostumusta rakennuspaikaksi tarkoitetun määräalan lohkomiseen alueella, jolla on rakennuskielto asemakaavan laatimista varten sekä ranta-alueella tai ranta-alueen suunnittelutarvealueella
4. Maankäyttö- ja rakennuslain 161 a §:n mukaista ojitusoikeutta asemakaava-alueella.

Henkilöstö

RAKENNUSLAUTAKUNTA	Henkilöstö	TP2014	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
Rakennusvalvonta	Vakituiset	3	3	3	3	3
	Määräaikaiset	0	0	0	0	0
	Yhteensä	3	3	3	3	3
Korjausneuvonta	Vakituiset	1	1	1	1	1
	Määräaikaiset	0	0	0	0	0
	Yhteensä	1	1	1	1	1
LAUTAKUNTA YHT.	YHTEENSÄ	4	4	4	4	4

Perustelut henkilöstömuutoksille:

Vähennykset 2016

Ei henkilöstövähennyksiä v. 2016.

Lisäykset 2016

Ei henkilöstölisäyksiä v. 2016.

Mikäli rakennuslupainsinööri jää eläkkeelle v. 2016, virka täytetään.

Määräaikaiset 2016

Asiantuntijapalveluihin varattua määrärahaa voidaan tarvittaessa käyttää myös määräaikaisen henkilön palkkaamiseen.

Perustelut vuosien 2017–2018 henkilöstömuutoksille

Laskennallisen eläkeiän saavuttavat:

Rakennusvalvontasihteeri v. 2017

Rakennusvalvontasihteerin jäädessä eläkkeelle tehtävä täytetään.

Henkilöstön kehittäminen

Rakennusvalvonta henkilökunnan on pysyttävä ajan tasalla muuttuvista määräyksistä ja tämä vaatii jatkuvaa kouluttautumista.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet ja niiden mittarit ja tavoitetaso

Hyvän ympäristön ja laadukkaan asumisen lisalmi (sitova)				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Kestävä kehitys, puhdas ympäristö				
Rakentamisen ohjaus energiatehokkaaseen rakentamiseen	Uudet talot vähintään energialuokkaa B	38 %	90 %	90 %
Jätevesijärjestelmien kunnostaminen jätevesiasetuksen mukaiseksi	Jätevesijärjestelmien toimenpidelupien ja ilmoitusten määrä	5	50	100
Tontit ja asumisvaihtoehdot Asuimisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:n myöntämien avustusten mahdollisimman täysimääräinen hyödyntäminen.	Myönnettävien avustusmäärärahojen kokonaissumma	100	100	120
Kulttuuriympäristöstä huolehtiminen Lupaprosesseissa huomioidaan mahdolliset kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet säilyvät	Kohteet ovat säilyneet	Kohteet säilyvät	Kohteet säilyvät

Palvelusuunnitelma

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot	Hankinta-paikka	Hankintatapa
RAKENNUSLAUTAKUNTA:					
Rakennusvalvonta	tarve ennallaan	100 %	-		
Korjausneuvonta	tarve ennallaan	100 %	-		

7.11.1 Rakennusvalvonta

Tilivelvollinen: Rakennustarkastaja

Talous

Rakennuslautakunta	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Rakennusvalvonta						
Toimintatuotot	102	154	104	-32,5 %	120	140
Toimintakulut	-279	-307	-310	1,0 %	-311	-313
Netto (=toimintakate)	-177	-153	-206	34,6 %	-191	-173
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-12	-18	-19	5,6 %	-19	-19
Vyörytys, netto	-12	-18	-18	0,0 %	-18	-19

695-3 Rakennusvalvonta	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	101 983	154 000	104 000	120 000	140 000
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	101 342	152 000	102 000	118 000	138 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	641	2 000	2 000	2 000	2 000
Toimintakulut	-279 337	-307 190	-309 560	-311 490	-313 460
Henkilöstökulut	-215 133	-222 090	-223 120	-225 050	-227 020
Palkat ja palkkiot	-156 925	-163 750	-165 560	-167 140	-168 720
Eläkekulut	-49 500	-49 190	-48 330	-48 590	-48 880
Muut henkilösivukulut	-8 708	-9 150	-9 230	-9 320	-9 420
Palvelujen ostot	-38 310	-59 740	-60 350	-60 350	-60 350
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 737	-4 250	-4 150	-4 150	-4 150
Avustukset	-2 460	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-20 697	-21 110	-21 940	-21 940	-21 940
Toimintakate	-177 354	-153 190	-205 560	-191 490	-173 460

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristön muutokset

Rakennusvalvonnan toimintaympäristö tulee muuttumaan lähivuosina. Ympäristöministeriö on käynnistänyt selvitystyön kuntien rakennusvalvontayksiköiden kokoamisesta isommiksi yksiköiksi. Selvitystyössä arvioidaan, voidaanko rakennusvalvontoja yhdistämällä yhtenäistää toimintatapoja ja laatua sekä lisätä rakennusvalvontojen ammatillista osaamista. Ennen minkäänlaisten organisaatio uudistuksen päätösten tekoa odotetaan selvitystyön ja ministeriön ohjeiden valmistumista rakennusvalvonnan uudelleen organisoinnin osalta. Tavoiteaikataulu uusimuotoisesti organisoiduille rakennusvalvontayksiköille on vuoden 2017 alku.

Talousarviovuosi 2016

Rakentamisen määrän arvioidaan pysyvän samalla tasolla tai hieman lisääntyvän 2015 tasosta. Vuoden 2015 rakentamisen taso on noin kolmanneksen vähemmän muutamaan edellisvuoteen verrattuna.

Panostetaan kuntalaisten neuvontaan ja tiedotukseen koskien asumisen rahoitusta, avustuksia ja rakentamista. Hallinnoidaan oikein säännösten ja ARA:n ohjeiden mukaisesti käyttöön saadut määrärahat sekä hoidetaan avustuspäätökset ja maksatukset säännösten mukaisesti.

Henkilökunnan koulutukseen panostetaan, jotta voimme palvella kuntalaisia laaja-alaisesti sekä rakentamiseen että korjauksiin liittyvissä kysymyksissä alati muuttuvien määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Suunnitelmavuodet 2017–2018

Ympäristöministeriö on käynnistänyt selvitystyön kuntien rakennusvalvontayksiköiden kokoamisesta isommiksi yksiköiksi. Tarkoituksena on vahvistaa asiantuntemusta ja yhtenäistä toimintatapaa rakennusvalvonnoissa, tavoitteena on myös, että toiminta katettaisiin täysimääräisesti lupamaksuilla. Tavoiteaikatauluna on, että uudet rakennusvalvontayksiköt aloittaisivat toiminnan uusimuotoisesti vuoden 2017 alusta.

Ennen mahdollisen Ylä-Savon seudullisen rakennusvalvonnan selvitystyötä odotetaan ministeriön päätökset ja ohjeet rakennusvalvontojen uudistamisesta.

Haja-asutusalueiden jätevesijärjestelmien uusiminen vilkastuu lähitulevaisuudessa, koska siirtymäaika ennen vuotta 2004 rakennetuille kiinteistöille loppuu maaliskuuhun 2016. Kuntalaisten ohjaus ja neuvonta taloudellisiin ja toimiviin ratkaisuihin vaatii kouluttautumista myös rakennusvalvonnan henkilökunnalta.

Riskianalyysi

Rakennusvalvonnan osalta suurin riski on, että päätöksen teossa tai tarkastuksissa tehdään virhe, joka johtaa kaupungin korvausvelvollisuuteen asiakkaalle tai kolmannelle osapuolelle. Riskiä lisää se, että rakennusvalvonnan resurssit on mitoitettu minimiin ja koska määräykset, tehtävät sekä rakentaminen muuttuu kokoajan.

7.12 Jätehuoltolautakunta

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta on viranomaistaho, mikä vastaa jätelain viranomaisvelvoitteiden toteuttamisesta Ylä-Savon jätehuolto Oy:n osakkaiden alueella. Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan toiminta-alueeseen kuuluvat Iisalmen ja Kiuruveden kaupungit, sekä Vieremän, Sonkajärven, Lapinlahden, Keiteleen ja Pielaveden kunnat.

Jätelain mukaisesti Ylä-Savon jätehuoltolautakunta päättää alueellaan muun muassa jätehuoltomääräyksistä, jätetaksasta, palvelutasosta sekä määrittää jätehuollolle strategisia tavoitteita huomioiden valtakunnalliset sekä paikalliset jätehuoltosuunnitelmat. Lautakunnan perustehtäviin kuuluu kiinteistöittäiseen jätehuoltoon liittyneiden ja liittymättömien kiinteistötietojen rekisteröinti. Oleellisena osana työtä on liittymättömien kiinteistöjen liittäminen jätehuollon piiriin yhdessä ympäristövalvonnan kanssa.

Kunta	Asukasmäärä 2014	Asuinrakennuksien määrä 2014
Iisalmi	22 115	5 724
Kiuruvesi	8 752	3 380
Keitele	2 398	1 055
Lapinlahti	10 093	4 076
Pielavesi	4 787	2 100
Sonkajärvi	4 336	2 003
Vieremä	3 816	1 740

Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan sidosryhmiin kuuluvat Ylä-Savon Jätehuolto Oy sekä toimialueen ympäristönsuojeluvalvonta. Yhtiö vastaa operatiivisista tehtävistä ylläpitäen jätekeskusta ja muita vastaanottopisteitä. Ympäristönsuojeluvalvonta valvoo jätehuollon toteutumista tiiviissä yhteistyössä jätehuoltolautakunnan kanssa.

Henkilöstö

JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA	Henkilöstö	TP2014	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
	Vakituiset	1	1	1	1	1
	Määräaikaiset	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5
LAUTAKUNTA YHT.	YHTEENSÄ	1,3	1,3	1,5	1,5	1,5

Perustelut henkilöstömuutoksille:

Vähennykset 2016

Ei henkilöstövähennyksiä v. 2016.

Lisäykset 2016

Ei henkilöstölisäyksiä v. 2016.

Määräaikaiset 2016

Harjoittelija määräaikaisena noin 6 kuukauden ajan.

Perustelut vuosien 2017–2018 henkilöstömuutoksille

Ei pysyviä henkilöstömuutoksia vuonna 2016-2017, harjoittelija määräaikaisena 6 kuukauden ajan.

Perustelut: Asiakaspalvelun tarpeen kasvu ja sähköisen asioinnin kehittäminen.

Henkilöstön kehittäminen

Jätehuoltolautakunnan henkilöstön tulee osallistua lautakunnan määräämiin koulutus- ja neuvontatapahtumiin. Jäteasiantuntija esittää lautakunnan jäseniä osallistumaan koulutuksiin oman harkinnan mukaan.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet ja niiden mittarit ja tavoitetaso

Kestävän kehityksen toteuttaminen jätehuollon osalta				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Jätehuollon viranomaistehtävien suorittaminen	Asiakasrekisterin päivittäminen ja ylläpito Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueella	Ylläpito aloitettu, tietojen hankinta Lapinlahden alueelta suoritettu. Keitele ja Pielavesi odottavat tietojen hankintaa.	Tietojen hankinta ja päivitys Keiteleen ja Pielaveden kuntien osalta	Asiakasrekisterin jatkuva ylläpito ja kehittäminen. Sähköisen asioinnin kehittäminen

Puhdas ympäristö				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueen yhtenäisten jätehuoltomääräysten laatiminen	Uusien määräysten voimaan tulo	Työ aloitettu ja määräykset tekeillä	Yhtenevät määräykset Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueella saatetaan voimaan	Jätehuolto järjestetään lakien ja määräysten mukaisesti
Jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen seuraaminen	Yhteydenottojen määrä (kpl)	Jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen kartoitus on käynnissä (kpl)	Jatkuva seuranta ja kehittäminen (kpl) jätehuoltomääräysten mukaiseen jätehuollon järjestämiseen yhteistyössä ympäristövalvonnan kanssa	Jatkuva seuranta ja kehittäminen (kpl) jätehuoltomääräysten mukaiseen jätehuollon järjestämiseen yhteistyössä ympäristövalvonnan kanssa

7.12.1 Jätehuolto

Tilivelvollinen: Jäteasiantuntija

Talous

Ylä-Savon jätehuolto-	Tp 2014	Ta 2015	Ta 2016	%	Ts 2017	Ts 2018
lautakunta	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Jätehuolto						
Toimintatuotot	108	101	110	8,9 %	111	112
Toimintakulut	-102	-96	-104	8,3 %	-105	-106
Netto (=toimintakate)	6	5	6	20,0 %	6	6
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-6	-6	-6	0,0 %	-6	-6
Vyörytys, netto	-6	-6	-6	0,0 %	-6	-6

701-3 Jätehuolto	TP2014	TA2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot	107 696	100 530	110 830	111 470	112 130
Myyntituotot	107 696	100 530	110 830	111 470	112 130
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-101 716	-95 570	-104 380	-105 020	-105 680
Henkilöstökulut	-58 184	-64 810	-68 220	-68 860	-69 520
Palkat ja palkkiot	-47 867	-53 110	-55 850	-56 370	-56 900
Eläkekulut	-7 717	-8 720	-9 260	-9 350	-9 440
Muut henkilösivukulut	-2 600	-2 980	-3 110	-3 140	-3 180
Palvelujen ostot	-37 878	-26 250	-31 590	-31 590	-31 590
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 855	-700	-600	-600	-600
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-3 799	-3 810	-3 970	-3 970	-3 970
Toimintakate	5 980	4 960	6 450	6 450	6 450

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristön muutokset

Jätehuoltoa ohjaavat jätehuoltomääräykset astuvat voimaan vuonna 2016. Määräykset pannaan käytäntöön ja kuntalaisia tulee neuvoa ja tiedottaa uudistuneista käytännöistä. Jätehuoltomääräysten ollessa lainvoimaiset, lautakunnan tulee linjata yhtenevät käytänteet poikkeamien ja kohtuullistamishakemuksien osalta.

Jätehuoltomääräysten myötä lautakunta alkaa käsitellä erinäisiä ilmoituksia ja hakemuksia tarkastellakseen kiinteistön haltijoiden jätehuollon järjestämisen tilaa.

Talousarviovuosi 2016

Vuoden 2016 merkittävimpiä toiminnan painopisteitä ovat jätehuollon asiakasrekisterin ylläpito sekä asiakaspalvelun parantaminen ja toimintatapojen kehittäminen yhtenäiseksi kaikkien seitsemän osakaskunnan alueella. Pääpaino on jätehuollon asiakasrekisterin ylläpidossa, minkä avulla lautakunta ylläpitää rekisteriä järjestettyyn jätehuoltoon liittyneistä kiinteistöistä. Lautakunta tulee jatkamaan aktiivista kehottamista liittyä järjestettyyn jätehuoltoon kunta/kunnan alue kerrallaan. Kehotuskirjeet lähetetään kiinteistöille, joiden osalta jätehuoltolautakunnalla ei ole järjestetyn jätehuollon tietoa annettuna (jätteenkuljettajien toimesta).

Jätehuoltolautakunnan päätöksenteolla asetetaan raameja ja tehdään linjavetoja toimivalle ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavalle jätehuollossa. Jätehuoltolautakunnan toiminta-ajatuksena on tehokkaan ja yhdenmukaisen viranomaispätöksenteon turvaaminen koko toiminta-alueella. Jätehuoltolautakunta huolehtii, että alueen kuntien, ympäristönsuojeluviranomaisten ja kuntien jäteyhtiön kanssa tehdään riittävästi yhteistyötä. Yhteistyö sopijakuntien kanssa on tärkeää ja sitä tullaan kehittämään edelleen.

Suunnitelmavuodet 2017–2018

Kuntien toiveena ja yhteisenä tavoitteena on kehittää ja määrätä yhteinen palvelutaso koko jätehuoltolautakunnan alueelle. Työkokonaisuutta ja työn laajuutta tarkastellaan ja valmistelutyö aloitetaan.

Pitkän ajan tavoitteena on aloittaa kuntien jätepoliittinen ohjelma, minkä valmistelusta vastaa jätehuoltolautakunta. Jätepoliittisen ohjelman laadinta toteutunee aikaisintaan vuonna 2017.

Riskianalyysi

Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan osalta suurin riski on, että päätöksen teossa tehdään virhe, joka johtaa hallinnollisiin oikeuskäsittelyihin. Toteutuessaan oikeuskäsittelyt vievät paljon resursseja ja kuormittavat lautakunnan ainoaa viranhaltijaa.

Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan resurssit on mitoitettu suoritettavan yhden virkamiehen voimin. Viranhaltijan sairastumiset, etenkin pitkäaikaiset, ovat uhka lautakunnan toiminnalle. Henkilöriski on suuri.

Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueella on varauduttava myös mahdollisiin kuntaliitoksiin. Alueella mahdollisesti toteutuvat kuntaliitokset muodostavat strategisen riskin esimerkiksi asiakasrekisterin toteuttamiseksi. Toiminta-alueen kunnista Keitele ja Pielavesi ovat selvittäneet mahdollista Nilakan kuntayhtymää. Osa selvitykseen osallistuvista kunnista on toisen jätehuoltolautakunnan toiminta-alueella. Nilakan kuntayhtymän selvitystyö on keskeytetty toistaiseksi.

8. Iisalmen kaupungin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja talousarvion toteutuminen oikealla ennakoinnilla. Riskit voidaan luokitella strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riski on epävarmuuden vaikutus tavoitteisiin, Vaikutus on poikkeama odotetusta, niin myönteisessä kuin kielteisessäkin mielessä.

Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla

- tunnistetaan ja kuvataan kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintaan liittyviä riskejä
- arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä
- määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi.

Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä. Kaupunginlaisten toimielinten ja konserniyhteisöjen tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Tämä on yhteydessä kaupunginvaltuuston päättämiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteisiin.

Iisalmen kaupungin hallintokunnat ovat tunnistaneet oman toimintansa osalta keskeisimmät riskit. Yhteenvedona voidaan todeta seuraavaa:

Strategisten riskien osalta merkittävimmät riskit liittyvät tulevaisuudessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien järjestämisvastuisiin ja työllisyyden pitkäjänteisen hoidon onnistumiseen. Iisalmen kaupungin menoista noin puolet on sote-menoja, ja menokehityksen sekä kaupunkilaisten palvelujen turvaamisen kannalta on tärkeä, miten palvelujen tuottaminen sote-alueilla ratkaistaan. Rahoituksen epävarmuudesta johtuvat nopeat muutokset ja resurssien epävarmuus työllisyyden hoidossa on tunnistettu riskiksi, jota on vaikea hallita. Myös poliittisessa päätöksenteossa on tunnistettu riskejä eri hallintokunnissa.

Henkilöriskejä on tunnistettu laajasti kaupunkiorganisaatiossa. Henkilöstön eläköitymiseen ja korvaavan työvoiman saatavuuteen liittyvät riskit on tunnistettu laajasti kaupunkiorganisaatiossa. Myös osaamisen keskittyminen harvoille, ohut henkilöstörakenne ja sijaistamisongelmat ovat yhteisiä koko organisaatiossa. Henkilöstösuunnittelu on tärkeä riskienhallintakeino henkilöriskien osalta.

Vahinkoriskien hallintaan kaupunkiorganisaatiossa on varauduttu parhaiten. Riskejä hallitaan vakuuttamisen ja vahinkorahaston avulla. Kaupungin vakuutusturva on kilpailutettu ja vahinkoriskien osalta se on ajan tasalla.

Kiinteistöjen kunto on todettu useassa kohtaa suureksi riskiksi. Äkillisesti tapahtuvat muutokset kiinteistöjen käytettävyydessä aiheuttavat suuria toiminnallisia ja taloudellisia ongelmia toimintojen järjestämiselle.

Taloudelliset riskit kohdistuvat tulorahoituksen riittävyyteen ja menojen hallintaan. Sote-menojen hallitsematon kasvu on suurin yksittäinen taloudellinen riskitekijä menojen hallinnan osalta. Menokehyksen hallinta on keskeistä talouden tasapainon saavuttamisessa. Mikäli menokehitystä ei pystytä hallitsemaan, tilanne johtaa nopeaan negatiiviseen kierteseen ja verojen korotuksiin. Talouden hallintaan liittyviä keinoja ovat mm. rakenteellisten muutosten suunnittelu ja toimeenpano sekä omistajaohjauksen vahvistaminen ja kustannustietoisuuden lisääminen. Tulorahoituksen riittävyys on myös nähty yhtenä riskitekijänä.

Vuoden 2015 aikana tehdään kokonaisvaltainen riskienhallintakartoitus, jonka aikana tarkennetaan riskienhallintaprosessia sekä laaditaan riskienhallinnan työkalut ja menetelmät. Työn tuloksena laaditaan riskikartta ja uudistetaan riskien raportointia. Uudistettu riskien raportointimalli on käytössä vuonna 2016.

9. Investointiosa

9.1. Iisalmen kaupungin investoinnit

INVESTONTISUUNNITELMA 2016-2020 (1000 €)		Sitoumustaso valtuustoon nähden merkitty (kv)						
	Kust.arv.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Yht.16-20
YLEISHALLINTO (KV)								
<u>Osuuspääomat</u>								
Kuntayhtymät		68	68	68	68	19	0	223
2103 Ylä-Savon sos.- ja terv. huollon ky/eläinklinikka		68	68	68	68	19	0	223
2130 Muut osakkeet		0	0	0	0	0	0	0
<u>Muu yleishallinto</u>								
Muut pitkävaikuttiset menot								
2001 Pohjois-Savon laajakaistaverkko		10	0	0	0	0	0	0
Yleishallinto yhteensä (kv)								
Tuotot (kv)		0	0	0	0	0	0	0
Kulut (kv)		78	68	68	68	19	0	223
Netto (kv)		78	68	68	68	19	0	223
KOULUTOIMI (KV)								
<u>Perusopetus</u>								
Koneet ja kalusto		130	270	490	40	100	40	940
3303 Peruskoulujen kalusto		60	40	40	40	40	40	200
0000 Hemejärvi		25	0	0	0	0	0	0
0000 Luma-keskus		45	0	0	0	0	0	0
0000 Kangaslampi		0	230	200	0	0	0	430
0000 Kauppi-Heikki		0	0	250	0	0	0	250
0000 Runni		0	0	0	0	60	0	60
<u>Lukiokoulutus</u>								
Koneet ja kalusto		0	0	10	0	10	0	20
3310 Lukion kalusto		0	0	10	0	10	0	20
<u>Päivähoito ja esiopetus</u>								
Koneet ja kalusto		50	50	60	50	50	300	510
3320 Päiväkotien kalusto		50	50	60	50	50	50	260
3321 Uuden päiväkodin varustaminen		0	0	0	0	0	250	250
Koulutoimi yhteensä (kv)								
Tuotot (kv)		0	0	0	0	0	0	0
Kulut (kv)		180	320	560	90	160	340	1470
Netto (kv)		180	320	560	90	160	340	1470
KULTTUURITOIMI (KV)								
<u>Kulttuuripalvelut</u>								
Koneet ja kalusto		68	60	40	40	40	40	220
3422 Kulttuurikeskuksen kalusto		68	60	40	40	40	40	220
<u>Muut aineelliset hyödykkeet</u>								
Koneet ja kalusto		12	10	20	10	0	10	50
3420 Taideteosten hankinta		23	0	40	0	0	0	40
3420 Taideteosten hankinta (valt.os.)(vo-ehto)		-11	0	-20	0	0	0	-20
0000 J Ahon museon ja taide-es. kons.		0	10	0	10	0	10	30
<u>Kirjastopalvelut</u>								
Koneet ja kalusto		36	0	0	0	0	0	0
3415 Kirjastojärjestelmän uusiminen		36	0	0	0	0	0	0
Kulttuuritoimi yhteensä (kv)								
Tuotot (kv)		-11	0	-20	0	0	0	-20
Kulut (kv)		127	70	80	50	40	50	290
Netto (kv)		116	70	60	50	40	50	270

VAPAA-AIKATOIMI (KV)	Kust.arv.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Yht.16-20
Vapaa-aika-alue- ja tilapalvelut								
Koneet ja kalusto		55	65	75	170	35	130	475
3530 Vapaken kalusto		55	65	75	170	35	130	475
Uimahalli								
Muut talonrakennushankkeet		70	50	220	2000	1950	0	4220
5701 Uimahallin laajennus (vo-ehto) (kv)		0	0	170	2000	2600	0	4770
5701 Uimahallin laajennus (valt.os.) (kv)		0	0	0	0	-700	0	-700
5702 Uimahallin korjaukset		50	30	30	0	0	0	60
5703 Uimahallin kalusteet		20	20	20	0	50	0	90
Vapaa-aikatoimi yhteensä (kv)								
Tuotot (kv)		0	0	0	0	-700	0	-700
Kulut (kv)		125	115	295	2170	2685	130	5395
Netto (kv)		125	115	295	2170	1985	130	4695

Yhteensä								
Tuotot		-11	0	-20	0	-700	0	-720
Kulut		510	573	1003	2378	2904	520	7378
Netto		499	573	983	2378	2204	520	6658

TEKNINEN TOIMI	Kust.arv.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Yht.16-20
----------------	-----------	------	------	------	------	------	------	-----------

Kiinteistöt (KV)**Kiinteistöjen osto ja myynti**

Kiinteistöjen osto ja myynti		200	200	200	200	200	200	1000
4001 Kiinteistöjen myynti		-100	-100	-100	-100	-100	-100	-500
4002 Kiinteistöjen osto		300	300	300	300	300	300	1500

Kadut ja yleiset alueet (KV)**Katujen ja yleisten alueiden rakentaminen**

Kadunrakennus- ym.kohteet		420	320	470	740	490	390	2410
4708 Pihlajajarju		0	0	120	150	100	100	470
0000 Virranpuisto		0	50	120	0	0	0	170
0000 Virranpuisto (rah.osuus)		0	0	-60	0	0	0	-60
0000 Kirkkotie		0	0	0	0	200	150	350
4709 Ohenmäen asuntoalue		120	0	0	300	100	50	450
4723 Liikennevalot		0	20	20	20	20	20	100
4721 Muu liikenteenohjaus		20	20	30	30	30	30	140
4722 Liikenneturv.suunn. toteutus		30	30	40	40	40	40	190
4712 Veturitalin asuntoalue		250	200	200	200	0	0	600
4703 Soinlahden uuden teoll.alueen kunn.tekn		0	0	0	0	0	0	0
4703 Soinlahden uuden teoll.alueen kunn.tekn (valt.os)		0	0	0	0	0	0	0
Kadunrakennuskohteet yhteensä		420	320	470	740	490	390	2410
Ulkoilu- ja urheilualueet		275	85	120	255	10	10	480
4741 Hanhilampi		0	0	0	60	0	0	60
4749 Paloisvuoren ulkoilualue		10	15	10	10	10	10	55
5712 Sankariemien kentän konekatos		0	0	0	50	0	0	50
4746 Lähiliikuntapaikat		50	50	50	180	0	0	280
4746 Lähiliikuntapaikat (valt.os.)		0	-10	-10	-45	0	0	-65
0000 Koirapuiston aidan korjaus		0	20	0	0	0	0	20
4901 Laskettelurinteen turvallisuuden parantaminen		0	0	0	0	0	0	0
4742 Sankariemi (vo-ehto)		290	0	0	0	0	0	0
4742 Sankariemi (valt.os.)		-100	0	0	0	0	0	0
4743 Paloisvuoren frisbeegolfraidan laajennus		15	0	0	0	0	0	0
0000 Peltosalmen kaukalon saneeraus		0	0	70	0	0	0	70
4903 Ulkoilu- ja venereittien taukopaikkojen peruskorjaus		10	10	0	0	0	0	10

	Kust.arv.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Yht.16-20
Kankaan liikuntapuisto		100	100	0	110	100	200	510
0000 Tekojään muuttaminen lähiliik.paikaksi (valt.os.)		0	0	0	-40	0	0	-40
0000 Tekojään muuttaminen lähiliik.paikaksi (vo-ehto)		0	0	0	150	0	100	250
4748 Kankaan liikuntapuisto		100	100	0	0	100	100	300
Muut investoinnit		560	765	515	565	745	785	3375
4761 Arvaamattomat työt		100	100	110	110	110	110	540
4762 Vesistöjen kunnostus		20	0	0	0	50	0	50
4763 Venevalkamat		60	20	20	20	20	20	100
4766 Viheraluejärj. toteutus/terv.edistävä asuinympp.		50	50	50	50	50	50	250
0000 Ulmalantien kev.liik.väylä (kaup.osuus)		0	0	0	0	0	250	250
0000 Tietojärjestelmä		0	100	0	0	0	0	100
4764 Satama		30	0	0	0	0	0	0
3671 Muu kalusto		35	150	90	130	100	100	570
4602 Soinlahden vok vesijohdot		20	0	0	0	0	0	0
3601 Toimistokalusto		15	15	15	15	15	15	75
4601 Suunn.palkk., maasto- ja runkomiitt.		100	100	100	100	100	100	500
4003 Tonttien kunnostus		50	50	50	50	50	50	250
4603 Kivirannan sw-viemärinti		50	90	0	0	100	0	190
0000 Hulevesiverkosto		0	70	60	90	150	90	460
4794 Linja-autopysäkkien katokset		30	20	20	0	0	0	40
Muut investoinnit/Soinlahden liikennejärj.		300	0	0	0	0	0	0
4770 Soinlahden maanteiden liik.järjestelyt		300	0	0	0	0	0	0
4770 Soinlahden maanteiden liik.järjestelyt (valt.os.)		0	0	0	0	0	0	0
Katujen ja yleisten alueiden rakentaminen yhteensä		1 655	1 270	1 105	1 670	1 345	1 385	6 775

Katujen ja yleisten alueiden peruskorjaus

Liikenneväylien peruskorjaus	1210	845	605	650	950	1230	4280
4771 Valaistuksen peruskorjaus	150	205	150	150	150	150	805
4772 Päälysteiden uusinta	250	300	300	300	300	300	1500
4773 Kevyenliikenteen väylien peruskorjaus	100	100	100	100	100	100	500
4785 Kauppiis-Heikintie	120	0	0	0	0	0	0
0000 Pohjolankadun viherkaista	0	35	0	0	0	0	35
4790 Partalantie	130	0	0	0	0	0	0
0000 Ahmontie	0	175	55	0	0	0	230
0000 Teräskatu	0	0	0	100	0	0	100
4784 Lippuniemen kadut	150	30	0	0	200	200	430
4798 Parkatintie	30	0	0	0	0	0	0
4799 Karjalankatu	280	0	0	0	0	0	0
0000 Riistakatu v. Kuutolank.-Salmenk.	0	0	0	0	0	280	280
4788 Makkarahden kadut	0	0	0	0	200	200	400
Keskustan kaup.rakenteen parant.	180	240	330	130	230	230	1160
4792 Keskustan puistot/Kirkkopuisto	0	0	0	0	0	150	150
4793 Muut kehittämistoimenpiteet	30	30	30	30	30	30	150
4796 Savonkatu	150	0	0	0	200	50	250
0000 Maistraatinpuisto (Suomi 100 v)	0	0	200	0	0	0	200
0000 Linja-autoaseman aukio ja Asemakatu	0	200	100	100	0	0	400
0000 Keskustan palv.koht.jalankulkuviitoitus	0	10	0	0	0	0	10
Puistojen peruskorjaus	130	130	150	150	150	150	730
4811 Leikkikenttien saneeraus	80	80	90	90	90	90	440
4812 Muut puistot	50	50	60	60	60	60	290
Katujen ja yleisten alueiden peruskorjaus yhteensä	1 520	1 215	1 085	930	1 330	1 610	6170

Kadut ja yleiset alueet yhteensä (kv)							
Tuotot (kv)	-100	-10	-70	-85	0	0	-165
Kulut (kv)	3 275	2 495	2 260	2 685	2 675	2 995	13 110
Netto (kv)	3175	2485	2190	2600	2675	2995	12945

Toimitilat (KV)	Kust.arv.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Yht.16-20
Kangaslammin koulu (kv)								
5033 Kangaslammin koulu (kv)	8600	2000	3500	3100	0	0	0	6600
Kauppis-Heikin koulu (kv)								
5034 Kauppis-Heikin koulu (kv)	4000	400	2600	1000	0	0	0	3600
Luma-keskus (kv)								
Luma-keskus (kv)		0	3000	0	0	0	0	3000
Hernejärven koulu (kv)								
5032 Hernejärven koulu (kv)	940	300	0	0	0	0	0	0
Meijerikatu 1 (kv)								
5024 Meijerikatu 1 (kv)		0	500	0	0	0	0	500
Kirkonsalmen koulu (kv)								
0000 Kirkonsalmen koulu	1400	642	758	0	0	0	0	758
Pienet koulut (kv)								
0000 Pienet koulut	1100	0	0	0	500	500	500	1500
Eteläinen päiväkoti (kv)								
0000 Eteläinen päiväkoti	0	0	0	0	0	0	1000	1000
Terveyskeskus (kv)								
5023 Terveyskeskus		50	1900	1300	0	0	0	3200
Päiväkeskus Purje (kv)								
0000 Päiväkeskus Purje		0	1100	0		0	0	1100
Muut talonrakennushankkeet (kv)		1025	755	697	747	597	597	3393
5101 Pienet talonrakennuskohteet (arvaamattomat)	250		300	300	300	360	360	1620
5401 Kulttuurikeskus	50		50	50	50	50	50	250
5103 Keittiöiden laitteiden uusinta	25		25	27	27	27	27	133
5105 Nimettyjen hankkeiden jälkityöt	50		50	60	60	60	60	290
5106 Uusien hankkeiden suunnittelu	30		30	30	30	30	30	150
5019 Ylä-Savo -talo	50		50	50	50	30	30	210
5020 Kalliosuoja	100		70	0	0	0	0	70
0000 Haja-asutusalueen koulujen lämmitysjärjestelmät	0		50	90	90	0	0	230
5608 Kaupungintalon ivjärjestelmä	40		0	0	0	0	0	0
5606 Kivirannan teollisuustalo	70		90	50	50	40	40	270
5607 Keskusvarikko	30		30	30	30	0	0	90
5107 Peltosalmen päiväkoti	100		0	0	0	0	0	0
5716 Juhani Ahon museo	10		10	10	10	0	0	30
0000 Liikuntahalli	0		0	0	50	0	0	50
5108 Luma-keskus	200		0	0	0	0	0	0
5109 Kalankäsittelylaitos (vo-ehto)	120		0	0	0	0	0	0
5109 Kalankäsittelylaitos (v-osuus)	-100		0	0	0	0	0	0
Toimitilat yhteensä (kv)								
Tuotot (kv)		-100	0	0	0	0	0	0
Kulut (kv)		4517	14113	6097	1247	1097	2097	24651
Netto (kv)		4417	14113	6097	1247	1097	2097	24651
Tekninen toimi yhteensä								
Tuotot		-300	-110	-170	-185	-100	-100	-665
Kulut		8 092	16 908	8 657	4 232	4 072	5 392	39261
Netto		7 792	16 798	8 487	4 047	3 972	5 292	38596
INVESTOINNIT YHTEENSÄ								
Tuotot		-311	-110	-190	-185	-800	-100	-1385
Kulut		8 602	17 481	9 660	6 610	6 976	5 912	46639
Netto		8 291	17 371	9 470	6 425	6 176	5 812	45254

Keskiarvo 2016-2020 (netto) =

9051

10. Liikelaitokset

10.1. Iisalmen Vesi –liikelaitos

Iisalmen Vesi-liikelaitos vastaa vesihuoltopalveluiden tuottamisesta kaupungin valtuuston määräämällä toiminta-alueellaan. Tämän lisäksi palveluita tarjotaan toiminta-alueen ulkopuolella Iisalmen Veden jakeluverkoston piirissä oleville yksityistalouksille ja vesiosuuskunnille ja yhtiöille. Palvelukokonaisuuteen kuuluu vedenjakelu, jäte- ja hulevesien keräily, jätevesien puhdistus, sekä näitä tukevat kuluttajapalvelut, verkostojen ja laitosten ylläpito- ja rakentamistoimet.

Iisalmen Vedellä oli v. 2014 lopussa 4 589 kulutuspaikkaa, omaa vesijohtoverkostoa 272 km, jäte- ja hulevesiviemäriverkostoa 251 km ja jätevedenpuhdistamo, jossa puhdistetaan myös Vieremän ja Sonkajärven kuntien jätevedet.

Veden tuotannosta alueellisesti vastaa Ylä-Savon Vesi Oy, jolta jaeltava talousvesi ostetaan. Tulevina vuosina investointien painopiste tulee olemaan jätevedenpuhdistamon ja jakeluverkostojen saneerauksessa siten, että puhdistamon kapasiteetti on riittävä ja ympäristölupaehdot saavutetaan sekä jakeluturvallisuus- ja varmuus säilyy korkealla tasolla eikä korjausvelkaa synny.

Oma henkilöstö keskittyy pääasiassa jakelu- ja laitostoiminnan ylläpidon ja käytön toteuttamiseen. Verkosto- ja laitosrakennuskohteet toteutetaan kilpailuttamalla kohteisiin ulkopuoliset palveluntuottajat.

Henkilöstö

Iisalmen Vesi	Henkilöstö	TP2014	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
	Vakituiset	15	14	14	14	14
	Määräaikaiset	0	0	0	0	0
	YHTEENSÄ	15	14	14	14	14

Perustelut henkilöstömuutoksille vuonna 2016

Vuonna 2016 laskennallisen eläkeiän saavuttavat:

2016 Vesilaitospäällikkö
Kirjanpitäjä
Putkiasentaja (osa-aik.)

Vesilaitospäällikön laskennallinen eläkeikä täyttyy 2016. Vesilaitospäällikkö on ilmoittanut jäävänsä eläkkeelle 1.3.2016. Kertyneiden vuosilomien ja muiden vapaiden vuoksi varsinainen työssäolo päättyy vuoden 2015 aikana. Virka on täytetty ulkoisesti v. 2015.

Kirjanpitäjän laskennallinen eläkeikä täyttyy marraskuussa 2016. Tehtävä on täytettävä, ellei kaikkia vesilaitoksen taloustoimen, kulutuslaskutus- ja asiakaspalvelutehtäviä

hoideta jatkossa keskitetysti kaupungin muussa organisaatiossa tai ulkoisena ostopalveluna. Tämä asia ratkaistaan osana kaupunkikonsernin organisaation uusitusta.

Osa-aikaisen putkiasentajan laskennallinen eläkeikä täyttyy huhtikuussa 2016

Henkilöstön ikääntymisestä johtuen asentajakunnan työpanosta täydennetään mahdollisten pitkäaikaisten poissaolojen kohdatessa ostopalveluin, kausityöntekijöillä tai palkkaamalla uusi/uusia asentajia oppisopimusteitse.

Perustelut vuosien 2017–2018 henkilöstömuutoksille

2017 Erikoisammattimies (osa-aik.)
 2019 Seppä

Henkilöstön kehittäminen

Henkilöstön työkyky ja osaaminen kartoitetaan tulevana vuonna ja tämän pohjalta laaditaan ohjelma henkilöstön koulutus- ja uusiin tehtäviin perehdyttämistarpeista. Uuden käyttöhenkilökunnan rekrytoinnissa pyritään käyttämään oppisopimus-koulutusta. Työhyvinvointia kehitetään kaupungin yleisten periaatteiden mukaisesti.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet ja niiden mittarit ja tavoitetaso

Iisalmen seudun vesihuollonyhteistyö				
Linjaukset	Indikaattori/ mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Uusien, innovatiivisten ratkaisujen hakeminen seudulliselle vesihuolto yhteistyön toimintatavoille muuttuneessa toimintaympäristössä.	Vireille tulleet-/ toteutuneet hankkeet	Alueellinen vesihuolto yhteistyö odottaa kuntaratkaisuja	Sonkajärven tasausaltaan yhteiskäytöstä Peltomäen jätevesien osalta	Mahdollisten kuntaratkaisujen tuomat laitosratkaisut

Kestävä kehitys, puhdas ympäristö kokonaisverkosto				
Linjaukset	Indikaattori/ mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Verkosto- ja laitosomaisuuden saneeraustoiminta sille tasolle, ettei korjausvelan suuruus kasva	Verkostosaneerauksen määrä Korjausvelan aste / % muutokset - Ikäkausikartat	Selvitys valmistunut 2015	Selvityksen mukaiset saneeraustyöt alkavat 2016	Saneeraukset ohjelman tavoitteiden mukaisesti
Jäteveden pumpppaamoiden- ja puhdistamon toiminnan varmistaminen sille tasolle, ettei ympäristöpäästöjä synny ja että puhdistamon ympäristölupaehdot pystytään täyttämään.	-Vesistötarkkailuraportit - Puhdistamon valvontatutkimus-raportit - Vuosittainen yhteenvetoraportti tarkkailuohjelmasta	Raportit käytettävissä vuosittain. Poikkeamiin puututtu niitä havaittaessa	Jätevedenpuhdistamon ja verkoston toiminta ympäristöluvan mukaista	Jätevedenpuhdistamon ja verkoston toiminta ympäristöluvan mukaista

Tontit ja asumisvaihtoehdot				
Linjaukset	Indikaattori/ mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Toimivien ja ajanmukaisten vesihuoltopalvelujen tuottaminen kaikille asumisvaihtoehdoille toiminta-alueella	Painopistealueet 2014 Virranpuisto, Venakko, Pihlajaharju ja Soinlahti	Venakko ja Soinlahti pääosin rakennettu. Pihlajaharju ja Virranpuisto osittain rakenteilla	Rakenteilla olevien hankkeiden jatkaminen kaupunkirakenteen rakentamishojelman puitteissa. Uusi kohde Veturitalinranta v. 2016	Rakenteilla olevat ja mahdolliset uudet kohteet kaupunkirakenteen rakennusohjelman mukaan

Kehittyvät kylät				
Linjaukset	Indikaattori/ mittari	Nykytila	Tavoite 2016	Tavoite 2017-18
Osuuskuntamuotoisten vesihuoltopalveluiden edellytysten mahdollistaminen osayleiskaavan mukaisilla kehittyvillä kyläalueilla	- Toteutuneet hankkeet - Sitoutuneet liittyyt	Toteutuneet hankkeet valmistuneet. Tällä hetkellä ei uusia vireille tulleita hankkeita	Myöhemmin vireille tulevien hankkeiden edistäminen	Myöhemmin vireille tulevien hankkeiden esittäminen

Palvelusuunnitelma

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2016	Hankintapaikka	Hankintatapa
Veden tuotanto	tarve ennallaan	0 %	100 %	Ylä-Savon Vesi Oy	perustamissopimus
Veden jakelu	tarve ennallaan	70 %	30 %	Palvelutuottajat ja urakoitsijat	Tarjouspyyntö tai suoraosto (peruskaupungilta)
Jäteveden puhdistus	tarve kasvaa hieman	60 %	40 %	Palvelutuottajat	Tarjouspyynnöt
Viemäri- verkosto	tarve ennallaan	70 %	30 %	Palvelutuottajat ja urakoitsijat	Tarjouspyyntö tai suoraosto (peruskaupungilta)

Tuotot ja kulut toiminnoittain (toimintakatetilit)				
900-3 Vesilaitos/puhdasvesi	TP2014	TA2015	TA2016	
Tuotot	2 410 710	2 495 000	2 473 500	-0,9 %
Kulut	-1 742 196	-1 803 730	-1 691 360	-6,2 %
Netto	668 514	691 270	782 140	13,1 %
910-3 Vesilaitos/jätevesi				
Tuotot	2 595 364	2 890 800	2 590 600	-10,4 %
Kulut	-1 590 119	-1 671 840	-1 724 750	3,2 %
Netto	1 005 245	1 218 960	865 850	-29,0 %
Kaikki yhteensä				
Tuotot	5 006 074	5 385 800	5 064 100	-6,0 %
Kulut	-3 332 315	-3 475 570	-3 416 110	-1,7 %
Netto	1 673 759	1 910 230	1 647 990	-13,7 %

TULOSLASKELMA Iisalmen vesiliikelaitos	TP2014	TA2015	TA2016	Muutos TA14/TA15	TS2017	TS2018
Liikevaihto	5 001 427	5 311 800	5 060 310	-4,7 %	5 223 860	5 675 030
Liiketoiminnan muut tuotot	4 648	74 000	3 790	-94,9 %	3 790	3 790
Materiaalit ja palvelut	-2 517 863	-2 487 290	-2 594 950	4,3 %	-2 594 950	-2 594 950
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 677 095	-1 570 850	-1 670 510	6,3 %	-1 670 510	-1 670 510
Palvelujen ostot	-840 767	-916 440	-924 440	0,9 %	-924 440	-924 440
Henkilöstökulut	-676 317	-660 040	-663 950	0,6 %	-667 450	-670 980
Palkat ja palkkiot	-472 074	-476 690	-450 760	-5,4 %	-453 760	-456 440
Eläkekulut	-169 688	-155 740	-186 970	20,1 %	-187 470	-187 960
Muut henkilösivukulut	-34 554	-27 610	-26 220	-5,0 %	-26 390	-26 580
Suunnitelman mukaiset poistot	-900 742	-1 223 220	-1 061 510	-13,2 %	-1 165 520	-1 554 050
Liiketoiminnan muut kulut	-138 136	-328 240	-157 210	-52,1 %	-157 210	-157 210
Liikelylijäämä (-alijäämä)	773 016	687 010	586 480	-14,6 %	642 520	701 630
Rahoitustuotot ja -kulut	-654 576	-688 350	-654 690	-4,9 %	-738 910	-796 440
Korkotuotot	40	1 000	1 000	0,0 %	1 000	1 000
Muut rahoitustuotot	3 279	0	0		0	0
Muille maksetut korkokulut	-26 896	-58 350	-44 690	-57,7 %	-108 910	-166 440
Korvaus peruspääomasta	-631 000	-631 000	-631 000	0,0 %	-631 000	-631 000
Ylijäämä (alij.) ennen satunn. eriä	118 440	-1 340	-88 210	4990,3 %	-96 390	-94 810
Ylijäämä (alij.) ennen varauksia	118 440	-1 340	-88 210	4990,3 %	-96 390	-94 810
Poistoeron muutos	76 329	100 000	99 700	-0,3 %	92 890	87 780
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	194 769	98 660	11 490	-68,1 %	-3 500	-7 030

Rahoituslaskelma € Lisalmen vesi -liikelaitos	TP2014	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018
Toiminnan rahavirta					
Liikeliiketoiminta	773	687	586	643	702
Poistot	901	1 223	1 062	1 166	1 554
Rahoitustuotot ja -kulut	-655	-688	-675	-739	-796
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 769	-1 645	-4 500	-4 600	-5 100
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3	0	0	0	2 300
Pys. vast. hyödykk. luovutustulot	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-747	-423	-3 527	-3 530	-1 340
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	1 800	1 200	4 150	4 500	2 600
Pitkäaik. lainojen vähennys muilta	-484	-674	-614	-939	-1 264
Yhteensä	1 316	526	3 536	3 561	1 336
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kaupungilta	-515	0	0	0	0
Saamisten muutos muilta	55	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kaupungilta	-87	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	-22	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	747	526	3 536	3 561	1 336
Rahavarojen muutos	0	103	9	31	-4

Investointiosa

Investointisuunnitelma

	TA2015	TA2016	TS2017	TS2018	TS2019
Puhdas vesi					
Vedenjakelu					
Vesijohtoverkoston rakentaminen ja peruskorjaus					
Vesitornin peruskorjaus	50	0	0	0	0
Vesijohtoverkoston rakentaminen ja peruskorjaus	700	400	400	400	400
Veden jakelu yhteensä	750	400	400	400	400
Koneet ja kalusto					
Työkalusto/muu kalusto	10	15	15	15	15
Vesimittarit	15	15	15	15	15
Koneet ja kalusto yhteensä	25	30	30	30	30
Puhdasvesi yhteensä	775	430	430	430	430
Jätevesi					
Viemäriverkosto					
Jv-pumppaamojen hankinta ja peruskorjaus	100	100	100	100	100
Jätevesiverk. rakent. ja peruskorj.	500	700	700	700	700
Viemäriverkosto yhteensä	600	800	800	800	800
Vuohiniemen puhdistamo					
Vuohiniemen puhdistamotoiminnan tehostaminen	200	50	50	50	50
Jv.-puhdistamon saneerauksen/ uudisrak. suunnitt.	50	0	0	0	0
Jv.-puhdistamon saneeraus/uudisrakentaminen					
Tuotot	0	0	0	-2 300	0
Kulut	0	3 200	3 300	6 100	4 400
Vuohiniemen puhdistamo yhteensä	250	3 250	3 350	3 850	4 450
Koneet ja kalusto					
Työkalusto/muu kalusto	20	20	20	20	20
Jäteveden puhdistus yhteensä	270	3 270	3 370	3 870	4 470
Jätevesi yhteensä	870	4 070	4 170	4 670	5 270
Kaikki yhteensä	1 645	4 500	4 600	5 100	5 700

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristön muutokset

Vesilaitoksen henkilöstössä tapahtuu muutoksia vesilaitospäällikön/-johtajan vaihdoksesta johtuen, sekä myös siitä että uusi johtaja joutuu keskittymään erityisesti alkavaan mittavaan jätevesipuhdistamon saneeraushankkeeseen.

Merkittävä toiminnallinen muutos on myös suunniteltu kuluttajalaskutuksen, kirjanpidon ja muiden toimistopalvelutoimintojen siirto osaksi kaupungin taloushallintoa.

Varikkotoimintojen siirto Teollisuuskadulta sekä asennus - ja käyttöhenkilöstön työhöntulopaikan siirto Vuohiniemeen osana puhdistamon saneerausta vähentää vuokrattujen toimitilojen tarvetta.

Palveluhankinnoissa keskitytään palvelu/toimintakohtaisiin kokonaisuuksiin. Hankintalain muutokset ja kehitys edellyttävät panostamista tilaajaosaamiseen ja koulutusta. Teknisen sektorin nopea kehittyminen kaikilla osa-alueilla edellyttää jatkossa asiantuntija osaamiseen panostamista ja koulutustasovaatimuksen kasvattamista monilla osaamisaloilla.

Talousarviovuosi 2016

Puhdas vesi

Veden kulutusmaksu ja perusmaksu pidetään 2015 tasolla, ellei tuloutus kaupungille lisäännä tai valtiovallan vero- tai muista vesilaitoksen omasta toiminnasta riippumattomista tekijöistä aiheudu taloudelle suunnitteesta merkittäviä poikkeamia. Valmistettavaan tuotemäärään nähden veden myynti elintarviketeollisuudelle on edelleen aleneva tuotannon valmistusprosesseissa tapahtuvien muutosten takia. Henkilöstöä koulutetaan varautumaan tulevaisuuden haasteisiin ja riskikartoituksen ja vesilaitoksen valmiussuunnitelman edellyttämiin vesihuollon riskien ja poikkeus-tilanteiden vesihuollon varmentamisiin. Vesijohtoverkoston ja sen varusteiden inventointi-, peruskorjaus- ja uusimistyötä jatketaan, päätavoitteena ettei verkoston saneerausvelkaa synny ja hukaveden osuus jää alle 10 % verkostoon pumpatusta vesimäärästä. Toimintaohjeistusta (laatu järjestelmää) ja verkoston seuranta järjestelmää (Key Aqua) kehitetään entistä enemmän ennakoivan huollon, verkostotiedon tallennuksen, sekä ympäristönäkökohdat ja poikkeusolosuhteet huomioivaksi. Yhteistyömahdollisuuksia ympäristökuntien (Ylä-Savon Vesi Oy:n alueella olevat laitokset) vesilaitosten kanssa kartoitetaan eri toimintojen osalta.

Jätevesi

Jäteveden kulutus- ja perusmaksut pidetään 2015 tasolla, ellei tuloutus kaupungille lisäännä tai valtiovallan vero- tai muista vesilaitoksen omasta toiminnasta riippumattomista tekijöistä aiheudu taloudelle suunnitteesta merkittäviä poikkeamia. Ylä-Savon kuntien jätevesien yhteiskäsittelyselvityksen ja ”Ylä-Savon vesistöt kuntoon” -

hankkeen pohjalta tarkastellaan jätevesien yhteiskäsittelyn eri toimintojen ja haja-asutusalueiden keskitetyn viemäroinnin toteuttamismahdollisuuksia. Jätevesiverkoston ja pumppaamoiden inventointia sekä peruskorjaus- ja uusintatyötä jatketaan. Keskeisenä tavoitteena on viemäristön vuotovesimäärien vähentäminen sekä ympäristöhaittojen minimointi sekä, ettei viemäriverkostotoiminnoille synny korjausvelkaa. Päätoiteutuskohdeena keskusta-alueen ja Kivirannan suurten runkoviemärien saneeraus. Hulevesien johtamisen järjestämisvastuun hallittu siirtäminen kaupunkirakenteen tehtäväksi. Jätevedenpuhdistamon kehittämistoimia suunnitellaan ympäristölupaehdojen ja puhdistamon saneerauksen yleissuunnitelman mukaisesti. Toimintaohjeistuksen kehittämisessä huomioidaan vesilaitoksen riskikartoituksen ja valmiussuunnitelman mukaiset toimintaohjeet mm. häiriötilanteissa ja poikkeusolosuhteissa. Verkoston rakennetietoa ylläpitoa ja huoltoa tehostetaan verkostoseurantajärjestelmän (Key Aqua) avulla, sekä v. 2015 valmistuneen Iisalmen vesihuoltoverkoston arvonnäätitys- ja saneerausohjelman puitteissa.

Suunnitelmavuodet 2017–2018

Puhdas vesi

Toimitettavan veden määrää alentaa valmistusprosessien muutokset panimoteollisuudessa ja nykyaikaisten vettä säästävien vesikalusteiden käyttö muilla kuluttajilla. Veden laaturiskien ja korjausvelan huomioiminen jakeluverkoston saneerausmäärissä ja toteuttamisjärjestyksessä. Yhteistyötoimintojen selvittely ja toteuttaminen Ylä-Savon alueen vesilaitosten kanssa.

Jätevesi

Jätevedenpuhdistamon saneeraus jatkuu suunnitteluvuosina. Yhteistyötoimintojen selvittely ja toteuttaminen jatkuu Ylä-Savon alueen vesilaitosten kesken. Seudullisen organisaation selvittämiseen haetaan uusia avauksia. Vuohiniemen jätevedenpuhdistamolla tehdään välttämättömät kehittämisohjelman ja ympäristöluvan mukaisia toimia tuloksen pitämiseksi jatkossakin lupaehtojen mukaisina. Jätevesitaksa tarkistetaan vain niiltä osin kuin talouden tasapainotus edellyttää. Tehdään Ylä-Savon kuntien vesihuollon yleissuunnitelman 1999-2017 sekä yhteisen jätevesien käsittelyn esiselvityksen mukaisia ratkaisuja, jotka ovat osa myös Iisalmen jätevesihuollon ratkaisuja

Riskianalyysi

Iisalmen Vedellä on kiinnitetty erityistä huomiota vesilaitostoiminnan kaikilla osa-alueilla toiminnan turvallisuuteen ja ennakoitavuuteen. Näitä asioita selvitettiin vesilaitoksen laadituttamassa riskikartoituksessa. Kartoitusta tullaan hyödyntämään tulevaisuudessa toiminnan suunnittelussa ja varmentamisessa.

Arvio merkittävimmistä riskeistä

Henkilöstöriskit:

Henkilöstön sairastamiseen liittyvät riskit

- Ikärakenne ja suoritemäärien kasvu verrattuna henkilöstömäärään.
- Fyysisesti raskas työ yhdessä korkean iän kanssa.
- Henkisesti rasittavat työt, kiire ja mm. laskutuksen atk-ongelmat.

Suojautuminen

- Panostus työkykyä ylläpitävään toimintaan.

Henkilöstön eläköitymiseen ja korvaavan työvoiman saatavuuteen liittyvät riskit

- Suuri osa henkilöstöstä saavuttaa eläkeiän lähimmän kymmenen vuoden kuluessa.
- Henkilöstömäärä on pyritty sopeuttamaan toiminnan edellyttämälle tasolle, sen seurauksena uutta työvoimaa ei ole voitu palkata ja henkilöstön keski-ikä on kohonnut huomattavasti.
- Uutta koulutettua työvoimaa on ollut saatavissa, mutta lähes poikkeuksetta kunnallistekninen työkokemus puuttuu.

Suojautuminen

- Siinä vaiheessa kun uutta työvoimaa tarvitaan, on erityistä huomiota kiinnitettävä uuden henkilöstön perehdytykseen ja työssä oppimiseen.

Henkilöstön osaamiseen liittyvät riskit

- Muuttuvat työtavat ja esim. uudet atk-ohjelmat ja sovellutukset.

Suojautuminen

- Panostus henkilöstön koulutukseen

Talousriskit:

- Muutokset suurkuluttajien (elintarvike- ym. teollisuus) toiminnassa.

Omaisuus ja vastuuriskit:

- Mm. verkostojen ikääntyminen ja saneerausvelka (ei erityisen suuri Iisalmen edellä).
- Verkostovaurioiden riskit kolmansille osapuolille (vuodot, viemäritulvat).
- Veden laatuongelmien aiheuttamat taloudelliset riskit (esim. elintarviketeollisuus).

Suojautuminen

- Riittävä saneerausinvestointien taso
- Ajantasaiset vastuuvakuutukset.

Vesilaitostoiminnan riskit:

Veden laadun heikkeneminen

- Terveysriskit (teollisuus, yksityishenkilöt)
- Tuotevastuu (teollisuus)
- Korvaukset
- Kielteinen julkisuus.

Suojautuminen

- Valmiussuunnitelma ja sen ajan tasalla pitäminen
- Valmiussuunnitelman mukainen valvonta ja näytteenotto verkosta

- Vastuuvakuutusten ajantasaisuus ja sisältö.

Jätevesihuollon toimimattomuus

- Terveysriskit
- Vaikutukset luontoon
- Kielteinen julkisuus.

Suojautuminen

- Valmiussuunnitelma ja sen ajan tasalla pitäminen ennakkoiva laitosten ja verkostojen huolto ja riskien kartoittaminen valmiussuunnitelman pohjalta
- Ennakkoiva ympäristövaikutusten huomioonotto uudisrakentamisessa ja ylläpidossa.

Veden toimitusvarmuuden heikkeneminen

- Keskeytykset vedenjakelussa
- Korvaukset.

Suojautuminen

- Ennakkoiva huolto ja verkostosaneeraus

11. Iisalmen kaupungin tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

11.1. Tytäryhteisöt

Tytäryhteisöjen tavoitteet vuodelle 2016

Kaupungin konserniohjeen mukaan kaupungin tytäryhteisöille vahvistetaan tavoitteet toiminnalle. Merkittävimpiä tytäryhteisöjä ovat:

Iisalmen Teollisuuskylä Oy
Kiinteistö Oy Petterinkulma
Ylä-Savon SOTE ky

Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n tavoitteet vuodelle 2016

Iisalmen Teollisuuskylän toimialana on hallita omistus- tai vuokraoikeuden nojalla kiinteistöjä ja rakentamalla niille teollisuus- ja palvelutiloja yritysten tai yhteisöjen käyttöön pääasiallisesti vuokrattavaksi tai lunastussopimuksen kyseessä ollessa omakustannushintaan luovutettavaksi.

Yhtiön toiminta on kytketty tiiviisti kaupungin elinvoimayksikön toimintaan ja yhtiön toimitusjohtajana toimii oman työnsä ohella elinkeinojohtaja Terho Savolainen. Yhteistyön muotoja kehitetään edelleen eteenpäin ja pyritään tukemaan alueen yrityksiä kokonaisvaltaisesti heidän kehittymistavoitteissaan.

Vuoden 2016 aikana tavoitteena on pitää tilojen käyttöaste korkeana n. 90%:ssa ja taloudellinen tulos positiivisena poistojen jälkeen. Vapaita teollisuustiloja tarjotaan aktiivisesti vuokrattavaksi ja yhtiön omistuksessa olevia halleja tarjotaan myös lunastettavaksi yrityksille.

Soinlahden bioteollisuuslaakson kehittämisessä jatketaan yhteistyötä kaupungin elinvoimayksikön kanssa ja tehdään yrityshankintaa alueen uusille tonteille.

Kunnostusta vaativien kohteiden välttämättömät saneeraustoimet tilojen vuokraamisen mahdollistamiseksi toteutetaan resurssien puitteissa, korjauksiin ja investointeihin käytetään varoja hallituksen vahvistaman budjetin puitteissa. Tilaisuuden tullen tehdään yritysten kanssa yhteistyötä uusien toimitilojen rakentamisessa Iisalmeen.

Hanketoiminnan puolella jatketaan vuonna 2015 aloitettua maakunnallisen teknologia-alan TechnoGrowth 2020-hankkeen aktiivista toteuttamista ja rakennetaan toimiva yhteistyömalli Ylä-Savon kuntien kanssa Rautainen Savo-palveluiden toteuttamiselle yhtiön alaisuudessa.

Kiinteistö Oy Petterinkulman tavoitteet vuodelle 2016

Kiinteistö Oy Petterinkulman toimintapolitiikka

Kiinteistö Oy Petterinkulman toiminta-ajatuksena on tuottaa ja ylläpitää edullisia ja laadukkaita vuokra-asuntoja Iisalmen kaupungissa. Tätä toiminta-ajatusta se toteuttaa mahdollisimman tehokkaasti säilyttämällä kannattavuutensa liikeyrityksenä sekä toimimalla kaikessa yhteiskunnan hyväksymällä tavalla.

Pääperiaatteet

- Liiketoiminta on vastuullista, eikä se saa aiheuttaa kaupungille, jonka konserniin kuulumme, taloudellista rasitetta.
- Henkilökunnan ammattitaidosta pidetään huolta koulutuksella ja työssä viihtyvyyteen kiinnitetään huomiota.
- Yhtiössä on käytössä laatu- ja määrätavoitteisiin pohjautuva koko henkilöstöä koskeva tulospalkkiojärjestelmä.
- Asumisen laatu on hyvä vuokratasoon nähden.
- Vuokrattavana on eri hintaisia, eri taseisia ja eri kokoisia asuntoja asiakkaan tarpeen mukaan.
- Kaikkia asukkaita kohdellaan tasapuolisesti ja asukasvalinnoissa huomioidaan sosiaaliset tarpeet.
- Vuokrat määritellään omakustannusperiaatteen mukaisesti huomioiden tulevat korjaustoimenpiteet.
- Päämääränä on asiakkaiden ja muiden sidosryhmien luottamuksen saavuttaminen ja sen jatkuva vaaliminen.
- Asiakkaan (asukas) tyytyväisyys on koko toiminnan perusta.
- Asiakkaiden tyytyväisyyttä seurataan vuosittain ja korjattaviin toimenpiteisiin ryhdytään viimeistään seuraavassa vuokranmäärityksessä. Asukastyytyväisyyskysely tehdään neljän vuoden välein. Seuraava kysely on vuonna 2017.
- Kaikessa toiminnassa huomioidaan ympäristö ja pyritään toimimaan luontoa säästävasti. Talousjätteet lajitellaan ja käsitellään yhteiskunnan säätämällä tavalla. Käytöstä poistettu tavara pyritään kierrättämään mahdollisuuksien mukaan. Rakennuttamisessa ja kiinteistönpidossa noudatetaan rakennuksen elinkaari ajattelua.

Kiinteistö Oy Petterinkulman talous- ja määrätavoitteet

Kiinteistö Oy Petterinkulma antaa Iisalmen kaupungille kolme kertaa vuodessa 30.6, 30.9. ja 31.12. erillisen talousraportin, jossa seurataan talouden tunnuslukuja ja määriä.

Vuoden 2016 tavoitteet:

	euroa
• Liikevaihto	7 900 000
• Muut kiinteistön tuotot	100 000
• Henkilöstökulut	1 250 000
• Poistot	1 350 000
• Kiinteistöjen muut kulut	4 400 000
• Luottotappiot	20 000

- Rahoitustuotot ja kulut -550 000
- Vuokrasaamiset alle 100 000
- Painotettu keskivuokra kauden lopussa (arava-asunnot) 8,73 €/m²/kk
- Asuntojen käyttöaste yli 98 %
- Henkilöstömäärä kokopäivätoimiseksi muutettuna 33 hlöä
- Petter Kumpulaisentie 9 ABC-talon peruskorjaus 20 asuntoa
- Kaivokatu 4 AB-taloon hissien rakentaminen 2 kpl
- Asuntojen määrä tilikauden lopussa 1 503 kpl

11.2. Kuntayhtymät

Ylä-Savon SOTE Ky:n tavoitteet vuodelle 2016

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä toimii Iisalmen ja Kiuruveden kaupunkien sekä Sonkajärven ja Vieremän kuntien alueella järjestäen niiden asukkaille terveys-, hyvinvointi-, hoito- ja hoivapalveluja sekä ympäristö-, terveysvalvonta- ja eläinlääkintäpalveluja. Ylä-Savon SOTE ky on Iisalmen kaupungin kuntayhtymätytär yhteisö ja vuodelle 2016 asetetut kuntayhtymätasoiset strategiset tavoitteet ja mittarit tavoitteiden toteutumiselle on esitetty alla olevassa taulukossa. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuositarkastuksissa ja toimintakertomuksessa Iisalmen kaupungille.

Iisalmen kaupunki ja Ylä-Savon SOTE ky ovat sopineet vuodelle 2016 palvelusopimuksen, johon sisältyy SOTE kuntayhtymän oma toiminta ja PSSHP kuntayhtymältä ostettavat palvelut. Palvelusopimuksen kokonaishinta vuodelle 2016 on 71,9 M€. Palvelusopimus on laadittu suurtuotteittain ja sen toteutumista seurataan neljännesvuosittain. Kuntayhtymä seuraa osavuositarkastuksissaan palvelujen saatavuutta hoitotakuun mukaisesti ja raportoi siitä Iisalmen kaupungille.

HYVINVOIVA KUNTALAINEN	
ALATAVOITE / kriittinen menestystekijä	Mittari
VÄESTÖN HYVINVOINTI KOHENE (Hyvinvointikertomus vuosittain)	Keskeiset kansantauti-indeksit
PALVELUKYKY JA VAIKUTTAVUUS	
Vastaanottoaika odottavien (jonopotilaat) määrä vähenee kolmanneksella 2015 verrattuna Odotusaika kiireettömään hoitoon (keskiarvo) terveyskeskuslääkärin vastaanotolle 3 viikkoa	Jonopotilaiden määrä Odotusaika kiireettömään hoitoon (keskiarvo) terveyskeskuslääkärin vastaanotolle
Odotusaika kiireettömään hoitoon (keskiarvo) hammaslääkärin vastaanotolle 3 kuukautta	Odotusaika kiireettömään hoitoon (keskiarvo) hammaslääkärin vastaanotolla
20% kaikista ajanvarauksista sairaanhoitajan vastaanotolle tehdään sähköisesti 12/2016	Sähköisten ajanvarausten osuus sairaanhoitajan vastaanotolla
Odotusaika kiireettömään hoitoon (keskiarvo) alle 23-vuotiaiden mielenterveyspalveluissa 3 kuukautta	Odotusaika kiireettömään hoitoon (keskiarvo) alle 23-vuotiaiden mielenterveyspalveluissa

HYVINVOIVA KUNTALAINEN	
<i>Toimeentulotukihakemukset, lastensuojeluilmoitukset kiireettömän lastensuojelun tarpeen osalta ja lastensuojelutarpeen selvitykset tehdään lain asettamissa määräajoissa</i>	<i>Erityislainsäädännön edellyttämät määräaikaseurannat</i>
<i>Hoito- ja hoivapalvelujen hoidontarpeen arviointi, palvelutarpeen arviointi kiireettömissä ja kiireellisissä tilanteissa sekä Palvelun toteutuminen lain edellyttämässä odotusajassa</i>	<i>Hoidon ja hoivan jonotusajat (keskiarvo)</i> <i>Hoidon ja hoivan odotusajan (keskiarvo)</i>
TALOUDELLISET RESURSSIT	
<i>Jäsenkuntien maksuosuuden kehitys. Kasvu ei ylitä alueen tai vertailuorganisaatioiden kesimääristä kehitystä</i>	<i>Muutos -% / vuosi ja keskimääräinen muutos - % / pitkäaikaväli 5 v.</i>
<i>Asukaskohtaiset sote-menot, valtakunnallinen vertailu, sijoittuminen keskiarvoon tai sen yläpuolelle</i>	<i>Sote-menot / v. yht. €/asukas</i>
HENKILÖSTÖ	
<i>Henkilöstö voi hyvin ja työskentelee erittäin turvallisissa olosuhteissa, joissa turvallisuusriskit on minimoitu</i>	
• Työtapaturmien, työmatkatapaturmien ja ammatitautien määrä on nolla. • Sairaspoissaolot 17 htp, työkyvyttömyyseläketapauksia max. 3/vuosi • Työhyvinvoinnin kehityssuunnitelmat on tehty ja kehitystoimenpiteet on toteutettu. • Työaika-autonomia on otettu käyttöön valituissa yksiköissä ja toteutuu suunnitellusti	<i>Kaikkien kriittisten menestystekijöiden toteumakeskiarvo. Jos tavoite on saavutettu, toteumakeskiarvo on 100 %.</i>
<i>Henkilöstöresurssi on järjestetty toimintaa parhaalla mahdollisella tavalla tukeviin kokonaisuuksiin ja esimiestyö on laadukasta ja tasalaatuista</i>	
• Sisäisten sijaisten (sissi) toiminta on keskitetty sisäisten sijaisten yksikköön suunnitellusti. Sissien käyttöaste on 97 %. • Sihteeri- ja muu avustava työ on järjestetty uudelleen kehityssuunnitelman mukaisesti. • Esimiespassiohjelma toteutuu suunnitellusti ja osallistumisprosentti on vähintään 90 %.	<i>Kaikkien kriittisten menestystekijöiden toteumakeskiarvo. Jos tavoite on saavutettu, toteumakeskiarvo on 100 %.</i>

ASIAKASLÄHTÖINEN TOIMINTA	
Potilaan ja asiakkaan aseman ja valinnanvapauden vahvistaminen, palvelusetelin käytön laajentaminen	<i>Myönnetty palvelusetelit palveluittain ja asiakasmäärä</i>
Palveluohjauksen lisääminen ja kehittäminen	<i>Palveluohjauksen asiakasmäärä palveluittain</i>
POTILAS- JA ASIAKASTURVALLISUUS	
• Työntekijät havaitsevat, tunnistavat ja raportoivat vaaratapahtumia jo ennen kuin ne johtavat haittatapahtumiin. • Raportoiduista potilas- ja asiakasturvallisuusilmoituksista vuonna 2015 vähintään 60 % on läheltä piti - tapahtumia. • Sattuneista vaaratilanteista opitaan ja ne johtavat kehittämistoimenpiteisiin vähintään 75 % tapauksista. • Potilas- ja asiakasturvallisuusriskit on tunnistettu ja arvioitu 4Ks ohjelmaan	<i>Kaikkien kriittisten menestystekijöiden toteumakeskiarvo. Jos tavoite on saavutettu, toteumakeskiarvo on 100 %.</i>
ASIAKASTYYTYVÄISYYS	
Säännöllisiä asiakastyytyväisyysmittauksia otetaan käyttöön	<i>Asiakastyytyväisyysmittausten tulokset</i>
VIIHTYISÄ, TERVEELLINEN JA TURVALLINEN YMPÄRISTÖ	
Ihmisten ja eläinten hyvinvointi, tavoitetaso hyvä	<i>Sairastavuus</i>
Luonnonvarojen kestävä käyttö	<i>Luvat ja ilmoitukset</i>
Pintavesien ja pohjavesien hyvä tila	<i>Vesienhoito-suunnitelma</i>
Luonnon monimuotoisuus	<i>Huomioidaan suunnittelussa, tutkimus- ja analyysitieto</i>
Turvallinen ympäristö ja ravinto, valvontaohjelmat, taso hyvä	<i>Tarkastukset</i>

LIITTEET

Talousarvion käyttötalousosan tulosalueet

Liite1.

Keskusvaalilautakunta
Vaalit

Tarkastuslautakunta
Tilintarkastus

Kaupunginhallitus
Rahoitus
Yleishallinto
Elinvoimapalvelut
Sosiaali- ja terveydenhuolto
Henkilöstötoimi
Työllisyydenhoito
Lomatoimi

Ylä-Savon maaseutuhallinnon yhteislautakunta
Ylä-Savon maaseutupalvelut

Koulutuslautakunta
Sivistyspalvelukeskuksen hallinto
Lasten päivähoito ja esiopetus
Perusopetus
Lukiokoulutus
Ruokahuolto ja siivous

Kulttuurilautakunta
Kansalaisopisto
Kirjastopalvelut
Kulttuuripalvelut
Musiikkiopetus

Vapaa-aikalautakunta
Vapaa-aikatoimi
Uimahalli

Tekninen lautakunta
Hallintopalvelu
Kaupunkirakenne
Tilapalvelu

Rakennuslautakunta
Rakennusvalvonta

Ylä-Savon Jätehuoltolautakunta
Jätehuolto

POISTOSUUNNITELMA

Liite 2.

IISALMEN KAUPUNGIN SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä	Poistoaika/ tai poisto-%
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	3 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	3 vuotta
Konserniliikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
(Raatihuone ja Kulttuurikeskus poistoaika 40 v)		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
(Palloiluhallin poistoaika 12 v., kv. 10.12.01)		
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 % *
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	15 % *
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	15 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	9 %
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	9 %
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto	13 %
Sähköjohdot, muunto- asemat, ulkovalaistusl.	Menojäännöspoisto	18 %
Muut putki- ja kaapeliverkot		
Sähkö, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtol.	Menojäännöspoisto	18 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	22 %
Muut kiinteät koneet, laitteet, rakent.	Menojäännöspoisto	23 %
Koneet ja kalusto		

Rautaiset alukset	Menojäännöspoisto	20 %
Puiset alukset ja muut		
uivat työkoneet	Menojäännöspoisto	27 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut liikkuvat työkoneet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut raskaat koneet	Menojäännöspoisto	25 %
Muut kevyet koneet	Menojäännöspoisto	30 %
Sairaala-, terveyden-		
huolto- yms. laitteet	Menojäännöspoisto	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
(osakkeet ja osuudet)	Ei poistoa	
*) Muutos 1.1.2008 alkaen (KV 17.12.2007 § 143)		